सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना

(२०७९/८० देखि २०८३/८४)

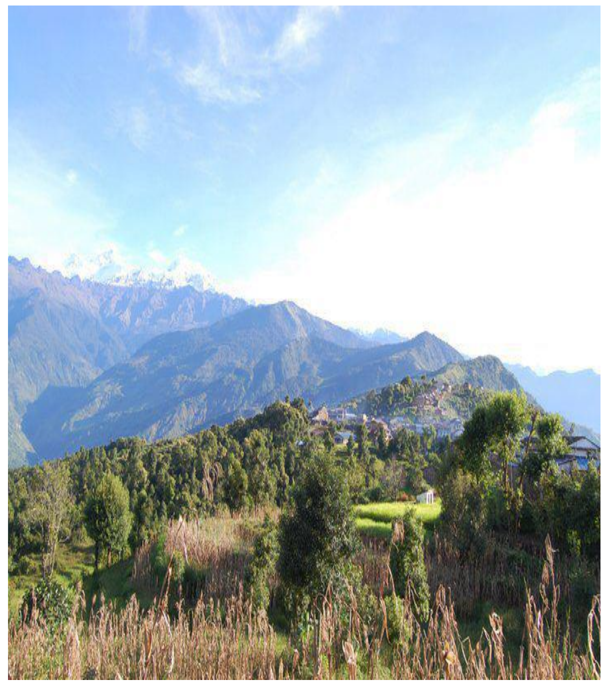

सिरानचोक गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

छोप्राक, गोरखा

गण्डकी प्रदेश, नेपाल

२०७९

सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक योजना (आ.व.२०७९/८० -२०८३/८४)

तयार गर्ने

सिरानचोक गाउँपालिका
छोप्राक,
गोरखा
गण्डकी प्रदेश

सहयोगी संस्था

फेनापती कन्सल्टेन्ट प्रा.लि., शंखमूल, काठमाण्डौ

प्रकाशक

सर्वाधिकार : प्रकाशकमा
प्रकाशन वर्ष : २०७९
मुद्रक :

अध्यक्षको मन्तव्य

जनताको नजिकको सरकारको रूपमा रहेको स्थानीय सरकारहरूले स्थानीय धरातलीय विशिष्टता तथा नागरिकको वास्तविक आवश्यकता र चाहाना प्रतिबिम्बित हुने गरी आफ्ना प्रयासहरू अगाढी बढाउनु पर्दछ । यसका लागि स्थानीय सरकारले हालको राजनीतिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक र प्राविधिक परिस्थितिले सिर्जना गरेको अवसरहरूको पूर्ण सदुपयोग हुने गरी योजनाबद्ध, व्यवस्थित र नतिजामूलक तथा दीगो विकासका कार्यहरू सञ्चालन गर्नु आवश्यक छ । सार्वभौम नेपाली जनताको लामो त्याग र बलिदान पश्चात संविधान सभाबाट जारी नेपालको संविधानले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमद्वारा मुलुकमा दीगो विकास, सुशासन, शान्ति र समृद्दि को जनअपेक्षा पुरा गर्ने संकल्प गरेको छ । यसै संकल्पलाई आत्मसाथ गर्दै समन्वय, सहकार्य र सहअस्तित्वको सिद्धान्त बमोजिम तिनै तहका सरकारहरू विकास र समृद्धिको यात्रामा क्रियाशिल रहेका छन् । नागरिकको जीवनस्तरमा गुणस्तरीय परिवर्तन ल्याउन उनीहरूको घरदैलोमा विकासको मार्गचित्र कोर्न आवश्यक छ ।

स्थानीय सरकारहरूले स्थानीय समुदाय तथा सरोकारवालाको सहभागितामा सहभागितामूलक तथा समावेशी विकासको अवधारणा बमोजिम दीर्घकालीन सोच, आवधिक, विषयगत रणनीतिक र गुरुयोजना तथा वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुपर्दछ । स्थानीय सरकारको योजना तथा विकास कार्य स्थानीय समस्याको सम्बोधन गर्ने, जनताको मनोभावना बुझ्न सक्ने र जनचाहाना सम्बोधन गर्ने खालको हुनुपर्छ । योजनाले उपलब्ध हुने सक्ने संभाव्य श्रोत साधन पहिचान गरी अनुमानित र विनियोजन बजेटको बीचमा रहने खाडलको पूर्तिलाई सुनिश्चित गर्न सक्नु पर्दछ। आम नागरिकले संघीय लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्थाले सिर्जना गरेको परिवर्तनको प्रत्यक्ष अनुभुति गर्ने तथा कार्यान्वयन योग्य योजना छनौट तथा सो को लागि आवश्यक श्रोतको व्यवस्थापन गर्नु जरुरी देखिन्छ। यसका साथै स्थानीय सरकारका निर्वाचित जनप्रतिनिधिको नेतृत्व तथा निर्देशनमा स्थानीय नीति, कानून, कार्यविधि र मापदण्ड निर्माण, योजना तथा बजेट तर्जुमा, विकास व्यवस्थापन र सेवा संचालन तथा प्रवाहलाई सुव्यवस्थित र प्रभावकारी तथा पारदर्शी बनाउन आवश्यक छ ।

नेपालको संविधान अनुसार संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन पश्चात विक्रम सम्बत २०७४ मा स्थानीय निर्वाचन सम्पन्न भयो, जसले राज्य सञ्चालन, सेवा प्रवाह र विकास कार्य सम्पादन सम्बन्धमा केन्द्रिकृत र एकात्मक मानसिकतालाई विकेन्द्रीकृत प्रणालीमा रुपान्तरण गरायो । यसले "गाउँ गाउँमा सिंहदरवार" बन्ने अवधारणालाई स्थापित गर्यो । तथापि, स्थानीय तहमा लामो समयसम्मको जनप्रतिनिधिको विहिनता, शासन प्रणालीमा आएको परिवर्तनको सन्दर्भमा स्थानीय सरकार क्षमता कमजोर रहनु स्वभाविकै हो । यसका वाबजुद स्थानीय तहको ऐतिहासिक निर्वाचन पश्चात मेरो नेतृत्वमा स्थानीय सरकारका रूपमा गठन भएको निर्वाचित पदाधिकारीको नेतृत्वको सरकारको पहिलो कार्यकाल सफलता पूर्वक सम्पन्न हुँदैछ ।

विगतको अनुभवले स्थानीय सरकार सञ्चालन, सेवा प्रवाह र विकास निर्माणको अवस्था अध्ययन तथा विश्लेषण गरी स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्र, सञ्चालित आयोजना तथा कार्यक्रम, आइपरेका समस्या तथा चूनौति, भावि मार्गचित्र तथा रणनीतिलाई अभिलेखन तथा प्रकाशन गरी आम गाउँपालिकाबासी, साझेदार र सरोकारवाला समक्ष प्रस्तुत गर्न आवश्यक देखियो ।

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको गण्डकी प्रदेश र ऐतिहासिक तथा गौरवशाली गोरखा जिल्ला स्थित सिरानचोक गाउँपालिकाको निर्वाचित पदाधिकारीको पहिलो कार्यकालको समापन भई नयाँ निर्वाचित पदाधिकारीले पदवहाल

गरेको पहिलो वर्षमा सिरानचोक गाँउपालिका, गोरखाको आगामी पाँच वर्षको लागि आवधिक विकास योजना (आ.व.२०७९/८०-२०८३/८४) तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा आएको छ । गाउँपालिकाको विकास तथा सुशासनको समग्र अवस्थाको अध्ययन तथा विश्लेषण गरी, वडगत छलफल गरी, कार्ययोजना कार्यशाला, सरोकारवालासंगको छलफल लगायतबाट आएका विषयलाई समावेश गरी यो आवधिक विकास योजना तयार भएको छ । यो आवधिक विकास योजनालाई नै आधार बनाई कार्यपालिकाको कार्यकाल अघि बढ्नेछ ।

अन्त्यमा, म लगायत यस गाउँपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीको कार्यकाललाई पूर्णरूपमा सफल पार्न सहयोग गर्नु हुनेछ भन्ने अभिलाषा गाउँ सभा, कार्यपालिका, विषयगत समिति तथा वडा समिति पदाधिकारी, विषयगत शाखा, स्थानीय समुदाय, राजनीतिक दल, नागरिक समाज, विज्ञ सल्लाहकार समूह, शुभचिन्तक लगायत सम्पूर्ण पदाधिकारी, कर्मचारी र सम्बन्धित सबैमा अपेक्षा सहित यस सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना तयार गर्ने कार्यमा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्नु हुने विज्ञहरू र परामर्शदाता संस्थालाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

ज्ञानेन्द्र गुरुङ

अध्यक्ष

उपाध्यक्षको मन्तव्य

संघीयताको अवधारणा अनुरूप नेपालको संविधान २०७२ ले स्थानीय तहलाई स्वायत्तता सहित व्यवस्थापिका, कार्यकारी र न्यायीक अधिकारहरूको सुनिश्चितता गरेको छ । यस बमोजिम स्थानीय तह अन्य तहका सरकारहरूसगँ सहकारीता, सह-अस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तक क्रियाशील रहेका छन् । स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले समेत स्थानीय शासन प्रणालीलाई संस्थागत बनाउन र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता ल्याउन स्थानीय सरकारलाई मार्गदर्शन गरेको छ । सो अनुसार नागरिकहरूले आफ्नै घरदैलोबाट आवश्यक सेवाहरू प्राप्त गरिरहेका छन् ।

जनताको नजिकको सरकारको रूपमा रहेको स्थानीय सरकारले उपलब्ध स्रोत र साधनको अधिकतम परिचालन गरी वकासलाई नतिजामूलक तथा परिणामुखी बनाउन अधिकतम प्रयास गर्नुपर्दछ । सि स्रोत, साधन तथा क्षमता र पूर्वाधार विकासको न्यून अवस्था र तीव्र विकासको जनचाहाना सम्बोधन गर्नु आफैमा कठिन र चुनौतिपूर्ण कार्य हो । विकास प्रक्रियामा विपन्न तथा पछाडि पारिएका वर्ग तथा समुदायको मूलप्रवाहीकरण गरी उनीहरूको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्नु आजको आवश्यकता हो ।

स्थानीय तहको निर्वाचन पछि जनप्रतिनिधिहरूले यस गाउँपालिकाले विकास प्रक्रिया तथा उपलब्धीलाई समतामूलक तथा न्यायपूर्ण बनाउने र वातावरणमैत्री, दीगो पूर्वाधार विकासमा जोड दिई सामाजिक तथा आर्थिक विकासको आधार तयार गर्ने उद्देश्य लिएका छौं । यसका लागि सहभागितामूलक तथा समावेशी प्रक्रिया बमोजिम नीति, आवधिक योजना, वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्ने परिपाटिको विकास भएको छ । यसबाट विकासको मूलप्रवाहबाट बाहिर रहेका विपन्न तथा पछाडी पारिएका/परेका वर्ग तथा समुदायको आवश्यकता पहिचान गरी सम्बोधन गर्ने प्रयास समेत गरिएको छ । सक्षम, सवल र नागरिकप्रति संवेदनशिल तथा जवाफदेही स्थानीय सरकारबाट मात्रै जनचाहाना सम्बोधन हुन सक्दछ ।

नागरिकको आवश्यकता तथा अपेक्षा सम्बोधनको लागि स्थानीय सरकार अझ बढी सवल, सक्षम र जवाफदेही हुन आवश्यक छ । यसका लागि स्थानीय सरकारहरूले सुशासन तथा विकासको अवस्था बारेमा अध्ययन विश्लेषण गरी सोको अभिलेख आम नागरिक तथा सरोकारवालाहरूलाई जानकारी गराउनु आवश्यक हुन्छ । यसै सन्दर्भमा यस गाउँपालिकाले आम जनसमुदायलाई हित हुने गरी गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना तयार भइ कार्यान्वयनमा आएको छ ।

यस पृष्ठभूमिमा सिरानचोक गाउँपालिकाको आगामी वर्षको मार्गचित्रको रूपमा यो आवधिक विकास योजनाले काम गर्नेछ भन्ने प्रतिवद्दता व्यक्त गर्दै यसको तयारीको क्रममा सहयोग पुर्याउनु हुने कार्यपालिकाका पदाधिकारी, विषयगत समितिका संयोजक तथा सदस्यहरू, विषयगत शाखाका कर्मचारीहरू, वडा सचिव, सम्पूर्ण कर्मचारीहरू तथा विज्ञहरू प्रति धन्यवाद व्यक्त गदै सबैको निरन्तर सहयोग र साथको सदैव अपेक्षा गर्दछु ।

रीता देवकोटा
उपाध्यक्ष

कृतज्ञता

संघीय शासन व्यवस्थामा स्थानीय सरकारलाई नागरिकको घरदैलोको सरकारको रूपमा हेरिएको हुन्छ। तसर्थ राजनीतिक र अवधारणागत रूपमा पनि स्थानीय सरकारसँग जनताको अपेक्षा बढी नै हुने गर्दछ । सवल र नागरिकप्रति जवाफदेही तथा उत्तरदायी स्थानीय सरकारबाट मात्रै जनताका चाहानाहरू सम्बोधन हुन सक्दछ। तसर्थ नागरिकको आवश्यकता तथा अपेक्षा सम्बोधनको लागि स्थानीय सरकार अझ बढी सवल, सक्षम र जवाफदेही हुन आवश्यक छ । सिमित साधन र श्रोत अनि असिमित जनआंकाक्षा र आवश्यकता बीच तालमेल गरी धेरै भन्दा धेरै विकासका प्रतिफलहरू विभिन्न क्षेत्र र वर्गका जनता बीच पुर्याउने जिम्मेवारी गाउँपालिकाको रहेको छ । सिरानचोक गाउँपालिकाले सरकारी, निजी, समुदाय, सहकारी तथा गैर सरकारी क्षेत्रसँगको साझेदारीमा विपन्न तथा पछाडि पारिएका वर्ग तथा समुदायलाई विकास प्रक्रियामा मूलप्रवाहीकरण गरी उनीहरूको आवश्यकताको सम्बोधन गर्ने प्रयास गरेको छ ।

यस गाउँपालिकालाई "समृद्ध, ऐतिहासिक सिरानचोकको शान, दिगो विकासको अभियान" को दीर्घकालीन सोचलाई मूर्त रुप दिन आवधिक योजना, विषय क्षेत्र रणनीतिक तथा गुरुयोजना र वार्षिक वजेट तथ कार्यक्रम बीचमा अन्तरसम्बन्ध स्थापित गर्ने प्रयास गरिएको छ। शासन सञ्चालन, सेवा प्रवाह र विकास प्रयासलाई सहभागितामूलक, समावेशी, पारदर्शी, योजनाबद्ध तथा व्यवस्थित र जवाफदेही तवरले अगाडि बढाउन, प्रशासनिक व्यवस्थालाई सहजता प्रदान गर्न र कार्यान्वयन तथा उपलब्धिको अभिलेख व्यवस्थापनमा गाउँपालिका सदैव सचेत रहेको छ । यस गाउँपालिकाले संस्थागत विकासको लागि विषयगत सवल तथा कमजोर क्षेत्र पहिचान गरेको छ र सो अनुसार क्षमता विकासका क्षेत्र र कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयनमा लगिएको छ ।

यसैगरी प्रचलित नीतिगत तथा कानूनी व्यवस्था बमोजिम समयमा नै कार्यक्रमलाई लैंगिक र सामाजिक समावेशीकरण लगायत समग्र पक्षका उद्देश्य, लक्ष्य तथा रणनीति तय गरिएको छ । सहभागितामूलक र समावेशी प्रक्रिया अनुसार विकासको प्राथमिकतामा बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने गरिएको छ। गाउँपालिकाले जनस्वास्थ्य, विपद जोखिम व्यवस्थापन एवं वातावरण संरक्षण र जलवायु उत्थानशीलताको आयामलाई समेत यथोचित मध्यनजर गरी आवधिक विकास योजनाले कार्यक्रमहरू तयार गरिएको छ । सुशासन तथा विकासको योजना तयार गर्नु आवधिक विकास योजना तयार गर्नु र कार्यान्वयन गर्नु गराउनु स्थानीय सरकारको एक प्रमुख र महत्वपूर्ण दायित्व हो । गाउँपालिकाको विकास तथा सुशासनको समग्र योजनाको रूपमा सिरानचोक गाँउपालिकाको आवधिक विकास योजना तयार गरि प्रकाशन गरिएको छ ।

यस पृष्ठभूमिमा गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना तयार गर्ने काममा सहयोग गर्नु हुने गाउँ सभा, कार्यपालिका तथा वडा समितिका निर्वाचित पदाधिकारीज्यूहरू, महत्वपूर्ण रायसुझाव प्रदान गर्ने राजनीतिक दलका स्थानीय प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्यूहरू, विज्ञ समूहका सल्लाहकारज्यूहरू, सामाजिक तथा बौद्धिक क्षेत्रका महत्वपूर्ण व्यक्तित्व र समुदाय तथा समन्वय र व्यवस्थापनमा विज्ञ तथा सहयोगी हातका रूपमा रहेका शाखा प्रमुखहरू समेत सबै कर्मचारीहरू प्रति हार्दिक कृतज्ञता तथा आभार व्यक्त गर्न चाहान्छु । आगामी दिनमा समेत सबै पक्षहरूको सकारात्मक सहयोग, सल्लाह, सुझाव र समन्वय र जिम्मेवारीपूर्ण भूमिकाका साथ यो आवधिक विकास योजना कार्यान्वयन हुने विश्वास लिएको छु ।

उमेश कुमार यादव

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

आवधिक योजनाको विषय सूची

परिच्छेद १ : परिचय १

१.१ पृष्ठभूमि १

१.२ आवधिक योजनाको उद्देश्य २

१.३ आवधिक योजना तर्जुमा प्रक्रिया........ ३

१.३.१ सम्पन्न गरिएका प्रकृया तथा मुख्य कृयाकलापहरु ३

१.३.२ अपेक्षित नतिजाहरु ५

१.३.३ आवधिक योजनाका दायराहरु........ ५

परिच्छेद २ : सिरानचोक गाउँपालिकाको विकासको विद्यमान स्थिति र उपलब्धिको समीक्षा ७

२.१ गाउँपालिकाको परिचय........ ७

२.१.१ भौगोलिक अवस्था, राजनीतिक र प्रशासनिक संरचना........ ८

२.१.२ प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक सम्पदा........ ९

२.१.३ जनसांख्यिक अवस्था........ ९

२.२ आर्थिक विकास अवस्था........ १०

२.२.१ कृषि तथा खाद्य सुरक्षा........ १०

२.२.२ पर्यटन तथा संस्कृति १२

२.२.३ उद्योग, व्यापार, व्यवसाय र आपूर्ति........ १३

२.२.४ आम्दानी, रोजगारी र वित्तीय सेवा १३

२.२.५ सहकारी........ १४

२.३ सामाजिक विकासको अवस्था........ 14

२.३.१ स्वास्थ्य तथा पोषण 14

२.३.२ शैक्षिक विकास........ 15

२.३.३ खानेपानी तथा सरसफाई 17

२.३.४ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण........ 18

२.३.५ युवा, खेलकुद तथा कला........ 18

२.४ पूर्वाधार तथा शहरी विकासको अवस्था 18

२.४.१ वस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण 18

२.४.२ सडक, पुल तथा यातायात........ 20

२.४.३ विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा २०

२.४.४ सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि २१

२.५ वन, वातावरण तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापनको अवस्था २१

२.५.१ वन तथा जैविक विविधता २१

२.५.२ भू-संरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन २२

२.५.३ वातावरण व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन २२

२.५.४ महामारी तथा विपद् व्यवस्थापन २३

२.६ सुशासन तथा संस्थागत व्यवस्था २४

२.६.१ स्थानीय नीति, ऐन तथा सुशासन २५

२.६.२ सङ्गठनात्मक विकास २५

२.६.३ श्रोत परिचालन २६

२.६.४ योजना व्यवस्थापन २६

परिच्छेद ३ : सोच तथा विकासको अवधारणा २७

३. १ पृष्ठभूमी २७

३.२ प्रमुख समस्या तथा चुनौती २८

३.२.१ कृषि तथा पशुपालन २८

३.२.२ पूर्वाधार तथा वातावरण २९

३.२.३ स्वास्थ्य २९

३.२.४ शिक्षा २९

३.२.५ अन्य २९

३.३ प्रमुख सम्भावना तथा अवसर ३०

३.३.१ विकासका सम्भावनाहरु ३०

३.२.२ गाँउपालिका विकासका अवसरहरु ३२

३.२.३ गाँउपालिका विकासका प्रमुख सवालहरु ३२

३.४ निर्देशक सिद्धान्त ३३

३.४.१ नागरिक संलग्नता र जनकेन्द्रीत विकास ३३

३.४.२ वातावरण सन्तुलन तथा दीगो विकास ३४

३.४.३ स्थानीय संस्थागत क्षमता विकास ३४

३.४.४ सामाजिक समावेशीकरण तथा अवसरमा समता ३४

३.४.५ स्थानीय सुशासन र उत्तरदायित्व ३५

३.४.६ भू-उपयोग र व्यवस्थित एकीकृत वस्तीको विकास......३५
३.४.७ मानव अधिकार, सामाजिक न्याय र दीगो शान्ति......३६
३.४.८ समुदाय, निजी क्षेत्र एवं गैसस साझेदारी......३६
३.४.९ नतिजामूलक व्यवस्थापन प्रणाली (च्भकगति-द्यबकभम :बलबनभ्कभलत)......३६
३.५ दीगो विकास, राष्ट्रिय र प्रदेश लक्ष्यसँग आवधिक योजनाको तादाम्यता......३७
३.५.१ राष्ट्रिय पन्ध्रौं योजनाको सोच......३८
३.५.२ गण्डकी प्रादेशिक प्रथम योजनाको सोच, लक्ष्य र उद्देश्य......३९
३.६ सिरानचोक गाउँपालिकाको सोच, लक्ष्य तथा उद्देश्य......३९
३.६ परिमाणात्मक लक्ष्य......४०
३.७ रणनीति तथा प्राथमिकता......४४
३.७.१ सिरानचोक गाँउपालिका विकासका रणनीतिहरु......४४
३.७.२ प्राथमिकता क्षेत्र......४४
परिच्छेद ४ : आर्थिक क्षेत्र......४६
४.१ कृषि तथा पशुपंक्षी......४६
४.१.१ पृष्ठभूमि......४६
४.१.२ समस्या तथा चुनौती......४६
४.१.३ संभावना तथा अवसर......४६
४.१.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना......४७
४.१.५.१ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाकाः (क) कृषि......५२
४.१.५.२ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाकाः (ख) पशुपंक्षी......५५
४.२ सिंचाई......५७
४.२.१ पृष्ठभूमि......५७
४.२.२ समस्या तथा चुनौती......५७
४.२.३ संभावना तथा अवसर......५७
४.२.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना......५७
४.२.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका......५९
४.३ पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा......६०
४.३.१ पृष्ठभूमि......६०

४.३.२ समस्या तथा चुनौती ६०

४.३.३ संभावना तथा अवसर ६०

४.३.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना ६०

४.३.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका ६२

४.३.५.१ पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा ६२

४.३.५.२ कला भाषा, साहित्य तथा संस्कृति ६४

४.४ उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति ६५

४.४.१ पृष्ठभूमि ६५

४.४.२ समस्या तथा चुनौती ६५

४.४.३ संभावना तथा अवसर ६५

४.४.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना ६५

४.४.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका ६७

४.५ बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्र ६९

४.५.१ पृष्ठभूमी ६९

४.५.२ समस्या चुनौती ६९

४.५.३ सम्भावना र अवसर ६९

४.५.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना ६९

४.५.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिा खाका ७१

४.६ श्रम, रोजगारी र सामाजिक सुरक्षा ७२

४.६.१ पृष्ठभूमि ७२

४.६.२ समस्या तथा चुनौती ७२

४.६.३ संभावना तथा अवसर ७२

४.६.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना ७२

४.५.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका ७४

परिच्छेद ५ : सामाजिक क्षेत्र ७५

५.१ स्वास्थ्य तथा पोषण ७५

५.१.१ पृष्ठभूमि ७५

५.१.२ समस्या तथा चुनौती ७५

५.१.३ संभावना तथा अवसर ७५

५.१.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना ७५
५.१.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका ७८
५.२ शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन ८०
५.२.२ समस्या तथा चुनौती ८०
५.२.३ संभावना तथा अवसर ८०
५.२.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना ८०
५.२.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका ८३
५.३ खानेपानी तथा सरसफाइ ८६
५.३.१ पृष्ठभूमि ८६
५.३.२ समस्या तथा चुनौती ८६
५.३.३ संभावना तथा अवसर ८६
५.३.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना ८६
५.३.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका ८८
५.४ महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग ८९
५.४.१ पृष्ठभूमि ८९
५.४.२ समस्या तथा चुनौती ८९
५.४.३ संभावना तथा अवसर ८९
५.४.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना ८९
५.५ युवा तथा खेलकुद ९७
५.५.१ पृष्ठभूमि ९७
५.५.२ समस्या तथा चुनौती ९७
५.५.३ संभावना तथा अवसर ९७
५.५.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना ९७
५.५.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका ९९
परिच्छेद ६ : पूर्वाधार क्षेत्र १००
६.१ बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण १००
६.१.१ पृष्ठभूमि १००
६.१.२ समस्या तथा चुनौती १००
६.१.३ संभावना तथा अवसर १००

६.१.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना १०१
६.१.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका १०२
६.२ सडक, पुल तथा यातायात १०४
६.२.१ पृष्ठभूमि १०४
६.२.२ समस्या तथा चुनौती १०४
६.२.३ संभावना तथा अवसर १०४
६.२.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना १०४
६.२.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका १०६
६.३ जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा १०८
६.३.१ पृष्ठभूमि १०८
६.३.२ समस्या तथा चुनौती १०८
६.३.३ संभावना तथा अवसर १०८
६.४.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना १०८
६.४.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका ११०
६.४ सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि १११
६.४.१ पृष्ठभूमि १११
६.४.२ समस्या तथा चुनौती १११
६.४.३ संभावना तथा अवसर १११
६.४.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना १११
६.४.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका ११३
परिच्छेद ७ : वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र ११४
७.१ वन तथा जैविक विविधता ११४
७.१.१ पृष्ठभूमि ११४
७.१.२ समस्या तथा चुनौती ११४
७.१.३ संभावना तथा अवसर ११४
७.१.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना ११४
७.१.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका ११६
७.२ भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन ११७
७.२.१ पृष्ठभूमि ११७

७.२.२ समस्या तथा चुनौती ११७
७.२.३ संभावना तथा अवसर ११७
७.२.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना ११७
७.२.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका ११९
७.३ वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन १२०
७.३.१ पृष्ठभूमि १२०
७.३.२ समस्या तथा चुनौती १२०
७.३.३ संभावना तथा अवसर १२०
७.३.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना १२०
७.३.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका १२२
७.४ विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता १२३
७.४.१ पृष्ठभूमि १२३
७.४.२ समस्या तथा चुनौती १२३
७.४.३ संभावना तथा अवसर १२३
७.४.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना १२४
७.४.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका १२६
८.१ संस्थागत विकास तथा सुशासन १२७
८.१.१ पृष्ठभूमि १२७
८.१.२ समस्या तथा चुनौती १२७
८.१.३ संभावना तथा अवसर १२८
८.१.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना १२८
८.१.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका १३२
९.१ पृष्ठभूमि १३३
९.२ संस्थागत व्यवस्था तथा मानव संशाधन योजना १३७
९.२.१ पृष्ठभूमि १३७
९.२.२ समस्या तथा चुनौती १३७
९.२.३ संभावना तथा अवसर १३७
९.२.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना १३८
९.२.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका १४०

९.३ विषयक्षेत्र अनुसार अनुमानित बजेट १४१
९.४ स्रोत अनुमान तथा प्रक्षेपण १४२
९.५ स्रोत परिचालन रणनीति... १४४
९.६ आवधिक योजना कार्यान्वयन १४५
९.६.१ वर्तमान अवस्था... १४५
९.६.२ कार्यान्वयन कार्ययोजना १४५
९.६.३ मार्गदर्शन तयारी १४६
९.६.४ कार्यान्वयन विधिको छनौट १४६
९.६.५ अख्तियारी १४६
९.६.६ वार्षिक कार्यान्वयन कार्ययोजना १४६
९.६.७ अनुगमन प्रतिवेदन र समीक्षा १४६
९.७ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन योजना १४७
९.७.१ अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको आवश्यकता १४७
९.७.२ अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको उद्देश्य/असर १४८
९.७.३ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन रणनीति १४८
९.७.४ अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको जिम्मेवारी १४९
९.७.५ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रिया १४९
अनुसुचीहरू १५१
अनुसुची एकः आवधिक योजनाको सन्दर्भ सामाग्रीहरू १५१
अनुसुची दुईः सिरानचोक गाउँपालिकाका गौरभका योजनाहरू १५२
अनुसुची तीनः सिरानचोक गाउँपालिकाको आगामी पाँच वर्षको लागि प्रस्ताविक आयोजनाहरू १५३
अनुसुची चारः सिरानचोक गाउँपालिकाको परियोजना बैङ्क १५८
अनुसुची पाँचः आवधिक योजना तयारी अभिमुखिकरणको माईन्युट २०२
अनुसुची छः आवधिक योजना अभिमुखीकरणको फोटो २०५
अनुसुची सातः आवधिक योजना तयारीको वडागत कार्यशालाको माईन्युट २०६
अनुसुची आठः आवधिक योजना वडागत कार्यशालाको फोटो २३३
अनुसुची नौः आवधिक योजना कार्यशालाको माईन्युट २४१
अनुसुची दशः आवधिक योजना कार्यशालाको फोटो २४६
अनुसुची एगाह्रः सिरानचोक गाउँपालिकाको जी.आई.एस नक्साहरु २४७

तालिका सुची

तालिका १: गाउँपालिकाको वडागत जनसंख्या विवरण

तालिका २: विकासका सम्भावनाहरु

तालिका ३: दीगो विकास लक्ष्य तथा सूचक

तालिका ५: दीर्घकालिन राष्ट्रिय लक्ष्य तथा सूचक

तालिका ५: गण्डकी प्रदेश समृद्धिका संवाहक संकेत

तालिका ६: दीर्घकालीन राष्ट्रिय लक्ष्य

तालिका ७: राष्ट्रिय तथा गण्डकी प्रदेशले अल्पकालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन लक्ष्य

तालिका ८: सिरानचोक गाउँपालिकाको परिमाणात्मक लक्ष्य

तालिका ९: आर्थिक वर्ष २०७६/७७ देखि २०७९/८० को प्रस्तावित शारंश

तालिका १०: आर्थिक वर्ष २०७६/७७ देखि २०७९/८० को प्रस्तावित शारंश

तालिका ११: गाउँपालिकाको वार्षिक बजेटको प्रक्षेपण तथा यथार्थको तुलनात्मक विश्लेषण

तालिका १२: विषयक्षेत्र अनुसारको वजेट प्रक्षेपण अनुमान

तालिका १३: सिरानचोक गाउँपालिकाको आगामी पाँच वर्षको प्रक्षेपण अनुमान

तालिका १४: कार्यान्वयन कार्ययोजनाका चरण

शब्द परिचय

अ.मु.	: अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
अ/गैसस	: अन्तराष्ट्रिय/गैर सरकारी संस्था
आ.व.	: आर्थिक वर्ष
आ.वि.	: आधारभुत विद्यालय
मा.वि	: माद्यमिक विद्यालय
उ.स.	: उपभोक्ता समिति
कि.मि.	: किलोमिटर
न पा	: नगरपालिका
गा पा	: गाउँ पालिका
प्रा.वि.	: प्राथमिक विद्यालय
मा.वि.	: माध्यमिक विद्यालय
मे टन	: मेट्रिक टन
रायोआ	: राष्ट्रिय योजना आयोग
रु.	: रुपैंयाँ
लि	: लिटर
व. नं.	: वडा नम्वर
दिविल	: दिगो विकास लक्ष्य
दिराल	: दिगो राष्ट्रिय लक्ष्य
प्रसस	: प्रदेश समृद्धि संकेत
स.सं	: सहकारी संस्था
सा.सं	: सामुदायिक संस्था
हे.	: हेक्टर
ल्ब	: ल्यत ब्खबषबिदभि

परिच्छेद १ : परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

आवधिक विकास योजना समष्टिगत आर्थिक, सामाजिक विकासको सोच पुरा गर्न एवं तदनुरुप उपलब्धि हासिल गर्न लक्ष्य, उद्देश्य, नीति, रणनीति तथा कार्यक्रम र त्यस्ता कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि सम्भावित स्रोतको व्यवस्था गरिएको परिभाषित दस्तावेज हो । आवधिक विकास योजना सरकारले लिएका सोच पूरा गर्न चाहेको विकास गन्तव्यतर्फ क्रमिक रुपमा बढ्ने कामलाई निर्देशित गर्न र गन्तव्य पहिचान गर्नको लागि तयार गरिएको हुन्छ । आवधिक विकास योजना सम्बद्ध आवश्यक विषयहरु समेटिएको एक संक्षिप्त संकेतात्मक खाका हो ।

नेपालको संविधानले यी तहका सरकारका बीच समन्वय, सहकार्य र सह-अस्तित्वको सम्बन्ध परिकल्पना गरेको छ । यस अनुरुप ७५३ स्थानीय तहहरू (महानगरपालिका, उप-महानगरपालिका, नगरपालिका तथा गाउँपालिकाहरु) निर्वाचन प्रक्रियाबाट गठन भई संविधानले व्यवस्था गरे बमोजिम अनुसूची ८ अनुसार निर्दिष्ट गरेका काम कर्तव्य, अधिकार तथा जिम्मेवारीहरु निर्वाह गर्दै आईरहेका छन् । अनेकौं चुनौतिका बावजूद आफ्नो क्षमता, उपलब्ध स्रोत साधन र अवसरहरूलाई मध्यनजर गर्दै नेपाल सरकारले परिकल्पना गरेको “समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली” र प्रदेश सरकारले परिकल्पना गरेको “समृद्ध प्रदेश खुसी जनता” मा टेवा पुर्याउने तवरले स्थानीय तहको विशिष्टता र परिवेश अनुसारको योजनाबद्ध विकास योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने हुन्छ । सो कार्यान्वयनका निम्ति स्थानीय सरकारले स्पष्ट परिकल्पना, लक्ष्य, उद्देश्य तथा रणनीतिहरु सहितको आवधिक योजनाको तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने आवश्यकता हुन्छ ।

नेपालको संविधानले संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरुलाई एकल अधिकार र साझा अधिकारहरु बमोजिम आवश्यक कानुनहरू निर्माण र लागु गर्ने, वार्षिक योजना र बजेट तयार गर्ने, आवश्यक नीतिहरू र योजनाहरु बनाउने र लागु गर्ने लगायतका महत्वपूर्ण जिम्मेवारीहरू प्रदान गरेको छ । संविधानको अनुसूची ८ मा एकल अधिकारहरु र अनुसूची ९ मा स्थानीय तहहरुलाई साझा अधिकारहरु प्रयोग गर्ने अधिकारहरु उल्लेख गरेको छ । यद्यपि, स्थानीय तहहरूले आफ्ना अधिकार र जिम्मेवारीको प्रयोग र अभ्यास गर्दा संघीय र प्रादेशिक नीति र कानुन अनुरुप हुनु पर्ने प्रावधान पनि छ । स्थानीय तहहरुले संविधानमा उल्लेखित निर्देशक सिद्धान्तहरु तथा राज्यका नीतिहरु बमोजिम मानव अधिकार, सामाजिक न्याय, अधिकारमा आधारित समावेशीमूलक विकास सम्बन्धी प्रावधानहरुको पनि पूर्ण परिपालना गर्नुपर्दछ । यसको साथै आ-आफ्ना योजनाहरु र कार्यक्रमहरु मार्फत दिगो विकास लक्ष्यहरु हासिल गर्न योगदान पुर्‍याउने महत्वपूर्ण उत्तरदायित्व पनि सम्बन्धित स्थानीय तहहरुलाई सुम्पेको छ ।

स्थानीय तहमा स्थानीय सरकार २०७४ सालमा निर्वाचित भएपछि सफलतापूर्वक एक कार्यकाल पूरा भई दोश्रो कार्यकालको लागि समेत निर्वाचन सम्पन्न भई नवनिर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु सहित औपचारिक रुपमा स्थानीय तहहरुमा सरकार क्रियाशील रहेका छन् र आआफ्ना क्षेत्रमा सेवा प्रवाह गर्ने उत्तरदायित्व निर्वाह गरिरहेका छन् । यसको अलावा, स्थानीय तहहरुको कामकारवाहीमा महत्वपूर्ण प्रभाव पार्ने चार महत्वपूर्ण ऐनहरु स्थानीय सरकार

सञ्चालन ऐन २०७४, अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण ऐन २०७५ र राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत र वित्त आयोग ऐन २०७५, कर्मचारी समायोजन ऐन व्यवस्थापिका संसदबाट पारित भई लागु भइसकेका छन् ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, ले स्थानीय तहहरू (गाउँपालिका र नगरपालिकाहरु) लाई आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रको स्थानीय स्तरको विकासको लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक, विषयगत, मध्यकालीन र दीर्घकालीन योजना बनाएर लागु गर्ने व्यवस्था गरेको छ । साथै सोही ऐनले स्थानीय तहहरुले आवश्यक ऐन नियमावलीहरु बनाउँदा संवैधानिक प्रावधान अनुरुप हुनु पर्ने तथा संघ र प्रदेश सरकारको नीति, लक्ष्य, उद्देश्य, समय सीमा र प्रक्रियासंग अनुकूल हुनु पर्नेमा ध्यान आकृष्ट गरेको छ। आवधिक र रणनैतिक योजनाहरु बनाउँदा सुशासन, विपद् व्यवस्थापन, लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण जस्ता अन्तरसम्बन्धित विषयहरुलाई पनि सम्बोधन गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ। स्थानीय तहहरुले विकेन्द्रिकरण र अधिकार निक्षेपणको सिद्धान्तहरु बमोजिम स्थानीय नागरिकहरू विशेष गरि सुविधावञ्चित वर्गहरुको पहुँच, सहभागीता र स्वामित्वको सुविधाको लागि उनीहरुलाई उत्तरदायी, जवाफदेही र पारदर्शी तरिकाले सेवा प्रवाहमा ध्यान दिनु पर्नेमा जोड दिएको छ ।

यसै सन्दर्भलाई दृष्टिगत गरी सिरानचोक गाउँपालिकाले पनि आफ्नो कार्यक्षेत्रलाई समेट्ने गरी एक कार्यकाल आवधिक गाउँ विकास योजना तर्जुमा नगरी बितेको भएपनि नयाँ निर्वाचित नेतृत्वले गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना तर्जुमा गरी आगामी पाँच वर्ष कार्यान्वयनमा ल्याउने दृढ संकल्पका साथ राष्ट्रिय योजना आयोगले तयार गरेको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८ (नमूना) अनुसार यो "सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना २०७९/८०-२०८३/८४" तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।

१.२ आवधिक योजनाको उद्देश्य

सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनाका मुख्य उद्देश्यहरु निम्नानुसार छन :

क. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ तथा राष्ट्रिय योजना आयोगले तयार गरेको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८ (नमूना) ले निर्देशित गरे बमोजिमको सहभागीतामूलक विधि तथा प्रकृयाहरु अवलम्बन गरी आवश्यक विषयगत क्षेत्र तथा क्रसकटिङ विषयहरु समेटिएको सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना तयार गर्नु,

ख. आवधिक योजना तयार गर्दा अपनाईएका प्रक्रियाहरु अभिलेखीकरण गरिएको छ, जसमा यस प्रक्रियाबाट हासिल भएका सिकाइ र अनुभवहरु पनि समावेश गर्नु,

ग. गाउँपालिकाको वार्षिक योजना र कार्यक्रमहरुको आवधिक योजनासँग संयोजन गर्न आवश्यक ढाँचाहरु तयार गरिएको छ। जसबाट आवधिक विकास योजनाको कार्यान्वयन सुनिश्चित हुने आधार तयार गर्नु,

१.३ आवधिक योजना तर्जुमा प्रक्रिया

सिरानचोक गाउँपालिकाको क्रममा पालना गरिएका चरण तथा विधि प्रकृयाका बारेमा यो खण्डमा विस्तृत चर्चा गरिएको छ ।

१.३.१ सम्पन्न गरिएका प्रकृया तथा मुख्य कृयाकलापहरु

सिरानचोक गाउँपालिका, गोरखाको आवधिक गाउँ विकास योजना २०७९/८०-२०८३/८४ को तर्जुमाको क्रममा निम्नानुसारका चरणहरू पुरा गरिएको थियो ।

क० दस्ताबेजहरुको अध्ययन (पार्श्वचित्र, ऐन, नियम, दिग्दर्शन, योजना, आदि जस्तैः राष्ट्रिय योजना आयोगले तयार गरेको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८, प्रदेश नीति तथा योजना आयोगले तयार गरेको प्रदेशको वस्तुस्थिति विवरण २०७५, राष्ट्रिय योजना आयोगको नेपालको पन्ध्रौं योजना, गण्डकी प्रदेशको प्रथम प्रादेशिक योजना (२०७६/७७ - २०८०/८१), गण्डकी प्रदेश आयोजना बैङ्क दिग्दर्शन २०७९, गण्डकी प्रदेश मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व.२०७९/८०-२०८१/८२), तथा नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारका मन्त्रालय र विभागहरूले प्रकाशन गरेका प्रतिवेदनहरू, राष्ट्रिय योजना आयोग, प्रदेश नीति तथा योजना आयोग र सिरानचोक गाउँपालिकाले तयार गरेका अन्य लिखतहरूको अध्ययन गरिएको थियो ।

ख० आवधिक योजना सम्बन्धी कार्यपालिका सदस्यहरु र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा अन्य सरोकारवाला पक्ष सहितको तयारी (निर्देशक समिति र विषयगत समितिहरू गठन तथा व्यवस्थापकीय तयारी) बैठक २०७९/०९/०७ मा गरिएको थियो (अनुसूची ५ मा माइन्युट संलग्न रहेको) ।

ग० आवधिक योजना तर्जुमा सम्बन्धी प्रारम्भिक अभिमुखीकरण गोष्ठि २०७९/०९/०७ मा सञ्चालन गरिएको थियो (अनुसूची ५ मा माइन्युट संलग्न रहेको)

घ० आवश्यक तथ्याङ्क र सूचना संकलन तथा विश्लेषणः सर्वप्रथम, स्वीकृत कार्ययोजना बमोजिम आवधिक योजना तर्जुमाको लागि सम्बन्धित वडा समितिको पहलमा वडास्तरीय परामर्श बैठकहरू मिति २०७९/०९/२१ गते वडा नं. १ र २ मा, २०७९/०९/२२ गते वडा नं. ३ र ४ मा, २०७९/०९/२३ गते वडा नं. ५ र ६ मा र २०७९/०९/२४ गते वडा नं. ७ र ८ मा सञ्चालन गरिएको थियो । उक्त अवसरमा वडागत रुपमा क्षेत्रगत अवसर, चुनौती र सम्भावनाको समिक्षा गरिनुका साथै वडागत योजनाहरूको प्रारम्भिक विवरण तथा अन्य आवश्यक विवरणहरू संकलन गरिएको थियो (वडागत छलफलको माइन्युट र तस्बिरहरू अनुसूची ७ र ८ मा संलग्न रहेको) । यसका लागि स्थानीय जनताको प्रतिनिधिमूलक सहभागिताको लागि सर्वप्रथम सामुदायिक संस्था, टोल विकास संस्था, सहकारी, सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह, खानेपानी उपभोक्ता समूह, महिला समूह, आमा समूह, सामुदायिक विद्यालय, वडामा क्रियाशिल संघ संस्थाहरू, बालक्लव, निजी क्षेत्र, राजनीतिक दलका वडास्तरीय प्रतिनिधि लगायतका

सरोकारवालाहरूको सहभागिता रहेको थियो । परामर्श र द्वितीय स्रोतबाट प्राप्त हुन नसकेका आधारभूत सूचनाहरू सङ्कलन गर्ने, समस्या तथा चुनौति र अवसरहरू पहिचान गर्ने, मुख्य मुख्य मुद्दा र योजना तथा कार्यक्रमहरू पहिचान गर्ने लगायतका कार्यहरू गरिएको थियो

ङ० वडा तहबाट समस्या पहिचान, सम्भावना पहिचान र संकलनः स्थानीय सहजकर्ताहरुद्धारा वडा तहमा आवधिक योजना तर्जुमाका लागि क्ष्इत ब्लबथिकष्क (क्तचभलनतज, ध्भबपलभकक, इउउयचतगलष्तथ, त्जचभबत) गरि वडा तहबाट समस्या र सम्भावना पहिचान, विभिन्न विधिहरुको प्रयोग बाट वस्तुस्थिति विष्लेशण, न्क्ष्क ःबउउष्लन, सरोकारवालाहरूको बैठकबाट पर्याप्त सूचना प्राप्त नभएमा थप सूचना प्राप्त गर्न वा प्राप्त सूचनाहरूको पुष्टिको लागि एक वा एकभन्दा बढी प्रमुख सूचनादाता अन्तरवार्ता र लक्षित समूह छलफल गरिएको थियो । यस बाहेक सहभागितामूलक औजारहरूको प्रयोग गरी आवश्यक सूचना सङ्कलन गरिएको थियो । प्राप्त तथ्याङ्क र जानकारी समेतलाई विश्लेषण गरी वडा समितिको बैठकमा छलफलको लागि प्रस्तुत गरिएको थियो र सुझावसहित आवश्यक परिमार्जन गरिएको थियो । वडा समितिले वडा प्रतिनिधिहरू, वडा समितिका कर्मचारीहरू, वडामा रहेका सेवा प्रदायक संस्थाहरू र विषय विज्ञहरूलाई आमन्त्रण गरिएको थियो । उक्त छलफलमा वडास्तरीय वस्तुस्थिति, समस्या, चुनौती, अवसर, क्षेत्रगत सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यनीति तथा प्रमुख योजना तथा कार्यक्रमहरूका सम्बन्धमा छलफल गरिएको थियो । सबै वडाहरूबाट प्राप्त तथ्याङ्क र सुझावहरूको आधारमा स्थानीय तहको विद्यमान वस्तुगत अवस्था नक्शामा झल्काउने जिआइएस नक्शाहरू (न्क्ष्क ःबउउष्लन) तयार गरि प्रतिवेदनमा संलग्न गरिएको छ ।

च० आवधिक विकास योजना तर्जुमाको लागि मिति २०७९/११/१२, १३ र १४ गते समावेशि तथा सहभागितामूलक तरिकाद्वारा तिन दिने आवधिक योजना तर्जुमा कार्यशाला गोष्ठी सञ्चालन गरिएको थियो (कार्यशालाको माइन्युट र तस्विरहरू अनुसुची ९ मा संलग्न रहेको)। यसैगरी २०७९/१२/०८ गते देखि २०७९/१२/१४ गते सम्म आवधिक गाउँ विकास योजनाको लागि आवश्यक पर्ने नतिजा खाकाको तर्जुमाको लागि क्षेत्रगत तथा शाखागत छलफल गरिएको र प्रत्येक सूचकको यथार्थपरक लक्ष्य समेत निर्धारण गरिएको थियो । कार्यशाला गोष्ठीमा उपलब्ध सूचना तथा सहभागितामूलक छलफल तथा शाखागत छलफल लगायतका विभिन्न श्रोतबाट प्राप्त सूचनामा आधारित रही आवधिक योजनाको प्रथम मस्यौदा तयार गरिएको थियो ।

छ० आवधिक योजनाको मस्यौदा उपर गाउँपालिकामा सरोकारवाला सहितको छलफल पश्चात प्राप्त सुझाव समावेश गरी अन्तिम प्रतिवेदन तयारी गर्ने समझदारी गरिएको थियो ।

ज० छलफलबाट प्राप्त सुझाव बमोजिम आवश्यक परिमार्जन गरी "सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना २०७९/८०-२०८३/८४" अन्तिम दस्तावेज तयार गरिएको थियो ।

झ० अन्तिम दस्तावेज आगामी गाउँसभाबाट पारित गरी "सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक गाउँ विकास योजना २०७९/८०-२०८३/८४" कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ ।

१.३.२ अपेक्षित नतिजाहरु

यस कार्यबाट निम्नलिखित उपलब्धिहरू हासिल भएको थियो :

क० सिरानचोक गाउँपालिकाको गाउँसभाका सदस्यहरूले विभिन्न प्रकारका योजना तर्जुमा प्रक्रियाहरुको बारेमा जानकारी प्राप्त गरेका थिए । साथै योजनाको उर्ध्वगत (Vertical) तथा समतलीय (Horizontal) सम्बन्ध (मुख्यगरि आवधिक, मध्यावधि खर्च संरचना तथा वार्षिक योजना तथा तिनीहरुको विषयगत सम्बन्धहरु) को बारेमा जानकारी प्राप्त गरेका थिए ।

ख० विषयगत लक्ष्य/उद्देश्य/नतिजा सहित तोकिएको ढाँचामा सहभागितामूलक तथा समावेशीमूलक प्रक्रियाद्धारा तयार गरिएको पाँचवर्ष आवधिको आवधिक योजनाको दस्ताबेज तयार गरिएको थियो । यस योजना मार्फत आगामी वर्षका वार्षिक योजनाहरुलाई समेत मार्ग निर्देशित गर्ने अपेक्षा गरिएको थियो ।

ग० नर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु र कर्मचारीहरु वार्षिक योजना माफर्त आवधिक योजना कार्यान्वयन गर्ने प्रक्रियाको बारेमा जानकार भएका थिए । साथै आवधिक विकास योजना अनुरुप वार्षिक योजना तर्जुमा गर्नको लागि दिशानिर्देश तथा ढाँचाहरु समेत तयार भएका थिए ।

१.३.३ आवधिक योजनाका दायराहरु

आवधिक विकास योजना तर्जुमाको क्रममा सम्पन्न गरिएका क्रियाकलापका प्रमुख दायराहरू निम्नानुसार रहेका थिए ।

क० परिवर्तित परिवेशको सन्दर्भमा पालिकाका सदस्यहरूलाई आवधिक योजनाको औचित्य, निर्माण प्रकृया, सहभागिता आदि विषयमा पनि छलफल चलाइएको थियो । तयारीको शुरुमा आवधिक योजना निर्माण निर्देशक समिति तथा अन्य विषयगत समितिहरूको भूमिकाको बारेमा छलफल तथा गठन गर्न सहजिकरण गरिएको थियो । आवधिक विकास योजना तर्जुमा सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रमको माईन्युट तथा फोटो र गाउँकार्यपालिकाले निर्देशक समिति र विषयगत समिति गठन गरेको निर्णयको माईन्युट अनुसुची .५ र ६ मा संलग्न गरिएको छ ।

ख० यो क्रममा सङ्घ तथा प्रदेश तहका र योजनाहरूको समीक्षा गर्ने, नगर/गाउँपालिकाको कानून, नीतिनियम र अभिलेखको समीक्षा गरिएको थियो । आवधिक योजना निर्माण गर्दा नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका कानून, नीतिनियम, आवधिक, विषयगत तथा वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा जस्ता विषयवस्तुहरुमा विशेष रुपमा ध्यान दिइएको थियो । राष्ट्रिय योजना आयोगले तयार गरेको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८ (नमूना) तथा नेपाल सरकारका अन्य मार्ग निर्देशनका साथै प्रदेश सरकारका मार्ग निर्देशनहरुलाई पानि आधार मानि आवधिक योजना तयार गरिएको थियो ।

ग० सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक योजना तर्जुमाको लागि आवश्यक सूचना संकलन तथा, विचार संकलन गर्दा विभिन्न तह (टोल, वडा, गाउँपालिका) र चरणमा कार्यशाला र छलफलहरू आयोजना

गरिएको छ । वडा तहको छलफलको माइन्युट र तस्विरहरू अनुसुची ७ र ८ मा संलग्न गरिएको थियो ।

घ० सिरानचोक गाउँपालिकाको आगामी पाँच वर्षीय आवधिक योजना निर्माण गर्ने क्रममा विविध विषयगत क्षेत्रहरुमा काम गर्न सहयोग पुग्ने ढंगले सहभागितामूलक तरिकाबाट तायार गरिएको थियो ।

ङ० यो आवधिक योजना क्षेत्र विशेषको योजना (Spatial Planning) को अवधारणामा तयार गरिएको थियो ।

च० यो आवधिक विकास योजना भू-उपयोग प्रयोग गरी निर्माण गरिएको थियो । यो योजना निर्माण गर्दा परामर्शदाताले कार्यस्थलमै रहि आवधिक योजना निर्देशन समितिको प्रत्यक्ष निगरानीमा प्राविधिक सहजीकरण तथा आवश्यक दस्ताबेजहरू तयार गरिएको थियो ।

परिच्छेद २ : सिरानचोक गाउँपालिकाको विकासको विद्यमान स्थिति र उपलब्धिको समीक्षा

सिरानचोक गाउँपालिकाको यो प्रथम आवधिक गाउँ विकास योजना भएको हुनाले प्रस्तुत योजनामा अघिल्लो योजनाको प्रगति समिक्षा समावेश गर्ने अवस्था रहेको छैन । तर पनि सिरानचोक गाउँपालिकाको प्रथम निर्वाचित सरकारले आफ्नो कार्यकाल सम्पन्न हुँदै गर्दा तयार गरेको सिरानचोक गाउँपालिकाको अवस्थिति पत्र २०७९ तयार गरी जारी गरेको तथा राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को अन्तिम प्रतिवेदन र राष्ट्रिय औद्योगिक गणना २०१८ को प्रतिवेदन समेत राष्ट्रिय तथ्याङ्क विभागले प्रकाशित गरिसकेको हुँदा सो समयमा हासिल भएका समग्र उपलब्धि, गाउँपालिकाबाट उपलव्ध भएका शाखागत तथा क्षेत्रगत विवरण तथा अन्य विभिन्न प्रकाशित तथा अप्रकाशित प्रकाशनहरूको आधारमा रही विभिन्न सूचकहरूको तर्जुमा गरिएको छ । सूचक हरूको विद्यमान अवस्थाको बारेमा क्षेत्रगत रुपमा तयार गरिएको नतिजा खाकामा विस्तृत रुपमा चर्चा गरिएको हुँदा यो खण्डमा समग्रतामा मात्र चर्चा गरिएको छ ।

२.१ गाउँपालिकाको परिचय

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको गण्डकी प्रदेश स्थित नेपालको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र पर्यटकीय दृष्टिकोणले प्रसिद्ध गोरखा जिल्लाको उत्तर पश्चिम क्षेत्रमा अवस्थित रहेको सिरानचोक गाउँपालिकाको स्थापना २०७३ सालमा भएको हो । भौगोलिक रुपमा २८°००'४४.३८" देखि २८°९'३०.९७" अक्षांश र ८४°३०'४०.६१" देखि ८४ड्ड३९'५८.९९" देशान्तर र समुन्द्र सतहबाट ४३४ मि.को उचाई देखि १९७३ मि.को उचाई सम्म फैलिएको यो गाउँपालिका पहाडी भू-बनोट भएको गाउँपालिका हो । सिरानचोक गाउँपालिका गण्डकी प्रदेशमा अवस्थित गोरखा जिल्लाको मध्यभागको उच्च पहाडी भागमा अवस्थित छ । प्रशासकीय हिसाबमा तत्कालिन ७ वटा गाउँ विकास समिति (केरावारी, थालाजुङ, साविक छोप्राक, हर्मी, गाँखु, श्रीनाथकोट र जौवारी) समावेश गरिएको यो गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल १२१.५९ वर्ग कि.मी. रहेको छ । यो गाउँपालिका जिल्ला भित्रको संघीय प्रतिनिधि सभा निर्वाचन क्षेत्र नम्बर २ र प्रदेश सभा निर्वाचन प्रयोजनका लागि तय गरिएको प्रदेश ख क्षेत्रमा पर्दछ ।

ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

सिरानचोक गाँउपालिकाको नामाकरण सम्बन्धमा विभिन्न भनाईहरु रहेका छन् जसमध्ये एउटा प्रचलित भनाई अनुसार सिरानचोकको पुरानो नाम स्यार्तन हो । स्यार्तनको अर्थ सबैको प्रिय अग्लो डाँडा भन्ने हुन्छ । वरिपरिका डाँडाहरु मध्ये, गोरखा देखि सबैभन्दा नजिकको अग्लो डाँडाको रुपमा चिनिने यस क्षेत्र नेपाल एकिकरणको प्रारम्भिक स्थान र तत्कालिन अवस्थामा गोरखा राज्यको वाइसे चौविसे राज्यहरुको आक्रमण बाट बच्न र उनीहरु सँग लडाई गर्ने रक्षा किल्लाको रुपमा परिचित छ । वडाकाजी अम्मर सिंह थापाको बुबा बाघ भिमसेन (भिमसिंह) थापाले समेत नेतृत्व गरेको किल्लाको रुपमा परिचित भएता पनि गोरखा राज्यको निर्माणको क्रममा वि.सं. १६१६ देखि १८३७

सम्म विभिन्न पटक चौविसे राज्यहरुसँग लडाई भएको सिरानचोक गढीमा अन्तिम पटक वडाकाजी अम्मर सिंह थापाको नेतृत्वमा चौविसे राज्यहरुलाई पराजित गरी गोरखा राज्यको सिमाना चेपे र मर्स्याङदी नदीको किनार पार गरी अगाडी बढेको ईतिहासमा पाइन्छ । बाघ भिमसेन थापा र वडाकाजी अम्मर सिंह थापाको जन्मस्थल सिरानचोकमा नै रहेको देखिन्छ र तत्कालिन गोरखा राज्यका सेना झागल गुरुङको जन्म स्थल समेत सिरानचोक हो भन्ने भनाई रहेको छ। ऐतिहासिक, पुरातात्विक गढी (जेठा कोट, माइला कोट, कान्छा कोट) एवं श्रीनाथ बाबा र श्रीनाथ मण्डली, जोगी गुफा भन्ने स्थानमा रहेको महादेव शिवालय समेत रहेका विभिन्न आधारहरू लिई नै यस गाउँपालिकाको नामाकरण नामाकरण भएको हो। श्रीनाथकोटमा शिर रहेको सिरानचोक डाँडा तत्कालिन, थालाजुङ, साविक छोप्राक, गाँखु, श्रीनाथकोट र जौबारी गाँउ विकास समितिहरुको संगम स्थल रहेको भू-भाग रहेको पाईन्छ ।

२.१.१ भौगोलिक अवस्था, राजनीतिक र प्रशासनिक संरचना

भौगोलिक रूपमा मध्यपहाडी क्षेत्रमा अवस्थित सिरानचोक गाउँपालिका ऐतिहासिक, साँस्कृतिक, जैविक विविधता तथा पर्यटकीय दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण रहेको छ। गाउँवस्तुस्थिति विवरण, २०७६ अनुसार यस गाउँपालिकाको भू-उपयोगको अवस्था हेर्दा कुल भू-भाग १२१.५९ वर्ग कि. मि. मध्ये खेती गरिएको क्षेत्रफल ४० प्रतिशत रहेको छ भने वन तथा बुट्यान क्षेत्र ५१ प्रतिशत र आवास क्षेत्र ४.१ प्रतिशत रहेको पाईन्छ।

भौगोलिक अवस्थिति

यस गाउँपालिकाको भौगोलिक अवस्थिति समग्रमा निम्नानुसार पाईएको छ।

नेपालको मानचित्रमा गाउँपालिकाको स्थिति :

प्रदेश : गण्डकी | जिल्ला : गोरखा

स्थानीय तह : सिरानचोक गाउँपालिका | वडा संख्या : ८

पुर्व : अजिरकोट गाउँपालिका र बारपाक सुलिकोट गाउँपालिका

पश्चिम : पालुङ्गटार नगरपालिका

उत्तर : राईनास नगरपालिका र दुधपोखरी गाउँपालिका

दक्षिण : भीमसेनथापा गाउँपालिका र गोरखा नगरपालिका

गाउँपलिकाको क्षेत्रफल : १२१.६६ वर्ग कि.मि

समुन्द्र सतहबाट उचाइ : ४३४ मि. देखि १९७३ मि. सम्म

औसत लम्वाई : १४ कि.मि **औसत चौडाई : १६ कि.मि**

२.१.२ प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक सम्पदा

गोरखा जिल्ला ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र पर्यटकीय दृष्टिकोणबाट देशकै महत्वपूर्ण क्षेत्र क्षेत्रको रूपमा परिचित छ। ऐतिहासिक तथा सांस्कृतिक क्षेत्र, मनास्लु पर्वतारोहणको प्रवेशद्धार तथा राष्ट्रिय गौरवको सिरानचोक, लिगलिग क्षेत्र र सुन्दर मनोरम दृश्यावलोकन तथा हिल स्टेशनको रहेको भएर पनि पर्यटन तथा संस्कृतिको प्रवर्द्धनका हिसाबले यो गाउँपालिका विगत देखि नै पछाडि परेको अवस्था रहेको छ। सिरानचोक गाउँपालिकाको कुल भुभागको करिब ५१ प्रतिशत क्षेत्रफल वन जंगल तथा वुट्यानले ढाकेको पाईन्छ। सिरानचोक गाउँपालिकामा गुरुङ्ग, ब्राम्हण तथा क्षेत्री, बराम लगायत अन्य जनजाती र दलित जातिहरूको मिश्रित बसोबास रहेको यस गाउँपालिकामा विविध जाति, धर्म, संस्कृति र परम्परा जिवित रहेको पाइएका छन्। सानो क्षेत्रफल ओगटेको यस गाउँपालिकामा सांस्कृतिक विविधताले अनेकतामा एकताको उक्तिलाई जिवन्त राखेको पाइन्छ । यस गाउँपालिकामा विभिन्न ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक एवं पुरातात्विक महत्वका स्थलहरू गाउँपालिकाको गहनाको रूपमा श्रीनाथ मण्डली, ऐतिहासिक सिरानचोक, छेडा गुम्बा लगाएतका स्थलहरू, मठ मन्दिर तथा मौलिक लोक सँस्कृति आदि रहेका पाईन्छन्।

२.१.३ जनसांख्यिक अवस्था

सिरानचोक गाउँपालिकाको गाउँ वस्तुस्थिति विवरण, २०७६ अनुसार गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या ३१,४०८ रहेको छ भने कुल घरपरिवार संख्या ६,९९४ रहेको पाइएको छ। कुल जनसंख्या मध्ये पुरुष तथा महिलाको जनसंख्या क्रमशः १६,०७१ र १५,३३७ रहेको छ। जातजातिको आधारमा घरपरिवार तथा जनसंख्याको स्थितिलाई हेर्दा कुल ३१,४०८ जनसंख्या मध्ये सबैभन्दा उच्च ७,८५८ अर्थात २५.०२ प्रतिशत घरपरिवार पहाडी आदिबासी जनजाती वा गुरुङ्ग जातिको रहेको पाईन्छ। दोश्रोमा वाह्मणको अनुपात २०.४६ प्रतिशत र तेश्रोमा बरामुको अनुपात १७.०१ प्रतिशत र चौथोमा क्षेत्रीको अनुपात १४.८९ प्रतिशत रहेको पाईन्छ। गाउँपालिकामा २२ भन्दा बढी जातजातीको बसोबास रहेको पाइएको छ।

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को विवरण केही फरक रहेको देखिन्छ जहाँ फरक हुनुको मुख्य कारणको रुपमा कामको लागि वा अन्य कारण गाउँपालिका वाहिर रहेको जनसंख्यालाई राष्ट्रिय जनगणनाले गणना नगर्ने वा भनौं हाल उनिहरू जुन ठाँउमा वसोवास गर्ने गर्दछन् जहाँ गणना हुँदा फरक परेको हुन सक्ने देखिन्छ। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार सिरानचोक गाउँपालिका कुल जनसंख्या १९,७१९ मध्ये पुरुष जनसंख्या ९३१२ जना ४७.२ प्रतिशत र महिला जनसंख्या १०,४०७ जना ५२.८ प्रतिशत रहेको छ। यहाँको पुरुष महिला अनुपात ८९.४८ रहेको पाईएको छ। यहाँको कुल घरधूरी संख्या ५,९५८ रहेको छ भने जनघनत्व १६२ रहेको पाईएको छ।

तालिका १: गाउँपालिकाको वडागत जनसंख्या विवरण

वडा नं.	महिला	पुरुष	जम्मा	लैङ्गिक अनुपात
१	९१२	८६८	१७८०	९५.१८
२	११०५	१०८२	२१८७	९७.९२
३	१३८२	११८८	२५७०	८५.९६
४	१३५६	११३९	२४९५	८४.००
५	१३६२	१२५०	२६१२	९१.७८
६	१५७९	१३७४	२९५३	८७.०२
७	१२१६	१०८७	२३०३	८९.३९
८	१४९२	१३२४	२८१९	८८.५६
जम्मा	**१०४०७**	**९३१२**	**१९७१९**	**८९.४८**

श्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

यहाँको वडागत जनसंख्या वितरण अनुसार वडा नं. १ को सबैभन्दा कम १,७८० जना रहेको पाईन्छ भने सबैभन्दा धेरै जनसंख्या वडा नं. ६ मा २,९५३ रहेको छ। यस गाउँपालिकाको वडागत लैङ्गिक अनुपात सबैभन्दा उच्च वडा नं. ४ को ८४.०० रहेको छ भने सबैभन्दा कम वडा नं. २ को ९७.८२ रहेको पाईन्छ, जहाँको कुल ५,९५८ परिवार संख्यामा परिवारको औषत आकार ३.३१ रहेको छ। अपाङ्गताको आधारमा ४.० प्रतिशत जनसंख्यामा कुनै एक प्रकारको अपाङ्गता रहेको छ । जसमध्ये ३.५ प्रतिशत महिलामा र ४.५ प्रतिशत पुरुष अपाङ्गतामा रहेको पाईएको छ। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को विवरण अनुसार सिरानचोक गाउँपालिकाको ५ वर्ष मुनिको जनसंख्या १,४१५ मध्ये भने ९४२ जना ६६.६ प्रतिशतको मात्र जन्मदर्ता भएको पाईयो भने ४३७ जना ३३.४ प्रतिशतको जन्मदर्ता नभएको पाईएको छ। यस आधारमा हेर्दा गाउँपालिकामा नागरिक स्तरमा व्यक्तिगत घटना दर्ताका बारेमा सचेतनाको न्यूनता नै रहेको देखिन्छ। यसलाई आगामी दिनमा सुधार गर्नेतर्फ गाउँपालिकाले संस्थागत पहल गर्नुपर्ने देखिन्छ।

२.२ आर्थिक विकास अवस्था

यस गाउँपालिकाको आर्थिक विकासको अवस्था विश्लेषण गर्दा गाउँपालिका क्षेत्र नै कृषकहरूको क्षेत्र भन्न सकिन्छ। ६० प्रतिशत भन्दा बढी कृषि पेशामा संलग्न रहेको छन्। कृषि पनि उत्पादन मुखी भन्दा पनि निर्वाह मुखी रहेको पाईन्छ। वेरोजगारी दर करिब ५ प्रतिशतको हाराहारीमा रहेको र आर्थिक विकासका परिसूचकमा उद्योग व्यवसाय, पर्यटन, बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको भुमिका न्यून अवस्थामा रहेको छ भने कृषि र पशुपालन तथा सहकारीको योगदान तुलनात्मक रुपमा उच्च रहेकोछ। यो खण्डमा आर्थिक विकासको अवस्थाका बारेमा मिहिन चर्चा र विश्लेषण गरिएको छ।

२.२.१ कृषि तथा खाद्य सुरक्षा

यस गाउँपालिकाको कुल भुभाग मध्ये करिब ४० प्रतिशत भूभाग खेतीयोग्य जमीन रहेको र २९.२ प्रतिशत जनसंख्याले मुख्य पेशाको रूपमा कृषिलाई अपनाएको पाईन्छ। उच्च पहाडी क्षेत्रमा अवस्थित यस गाउँपालिकामा

खाद्यान्न वालीको रूपमा कोदो, मकै, धान, गहुँ र अलैची, कफि, तथा अम्रिसो जस्ता नगदे वालीको प्रशस्त सम्भावना रहेको छ। त्यस्तै गरी तरकारी वाली, फलफुल, तेलहन वाली र जडीबुटी उत्पादन र प्रशोधन गर्न सकिने सम्भावना समेत रहेको छ।

यस गाउँपालिकाको घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६ अनुसार यहाँका ४८ प्रतिशत घरपरिवारले बाख्रापालन गरेको पाइन्छ भने ३२ प्रतिशतले भैंसीपालन र २८ प्रतिशत परिवारले गाई गोरू पालन गरेको देखिन्छ। कुखुरा पालन गर्ने परिवार १८ प्रतिशत रहको पाइन्छ भने केही परिवारले बंगुर/सुँगुर पालन गरेको पाइएको छ।

कृषि

यस गाउँपालिकाको अवस्थिति पत्र २०७९ अनुसार हाल ८०६ रोपनी क्षेत्रफलमा फलफूल खेतिको विस्तार भएको पाईन्छ। जसमध्ये ४९४ रोपनीमा केरा, ३० रोपनीमा आँप, २० रोपनीमा किवी, ४० रोपनीमा लिची, २२ रोपनीमा सुन्तला तथा कागती लगायतका फलफूल खेति सञ्चालनमा रहेका छन्। गाउँपालिका क्षेत्रमा वार्षिक फलफूल ५५५ टन उत्पादन भएको पाईन्छ। जस मध्ये केराको उत्पादन ५२९ टन, आँप १३ टन, किवि ३.५० टन तथा लिची ९ टन रहेको छ। हाल वार्षिक रूपमा ८०० घरधुरी किसानले अन्नबाली विशेष गरी धान तथा मकैको उन्नत बीऊ प्राप्त गरेको पाईन्छ। उन्नत बीऊको प्रयोग तथा नवीन प्रविधीको प्रयोगले धानको उत्पादन हाल प्रति रोपनी ४ मुरी पुगेको पाईन्छ। जहाँ हाल ६६ कृषक व्यावसायिक कृषि फर्म संलग्न रहेको र अन्नबालीतर्फ खेति भएको जमिनको क्षेत्रफल कुल ९,०७० रोपनी रहेको पाईन्छ भने कुल वार्षिक उत्पादन ४१८० मेट्रिक टन रहेको पाईन्छ। त्यसैगरी आलुखेती ७३० रोपनी क्षेत्रफलमा विस्तार भएको छ भने आलु खेतिको वार्षिक उत्पादन ४५ मेट्रिक टन रहेको पाईन्छ। हाल ६३१ रोपनीमा व्यावसायिक तरकारी खेती गरिएको छ, जसबाट वार्षिक १६.५३ मेट्रिक टन तरकारी उत्पादन हुने गरेको पाइएको छ।

त्यस्तै मसला बाली खेतीतर्फ प्रमुख बालीका रूपमा अलैची र टिमुर प्रवर्द्धन तथा विस्तार गरिएको पाईन्छ। हाल अलैची तथा टिमुरको व्यावसायिक खेति ३०० रोपनी क्षेत्रफलमा विस्तार भएको पाईएको छ। अलैची खेतिमा हाल ५५ कृषक संलग्न रहेका छन् भने यसको वार्षिक उत्पादन ३.६३ मेट्रिक टन तथा निकासी ३.०८ मेट्रिक टन रहेको पाईन्छ। मसलाबालीको अर्को प्रमुख टिमुर खेतिमा ६० कृषक संलग्न रहेका छन् जसमार्फत वार्षिक रूपमा ८० केजी उत्पादन तथा ३० केजी निकासि हुदै आएको पाईन्छ। यसका साथै ४५ रोपनी क्षेत्रफलमा रहेको कफि खेति विस्तार गरिएको छ जसको वार्षिक उत्पादन ५.२० मेट्रिक टन रहेको पाईन्छ। यस गाउँपालिकामा हाल १५६ जना कृषक व्यावसायिक मौरीपालनमा संलग्न रहेको पाइएका छन्। हाल ५९६ कुल मौरी घारबाट वार्षिक २८२५ के.जि. मह उत्पादन हुने गरेको र ६ प्रकारका बेमौसमी तरकारीको उत्पादन हुने गरेको पाईन्छ।

विगतमा गणनायोग्य अवस्थामा नरहेको कृषि फर्म, सहकारी र समूहमा उल्लेख्य रूपमा वृद्धि भएको पाईन्छ। हाल व्यावसायिक रूपमा ११ कृषि फर्म सञ्चालनमा रहेका छन् जसमा १८५ कृषक संलग्न रहेका छन्। यसैगरी १२

वटा कृषि सहकारी संस्था क्रियाशिल रहेका तथा कृषि सहकारी संस्थामा कुल १३८६ कृषक संलग्न रहेको पाईन्छ । साथै गाउँपालिका क्षेत्रमा हाल ३३ वटा कृषक समूह क्रियाशिल रहेका र तिनमा ८५० कृषक आबद्ध रहेको पाईएका छन् । कागती, किवी, कफी, केरा तथा अलैची लगायतका फलफूल, मसलाबाली र तरकारीका विरुवासहज रूपमा कृषकलाई विक्री तथा विवरण गर्न २ वटा निजी कृषि नर्सरी स्थापना गरी सञ्चालनमा रहेको पाईन्छन् । साना सिंचाई नहर निर्माण, कुलो मर्मत संभार, पाइप र सिंचाई पोखरीबाट सिंचाई सुविधा उपलब्ध भई बाली सघनतामा सहयोग पुगेको पाईन्छ ।

पशुपालन

यस गाउँपालिकामा हाल व्यावसायिक माछापालन शुरु भई विकास र विस्तार हुँदै गरेको पाईन्छ । गाउँपालिका क्षेत्रभित्र ६० रोपनी क्षेत्रफलमा ६० वटा माछापोखरी निर्माण भई माछापालनको विस्तार गरिएको समेत पाईएको छ साथै माछाको वार्षिक उत्पादन १४.८८ मेट्रिक टन रहेको पाईन्छ । विगतको तुलनामा व्यावसायिक पशुपालक कृषक संख्यामा उल्लेख्य मात्रामा बढोत्तरी भएको र व्यावसायिक पशुपालन तर्फ हाल गाउँपालिका क्षेत्रमा कुल १७२ जना पशुपालन कृषक सक्रिय रहेको पाईएका छन् । सो मध्ये बाख्रापालन तर्फ ५७ जना, बंगुरपालन तर्फ २४ जना, गाई/भैसीपालन तर्फ ३२ जना, कुखुरापालन तर्फ ५९ जना कृषक सक्रिय रहेका छन् । मध्यपहाडी लोकमार्गमा मिल्क करिडोर र भैंसी पकेट ५० भन्दा बढि कृषकहरू लाभान्वित भएको पाईन्छ ।

यसैगरी गाउँपालिका क्षेत्रमा ५ वटा गाई/भैंसीपालन फर्म, २० वटा बाख्रापालन फर्म र ६ वटा बंगुरपालन फर्म गरी जम्मा ३१ वटा पशुपालन फार्म सञ्चालनमा रहेको पाईन्छ । जहाँ वार्षिक रूपमा ३०.६ मेट्रिक टन दुध तथा ३६ मेट्रिकटन मासु उत्पादन गर्ने गरेको पाईन्छ । साथै गाउँपालिकामा व्यवस्थित तथा स्तरोन्नत मासु पसल १६ वटा सञ्चालनमा रहेको पाईन्छ । हाल गाउँपालिकामा ३९५ जना कृषक उन्नत जातको घाँसखेतीमा सक्रिय रहेका र जसबाट ३.५ लाख बराबरको घाँसको बिउ वार्षिक रूपमा बिक्री भैरहेका साथै पशु स्वास्थ्य शिविरबाट ६०० भन्दा बढी कृषकहरू लाभान्वित भएका र करिब २०० कृषकहरूले पशु उपचारको लागि निशु:ल्क औषधी प्राप्त गरेको पाइएको छ ।

२.२.२ पर्यटन तथा संस्कृति

विगतमा पर्यटन पूर्वाधार लगभग शून्य रहेको यस गाउँपालिकामा पर्यटन पूर्वाधार विकास तथा प्रवर्द्धनका विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन पश्चात हाल ३ वटा होमस्टे स्थापना तथा सञ्चालन भई सेवा पर्यटन सम्बन्धी सेवा प्रवाहमा क्रियाशिल रहेको पाईन्छन् । गाउँपालिका आँफैमा ऐतिहासिक क्षेत्र भएर पनि आफ्नो अलग्गै पहिचान बनाउन नसकेको अवस्थामा सिरानचोकको नाम सहितको ऐतिहासिक र पर्यटकीय पहिचान स्थापित भएको छ । यस क्षेत्रको पूर्वाधार विकास, संरक्षण, स्तरोन्नतिका कार्यहरूले यस गाउंपालिका अन्तर्गतका ऐतिहासिक, साँस्कृतिक र पर्यटकीय सम्पदा तथा क्षेत्रहरूको ऐतिहासिक पहिचान (न्भयनचबउजष्अबर्ा क्ष्मभलतष्तथ) स्थापना भई यस क्षेत्रको दिगो

पर्यटन विकासमा योगदान पुगेको पाईन्छ । यसको परिणाम स्वरुप वार्षिक रूपमा २० हजार पर्यटकले यहाँको ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय क्षेत्रको भ्रमण गर्ने गरेका पाईन्छन् ।

हिमाली आधारभुत विद्यालयमा १-५ नामङरुदेवी आधारभुत विद्यालयमा १-३ कक्षा सम्म गुरुङ भाषामा पठनपाठन सुरुवात भएको र अजिजीय दारुलहुद्दा मदरसा हर्मीमा १-३ कक्षा शिक्षण सिकाइ सञ्चालन भएको छ । यसका साथै तीनओटा नेवार समुदायमा नेवारी पोशाक उपलब्ध भएको पाईन्छ ।

यस गाउँपालिकामा रहेका मौलिक सम्पदाहरूको संरक्षण, सम्बर्धन तथा प्रवर्द्धनमा सहयोग पुगेको छ । स्थानीय जातजाति विशेष गरी गुरुङ, मगर, नेवार, बराम, कुमालको संस्कृति, भेषभुषा र बाजाको संरक्षण र प्रवर्द्धन भएको पाईनुका साथै यसैगरी गुरुङ र उर्दुजस्ता मातृभाषामा पठनपाठनको सुरुवात भएको समेत पाईन्छ । साथै मठमन्दिर, चर्च, गुम्बा, मदरसाको निर्माण तथा स्तरोन्नतिबाट धर्म संस्कृतिको संरक्षणमा सहयोग पुगेको पाईन्छ ।

२.२.३ उद्योग, व्यापार, व्यवसाय र आपूर्ति

राष्ट्रिय आर्थिक सर्वेक्षण २०१८ अनुसार यस गाउँपालिकामा विभिन्न प्रकारका ८४२ वटा उद्योग तथा व्यवसायहरूमा १९३४ जना रोजगार रहेको देखिन्छ । गाउँपालिकाको वडा नम्बर ४ को १ वटा स्थानमा हाटबजार सञ्चालनमा रहेको देखिएको छ । यसैगरी गाउँपालिकामा ४ वटा साना उद्योगहरू सञ्चालनमा रहेकोमा ५० जना भन्दा बढी रोजगार रहेका पाईन्छन् । वडा नम्बर १ र ३ मा ढुङ्गा तथा वालुवा खानीहरू रहेका र आर्थिक रूपले सक्रिय उमेर समुहका करिब ५ प्रतिशत जनसंख्या बेरोजगार रहेको पाईएका छन् ।

यस गाउँपालिकाको अवस्थिति पत्रका अनुसार हाल गाउँपालिकामा २ वटा समिल, १४ वटा फर्निचर, ३ वटा वर्कसप, २२५ किराना पसल, २८५ वटा कृषि तथा भेटेरेनरी व्यवसाय, १२६ खाजानास्ता पसल, ८५ वटा व्यवसायिक कृषि र तरकारी फर्म, ७४ राइसमिल १४ फर्निचर गरी कूल ८१४ विभिन्न प्रकारका साना तथा मझौला उद्यम व्यवसाय स्थापित भई सञ्चालनरत रहेको पाईन्छ । यसैगरी एक सुधारिएको पानीघट्ट समेत स्थापना भई सञ्चालनमा रहेको र हालसम्म सिप विकास तालिम, उद्यमशिलता विकास तालिम र प्रविधि हस्तान्तरण तालिमबाट ४०६ जना लाभान्वित भएको पाइएको छ ।

२.२.४ आम्दानी, रोजगारी र वित्तीय सेवा

यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल मध्ये ४० प्रतिशत क्षेत्र कृषिभूमिले ओगटेको यस गाउँपालिकाको मुख्य पेशा अझ पनि कृषि र पशुपालन नै रहेको देखिन्छ । आर्थिक रूपमा क्रियाशिल कुल जनसंख्या मध्ये २९.२ प्रतिशत जनसंख्याको कृषि, ७ प्रतिशत नोकरी, ५ प्रतिशत वैदेशिक रोजगारी, २.८ प्रतिशत ज्याला मजदुरी, २ प्रतिशत व्यापार व्यवसाय, उद्योग तथा अन्य पेशा, ९.१ प्रतिशत विद्याथी, २२.६ प्रतिशत १६ वर्ष मुनिका वालवालिका, १३.८ प्रतिशत घरयासी काम, ५ प्रतिशत वेरोजगार र अन्य बाँकी पेन्सनमा निर्भर रहेको पाईन्छ ।

२.२.५ सहकारी

यस गाउँपालिकाको क्षेत्रमा महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रयासको फलस्वरुप गाउँपालिकामा ९ महिला सहकारी थप भई जम्मा ४५ वटा सहकारी संस्था सक्रिय रहेको पाईन्छ । सहकारीको माध्यमबाट विभिन्न आय आर्जनमुलक तालिम कार्यक्रमहरू तथा मलको व्यवस्थापन लागायतका कार्यहरू हुँदै आएको पाईन्छ भने यहाँ लघु वित्तीय संस्थाहरु क्रियाशील रहेको भएतापनि दुईवटा मात्र बैङ्कका शाखा कार्यालय रहेको हुँदा स्थानीय क्षेत्रमा आवश्यक पर्ने वित्त व्यवस्थापन तथा ऋण प्रवाहको कार्यमा सहकारीहरूले उल्लेख्य भूमिका निर्वाह गरिरहेको पाईन्छ ।

२.३ सामाजिक विकासको अवस्था

यस गाउँपालिकामा स्थानीय सरकारको पहिलो कार्यकालको शुरुवात हुँदै गर्दा स्वास्थ्य पोषण, शैक्षिक विकास, खानेपानी तथा सरसफाई, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण, युवा, खेलकुद तथा कला लगायतका सामाजिक विकासका सूचकहरूमा ज्यादै न्युनताको अवस्था रहेको पाईएको थियो । यहाँ गाउँपालिकामा स्थानीय सरकारको गठन पश्चात विभिन्न क्षेत्रमा भएका कार्यहरू र समग्रतामा यो खण्डमा चर्चा गरिएको छ ।

२.३.१ स्वास्थ्य तथा पोषण

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका १६ वटा स्वास्थ्य संस्था मध्ये ६ वटा स्वास्थ्य चौकी, १ वटा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र, ६ सामुदायिक स्वास्थ्य एकाई, १ वटा आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, १ वटा आँखा सेवा केन्द्र र १ वटा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र (हाल अस्पतालमा स्तरोन्नति भएको) रहेको पाईन्छ । उपरोक्त स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कूल ५२ स्वास्थ्यकर्मी कार्यरत रहेका छन् । स्वास्थ्य संस्थाहरूमा स्वास्थ्य क्लिनिक, प्रसुती, परिवार नियोजन तथा खोप सेवा, स्वास्थ्य सूचना, शिक्षा र संचार सेवा उपलब्ध रहेको पाईन्छ । वडा नम्बर २ को ओखेनी र वडा नम्बर ४ को सामुदायिक स्वास्थ्य एकाई वाहेक ८ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा प्रसुती सेवा उपलब्ध रहेको र यहाँ रहेको १ प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रलाई अस्पतालमा स्तरोन्नति गरी सञ्चालनमा आएको पाईन्छ । जहाँ स्वास्थ्य चौकी, आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र र खोप केन्द्रको संख्या शून्यबाट क्रमशः ६, १ र ३ मा वृद्धि भएको पाईन्छ । त्यस्तै, सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइको संख्या २ बाट ६ पुगेको र बिरामीलाई स्वास्थ्य संस्था अस्पताल पुर्‍याउन हाल ४ वटा एम्बुलेन्स सञ्चालन र प्रयोगशालाको संख्या ३ पुगेको छ । त्यस्तै गाउँपालिकामा हाल वर्थिङ सेन्टर तथा प्रसुती सेवा उपलब्ध स्वास्थ्य संस्था ७ वटा पुगेको छ ।

स्वास्थ्य संस्थामा आधारभूत स्वास्थ्य सामग्री पर्याप्त मात्रामा उपलब्ध गराइएको पाईन्छ । जस अन्तर्गत १ थान भिडियो एक्स रे, ३ थान इ.सि.जि मेसिन र १२ थान नेबुलाइजर मेसिन सञ्चालनमा रहेका छन् । यसैगरी ७ वटा इम्प्लान्ट सेवा, २ वटा आइ.यु.सि.डि सेवा र ७ स्थानमा सुरक्षित गर्भपतन सेवा पनि उपलब्ध गराइएको पाईन्छ ।

गाउँपालिकामा स्थानीय प्रतिनिधिको आगमनपछि पोषण कार्यक्रमले प्राथमिकता पाएकाले कम तौल भएका बच्चाहरूको संख्या ०.३ प्रतिशतमा झरेको पाईन्छ। सुनौलो हजार दिन कार्यक्रम अन्तर्गत पोषण तथा सरसफाई सामाग्री वितरण १९० आमा लाभान्वित भएका र पोषण तथा सरसफाई सामाग्रीबाट ४३० जना कोभिड पोजेटिभ व्यक्तिहरूलाई वितरण गरिएको पाईन्छ। संस्थागत सुत्केरी गराउने १८४ सुत्केरी आमाहरूपनि रु. १००० रुपैयाँ बराबरको पोषण तथा सरसफाई सामाग्री प्राप्त गरी लाभान्वित भएको पाईन्छ। सो समयावधिमा स्वास्थ्यकर्मीको उपस्थितिमा उपाध्यक्ष आमा समूह बैठकमा १,१९८ आमाहरू सहभागी भएका र विगत ४ वर्षको अवधिमा ज्येष्ठ नागरिक घर भेटघाट तथा उपचार कार्यक्रमबाट १,८५४ जना ज्येष्ठ नागरिक लाभान्वित भएको पाईएका छन्। आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा १६ प्रतिशत रहेको परिवार नियोजनको साधनको प्रयोग दर विगत ४ वर्षमा ४९.४ पुगेको पाईन्छ।

मातृशिशु पोषणलाई गाउँपालिकाले दिएको प्राथमिकताको फलस्वरुप कम तौल भएका बच्चाहरूको संख्या चार वर्षमै २.६ प्रतिशतले कम भई ०.३ प्रतिशत पुगेको पाईन्छ। यस अवधिमा स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रमबाट ८,५४७ जना लाभान्वित भएका पाईन्छन्। साथै स्वास्थ्य, पोषण तथा सरसफाईको क्षेत्रमा १३ वटा विभिन्न गैर सरकारी संघसंस्थाहरूले गाउँपालिकासँग साझेदारी कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेका समेत पाईन्छन्। विगत ४ वर्षको आवधिको अन्तरालमा आँखा, दाँत, महिलाको पाठेघर, हाडजोर्नी, भिडियो एक्सरे सम्बन्धी शिविर सञ्चालनबाट ४,६९१ विरामीले प्रत्यक्ष स्वास्थ्यलाभ गरेको पाईएको छ।

कोभिड महामारी नियन्त्रण र खोप वितरणमा पनि गाउँपालिका अगाडी देखिएको पाईन्छ। कोभिड -१९ महामारीका समयमा अक्सिजनको अभाव पुरा गर्न गाउँपालिकाले ३५ थान अक्सिजन सिलिण्डर र कन्सन्ट्रेटर थप गरेर ४० थान पुऱ्याएको पाईन्छ। कोभिड-१९ का कारण प्रियजन गुमाएका ११ परिवारले राहत पाएका पाईन्छ भने स्वास्थ्य सेवा प्रवाह तथा कार्यसम्पादनमा यस गाउँपालिका गण्डकी प्रदेशमा दशौं स्थान र गोरखा जिल्लामा तेश्रो स्थान प्राप्त गर्न सफल रहेको देखिन्छ। साथै यस अवधिमा परिवार नियोजनको साधनको प्रयोग दर १६ प्रतिशतबाट बढेर ४९.५ प्रतिशत पुगेको देखिएको छ।

२.३.२ शैक्षिक विकास

राष्ट्रिय जनगणना २०७८, को विवरण अनुसार यस गाउँपालिकाको औसत साक्षरता दर ७१.४ प्रतिशत रहेको जसमा पुरुष साक्षरता दर ८१.३ प्रतिशत र महिला साक्षरता दर ६२.६ प्रतिशत रहेको पाईन्छ जसमा हेर्दा पुरुषको तुलनामा न्युन मात्रामा महिला साक्षरता रहेको देखिन्छ। यस गाउँपालिकामा १५ माध्यमिक विद्यालय, ३१ वटा आधारभूत विद्यालय र २ वटा संस्थागत विद्यालय गरी ४८ वटा शैक्षिक संस्थाहरू रहेको साथै विद्यालयको पहुँच हेर्दा माध्यमिक विद्यायल सम्म पुग्न लाग्ने औसत समय करिब १ घण्टा, आधारभुत विद्यालय पुग्न करिब ३० मिनेट र बाल विकास केन्द्र सम्म पुग्न करिब समय १० मिनेट लाग्ने देखिन्छ।

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयहरूमा विद्यार्थी संख्या र तहगत विद्यालय सञ्चालनका आधारमा दरबन्दी मिलान पश्चात विद्यालय सञ्चालन पठनपाठन प्रभावकारी भएको पाईन्छ । प्राविधिक धार सञ्चालन भएका विद्यालय र प्राविधिक विषय अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि आर्थिक सहयोगबाट प्राविधिक शिक्षाको पहुँच र गुणस्तरमा वृद्धि भएको पाईन्छ । विद्यालय शिक्षाको स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माणबाट विद्यार्थीहरूले स्थानीय भाषा, रहनसहन, संस्कृति, नागरिक शिक्षा जस्ता विषयवस्तुको ज्ञान हासिल गरेका सोको व्यवहारिक अभ्यास पनि गरिरहेको पाईन्छ ।

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कोभिड-१९ बाट सुरक्षित हुन विद्यालयमा स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालनबाट शिक्षकहरूले यसको लक्षण, असर र बच्ने उपायहरू बारे जानकारी लिई सो बारेमा विद्यार्थी अभिभावकमा जानकारी संप्रेषण र सोको व्यवहारिक अभ्यास गरिरहेको पाईन्छ । शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि सरोकारवालासँगको अन्तरक्रियाबाट सुधारका कार्यहरू सञ्चालनमा आएको पाईन्छन् । शिक्षा शाखाबाट समय समयमा भएका शैक्षिक प्रकाशनबाट शिक्षक, विद्यार्थी, अभिभावक र शिक्षासँग सम्बन्धित सरोकारवालालाई शिक्षा र जीवनपद्धतिसँग सम्बन्धित ज्ञानहरू समेत प्राप्त भएको पाईएको छ । त्यस्तै, गाउँपालिकामा सञ्चालित शैक्षिक तालिम, गोष्ठी, शैक्षिक साम्रगी प्रकाशनबाट शिक्षकहरूको अध्यापन कार्यमा सहजता र गुणस्तरमा वृद्धि भएको पाईएको छ ।

यस गाउँपालिकामा साक्षरता दिवस, विज्ञान दिवस तथा बालदिवस जस्ता कार्यक्रमबाट विद्यार्थीको प्रतिभा प्रस्फुटनमा सहयोग पुगेको पाईन्छ । यहाँका स्थापित बाल विकास कक्षाहरूबाट स-साना बालबालिकालाई नजिकको दुरीमा अध्ययन गर्ने अवसर मिलि रहेको पाईन्छ । विद्यालयलाई विषयगत श्रोत केन्द्र तथा हवको रूपमा विकास गर्दा ऐतिहासिक, पुरातात्विक सांस्कृतिक, विज्ञान र खेलकुद विकास, संरक्षण र प्रवर्द्धनमा उल्लेख्य सहयोग पुगेको पाईन्छ । मातृभाषा पाठ्यक्रम विकास र पठनपाठनबाट गुरुङ भाषाको संरक्षण र सम्बर्द्धनमा सहयोग समेत पुगेको पाईन्छ ।

यस गाउँपालिकामा ६० वर्ष उमेर नाघेका विद्यालयका कार्यालय सहयोगीहरूका लागि उपलव्ध गराइएको सहयोगबाट जीवनभर शिक्षा र बालबालिकाको विकास जीवन लगाएकाहरूका बाँकी जीवनयापन गर्न सहयोग पुगेको पाईएको छ । यहाँ विद्यायलमा खेलकुद प्रशिक्षण, खेलकुद कार्यक्रम तथा प्रतियोगिताबाट जिल्लास्तरीय आठौं राष्ट्रपति रनिङ शिल्डको विजेता बन्न र व्यवसायिक खेलाडीको विकासमा सहयोग पुगेको पाईन्छ । माध्यमिक विद्यालयमा विद्युतीय हाजिरी जडानबाट शिक्षक कर्मचारीको उपस्थितिमा नियमितता भएको र पठपाठनका गुणस्तरमा वृद्धि समेत भएको पाईन्छ । यहाँ फर्निचरको व्यवस्था तथा विद्यालयको सेवा क्षेत्र ठूलो भएको विद्यालयहरूको लागत साझेदारीमा सवारी साधन खरिदबाट विद्यार्थीको विद्यालय पहुँच, पठनपाठन र शैक्षिक उपलब्धि दरमा वृद्धि भएको पाइएको छ ।

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयहरूमा विद्यार्थी संख्या र तहगत विद्यालय सञ्चालनका आधारमा दरबन्दी मिलान गरिएकोले विद्यालय सञ्चालन सहज र प्रभावकारी भएको पाईन्छ । प्राविधिक शिक्षा

सञ्चालन भएका विद्यालय र प्राविधिक विषय अध्ययनरत विद्यार्थीलाई दिएको आर्थिक सहयोगबाट प्राविधिक शिक्षा प्रतिको महत्व बढेको र विद्यालय शिक्षाको स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माणबाट विद्यार्थीहरूले स्थानीय भाषा, रहनसहन, संस्कृति, नागरिक शिक्षा जस्ता विषयवस्तुको ज्ञान हासिल गर्ने वातावरण निर्माण भएको देखिएको छ । यसैगरी कोभिड-१९ बाट सुरक्षित रहन, विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालनबाट ५६ वटै विद्यालयका शिक्षकहरूले यसको लक्ष्यण, असर र बच्ने उपायहरू बारे जानकारीबाट विद्यार्थी, शिक्षक र अभिभावकलाई सुरक्षित रहन सहयोग पुगेको पाईन्छ ।

यस गाउँपालिकामा दरवन्दि मिलान मार्फत प्रस्तावित नेपाने मावि, भिम्रेक महिपते मा. वि, चम्पापति मा. वि, धर्मोदय मा. वि चित्रे पो खरी मा.वि, कृष्ण ज्योति मा. वि, हिमाली मा.वि र चन्द्रोदय मा. विमा दरवन्दि मिलान तथा चिसापानि कोट प्रा.वि., नरसिंह प्रा.वि, लक्ष्मी नारायण प्रा. वि, सामुदायिक प्रा. वि. लाई समायोजन गरी समुदाय, विद्यालय व्यावस्थापन समिति, विद्यालय प्रशा वडा नम्वर सन र गाउँपालिकालाई पर्न गएको आर्थिक भार लाई शुन्यमा झारिएको साथै श्रीनाथ आधारभुत लाई कक्षा कटौति गरी १-५ कायम गरिएको देखिन्छ ।

यसका साथै विभिन्न समयमा भएका शैक्षिक प्रकाशनबाट शिक्षक, विद्यार्थी, अभिभावक र शिक्षा सँग सम्बन्धित सरोकारवालालाई शिक्षा सँग सम्बन्धित ज्ञान प्राप्त भएको पाईन्छ । विभिन्न तालिम, गोष्ठी, शैक्षिक सामग्री प्रकाशनबाट शिक्षकहरूको अध्यापन कार्यमा सहज भएको पाईन्छ । साक्षरता दिवस, विज्ञान दिवस, बालदिवस जस्ता कार्यक्रमबाट विद्यार्थीको प्रतिभा प्रस्फुटनमा सहयोग पुगेको साथै गाउँपालिकाद्धारा सञ्चालित ईसिडी कक्षाबाट स-साना बालबालिकालाई नजिकको दुरीमा अध्ययन गर्ने अवसर मिलेको देखिन्छ । गाउँपालिका भित्रका विद्यालयमा विषयगत श्रोत केन्द्र निर्माणबाट बालमैत्री वातावरण, विज्ञान र खेलकुद प्रवर्द्धनका साथै सिरानचोकको ऐतिहासिक र पुरात्तात्विक सम्पदाकै संरक्षणमा सहयोग पुगेको पाईन्छ ।

२.३.३ खानेपानी तथा सरसफाई

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा खानेपानीको मुख्य स्रोतमा पाइपलाइनबाट वितरित खानेपानीको प्रयोग ५७ प्रतिशत परिवारले प्रयोग गरेका र त्यहाँ आधाजस्तो मात्रले पानीको शुद्धीकरण गरेर प्रयोग गर्ने गरेको पाइन्छ । खानेपानी सुविधामा पँहुचको हिसाबले ५ मिनेटभन्दा कम समय लाग्ने घरपरिवार ८१.५ प्रतिशत, ५ देखि १५ मिनेट लाग्ने १३.३ प्रतिशत र ३० मिनेट लाग्ने करिब १ प्रतिशत मात्र रहेको देखिन्छ ।

यस गाउँपालिका कूल घरपरिवार मध्ये ५६.१ प्रतिशत घरपरिवारले फोहोरको व्यवस्थापन गर्दा जलाउने वा जमीनमा गाड्ने, २८ प्रतिशतले फोहोर थुपार्ने ठाउँ वा कन्टेनरमा जम्मा गर्ने र २५.५ ले कम्पोष्ट मल बनाउने र बाँकीले भने सडक, सार्वजनिक स्थल तथा खोलानालामा फाल्ने गरेको पाईन्छ । यसैगरी फोहोर पानीको व्यवस्थापन गर्न सेफ्टी ट्यांकीमा जोड्ने घरपरिवार ७५ प्रतिशत, साधरण खाल्टो खनेर व्यवस्थापन गर्ने १७ ३ प्रतिशत, तरकारी तथा करेसाबारीमा व्यवस्थापन गर्ने ५५.१ प्रतिशत, नदी वा खोल्सामा फाल्ने ५.५ प्रतिशत र अव्यवस्थित वा जथाभावी तरिकाले फाल्ने घरपरिवार १४.६ प्रतिशत रहेको पाईन्छन ।

यस गाउँपालिकामा बसोवास गर्ने कुल ६,९९४ घरपरिवार मध्ये २१८ घरपरिवारको मात्र घरभित्र चर्पी छ भने ६,६२२ घरपरिवार (९४.७) को घर बाहिर रहेको पाईन्छ। साथै चर्पी नभएको घरपरिवार १५४ अर्थात २.२ प्रतिशत रहेको पाईन्छ। कूल घरपरिवार मध्ये ०.५ प्रतिशतले फ्लस भएको सार्वजनिक ढलमा जोडिएको चर्पी प्रयोग गर्दछन् भने ४२.३ प्रतिशतले घरपरिवारले फ्लस भएको सेफ्टी ट्याङ्कीमा जोडिएको ५३.८ प्रतिशतले साधरण चर्पी, १.४ प्रतिशतले घरपरिवारले सामुदायिक तथा सार्वजनिक चर्पी प्रयोग गरेको पाईएको छ।

२.३.४ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

यस गाउँपालिकाको महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रयासको फलस्वरुप गाउँपालिकामा ९ महिला सहकारी थप भई जम्मा ४५ वटा सहकारी संस्था सक्रिय सहकारी रहेको पाईन्छन्। त्यसैगरी ८ वटा नयाँ महिला समिति थप भई हाल गाउँपालिकामा महिला सशक्तीकरणका लागि ७८ वटा महिला समिति क्रियाशिल रहेको पाईन्छ। यहाँ समूह, समिति तथा सञ्जालमा आवद्ध ४५० जना दलित महिलाहरुको नेतृत्व तथा क्षमता विकास, जीविकोपार्जन तथा आयआर्जन, दलित अधिकार, बाख्रापालन सम्बन्धी आयमूलक तालिमबाट प्रत्यक्ष लाभान्वित भएको पाइएको छ। आदिवासी/जनजाती उत्थान कार्यक्रमबाट १३६ जना महिला प्रत्यक्ष लाभान्वित भएका छन् भने समाज कल्याण कार्यक्रमबाट १६२ जना ज्येष्ठ नागरिक लाभान्वित भएको पाईन्छ।

२.३.५ युवा, खेलकुद तथा कला

यस गाउँपालिकामा विगत पाँच वर्षको अवधिमा पुरानो बडहरे रंगशाला समेत ७ वटा खेलमैदानलाई स्तरोन्नति गरिनुका साथै निर्माण गरिएका नयाँ तीन वटा खेलमैदान गरी खेलकुद प्रतियोगिता तथा गतिविधिहरूलाई बढावा दिइएको पाईन्छ। यसरी विद्यमान खेलमैदानको स्तरोन्नति र नयाँ खेल मैदानको निर्माणले गाउँपालिकामा खेलकुद क्षेत्रको विकासमा उल्लेख्य योगदान पुगेको देखिएको छ।

२.४ पूर्वाधार तथा शहरी विकासको अवस्था

यस गाउँपालिकाको स्थापनाको अवस्थामा भूकम्प प्रतिरोधी तथा मापदण्ड अनुसारका ३ वटा वडा कार्यालय भवन, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र वडा नम्बर २ थालाजुङको स्वास्थ्य चौकी समेत २ वटा स्वास्थ्य संस्था भवन सञ्चालन रहेका पाईएको थियो। यहाँको वडा नम्बर ५ कार्यालयको छोप्राकमा साविकको छोप्राक गाउँ विकास समितिको पुरानो भवनमा सञ्चालनमा रहेको थियो। त्यसैगरी ८ वटा वडा कार्यालय मध्ये ४ वटा ट्रस प्रविधिमा नयाँ भवन र बाँकी ३ वटा वडा कार्यालय पुरानो भवन तथा १ वटा भाडामा सञ्चालनमा रहेका थिए। यहाँ तत्कालीन अवस्थामा ४ वटा वर्थिङ सेन्टर सञ्चालनमा रहेको पाईएको थियो।

२.४.१ वस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण

यस गाउँपालिकाको स्थापना भएपश्चात स्थानीय सरकारको भुमिकालाई महत्त्वका साथ लिँदै गाउँपालिकाले वस्ती विकास, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माणका कार्यहरूको व्यवस्थित शुरुवात गरेको पाईएको छ।

(क) भवन तथा सार्वजनिक निर्माण

यस गाउँपालिका कार्यालय समेत ७ वटा वडा वडा कार्यालय भवन निर्माण गरी कार्यालय सञ्चालन, सेवा प्रवाह र विकास निर्माण कार्य व्यवस्थित गर्ने आधार तयार भएको पाईन्छ । गाउँपालिकामा सञ्चालित १६ स्वास्थ्य संस्था र ८ वटा खोप केन्द्र तथा गाउँघर क्लिनिक मध्ये १८ वटा स्वास्थ्य सेवासँग सम्बन्धित भवन निर्माण सम्पन्न गरी आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको विस्तार र स्वास्थ्य सेवाको उपयोगमा वृद्धि भएको पाईन्छ । अझ बलियो निर्माण र कोही पनि नछुटुन भन्ने अवधारणा बमोजिम नेपाल सरकारबाट उपलब्ध सुरक्षित घर निर्माण अनुदानको उपयोग गरी ६,०१६ नीजि आवास घर निर्माण सम्पन्न गर्न गाउँपालिका सफल भएको पाईन्छ। नेपाल सरकारबाट पहिलो किस्ता स्वरुप रु. ५० हजार भुक्तानी पाएर पनि घर बनाउने कार्य सुरु गर्न नसकेका आर्थिक रूपमा अति विपन्न परिवारका विभिन्न संघसंस्थासँग समन्वय र सहकार्य गरी क्रमशः ११० परिवारको घर निर्माण सम्पन्न गरी सुरक्षित बसोबासको व्यवस्था मिलाइएको पाईन्छ।

गाउँपालिका क्षेत्रका ४५ वटा विद्यालयको पुराना भवनलाई विस्थापित गरी भूकम्प प्रतिरोधी र सिकाइ केन्द्र र बालमैत्री भवन निर्माण गरी पठनपाठनलाई व्यवस्थित गरिएको पाईन्छ। गाउँपालिका ८ वटै वडाहरूमा गरी जम्मा ८८ वटा सामुदायिक भवन निर्माण तथ स्तरोन्नति गरी आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक कार्यहरू सञ्चालनको व्यवस्था गरिएको छ । यसबाट १२,००० भन्दा बढी जनसंख्या प्रत्यक्ष लाभान्वित भएको पाईन्छ । यसैगरी अन्य सार्वजनिक पूर्वाधार निर्माण अन्तर्गत ४० वटा सार्वजनिक संरचना निर्माण तथा पुननिर्माण भई सेवालाई सुचारु गरिएको पाईन्छ। गाउँपालिकाको वडा नम्वर १ मा ८ वटा नम्वर २ मा १७ वटा नम्वर ३ मा १२ वटा नम्वर ४ मा १३ वटा नम्वर ५ मा ९ वटा नम्वर ६ मा १२ वटा नम्वर ७ मा १५ वटा नम्वर ८ मा १४ वटा गरी जम्मा १०० वटा बहुउद्देश्यीय सामुदायिक भवन निर्माण सम्पन्न भएको साथै मृत्यु संस्कारमा प्रयोग हुने गरी पालिकाको विभिन्न स्थानमा १० वटा मरनघाटहरूको समेत निर्माण गरिएको पाईन्छ।

ख) जग्गा प्राप्ति

यस गाउँपालिकाको प्रस्तावित केन्द्र वडा नम्वर ५ स्थित चित्रेपोखरीमा प्रशासकीय भवन निर्माण तथा अन्य कार्यको लागि स्थानीय जनताबाट करिब २२ रोपनि जग्गा निःशुल्क रुपमा गाउँपालिकाको नाममा र ३ रोपनी जग्गा निःशुल्क रुपमा प्रहरी चौकी स्थापनाको लागि प्राप्त गरिएको पाईन्छ । वडा नम्वर ८ स्थित जौवारीमा निर्माणाधिन १५ शैयाको अस्पतालको लागि ९ रोपनि जग्गा निःशुल्क रुपमा समेत प्राप्त गरिएको पाईन्छ। वडा नम्वर ४ को वडा कार्यालयको भवन निर्माणको लागि १४ आना जग्गा र वडा नम्वर ४ स्थित चोरकाटेमा आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्र स्थापनाको लागि करिब ८ रोपनि जग्गा निःशुल्क प्राप्त भई सो जग्गा पालिकाको नाममा नामसारीको प्रक्रियामा रहेको पाईन्छ।

२.४.२ सडक, पुल तथा यातायात

यस गाउँपालिकाको २०७३ फागुन २८ गते स्थापनाको अवस्थामा गाउँपालिकामा ३ कि.मि. पक्की सडक र चोरकाटे नयाँसाँगु गोपालेडाँडा सडक (११ किलो बारपाक मार्ग), चोरकाटे चित्रेपोखरी (मनास्लु मार्ग) तथा करेलीथुम्का हर्मी थालाजुङ चिप्लेटी बलेखु सडक (द्रव्यशाह मार्ग) गरी जम्मा ४४ कि. मि. सडकमा मौसमी रूपमा यातायात सञ्चालनमा रहेको र ८ वटै वडा केन्द्रहरू जोड्ने समेत ३९५ कि.मि. सडकको ट्र्याक खोलिएको पाईएको थियो । यस गाउँपालिकामा दरौदी नदी खहरेखोला र चेपेनदीमा मोटरेवल पुल निर्माण प्रक्रिया नै शुरु नभएको अवस्था रहेको पाईएको थियो । मध्यपहाडी लोकमार्ग ११ किलो बारपाक सडकमा समावेश गरिएको र सडकको नयाँ ट्र्याक समेत हिसाव गर्दा तत्कालीन अवस्थामा सडकको घनत्व ३.३ कि.मि प्रति वर्ग कि.मि रहेको पाईएको थियो । हाल यसमा धेरै परिवर्तन भएको देखिएको छ ।

यस स्थापना पछिको ५ वर्षको अवधिमा ४४ कि.मि. कालोपत्रे सडक, २२५ कि.मि. सडक स्तरोन्नति र १७८ कि.मि सडकको ट्र्याक खुलेको पाईन्छ । वडा नं १ को श्रीचौर, केराबारी हुँदै भिरसींग, वडा नं २ को नयाँबजार काउले हुदै बट्टे, वडा नं ३ को बद्रेडाडाँ मल्टार हुँदै मुगे र हर्मी भञ्ज्याङ्ग पराजुलीगाउँ मकुनडाँडा हुदै आँप पिपल, वडा नं ६ को खैरेनीवन, सन्ननी भञ्ज्याङ गैरागाउँ, वडा नम्बर ७ को खहरे, सिम्ले, पार्टीमञ्ज्याङ र केराघारी शान्तीचौतारा वडा कार्यालय, वडा नं ८ को गोपालेडाँडा जौबारी फिनाम सम्म गरी जम्मा ८ वटा रुटमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय गोरखाको अनुमतिमा सार्वजनिक यातायात सञ्चालनमा आएको पाईन्छ । हाल ८ वटै वडालाई पक्की सडकले छोएको पाईन्छ र घनत्व ५.१ कि.मि. प्रति वर्ग कि.मि. पुगेको पाईन्छ । यहाँको दरौदी नदीमा १, खहरे खोलामा १ र चेपेनदीमा १ गरी जम्मा ३ बटा पक्की मोटरेवल पुल निमार्ण भएको पाईन्छ । साथै यहाँको सिमाना भुसुन्डे खोला देखी वडा नं ७ को खहरे सम्मको सडक खण्ड ११ किलो बारपाक सडक आयोजना बाट हटाइ मध्यपहाडी लोकमार्गमा समावेश गरी कालोपत्रेको अन्तिम चरणमा रहेको पाईन्छ । त्यस्तै खार खोलामा १, चेपेमा नदीमा २, लुदीखोलामा १, दरौदीमा ३ गरी जम्मा ७ वटा झोलुङ्गेपुल निर्माण सम्मन्न भएको पाईन्छ र वडा नं ७ मा २, वडा नं ८ मा १ र वडा नं १ मा १ गरी जम्मा ४ वटा झोलुङ्गेपुलहरुको म्एच गरी निर्माण प्रक्रियामा रहेको साथै गाउँपालिकाभित्र ६० वटा गोरेटो बाटोको स्तरउन्नती गरिएको पाईन्छ ।

२.४.३ विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा

यस गाउँपालिका स्थापनाको समयमा ८५ प्रतिशत घरधुरीमा विद्युत सुविधा उपलब्ध रहेको पाईएको थियो, भएको पनि संरचनाको व्यवस्थापन कमजोर हुँदा नियमित आपूर्ती हुन सकेको पाईएको थिएन । तत्कालीन अवस्थामा ७० प्रतिशत भन्दा बढी विद्युत पोलहरू काठका र लाईनसमेत २ फेजको रहेको साथै विद्युतको उपयोग बत्ती बाल्न र टेलिभिजन हेर्नमा सिमित रहेको पाईएको थियो । जहाँ कतिपय वडा कार्यालय र विद्यालयमा समेत विद्युत उपलब्ध हुन नसकेको पाईएको थियो ।

यहाँ हालसम्मको समयमा गाउँपालिकाको पहलमा नेपाल विद्युत प्राविधिकरणसँग साझेदारी गरी हाल लगभग सबै (९९ प्रतिशत भन्दा बढी) घरधुरीमा विद्युत सेवा उपलव्ध रहेको पाईन्छ । प्रदेश सरकारको सहयोग र नेपाल विद्युत प्राविधिकरणसँग साझेदारी तथा समन्वयमा काठेपोल विस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन गरी काठेपोललाई फलामे पोलले विस्थापन गरिएको पाईन्छ । यस अवधिमा गाउँपालिकाले गण्डकी प्रदेश सरकारसँग ५५० फलामे पोल प्राप्त गरेको पाईएको थियो । हाल गाउँपालिकाको सहजीकरणमा १३२ के.भि.एको विद्युत सबस्टेशन गाउँपालिकाको वडा नम्बर १ को कोदोडबारीमा निर्माण हुने प्रक्रियामा समेत रहेको पाईन्छ । यस्तै, वडा नम्बर २ को ठूलोस्वारामा ३३ केभिएको वितरण सबस्टेशन स्थापनाको प्रक्रियामा रहेको र निजी क्षेत्रको लगानीमा गाउँपालिकाको वडा नम्बर १ को कुयलेमा ७ मेगाबाट क्षमताको चेपेखोला जलविद्युत आयोजना शिघ्र निर्माणको लागि गाउँपालिकाबाट इजाजतपत्र प्राप्त कम्पनीसँग समन्वय र सहजीकरण समेत गरिएको पाईन्छ । यस गाउँपालिकामा विद्युत र विद्युतीय सामाग्रीको उपयोगमा वृद्धि भएको समेत पाईन्छ ।

२.४.४ सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि

यस गाउँपालिकामा स्थापनाको समयमा गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालयहरूमा स्वास्थ्य संस्था तथा विद्यालयहरूमा इन्टरनेट सुविधा उपलव्ध रहेको पाईनसकेको तथा सेवा प्रवाहमा विद्युतीय प्रणालीको शुरुवात भैनसकेको अवस्थाको समयमा मोबाइल प्रयोगकर्ता ६० प्रतिशत भन्दा कम पाईएको थियो । स्थानीय सरकारले एक कार्यकाल पूरा गर्ने क्रममा गाउँ कार्यपालिका, वडा कार्यालय, विषयगत शाखा र एकाइ र सेवा केन्द्रसमेत १८ वटा कार्यालय र एकाइमा इन्टरनेटमा आधारित सेवा प्रवाहको अभ्यास गरिएको पाईन्छ । प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र ६ वटा स्वास्थ्य चौकी समेत ११ वटा स्थास्थ्य संस्थामा इन्टरनेट सुविधाको व्यवस्था गरी स्वास्थ्य सेवालाई सूचना प्रविधिमैत्री बनाइएको पाईन्छ । यसैगरी १५ वटा माद्यमिक तहको विद्यालयमा इन्टरनेट सुविधाको व्यवस्था गरी अध्ययन तथा अद्यापनलाई सूचना प्रविधिमैत्री समेत बनाउँदै लगिएको पाईन्छ । विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धिको लागि १५ वटा विद्यालयमा विद्युतीय हाजिरी, प्रोजेक्टर आधारित पठनपाठन विस्तार गरिएको पाईन्छ । राजश्व, योजना प्रशासन र गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयबाट प्रदान गर्ने सिफारिशहरूमा अनलाइन मार्फत सेवा प्रवाहको अभ्यास गरिएको पाईन्छ । गाउँपालिकामा सूचनामैत्री सेवा प्रवाहको लागि १२ वटा सूचना व्यवस्थापन तथा सफ्टवेयरको विकास गरी प्रयोगमा ल्याइएको पाईन्छ ।

२.५ वन, वातावरण तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापनको अवस्था

यस गाउँपालिकाको वस्तुस्थिति विवरण अनुसार गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल १२१.५९ वर्ग कि. मि. मध्ये खेती गरिएको क्षेत्रफल ४० प्रतिशत रहेको र वन तथा बुट्यान क्षेत्र ५१ प्रतिशत रहेको पाईएको छ ।

२.५.१ वन तथा जैविक विविधता

यस गाउँपालिकामा स्थानीय सरकारको पहिलो कार्यकाल शुरु हुँदै गर्दा गाउँपालिका क्षेत्रमा २९ वटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहद्वारा ४,९६० हेक्टर क्षेत्रफल वन व्यवस्थापन भइरहेको छ । सामुदायिक वनको नियमित झाडी

कटान लगायत वन सम्बर्द्धन कार्य हुने गरेको पाईएको छ। साथै सामुदायिक वनको क्षेत्रमा छिटफुट रूपमा अलैची, अम्रिशो र बाँस रोपण गरिएको छ।

यस गाउँपालिकाको दरौदी तथा भुसुण्डे जलाधार क्षेत्रमा केयर नेपालको सहयोगमा डिभिजनल भू-संरक्षण कार्यालयबाट सिभिल तथा वायो ईञ्जिनियरिङ प्रविधिबाट पहिरो, गल्छी, नदि नियन्त्रणको प्रयास भएको छ। सडक तथा विकासका अन्य पूर्वाधारहरू टेवा पर्खाल लगायतका संरचना निर्माण नगन्य मात्रामा र गाउँपालिकामा ९१ प्रतिशत भन्दा घरपरिवारले इन्धनको रूपमा दाउराको प्रयोग गर्ने गरेको छ। यहाँ वायोग्यास समेत नविकरणीय तथा स्वच्छ उर्जा प्रयोग गर्नेको अनुपात ६ प्रतिशत मात्र रहेको छ।

यस गाउँपालिकाले एक कार्यकाल पूरा गर्ने क्रममा गाउँपालिकाको खुला क्षेत्र, सडकको दायाँवायाँ र विद्यालय क्षेत्रभित्र गरी ४,२०० वटा विभिन्न प्रजातीको वोटविरुवाका वृक्षारोपण गरिएको पाईन्छ। विभिन्न ६ स्थानमा गल्छी नियन्त्रण, पहिरो नियन्त्रण तथा तटबन्ध निर्माण सम्बन्धी कार्य सञ्चालन गरिएको समेत पाईन्छ। यसका साथै वृक्षारोपण, हरियाली तथा स्रोत सम्बन्धी जनचेतनामा अभिवृद्धि भएको छ।

२.५.२ भू-संरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन

सिरानचोक गाउँपालिकामा वडा नम्बर ५ र ७ गरी २ वटा पोखरीको संरक्षण गरेको छ। गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सामुदायिक वन क्षेत्रमा पहिरो विभिन्न संवेदनशील तथा गल्छीहरूमा कुल ६०० अलैची, अमिशो, बाँस, घाँस र अन्य प्रजातिका विरुवा रोपण गरी आयआर्जन र संरक्षणका कार्यहरू भएको पाईएका छन्।

२.५.३ वातावरण व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन

यस गाउँपालिकाले प्रचलित स्थानीय वातावरण तथा प्राकृतिक श्रोत संरक्षण ऐन र सो अनुसार संक्षिप्त तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यविधि तयार तथा स्वीकृत गरी कार्यान्वयन चरणमा रहेको पाईएको छ। विगत आ.व.को २०७८ साल फाल्गुण मसान्तभित्र ३ वटा आयोजना तथा कार्यक्रमको वातावरणीय अध्ययन गरी आयोजनाहरूको कार्यान्वयन र सो अनुसार वातावरण संरक्षणका कार्यहरू सञ्चालन गरिएको पाईएको थियो। फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि सार्वजनिक स्थान, सडकको दायाँबायाँ, कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा विद्यालयमा, हिड्ने बाटोमा फोहोर संकलनको लागि १० वटा बजार तथा बजार उन्मुख क्षेत्रको २५० विन तथा पिटको व्यवस्था गरिएको पाईन्छ। घरबाट निस्कने कुहिने फोहोरलाई मलखादमा मिसाउने, खाडलमा व्यवस्थापन गर्ने र नकुहिने फोहोर छुट्याएर पुनःप्रयोग तथा प्रसोधनको व्यवस्था शुरु गरिएको पाईन्छ। यस गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका विद्यालयहरूमा प्रयोगमा आएको स्यानीटरी प्याड व्यवस्थापन स्थलको व्यवस्था गरिएको समेत पाईन्छ। यहाँ नकुहिने फोहोरमैला विसर्जनको लागि स्यानीटरी ल्याण्डफिल साइटको समेत सम्भाव्यता अध्ययन भइरहेको पाईएको छ।

२.५.४ महामारी तथा विपद् व्यवस्थापन

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा २०७२ सालको महाभुकम्पले पुऱ्याएको क्षतीको उचित व्यवस्थापन २०७३ साल चैत्र समान्त सम्म पनि हुन नसकेको र स्थानीय सरकारको पहिलो कार्यकाल शुरु हुँदै गर्दा महाभूकम्पले क्षति पुगेको नीजि आवास घर, विद्यालय तथा स्वास्थ्य संस्था भवन समेत सार्वजनिक तथा सरकारी भवन, खानेपानी, सिंचाइको पूर्वाधार संरचनाहरूको पुनःनिर्माण शुरुवाती अवस्थामा पाईएको थियो । स्थानीय स्तरमा समन्वय, सहयोग र सहजीकरण हुन नसक्दा पुननिर्माणले गति लिन नसकेको, गाउँपालिकाबासीमा भूकम्प, पहिरो, बाढी तथा नदी कटान, सुख्खा, खडेरी, डढेलो तथा आगलागी, महामारी जस्ता प्रकोप र यसबाट हुन सक्ने विपदको रोकथाम, अल्पिकरण, पूर्वतयारी, प्रतिकार्य, पुननिर्माण र पुनस्थापनाका विषयमा जानकारी, ज्ञान र सीपको कमी भएको पाईएको थियो । विपद् जोखिम व्यवस्थापनका लागि स्थानीय तहमा नीतिगत, कानूनी र संरचनागत प्रबन्धहरूको व्यवस्था हुन नसकेको, विपद जोखिम न्युनिकरणको क्षेत्रमा निकै सराहनीय उदाहरणीय कार्य गरी विपदबाट हुन सक्ने जनधनको क्षतिलाई न्युनिकरण गरेको पाईन्छ । यस सम्बन्धी प्रमुख उपलब्धि देहायअनुसार रहेका छन् : स्थानीय तथा वडास्तरीय विपद व्यवस्थापन समितिहरू गठन गरी विपद जोखिम न्युनीकरण समितिहरूको क्षमता अभिवृद्धि र कार्ययोजना बनाइ लागु गरे पश्चात स्थानीय तहको योजना तर्जुमा प्रक्रियामा विपद् जोखिम व्यवस्थापनसम्बन्धी आयोजना तथा कार्यक्रम पहिचान गर्नसमेत सहज भएको पाईन्छ। भविष्यमा हुने विपद घटनाको प्रतिकार्यमा सक्षम बनाउन ३२ जना कर्मचारीलाई नेपाल रेडक्रस सोसाईटिद्वारा प्रमाणित पाँच दिने एल. डि. आर. टि (ियअबा म्ष्कबकतभच च्भकउयलकभ) तालिम तथा २६७ जना युवालाई ४ दिने ऋब्म्च्भ (ऋयmmगलष्तथ ब्अतष्यल म्ष्कबकतभच च्भकउयलकभ) तालिम प्रदान गरी भविष्यमा हुने कुनै पनि विपदको घटनाको तत्काल प्रतिकार्य गर्न सक्ने गरी गाउँपालिकाको संस्थागत पूर्वतयारी गरिएको पाईन्छ ।

यस गाउँपालिकाभित्रका २० जनाले रिफ्लेक्ट (REFLECT) औजार प्रयोग गरी विपद जोखिम पहिचान तथा आँकलन गर्न सहजकर्ताको समेत भुमिका निर्वाह गर्नसक्ने भएको, ८ वटै वडामा विपद प्रतिकार्यका लागि आवश्यक सामग्रीहरू समेत भण्डारण गरिएको साथै गाउँपालिकाका बासिन्दाहरूमा विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी आयाम तथा विधिका बारेमा जानकारी राख्ने र सो अनुसार पूर्वतयारी र प्रतिकार्यका लाग्न सक्षम भएको पाईएका छन् ।

यस गाँउपालिकाको ८ वटा बाढि तथा पहिरो संकटासन्न स्थानको पहिचान भई नक्शाकंन भएको र अवधिमा ४ वटा वडाको ८ वटा अति संकटासन्न वस्तीमा रिफ्लेक्ट (च्भ्ँक्ष्भ्ऋत) मार्फत जोखिम न्यूनीकरण कार्ययोजना तयार तथा अद्यावधिक गरी समुदायलाई उत्थानशील बनाउन सहयोग पुगेको पाईएको छ । विपद जोखिम न्युनीकरण तालिमबाट समुदायको क्षमता अभिवृद्धि र उत्थानशीलता अभिवृद्धिमा महत्वपूर्ण योगदान पुगेको पाईन्छ। साथै यस सम्बन्धी कार्यले गाउँपालिकालाई भविष्यमा हुने विपद प्रभावित समुदायलाई गुणस्तरिय राहत तथा पुर्नलाभ कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्षम बनाएको पाईन्छ ।

यसका साथै न्यून खर्चमा हुने वातावरणमैत्री प्रकोपको अल्पीकरण उपाय (ियध अयकत तभअजलययिनथ दबकभम (ष्तष्नबतष्यल धयचप) को अवलम्बनबाट वडा नम्बर ८ को थालाजुडस्थित ठूलोस्वाँराको पहिरोमा ढुङ्गा बिच्छ्याई पहिरोमाथिबाट पानी कटाई पहिरो नियन्त्रणमा लिईएको पाईन्छ। मएल्भत र केयर नेपालसँग समन्वय र सहकार्यमा तथा प्रदेश सरकारको लगानीमा दरौदी नदीमा ५ कि. मी. तथा भुसुण्डेमा १.५ कि.मी. तटबन्ध निर्माण गरी नदिकटान रोकथाम गरिएको पाईन्छ।

कोभिड १९ महामारीको समयमा यस गाउँपालिकाले उल्लेखनीय तथा नमुना काम गरी जनताको जनधनको सुरक्षामा सहयोग पुऱ्याएको पाईन्छ । कोरोना भाईरस माहामारीको तीनवटै लहरमा यस गाउँपालिकाले सबै सरोकारवालाको सहयोगमा प्रभावकारी रूपमा काम गरेको पाईन्छ। यस गाउँपालिकाले कोभिड १९ नियन्त्रण तथा रोकथाम र उपचारका लागि नेपाल सरकार र प्रदेश सरकार तथा संघ संस्थासंग समन्वय गरी २०६२ जनाको कोभिड १९ परीक्षण, अति विपन्न १५ जनालाई उपचारको लागि नगद सहयोग र एम्बुलेन्सको सुविधा उपलव्ध भएको, कोभिड १९ बाट मृत्य भएका ११ व्यक्तिका परिवारले प्रति परिवार रु. २५ हजार राहत रकम प्राप्त गरेको पाईएको छ। यहाँ २०७८ फाल्गुण मसान्तसम्म ९४ प्रतिशतले योग्यता पुगेका जनसंख्या कोभिड विरुद्धको खोपको दोश्रो डोज लगाइ सकेका र २९ प्रतिशतले बुस्टर डोज समेत लगाइ सकेको पाईन्छ। कोभिड १९ रोकथामका लागि गरिइको बन्दाबन्दी र निषेधाज्ञाको समयमा २५० अति विपन्न परिवार चामल, दाल र नुनतेलका लागि राहत प्राप्त गरेका पाईन्छ। यसैगरी कोभिड १९ को उपचारका लागि गाउँपालिकामा आईसोलेसन केन्द्र स्थापना गरिएको पाईयो भने जटिल विरामीको हकमा देशको विभिन्न अस्पतालमा समन्वय गरी उपचारका लागि पठाउने व्यवस्था मिलाईएको पाईएको थियो । यसरी स्थानिय समुदायहरूको हितलाई मध्यनजर गरी गाउँपालिकाको विभिन्न स्थानहरूमा ५ वटा विपद आश्रय स्थल निर्माण गरिएको पाईन्छ।

हाल गाउँपालिकाको सहयोग र समन्वयबाट महाभुकम्प २०७२ बाट क्षति भएका आवास घर पुननिर्माण गर्न संभव भएको पाईन्छ। पुननिर्माण कार्यका लागि नेपाल सरकारबाट पहिलो किस्ता स्वरुप रु. ५० हजार भुक्तानी पाएर पनि घर बनाउने कार्य सुरु गर्न नसकेका आर्थिक रूपमा अति विपन्न परिवारका लागि गाउँपालिकाले असल छिमेकी, पोखरा तथा केयर नेपालसँग सहकार्य गरी क्रमशः ४० तथा ७० परिवार घर निर्माण गर्न महत्वपुर्ण भुमिका निर्वाह गरेको पाईन्छ।

२.६ सुशासन तथा संस्थागत व्यवस्था

यस गाउँपालिकामा पनि नेपाली जनता विशेष गरी पछाडी परेको वर्ग, समुदाय र क्षेत्रको लामो संघर्षको परिणास्वरुप राज्यको संघीय शासन प्रणालीमा आधारित अग्रगामी पुनसंरचनाको प्रक्रियाद्धारा नेपालको इतिहासमा पहिलो पटक संघीय संवैधानिक अधिकार सहित स्थानीय सरकार स्थापना गरिएको हो। स्थानीय सरकारको रूपमा गाउँपालिका स्थापना पश्चात निर्वाचित पदाधिकारीहरुको पद वहाली भन्दा अगाडि गाउँपालिकालाई संवैधानिक अधिकार भएको तर एकातिर सो को कार्यान्वयनको लागि नीति, कानून, कार्यविधि, मापदण्ड, योजना, कर्मचारी संयन्त्र तथा भौतिक

सुविधाको व्यवस्था लगभग शुन्य अवस्था भएको र अर्कोतिर जनताको विकास तथा परिवर्तनका आकांक्षा चुलिएको पाईएको थियो । यसरी बदलिदो परिवेशसँगै विकास व्यवस्थापन र सेवा प्रवाह प्रक्रियामा सिर्जनशीलता र वैकल्पिक उपायहरू अवलम्बन गर्न जरुरी ठानिएको थियो ।

२.६.१ स्थानीय नीति, ऐन तथा सुशासन

यस गाउँपालिकाको स्थापना पश्चात स्थानीय सरकारका रूपमा गाउँपालिकाले शासन सञ्चालन, सेवा प्रवाह र कार्यसम्पादनमा प्रभावकारिता अभिवृद्धि गरी स्थानीय सुशासन कायम गर्न स्थानीय नीति, कानून, संगठन तथा क्षमता विकास, राजश्व तथा स्रोत परिचालन र योजना व्यवस्थापनको प्रारुप तयार गरी कार्यान्वयन लैजानु तत्कालिन अवस्थामा आफैमा चूनौति पूर्ण भएको पाईएको थियो । वर्तमान अवस्थामा गाउँपालिकामा संवैधानिक व्यवस्था, संघ तथा प्रदेश कानून अनुकूल स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्रभित्रका २४ वटा विषयमा नीति, १६ वटा विषयमा ऐन, ६ वटा विषयमा नियमावली, ३८ वटा विषयमा कार्यविधि, ६ वटा विषयमा निर्देशिका तथा ६ मादपण्ड समेत ९६ वटा विषयमा नीति, कानून तथा मापदण्ड निर्माण, प्रवोधीकरण, प्रकाशन तथा प्रसारण भई कार्यान्वयनमा रहेका छन् । सो मध्ये सार्वजनिक खरिद नियमावली २०७६ को विषयमा नीति, कानून तथा कार्यविधि परिमार्जन गरी कार्यान्वयन भईरहेको पाईएको छ ।

यस गाउँपालिकाले तर्जुमा गरेका नीति, निर्णयको परिपालना तथा कार्यसम्पादन तथा कारोबारको निगरानी गरी पारदर्शिता तथा जवाफदेहिता अभिबृद्ध गर्न गाउँ सभाका सदस्यहरूको संयोजकत्वमा गाउँ सभाबाट विधायन समिति, लेखा समिति, सुशासन समिति गठन गरिएका छन् । यसैगरी स्थानीय शासन सञ्चालन, सेवा प्रवाह, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि कार्यपालिकाको सदस्यको संयोजकत्वमा स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति, बजेट तथा कार्यक्रम समिति, विषयगत समिति, अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समिति गठन गरी तत्सम्बन्धी कार्यमा क्रियाशिल रहेका पाईन्छन् ।

२.६.२ सङ्गठनात्मक विकास

यस गाउँपालिकाले निर्वाचित पदाधिकारीको पहिलो कार्यकालमा नीति, कानून, कार्यप्रणालीको निर्माण, आधारभूत पूर्वाधारको विकास, व्यवस्थित, सन्तुलित, दिगो र समावेशी विकास तथा सुशासनको जग तयार गरिएको छ । यस जगमा टेकेर शासन सञ्चालन, सेवा प्रवाह र विकास कार्यहरूमा सफलता तथा उपलब्धि हासिल गरेको समेत पाईन्छ । नीति, कार्यक्रम तथा आयोजनाको सफल कार्यान्वयन र उपलब्धि प्राप्तीका लागि गाउँपालिकाले सेवा प्रवाह र विकास कार्यहरूमा नविनतम सोच, सहभागितामूलक तथा समावेशी विकासको अवधारणा, अन्तर सरकार, समुदाय, सहकारी, नागरिक समाज र नीजि क्षेत्र समन्वय, सहकार्य र साझेदारी अवधारणा, लागत सहभागिता तथा स्रोत परिचालन, दिगो विकास लक्ष्यको स्थानीयकरण, व्यवस्थित तथा सन्तुलित विकास लगायतका अवधारणा अवलम्बन गरिएको छ । यस गाउँपालिकाको कार्यजिम्मेवारी, शासन सञ्चालन, सेवा प्रवाह र विकास निर्माण सम्बन्धी व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न कर्मचारी समायोजन सम्बन्धी संघीय कानूनको व्यवस्था अनुसार कर्मचारी

समायोजन, लोकसेवा सेवा आयोगमा मागगरी स्थायी पदपूर्ती र करार सेवाबाट कर्मचारी व्यवस्थापन गरिएको पाईन्छ । हाल गाउँ कार्यपालिका कार्यालय, विषयगत शाखा तथा एकाइ, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा सेवा केन्द्रमा गरी जम्मा १२१ जना कर्मचारी कार्यरत रहेका र जसमध्ये ७१ जना प्राविधिक जनशक्ति रहेका पाईन्छन् । गाउँपालिकाको हाल ७ वटा वडामा आफ्नै भवन रहेको छ भने १ वटा वडामा निर्माणको चरणमा रहेको पाईन्छ ।

२.६.३ श्रोत परिचालन

यस गाउँपालिकाको स्थापना पश्चात विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थासँगको सहकार्य तथा सहभागीतामा कार्यहरू गरिआएको छ । सिरानचोक गाउँपालिका र केयर नेपालको प्रयास परियोजना तथा को डीजाइन कार्यक्रम, ग्ल्मए को ऋाफ्कगलष्तथ क्ष्लाचबकतचगअतगचभ बलम ीष्खभष्जियययम च्भअयखभचथ एचयनचबकभ (ऋक्षिच्ए) र युके एडको पूर्णिमा परियोजनाको जम्मा रु ४ करोड ३० लाखमा पालिकाले समेत लागत साझेदारी गरी सामुदायीक भवन, गोरेटो बाटो, साना नहर, पहिरो तथा भल नियन्त्रण, खानेपानी मर्मत तथा जिविकोपार्जन गरी जम्मा १०७ बटा योजनाहरू निर्माण सम्पन्न गरिएको छ । कुल वार्षिक बजेट आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा रु. ४० करोड १९ लाख ४३ हजारबाट आर्थिक वर्ष २०७८/७९ सम्ममा मा रु. ८४ करोड ७६ लाख ४४ हजार पुगेको छ । सो मध्ये आन्तरिक आयको योगदान ०.५ बाट १.५ प्रतिशत पुगेको र राजश्व बाँडफाँटबाट प्राप्त रकम रु. ५ करोड ३० लाख ७३ हजार बाट रु. ७ करोड ६४ लाख ५७ हजार पुगेको तथा संघीय सरकार वित्तीय हस्तान्तरण रकम रु. १६ करोड ३० लाख ४८ हजारबाट १४ करोड १६ लाख पुगेको छ र गण्डकी प्रदेश सरकारबाट प्राप्त वित्तीय हस्तान्तरणको रकम रु एक करोड बाट एक करोड ७६ पुगेको छ । गैर सरकारी संस्था तथा विकास साझेदारबाट औषतमा वार्षिक रु. ४ करोड ३० लाख बराबरको रकम लगानी भैरहेको छ । यसैगरी संघ तथा प्रदेश सरकारबाट सञ्चालित आयोजना तथा कार्यक्रममा यस अवधिमा रु. १.५ अरब भन्दा बढी रकम बराबरको विकास निर्माणको कार्य भएको छ । गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोत तर्फ पहिलो स्थानीय सरकारको पाँच वर्षे कार्यकालमा कुल रु. ४ करोड ४२ लाख १० हजार राजश्व संकलन गरी लगानी गरिएको छ । यस अवधिमा नीजि क्षेत्र तथा समुदायको कुल लगानी रकम ५ करोड रहेको छ ।

२.६.४ योजना व्यवस्थापन

यस गाउँपालिकाको स्थापना पश्चात पहिलो कार्यकालमा यसैगरी योजना तथा विकास व्यवस्थापन तर्फ यस अवधिमा सडक यातायात गुरुयोजना, खाद्य सुरक्षा तथा जीविकोपार्जन रणनीतिक योजना, खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता योजना, विपद व्यवस्थापन योजना, गाउँपालिकाको क्षमता विकास योजना, राजश्व सुधार योजना तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा रहेको छ । यसका साथै गाउँपालिका पार्श्वचित्र, उद्यमी पार्श्वचित्र र स्वास्थ्य शिक्षा, व्यक्तिगत घटना दर्ता लगायत विभिन्न प्रकारका संघ सरकारबाट उपलब्ध सूचना व्यवस्थापन प्रणाली र आयलेखा केन्द्रिय प्रणाली, सम्पत्ति तथा भूमि कर केन्द्रिय प्रणाली, सिफारिश तथा प्रमाणीकरण प्रक्रिया व्यवस्थापन प्रणाली लगायत १२ प्रकारका सूचना र अनलाईन प्रणालीको विकास गरी सञ्चालनमा ल्याइएको छ ।

परिच्छेद ३ : सोच तथा विकासको अवधारणा

३. १ पृष्ठभूमी

सिरानचोक गाँउपालिकाको आवधिक विकास योजना मूलतः स्थानगत विशेषताहरुमा आधारित एकीकृत तथा बहु-विषयक योजना हो । यसले गाउँपालिकाको दिर्घकालिन सोच, गाउँपालिका विकासको समष्टिगत लक्ष्य तथा उद्देश्य निर्धारण गरी सो प्राप्त गर्नका लागि आवश्यक नीति, रणनीति, प्राथमिकता पहिचान तथा परिभाषित गरी गाउँपालिका विकासको भविष्यको मार्गचित्र तयार गर्दछ । यस प्रक्रियामा स्थानीय विकासका साझेदार एवं सरोकारवालाको पहिचान भई प्रभावकारी परिचालनको आधार तयार हुन्छ ।

स्थानीय तहहरुको अगुवाईमा नगर र गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनाा तर्जुमा कार्य कानूनतः बाध्यात्मक र व्यवहारतः जनताका आकांक्षा एवं गाउँ, ठाउँ र बस्तीको सम्भावना तथा आवश्यकताका आधारमा विकासका विषयको पहिचान, कार्यक्रम निर्धारण एवं श्रोत साधनको विनियोजन गर्न उत्प्रेरणा जगाउने, उत्साह बढाउने, विश्वास दिलाउने र विकास - न्याय स्थापित गर्ने महत्वपूर्ण उपाय हो । आवधिक विकास योजना स्थानीयतह - नगरपालिका र गाउँपालिका क्षेत्रमा सञ्चालन हुने सबै प्रकारका विकास कार्यक्रमहरुलाई निर्देशित गर्ने सेवा प्रदायक निकाय, सेवाग्राही, सहयोगी र पर्यावेक्षण गर्ने निकाय सहित सबै सरोकारवालाको सहभागितामा संयुक्त चिन्तन, मनन्, मूल्याङ्कन, विश्लेषण, परामर्श र सहमतिमा तयार साझा प्रयास र प्रतिवद्धताको दस्ताबेज हो ।

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ तथा तत् सम्बन्धी नियमावली २०५६ ले स्थानिय निकायलाई कम्तीमा ५ वर्ष आवधिको आवधिक विकास योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने र सो को आधारमा वार्षिक योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । त्यसै गरी देश संघिय संरचनामा गएपछि हाल दिशानिर्देश गर्ने ऐन, स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ परिच्छेद, ६ दफा २४ को उपदफा १ ले गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा स्थानियस्तरको विकासका लागि आवधिक विकास योजना, वार्षिक, रणनीतिगत विषय क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना बनाइ लागू गर्नु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था गरेबाट सबै स्थानिय तहले आवधिक विकास योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने र सो को आधारमा वार्षिक योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ तथा तत् सम्बन्धी नियमावली २०५६ ले स्थानिय निकायलाई कम्तीमा ५ वर्ष आवधिको आवधिक योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने र सो को आधारमा वार्षिक योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने व्यवस्था अनुसार आवधिक स्थानिय विकास योजना तर्जुमाको लागि नेपाल सरकार, राष्ट्रिय योजना आयोगले आवधिक जिल्ला विकास योजना तर्जुमा सम्बन्धी निर्देशिका २०५८ र निर्देशिका २०७०, चौथो संस्करण तयार गरी जारी गरेको थियो । उक्त निर्देशिका बमोजिम तत्कालिन निर्वाचित जनप्रतिनिधि वहाल रहेको समयमा जिल्ला विकास समिति र नगरपालिकाका लागी आवधिक विकास योजना (आवियो) तर्जुमा गरी कार्यान्वयन समेत गरी सकेका थिए ।

आवधिक विकास योजनाको तर्जुमा र स्विकृति लगत्तै तत्कालिन निर्वाचित जनप्रतिनिधिको पदावधि समाप्त भएको र त्यस पश्चात स्थानीय निकायको सञ्चालन केही समय मनोनित पदाधिकारी र लामो समयसम्म कर्मचारीबाट

हुँदै आएको अवस्थामा देशमा राजनीतिक तथा नीतिगत परिवर्तन भयो र नयाँ संविधानको पर्खाईमा संक्रमणकालीन अवस्था जारी रहेको बेलामा विकास निर्माणको गति रोकियो । राजनीतिक संक्रमणकालिन अवस्था केही समय अझ लम्बिने स्थितिमा जिल्ला विकास र नगर विकासका प्रयासहरुलाई गति दिन जिल्ला विकास र नगर विकासका साझेदार बीचको संवादलाई जीवन्त बनाइराख्न साझा सहमति अनुसार जिल्ला र नगरको विकास प्रक्रियालाई अघि बढाउन आवधिक जिल्ला विकास र नगर विकास योजनाको आवश्यकता महशुस भए अनुसार उपयुक्त प्रक्रिया र विधिद्वारा दोश्रो आजिवियो तर्जुमा गर्न राजनीतिक दल लगायत सम्बन्धित साझेदार तथा सरोकारवालाको प्रतिबद्धता भए बमोजिम जिल्ला विकास र नगर विकासको अवधारणा पत्र तयार गरिएको थियो । हाल परिवर्तित अवस्थामा स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ र संघिय सरकार, राष्ट्रिय योजना आयोगले तयार पारेको निर्देशिका अनुसार स्थानिय तहको आवधिक योजना निर्माण हुँदै आईरहेको छ ।

संघीय संविधानको धारा ५७ ले सम्पुर्ण राज्य शक्तिलाई संविधानको अनुसूची ५, ६, ७, ८ र ९ मा उल्लिखित अधिकार क्षेत्रका आधारमा संघ प्रदेश र स्थानीय तहमा एकल र साझा अधिकारका रुपमा बाँडफाँड गरेको छ । संविधानको मर्म अनुसार उल्लिखित एकल र साझा अधिकार क्षेत्रको व्यवहारिक कार्यान्वयनबाट सामाजिक, आर्थिक, भौतिक पूर्वाधार, वन वातावरण तथा संस्थागत विकासका क्षेत्रले समृद्धि हासिल गर्न सक्छन । अर्को तर्फ सहकार्य, समन्वय तथा सहअस्तित्वका आधारमा संघ, प्रदेश, स्थानीय तहले सहकार्य गरी विकास संयन्त्रको संस्थागत विकास गर्ने प्रमुख जिम्मेवारी स्थानीय सरकार सँग रहेको छ। यस सन्दर्भमा प्रस्तुत आवधिक योजनाले दीगो विकास लक्ष्य, संघ तथा गण्डकी प्रदेशको लक्ष्यलाई आधार बनाइ प्रथम पञ्चवर्षिय योजनाको खाका तयार गरेको छ ।

३.२ प्रमुख समस्या तथा चुनौती

प्राकृतिक, भौगोलिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, राजनीतिक ऐतिहासिक पर्यटकिय दृष्टिले देशकै गौरवको रुपमा रहेको यस गाँउपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, मानवीय र भौतिक विकासको गती, लगानी अनुरुपको नतिजा तथा प्रभावकारीता अपेक्षाकृत रुपमा वृद्धिहुन सकिरहेको छैन । विकासका विगतका प्रयास र उपलब्धिहरु, आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधारका सूचकहरू, वस्तुस्थिति विवरण तथा सहभागितात्मक छलफलबाट पहिचान गरिएका खास-खास चुनौतिहरुलाई बुँदागत रुपमा संक्षिप्तमा तल प्रस्तुत तथा विश्लेषण गरिएको छ ।

३.२.१ कृषि तथा पशुपालन

समयमा मल, विउ, कृषि औजार उपलब्ध नसक्नु, सिँचाई तथा कृषि सडकको अभाव, समन्वय तथा प्रचार प्रसारको कमि, अनुदान वितरण प्रभावकारी नहुनु, दक्ष जनशक्ति तथा आवश्यक पूर्वाधारको अभाव, ब्यावसायिक उत्पादन तथा उचित बजारीकरणको अभाव एवं बन्यजन्तुको कारण बाली संरक्षणमा समस्या हुनु ।

३.२.२ पूर्वाधार तथा वातावरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सडकहरूको स्तरोन्नती हुन नसक्नु, एकिकृत वस्ती विकास हुन नसक्दा आधारभूत सेवा सुविधामा समान पहुँच नहुनु, फोहोर मैलाको उचित व्यवस्थापन गर्न नसक्नु तथा वातावरणमैत्री पूर्ण विकासमा ध्यान नदिइनु ।

३.२.३ स्वास्थ्य

स्थानीय नागरिकमा स्वास्थ्य जनचेतनाको अभाव, गाउँपालिका क्षेत्रमा विज्ञ स्वास्थ्य कर्मि र औषधिको अभाव, विरामीहरूलाई मनोसामाजिक परामर्शको अभाव जस्ता समस्याहरू रहेका छन् ।

३.२.४ शिक्षा

शिक्षा क्षेत्रमा प्रभावकारी अनुगमन तथा नियमन अभाव (भौतिक, आर्थिक र शैक्षिक), सरोकारवालामा दायित्व वोध नहुनु, सामुदायिक विद्यालय प्रति विश्वासको कमी हुँदै जानु तथा प्रोत्साहन र दण्डको अभाव रहनु ।

३.२.५ अन्य

यो क्षेत्रको प्रमुख समस्या यहाँको भौगोलिक विकटताको विद्यमानता पनि हो । त्यसका अलावा आर्थिक विकासका पक्षहरूमा उचित लगानीको अभाव हुनु तथा वेरोजगारीको कारण प्रतिभा पलायन बढ्दै जानु पनि मुख्य समस्याको रूपमा रहेको छ । यसका अलावा निम्न थप समस्या र चुनौती समेत रहेका छन् ।

क० भौतिक तथा प्राकृतिक

१) जलवायु परिवर्तनको प्रभावसँग समायोजन गर्नु ।

२) खेति योग्य जमिनको अभिलेख सहित भूमिको उत्पादकत्व वढाउनु ।

३) प्राकृतिक स्रोतहरुको नक्साङ्कन, अभिलेख तथा प्रयोगको दीर्घकालिन प्रयोग गर्नु ।

ख० सामाजिक तथा आर्थिक

१) आन्तरिक रोजगार सिर्जना गरि युवा जनशक्तिलाई अवशर दिन नसक्नु ।

२) विगतदेखी नै प्रचलनमा रहेका सामाजिक अन्धविश्वास तथा प्रचलनहरुको रुपान्तरण गनु ।

३) पुरातनवादी सोच, संस्कार र कार्यशैलीमा परिवर्तन नहुनु ।

४) स्थानिय श्रमशक्तिको मागमा आधारित आर्थिक क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्नु ।

ग० संस्थागत तथा मानवीय

१) नीति नियम सरल र व्यवहारिक नहुनु

२) सडक विकास र विस्तारमा संबन्धित निकायले नियमन गर्न नसक्नु

३) पालिकाको विकासमा सरकारको ध्यान आकर्षण गर्न नसक्नु

४) युवाशक्ति पलायन तथा विप्रेषणलाई उत्पादनमुलक क्षेत्रमा प्रयोग गर्नु ।

३.३ प्रमुख सम्भावना तथा अवसर

३.३.१ विकासका सम्भावनाहरु

सिरानचोक गाउँपालिका प्राकृतिक ऐतिहासिक तथा साँस्कृतिकरुपले सम्पन्न क्षेत्र हो यस क्षेत्रभित्र रहेका प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाहरु, आर्थिक अभ्यास र उपलव्ध मानविय पूँजी तथा पूर्वाधार लगायतको अवस्थालाई हेर्ने हो भने यस गाउँपालिकामा विकासका प्रशस्त सम्भावनाहरुको आँकलन गर्न सकिन्छ। पालिकालाई कृषि, पर्यटन तथा पूर्वाधारको माध्यमबाट समृद्ध पालिकाको रुपमा विकास गर्न सकिने संभावना रहेको छ। पालिकाका राजनीतिक दलहरुलगायत सम्बन्धित सरोकारवालाहरुबाट यस विषयमा विश्वास र प्रतिवद्धता समेत व्यक्त हुँदै आएको छ। गाउँपालिका विकासको सम्भावनाहरुलाई देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २: विकासका सम्भावनाहरु

क्र.सं.	विषय क्षेत्र/ उपक्षेत्र	सम्भावना
१	प्राकृतिक श्रोत तथा साधन	चेपे, दरौदी, भुसुण्डे नदि तटिय समथर भूभाग ठण्डा तथा उपोष्ण हावापानी र उच्च पहाडी क्षेत्रीय जैविक विविधता चरण क्षेत्र
२	आर्थिक	मासको दाल, आलु उत्पादन र आलुका लागि उर्वरभूमि खाद्यान्न, दलहन, तेलहन, तरकारी, मौरीपालन, कफि, अलैची, खुर्सानी, सुन्तला, केरा, उखु र पशुपालनको परम्परागत अभ्यास नदि तटिय समथर उर्वर भूमि र उच्च पहाडी चरण क्षेत्र व्यापार र व्यवसायकका लागि नयाँ बजार केन्द्रहरुको विस्तार वैदेशिक रोजगारीमा विस्तार बजारसँगको सहज पहुँच औपचारिक वित्तीय कारोवारका लागि बैक तथा वित्तीय संस्थाको स्थानीय स्तरमा स्थापना
३	सामाजिक	३९ वटा विद्यालय रहेको प्रारम्भिक वाल विकास केन्दको स्थापना र सञ्चालन १२ कक्षाको मावि सम्मको शैक्षिक संस्थासम्मको पहुँच ५ वटा स्वास्थ्य चौकी स्वास्थ्य सेवा विस्तार कार्य प्रारम्भ पूर्ण सरसफाईका अभ्यास धारा तथा मुहानमा आधारित खानेपानी सुविधा विस्तार (एक घर एक धारा कार्यक्रम कार्यान्वयन भइरहेको) जनैपुर्णिमा, दशै, तिहार, माघे सक्रान्ती, चैते दशैं जस्ता चाडपर्वको मौलिक अभ्यास धार्मिक तथा भाषिक रुपमा करिब एकरुपता युवा श्रृजनशिलताको खोजी

४	भौतिक पूर्वाधार	तिन राजमार्ग सम्म सडकको सहज पहुँच र वारपाक सम्म पुग्ने सडक स्थानीयस्तरमा सडक विस्तार र स्तरोन्नती विद्युत सेवा विस्तार र सौर्य उर्जाको व्यापक उपयोग गाउँपालिकामा इन्टरनेट तथा मोवाइल फोनको सुविधा विस्तार राजमार्गबाट बाटो विस्तारको पहल हुलाक सेवाको सुविधा
५	वन तथा वातावरण	प्रसस्त वन क्षेत्र उच्च पहाडी जौविक विवधता
६	सुशासन तथा संस्थागत	विकासकार्यमा जनसहभागिता तथा परिचालनको अभ्यास गाउँकार्यपालिका, विषयगत शाखा, समितिको गठन र सञ्चालन गैससको विकास कार्यमा संलग्नता

प्रकृतीका अपार रचनाहरु सहित बनेको उच्च पहाडी भू-भाग अनि खुलेका फराकिला फाँट (जसले चरीचरन क्षेत्रको कार्य पनि गरेको पाईन्छ) क्षेत्र भएको सिरानचोक गाँउपालिका रणनीतिक तथा दीर्घकालीन विकासका संभावनारु बोकेको महत्वपूर्ण स्थान हो । वि.स. २०७२ को महाभुकमप, विश्वकै ध्यान पुगेको वारपाक क्षेत्र पनि यसै गाँउपालिकाको समिपमा रुपमा रहेको छ । यस क्षेत्रको भौगोलिक अवस्थिती, प्राकृतिक सौर्न्दयता अनि साँस्कृतिक सम्पदाले अध्ययन अनुसन्धान र विकासका लागि गाउँ देखि विश्व समाजको ध्यान खिचिरहेको छ । गाउँपालिकाले विगत देखि गर्दै आएका विकासका अभ्यास, प्रयत्न, सहभागितात्मक छलफल, वहस र उपलब्धिका आधारमा विश्लेषण गर्दा यस क्षेत्रका विकासका भावि संभावनाहरुलाई देहाय बमोजिम उल्लेख गरिएको छ ।

क० प्राकृतिक तथा भौतिक

१) कृषि उत्पादन व्यवसायीकरण तथा विविधिकरण

२) पशुपालन तथा पशुजन्य उत्पादनको व्यवसायीकरण र विविधिकरण

३) जैविक विविधता, संरक्षण क्षेत्र तथा जलाधार व्यवस्थापन

४) वनमा आधारित उद्योग

५) वन तथा जलाधार व्यवस्थापन मार्फत् वातावरण सेवा भुक्तानि

६) नविकरणीय तथा वैकल्पिक उर्जा

ख० मानवीय तथा प्राविधिक

१) कृषि तथा पशुपालनको विकास

२) ऐतिहासिक तथा साँस्कृतिक विविधता

३) मौसमी पर्यटन तथा कृषि पर्यटन

४) पुरातात्विक महत्वका मठ, मन्दिर, चाडपर्व, मेला प्रवर्द्धन

५) स्थानीय तथा परम्परागत ज्ञान, सीप र प्रविधि विकास, विस्तार र परिचालन

६) मानव संशाधन विकास तथा परिचालन

७) स्थानीय उत्पादनको बजार विकास र विस्तार

८) वस्ती विकास

९) संस्थागत विकास तथा सामाजिक परिचालन

३.२.२ गाँउपालिका विकासका अवसरहरु

क. भौतिक तथा प्राकृतिक

१. जल, जमिन, जंगल, जडिबुटी, पर्यटन, चरन क्षेत्र र जैविक विविधता संरक्षण व्यवस्थापन

ख. मानवीय तथा प्राविधिक

१. गाँउपालिकाको अवस्थिति र वाह्य तथा आन्तरिक सडक संजाल

२. गाँउपालिकाको भौतिक, सामाजिक, आर्थिक विकासमा अन्तरराष्ट्रिय संस्थाको चासो र लगानी

३. वैदेशिक रोजगारी, सीप र विप्रेषण परिचालन

४. जैविक कृषि, आधुनिक कृषि तथा सूचना प्रविधिको प्रयोग

६. मानव संसाधन विकास र परिचालन

७. धार्मिक र र्यापर्यटनको प्रर्बधन

८. प्याराग्ल्याईडिङ, याफटिङ, चट्टान चढाई प्रबर्धन

३.२.३ गाँउपालिका विकासका प्रमुख सवालहरु

क. आर्थिक तथा सामाजिक

१. गरीबी, बेरोजगारी र असमानता

२. व्यवसायिक औद्योगिकरणको अवसर र सोंचमा कमी

३. असन्तुलित शक्ति सम्बन्ध तथा वञ्चितिकरण

४. कृषि पेशामा उदासिनता तथा न्यून प्राथमिकता

५. आर्थिक विकासका लागि कृषि, पर्यटन, पर्या पर्यटन, वन, उद्योग तथा पूर्वाधारहरुको कमी

६. सिंचाई सुविधाको उपलव्धतामा कमी

७. न्युन सामाजिक चेतनाको कमी

८. गाईवस्तु गोठ र मानव वासंस्थान एउटै छानामुनि रहने परम्परागत प्रचलन

ख. भौतिक, भौगोलिक तथा प्राकृतिक

१. सेवा सुविधाको न्यून उपलव्धता र पहुँच

२. न्यून सामाजिक, आर्थिक तथा भौतिक पूर्वाधार

३. स्थानीय उत्पादनको लागि व्यवस्थित बजारको कमी

४. प्राकृतिक श्रोत साधनको कम उपयोग

५. प्राकृतिक श्रोतमा व्यक्तिगत हस्तक्षेप र असमान पहुँच

६. जटिल भौगोलिक अवस्थिति र कठीनाई

७. विद्यमान छरिएर रहेको वस्ति

ग. संस्थागत तथा मानवीय

१. भू-उपयोग तथा दीर्घकालीन र व्यवहारिक योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनमा कमी

२. कमजोर संस्थागत तथा श्रोत परिचालन क्षमता

३. विकास कार्यमा निजी, गैर सरकारी र समुदायको न्यून संलग्नता

४. विकास सोचमा सकारात्मक परिवर्तन हुन नसक्नु

५. गाउँपालिका स्तरमा विकासका समष्टिगत तथा विषयगत योजनाहरुको कमजोर कार्यान्वयन

६. गुणस्तरीय, व्यवसायिक तथा प्राविधिक शिक्षाको पहुँच नहुनु

७. विकास प्रक्रियामा स्थानिय जनसहभागिता, पारदर्शिता तथा उत्तरदायित्वमा कमी

८. अद्यावधिक, विश्वसनिय र प्रमाणीक तथ्यांकको कमी

९. स्वीकृत आयोजना तथा कार्यक्रमको बजेट समयमा निकासा नहुनु तथा ढिलासुस्त

१०. विकासका संभाव्य क्षेत्र तथा पद्धतिका बारेमा आवश्यक अध्ययन तथा अनुसन्धान नहुनु

११. विकासका क्रियाकलाप, कार्यक्रम र परियोजनाको अनुगमन, मुल्याङ्कन र सुपरिवेक्षण नहुनु

३.४ निर्देशक सिद्धान्त

गाँउपालिका विकासको दूरदृष्टि (Vision) तर्फ उन्मुख हुन, लक्ष्य (Goal) प्राप्तिमा अधिकतम योगदान पुऱ्याउन तथा उद्देश्य (Purpose) हासिल गर्नका लागि सञ्चालन हुने विकासका योजनाबद्ध प्रयासहरुमा देहायका निर्देशक सिद्धान्तहरु अवलम्बन गरिनेछ :

३.४.१ नागरिक संलग्नता र जनकेन्द्रीत विकास

- सामाजिक परिचालनलाई महिला, वालवालिका र पिछडिएको वर्ग एवं समुदायको सशक्तिकरण र स्थानीय शासन माग पक्षको सुदृढीकरणको माध्यम बनाइनेछ ।
- लोकतान्त्रिक अवधारणा अनुसार समुदायमा आधारित तथा नागरिक समाजका संस्थाहरुको संस्थागत क्षमता विकासको माध्यमबाट विकास प्रक्रियमा नागरिक तथा समुदायको संलग्नता वृद्धि गरिनेछ ।
- स्थानीय श्रोत, साधन, प्रविधि, ज्ञान, सीप र क्षमताको अधिकतम उपयोग गरी दीगो आर्थिक विकासमा टेवा पुऱ्याईनेछ ।

३.४.२ वातावरण सन्तुलन तथा दीगो विकास

- कृषि, पर्यटन, जलश्रोत, वन, सानाउद्योग तथा पूर्वाधारलाई दीगो विकासको अग्रणी क्षेत्रको रुपमा विकास गरी आर्थिक समृद्धि तथा गरिबी न्यूनीकरणको माध्यमको रुपमा बनाइनेछ ।
- स्थानीय श्रोत, साधन र पर्यटकीय सम्पदा सम्बन्धी सूचना, सुविधा र सुरक्षा प्रर्वधन गरी पर्यटकीय आगमन र बसाई वृद्धि गरिनेछ ।
- रैथाने तथा लोपोन्मुख बालीहरुको पहिचान, संरक्षण र प्रवर्द्धन एवं उन्नत बालि र प्रविधिको प्रयोग गरी खाद्य सुरक्षामा टेवा पुयाईनेछ र प्राङ्गारिक, वातावरणीय र व्यवसायिक कृषि प्रविधि प्रर्वधन गरी पोषण र जनस्वास्थ्यमा सुधार गरिनेछ ।
- जलवायु परिवर्तनबाट उत्पन्न समस्या निराकरण तथा जोखिम न्यूनिकरण तथा स्थानीय अनुकूलनको उपायहरु अवलम्बन गरी जीविकोपार्जन अवसरमा वृद्धि गरिनेछ ।
- जल, जमिन, जंगल, चरन क्षेत्र जस्ता प्राकृतिक श्रोतहरुको वैज्ञानिक व्यवस्थापन गरी स्थानीय समुदायको आर्थिक स्थितिमा सुधार र श्रोतमा स्थानीय समुदायको पहुँच तथा उपयोग वृद्धि गरी सामाजिक स्थितिमा सुधार गरिनेछ ।
- पोषणमा सुनौला एक हजार दिनका आमार बच्चालाई पहिलो प्राथमिकतामा राखि कार्य गरिने छ ।
- विकास प्रक्रियामा वातावरणमैत्री स्थानीय शासन प्रणालीलाई समाहित गरी विकास कार्यलाई वातावरणमैत्री तथा दीगो बनाइनेछ ।

३.४.३ स्थानीय संस्थागत क्षमता विकास

- सामुदायिक अध्ययन केन्द्र, विद्यालय तथा स्वास्थ्य व्यवस्थापन समिति, कृषि वन तथा वातावरण समिति लगायत समुदायमा आधारित समूह र सञ्जालहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरी उनीहरुलाई अझ बढी क्रियाशील र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- संरचनागत सुधार र क्षमता विकासको माध्यमबाट स्थानीय शासन प्रक्रियामा महिला, बालबालिका तथा पछाडि पारिएका वर्ग तथा समुदायको सम्लग्नता सुनिश्चित, अर्थपूर्ण र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- स्थानीयस्तरमा सञ्चालित आयोजना तथा कार्यक्रमलाई दीगो, नतिजामुलक, पारदर्शी र प्रभावकारी बनाइनेछ ।

३.४.४ सामाजिक समावेशीकरण तथा अवसरमा समता

- योजना तर्जुमा, सञ्चालन तथा अनुगमन प्रक्रियालाई अझ बढी समावेशी र सहभागिमुलक बनाइ उपलव्ध श्रोत साधनको अधिकतम परिचालन गरी दीगो र सन्तुलित विकासमा जोड दिईनेछ ।
- स्थानीय श्रममुलक प्रविधिमा जोड दिई विकास निर्माण कार्य अगाडि बढाईनेछ तथा स्थानीय उत्पादन वृद्धिमा विशेष ध्यान केन्द्रित गरिनेछ ।

- आमा समूह, महिला समूह तथा सञ्जालहरुलाई संस्थागत विकास र सुदृढ गरी समावेशी र समानतामैत्री वातावरण निर्माण गरिनेछ ।
- महिला, वालवालिका लगायत लक्षितवर्गको कार्यक्रमको व्यवस्थित तर्जुमा, प्रभावकारी कार्यान्वयन र अनुगमन गरी प्रभावकारिता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- सार्वजनिक सेवा तथा सुविधा आम नागरिक तथा सेवाग्राहीहरुको पहुँच वृद्धि गरी स्थानीयस्तरमा प्रवाहित सेवा तथा सुविधाहरु अधिकारमा आधारित, सहज, सर्वसुलभ, गुणस्तरीय बनाइनेछ ।
- स्थानीय निकाय तथा विषयगत ईकाइहरुको सेवा प्रवाहलाई जनताको आवश्यकता आधारित बनाइ नागरिक वडा पत्रमा उल्लेखित समयावधि भित्रै क्षतिपूर्ति सहित सेवा प्रवाह गरिनेछ ।

३.४.५ स्थानीय सुशासन र उत्तरदायित्व

- सूचनामा आधारित नतिजामूलक योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणाली अभ्यास गरी विकास व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- स्थानीय सुशासनका लागि नागरिकको संलग्नता, निगरानी, उत्तरदायित्व र पारदर्शिताका कार्यहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- संस्थागत सुदृढिकरण, गुणस्तरीयता, पारदर्शिता र दीगोपनालाई विकास कार्य सञ्चालनको प्रमुख रणनीतिको रुपमा अपनाइनेछ ।
- गाँउपालिका विकासका साझेदार बीच नियमित अन्तरक्रिया, छलफल र बहशका माध्यमबाट विकास कार्यलाई अझ बढी समावेशी र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- स्थानीय सुशासन प्रवर्धन तथा अवाफदेहिता अभिवृद्धिका लागि समुदाय, स्थानीय तह तथा सेवा प्रदायक सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु बीच नियमित अन्तरक्रिया र बहशका लागि नागरिक समाजलाई परिचालन गरिनेछ ।
- नागरिक निगरानी तथा कानूनी शासनको माध्ययबाट संस्थागत सुशासन कायम गर्दै भ्रष्ट्राचारमुक्त कार्यविधि अपनाईनेछ ।
- क्षतिपूर्ति सहितको नागरिक बडापत्र, सूचनाको हक र गुनासो सुनुवाई सम्बन्धी प्रावधानको उपयोगको लागि आवश्यक संयन्त्रको विकास गरी नागरिकको सेवा सम्बन्धी हकको सुनिश्चितता गरिनेछ ।

३.४.६ भू-उपयोग र व्यवस्थित एकीकृत वस्तीको विकास

- प्रभावकारी सेवा प्रवाहका लागि भू-उपयोग योजना अनुसार एकीकृत तथा व्यवस्थित बस्ती विकासको अवधारणा अनुसार वस्ती विकास गरिनेछ ।
- एकीकृत वस्ती विकासमा वन तथा वातावरणमा प्रतिकूल असर नहुने तथा जोखिम न्यूनिकरण हुने गरी कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।

- वस्ती विकास तथा सेवा प्रवाहमा सार्वजनिक, निजी, सामुदायिक साझेदारी अवधारणा अवलम्वन गरिनेछ ।
- वस्ती विकास कार्यमा स्थानीय सम्पदा, समाजिक समावेशिकरण तथा ऐतिहासिक साँस्कृतिक सम्पदालाई जगेर्ना गरिने छ ।

३.४.७ मानव अधिकार, सामाजिक न्याय र दीगो शान्ति

- सरकारी, गैर सरकारी, सामुदायिक संस्थाको संस्थागत संरचनामा विपन्न एवं सिमान्तकृत वर्गको अर्थपूर्ण सहभागितालाई सुनिश्चित गरिनेछ ।
- समाजमा पिछडिएको वर्ग, दलित, जनजाति, महिला तथा बालबालिकाको विकासका लागि लक्षित वर्ग कार्यक्रमका साथै अन्य विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ज्येष्ठ नागरिक बृत्ति लगायत अन्य सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको प्रभावकारीता अध्ययन गरी वृत्तीको प्रभावकारी उपयोगको वातावरण सुजना गरिनेछ ।
- सामाजिक सद्भाव तथा दीगो शान्ति अभिवृद्धि हुने गरी विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- सामाजिक सदभाव र दीगो शान्तिका लागि सामाजिक न्याय, कानूनी शासन तथा सुशासन अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- खाद्य सुरक्षाका लागि कृषि तथा पशुजन्य उत्पादन वृद्धिका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

३.४.८ समुदाय, निजी क्षेत्र एवं गैसस साझेदारी

- सेवा प्रवाह तथा पूर्वाधार विकास कार्यमा सार्वजनिक, निजी, सामुदायिक तथा सार्वजनिक निजी साझेदारी अवधारणा अवलम्वन गरिनेछ ।
- गा.पा. विकासमा निजी क्षेत्रको परिचालनको लागि स्थानीयस्तरमा लगानीमैत्री वातावरण निर्माण गरी वाह्य श्रोत तथा साधनको अधिकतम परिचालन गरिनेछ ।
- समुदाय, निजी क्षेत्र तथा गैसस जस्ता साझेदारहरु बीच अन्तरक्रिया छलफल र वहशका माध्यमबाट विकास कार्यलाई समन्वयात्मक, सहभागितामूलक र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- सार्वजनिक सेवा तथा कार्यक्रमको पारदर्शिता, प्रभावकारिता र जवाफदेहिता अभिवृद्धिका लागि उपलव्ध
- कानूनी व्यवस्था अनुसार सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, नागरिक अनुगमन तथा निगरानीको औजार प्रयोग गरी सुधारका प्रतिवद्धताको पालना गरिनेछ ।

३.४.९ नतिजामूलक व्यवस्थापन प्रणाली (च्भकगतिं-द्यबकभम :बलबनभ्रभलत)

- योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्दा नतिजामूलक योजनाको खाँकामा आवधिक योजनाको सूचकको आधारमा गरिनेछ
- गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनाको नतिजामूलक अनुगमन खाका अनुसार सहभागितामुलक र तेश्रो पक्षद्धारा समीक्षा गरिनेछ ।
- आयोजना तथा कार्यक्रमको तेश्रो पक्षद्वारा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरिनेछ ।

- कार्य सम्पादनको आधारमा राम्रो काम गर्ने संघ, संस्था तथा निकायलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

३.५ दीगो विकास, राष्ट्रिय र प्रदेश लक्ष्यसँग आवधिक योजनाको तादाम्यता

गाउँपालिकाको विकास लक्ष्य, दीगो विकास, राष्ट्रिय तथा प्रदेश लक्ष्य बीच तादाम्यता कायम गर्दै संघीय सरकारले परिकल्पना गरेको समृद्ध नेपाल सुखी नेपालीको परिकल्पनालाई विक्रम संवत २१०० सम्ममा पुरा गर्न सकिने भएकाले सिरानचोक गाउँपालिकाको प्रस्तुत आवधिक योजनाले दीगो विकास लक्ष्य तथा राष्ट्रिय तथा प्रदेश लक्ष्य बीच तादाम्यता कायम गरेको छ ।

तालिका ३: दीगो विकास लक्ष्य तथा सूचक

दीगो विकास लक्ष्य (दिविल)	सूचक नं.
हरेक क्षेत्रमा रहेका सबै स्वरुपका विषम गरिबीको अन्त्य	१
भोकमरीको अन्त्य गर्ने, खाद्य सुरक्षा तथा उन्नत पोषण प्राप्ति र दिगो कृषिको प्रवर्द्धन	२
सबै उमेर समूहका व्यक्तिको स्वस्थ जीवनको सुनिश्चितता	३
समावेशी तथा समतामूलक गुणस्तरीय शिक्षा	४
लैङ्गिक समानता हासिल गर्ने	५
खानेपानी तथा सरसफाईको उपलब्धता र यसको दिगो व्यवस्थापन	६
खर्चले धान्न सकिने, भरपर्दो, दिगो र आधुनिक उर्जामा सबैको पहुँच	७
स्थिर, समावेशी र दिगो आर्थिक वृद्धि, पूर्ण उत्पादनशील रोजगारी र मर्यादित श्रम	८
उत्थानशील पूर्वाधारको निर्माण, समावेशी र दिगो औद्योगीकिकरण र नव प्रवर्तन	९
मुलुक भित्र र अन्य मुलुक बीचको असमानता कम गर्ने	१०
शहर र मानव बस्तीलाई समावेशी, शुरक्षित, उत्थानशील र दिगो बनाउने	११
दिगो उपभोग र उत्पादन	१२
जलवायु परिवर्तन	१३
स्थानीय तहका लागि असान्दर्भिक	१४
पारिस्थितिकीय प्रणालीको दिगो उपयोग	१५
दिगो विकासका लागि शान्ति र समावेशी समाजको विकास गर्ने, सबैका लागि न्यायको पहुँच, प्रभावकारी, जवाफदेही तथा समावेशी संस्थाको निर्माण गर्ने	१६
दिगो विकासका लागि विश्व व्यापी साझेदारीलाई जीवन्त तुल्याउने	१७

तालिका ५ : दीर्घकालिन राष्ट्रिय लक्ष्य तथा सूचक

दीर्घकालिन राष्ट्रिय लक्ष्य (दिराल)	सूचक नं.
समृद्धिका सूचक	
उच्च समता मूलक राष्ट्रिय आय	१
मानव पूँजी निर्माण तथा सम्भावनाको पूर्ण उपभोग	२
सर्वसुलभ आधुनिक पूर्वाधार एवम सघन अन्तर आबद्धता	३
उच्च र दिगो उत्पादन तथा उत्पादकत्व	४
सुखका दीर्घकालिन राष्ट्रिय लक्ष्य	
परिष्कृत तथा मर्यादित जीवन	५
सुरक्षित सभ्य र न्याय पूर्ण समाज	६
स्वस्थ र सन्तुलित पर्यावरण	७
सुशासन	८
सबल अर्थतन्त्र	९
राष्ट्रिय एकता, सुरक्षा र सम्मान	१०

तालिका ५: गण्डकी प्रदेश समृद्धिका संवाहक संकेत

प्रदेश समृद्धिका संवाहक संकेत (प्रससंसं)	सूचक नं.
पर्यटन	१
उर्जा	२
कृषि	३
उद्योग	४
पूर्वाधार	५
मानव संसाधन	६
सुशासन	७
अन्तर सम्बन्धित	८

३.५.१ राष्ट्रिय पन्ध्रौं योजनाको सोच

दीर्घकालीन राष्ट्रिय सोच : समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली

समुन्नत, स्वाधीन र समाजवाद उन्मुख अर्थतन्त्र सहितको समान अवसर प्राप्त, स्वस्थ, शिक्षित, मर्यादित र उच्च जीवनस्तर भएका सुखी नागरिक बसोबास गर्ने मुलुक ।

तालिका ६: दीर्घकालीन राष्ट्रिय लक्ष्य

क) समृद्ध नेपाल	क) सुखी नेपाली
१. सर्वसुलभ आधुनिक पूर्वाधार एवम सघन अन्तरआबद्धता	१. परिष्कृत तथा मर्यादित जीवन
२. मानवपूँजी निर्माण तथा सम्भावनाको पूर्ण उपयोग	२. सुरक्षित, सभ्य र न्यायपूर्ण समाज
३. उच्च र दिगो उत्पादन तथा उत्पादकत्व	३. स्वस्थ र सन्तुलित पर्यावरण
४. उच्च र समतामूलक राष्ट्रिय आय	४. सुशासन
	५. सबल लोकतन्त्र
	६. राष्ट्रिय एकता, सुरक्षा र सम्मान

३.५.२ गण्डकी प्रादेशिक प्रथम योजनाको सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच :

"समृद्ध प्रदेश र सुखी नागरिक"

प्रादेशिक लक्ष्य

"उच्च उत्पादन, मर्यादित जीवन, समावेशी, सभ्य, न्यायपूर्ण र सुशासनयुक्त आधुनिक समाज भएको समृद्ध प्रदेश"

उद्देश्य

१. उच्च उत्पादन, उत्पादकत्व वृद्धि गर्दै समाजवाद उन्मुख आत्मनिर्भर अर्थतन्त्र निर्माण गर्नु ।

२. पर्यटन, कृषि, उर्जा, उद्योग, पूर्वाधार र मानव संशाधन विकासको माध्यमबाट समतामूलक तथा फराकिलो उच्च आर्थिक वृद्धि हासिल गरी समृद्ध प्रदेशको आधारशीला निर्माण गर्नु ।

३. गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छ वातावरणमा पहुँच पुऱ्याई सबै नागरिकलाई सामाजिक सुरक्षा र सुशासनको अनुभूती गराउनु ।

३.६ सिरानचोक गाउँपालिकाको सोच, लक्ष्य तथा उद्देश्य

सोच :

"समृद्ध, ऐतिहासिक सिरानचोकको शान, दिगो विकासको अभियान"

प्रादेशिक लक्ष्य

"दिगो शुशासन र गुणत्मक विकासको आधार तयार गर्ने"

उद्देश्य

१. "गाउँपालिकाको सामाजिक, आर्थिक, मानवीय विकासमा अभिवृद्धि भई गाउँपालिकाबासीको जीवनस्तरमा गुणात्मक सुधार गर्नु ।

२. सामाजिक, आर्थिक, मानविय विकास, समावेशी, गुणस्तरीय र वातावरणीय रुपमा सन्तुलित भई गाउँपालिकावासीको जीवनयापन सहज तथा सुरक्षित गाउँपालिकाको आधारशीला निर्माण गर्नु ।

३. गाउँपालिकाका नागरिकलाई गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छ वातावरणमा पहुँच पुऱ्याई सबैलाई सामाजिक सुरक्षा र सुशासनको अनुभूती गराउनु ।

३.६ परिमाणात्मक लक्ष्य

तालिका ७ र ८ मा **राष्ट्रिय तथा गण्डकी प्रदेशले अल्पकालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन रुपमा परिकल्पना गरेको समृद्धि र सुखका लक्ष्यका आधारमा सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक लक्ष्यको अवस्था चित्रण गरिएको छ।**

तालिका ७: राष्ट्रिय तथा गण्डकी प्रदेशले अल्पकालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन लक्ष्य

क्र स	सूचक	इकाई	राष्ट्रिय लक्ष्य			गण्डकी प्रदेशका लक्ष्य			
			आधार वर्ष	आ.व.	वि सं.	आधार वर्ष	आ.व.		वि सं.
			०७५/७६	०८०/८१	२१००	०७५/७६	०८१/८२	वि.सं. २०८७	२१००
	समृद्धिका अल्पकालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन लक्ष्य								
१	आर्थिक वृद्धिदर	प्रतिशत	६.८	९.६	१०.५	७.१	१०.२	१०.५	११
२	प्रति व्यक्ति वार्षिक आय	डलर	१०४७	१५९५	१२१००	१०४३	१९५६	३७२१	१५७२९
३	कृषि क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	२७	१९.४	९	२८.२	२३.७	१७	८.५
४	उद्योग क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	१५.२	१६.७	३०	१४.२	२२.४	३०	५२.९
५	सेवा क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	५७.८	६४.२	६१	५७.६	५३.९	५३	३८.६
६	आम्दानीमा माथिल्लो १० र तल्लो ४० प्रतिशत जनसंख्याको अनुपात	अनुपात	१.३	१	१	१.४	१	१	१
७	सम्पत्तिमा आधारित गिनी गुणक	गुणक	०.३१	०.२९	०.२५	०.३७	०.२६	०.२३	०.२
८	अपेक्षित आयु (जन्म हुँदाको)	प्रतिशत	६९.७	७२	८०	७१.७	७७	८०	८२
१०	मातृ मृत्युदर (प्रति लाख जीवित जन्ममा	संख्या	२३९	९९	२०	२३९	९९	७०	१५
११	पाँच वर्ष मुनिका बाल मृत्युदर (प्रति हजार जीवित जन्ममा	संख्या	३९	२४	८	२७	२२	१५	६
१२	साक्षरता (१५ वर्ष माथि)	प्रतिशत	५८	९०	९८	५५.६	९५	९८	९९.५
१३	युवा साक्षरता दर (१५ देखि २४ वर्ष)	प्रतिशत	८५	९९	१००	८६	९९	९९	१००
१४	आधारभूत तहमा (१ देखि ८ कक्षा) खुद भर्ना दर	प्रतिशत	९२.३	९९.५	१००	९४.५	९९.५	९९.८	१००
१५	श्रम शक्ति सहभागिता दर	प्रतिशत	३८.५	४८.५	७२	३५.७	५०	६०	७५
१६	बेरोजगार दर	प्रतिशत	११.४	६	३	९	४	२	१
१७	रोजगारीमा औपचारिक क्षेत्रको अंश	प्रतिशत	३६.५	५०	७०	३९.९	५५	६५	७५
१८	राष्ट्रिय र प्रादेशिक लोक मार्ग (कालोपत्रे)	किमि	६९६९	१५०००	३३०००	९३७	३४५०	६९५०	१२९३७

१९	रेल मार्ग	किमि	४२	२००	२२००	०	०	७०	१००
२०	३० मिनेटको दुरीमा यातायात पहुँच भएको घरपरिवार	प्रतिशत	७८.९	९५	९९	८०	९६	९८	९९
२१	विद्युत सेवामा पहुँच भएको जनसंख्या	संख्या	९०.७	९९	१००	८२.५	१००	१००	१००
२२	आधारभूत खानेपानीको पहुँच पुगेका घरपरिवार	किमी	९४.९	९९	१००	९१.१	१००	१००	१००
२३	इन्टरनेट प्रयोग कर्ता	प्रतिसत	५५.४	७५	१००	४८	८०	९०	१००
२४	जलविद्युत उत्पादन जडित क्षमता	मेवा	१०७४.१	५०००	४००००	४४८.५	१५००	६०००	९०००
२५	प्रति व्यक्ति प्रतिवर्ष विद्युत उपभोग	कि वा	१९८	७००	३५००	१९०	७५०	१७००	३८००
२६	कषि उत्पादकत्व (धान मकै गहुँ	टन /हे	२.९७	४	६	२.८	४	५	६
	सुखका अल्पकालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन लक्ष्य								
२७	गरिबीको रेखा मुनी रहेको जनसंख्या	प्रतिशत	१८.७	११	१	१४.९१	७.४	२	०
२८	वहुआयामिक गरिबीमा रहेको जनसंख्या	प्रतिशत	२८.६	१३	३	१४.२	७.२	२	०
२९	५ वर्ष मुनीका कम तौल भएका बालबालिका	प्रतिशत	२७	१५	२	२९	१७.३	१	१
३०	मानव विकास सूचकाङ्क	सूचकाङ्क	०.५७	०.६२	०.७६	०.५९	०.६५	०.७	०.७८
३१	आफनै स्वामित्वको आवासमा बसोबास गर्ने परिवार	प्रतिशत	८५.३	८९		८१.७	८३	९५	९५
३२	जीवनकालमा शारीरिक वा मानसिक वा यौन हिंसा पीडित महिला	प्रतिशत	२६.३	१३		१६.९	१०	१	१
३३	दर्ता भएका लैङ्गिक हिंसा लगायतका अपराधका घटना र अनुसन्धानको अनुपात	प्रतिशत	९६.५	१००	१००	८२.७	१००	१००	१००
३४	आधारभूत सामाजिक सुरक्षामा आबद्ध जनसंख्या	प्रतिशत	१७	६०	१००	१७	६०	८०	१००
३५	हेलो सरकारमा प्राप्त उजुरीको फछर्यौट	प्रतिशत	४८.१३	९८	९९	५३	९९	९९	९९
३६	राष्ट्रिय परिचय पत्र प्राप्त गरेका नेपाली नागरिक	प्रतिशत	०	१००	१००	०	१००	१००	१००
३७	पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाको जन्म दर्ता	प्रतिशत	५६	१००	१००	६०.१	१००	१००	१००
३८	आधारभूत खाद्य सुरक्षाको स्थितीमा रहेका जनसंख्या	प्रतिशत	४८.२	७०	१००	५६	८०	९०	१००

तालिका ८: सिरानचोक गाउँपालिकाको परिमाणात्मक लक्ष्य

नतिजाको तह	सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्याईको आधार	पूर्वानुमान तथा जोखिम पक्ष
			२०७९/८०	२०८०/८१	२०८१/८२	२०८४/८५		
प्रभाव :	**आर्थिक विकास**							
आयस्तरमा अभिवृद्धिका साथै समतामूलक एवं सुसंस्कृत समाज निर्माण	मानव विकास सूचकाङ्क*		०.५४५	०.५२५	०.५००	०.४४५	प्रदेश नीति तथा योजना आयोग *	
	वहुआयामिक गरिबी*	प्रतिशत	६५.०५	६२	६०	५५	गाँपालिकाको आधारपत्र *	
	निरपेक्ष गरिबी (मासिक ८५०० भन्दा कम कमाउने घरधुरी)	प्रतिशत	१९	१९	१६	१४	प्रदेश नीति तथा योजना आयोग *	
	आफ्नो उत्पादन तथा आयले वर्षभरी खान पुग्ने जनसंख्या	प्रतिशत	५०	५०	५५	६५	वडा सर्वे २०७९	
	बेरोजगारी दर	प्रतिशत	९	९	८	७	वडा सर्वे २०७९	
असर - १	रोजगारीमा गैरकृषि क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	५	६	७	८	वडा सर्वे २०७९	
(आर्थिक विकास क्षेत्र)	कृषि पेशामा संलग्न जनसंख्या	प्रतिशत	६५	६४	६२	६०	वडा सर्वे २०७९	
रोजगारी अवसरहरु श्रृजना एवं आय वृद्धि	आयात-निर्यातको वार्षिक औसत अनुपात	अनुपात	१०:१	९:१	८:१	७:१	वडा सर्वे २०७९	
असर- २	**सामाजिक विकास**							
(सामाजिक विकास क्षेत्र)	माध्यामिक तह (९-१२) को खुद भर्नादर	प्रतिशत	४९	५०	५५	६०	वडा सर्वे २०७९	प्रस्तुत परिमाणात्मक प्रक्षेपण गाउँपालिका संघ, प्रदेश तथा स्थानीय
समन्यायिक, समतामूलक एवं सुसंस्कृत समाज निर्माण	साक्षरता दर	प्रतिशत	५०	५५	६०	७०	वडा सर्वे २०७९	
	औसत आयु	वर्ष	६५	६६	६८	७०	वडा सर्वे २०७९	

	५ वर्ष मुनीको कुपोषण	संख्या	६	६	४	२	वडा सर्वे २०७९	सरकार बीच सहकार्य भएको अवस्थामा, कुनै दैवी प्रकोप नआएको अवस्थामा र सहज आर्थिक तथा सामाजिक गतिविधि भएको अवस्थामा मात्र लागु हुनेछ ।
	झाडापखालाको संक्रमण दर (प्रति हजारमा)	संख्या	१६४	१५०	१२५	१००	वडा सर्वे २०७९	
असर - ३	**भौतिक पूर्वाधार विकास**							
(पूर्वाधार विकास क्षेत्र)	विद्युत सेवामा पहुँच प्राप्त घरधुरी	प्रतिशत	९८	९८.५	९९	१००	वडा सर्वे २०७९	
आधारभूत सेवा सुविधामा पहुँच अभिवृद्धि	दिगो, सुरक्षित र नियमित सडक यातायात सेवाबाट लाभान्वित जनसंख्या	प्रतिशत	१०	१२	१५	१८	वडा सर्वे २०७९	
	नियमित सिंचित क्षेत्र	हेक्टर	१९४५	२०००	२२००	२४००	वडा सर्वे २०७९	
	इन्टरनेट सेवा प्रयोग कर्ता	प्रतिशत	३०	३५	५०	६५	वडा सर्वे २०७९	
	वन वातावरण र विपद							
	वन जंगलले ढाकेको क्षेत्र	प्रतिशत	५१	४०	४५	५०	वडा सर्वे २०७९	
असर - ४ **(संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्र)**	**सुशासन र संस्थागत विकास**							
सुशासनको अनुभूति	पालिकाको सेवा प्रवाहबाट सन्तुष्ट अनुभूति गर्ने सेवाग्राही	प्रतिशत	९०	७८	८०	९०	वडा सर्वे २०७९	

✷ प्रदेश नीति तथा योजना आयोग, प्रथम पञ्चवर्षिय योजना २०७६/७७–८०/८१

३.७ रणनीति तथा प्राथमिकता

३.७.१ सिरानचोक गाँउपालिका विकासका रणनीतिहरु

१. सामाजिक परिचालन मार्फत सिरानचोक गाउँपालिकाको विकास सम्बन्धी धारणा स्थानीय जनता र टोलबस्तीमा पुऱ्याई मानवपूँजी (Human Resource) निर्माण र सशक्तिकरण गर्ने ।

२. महिला, बालबालिका, वृद्धि र सिमान्तकृत वर्गलाई लक्षित गरेर नतिजामुखी कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्ने ।

३. सिरानोक औद्योगिक ग्रामको कार्यान्वयन गर्ने ।

४. सिरानचोक गाउँपालिकाको भौतिक विकासमा उपभोक्ता समितिको लागत, सहभागिता र संलग्नता क्रमशः बढाउँदै लैजाने ।

५. योजना कार्यान्वयनमा स्थानीय आवश्यकतामा आधारित, नतिजामुखी, प्रभावकारी कार्यान्वयन, जवाफदेहिता, वातावरणमैत्री विकासको मान्यता तथा समयवद्धतालाई पालना गर्ने ।

६. गरिबी न्यूनीकरण कार्यक्रममा लगानी बढाउने र कार्यक्रमको प्रभावकारिताको आवधिक मूल्याङ्कन र आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गर्ने ।

७. शिक्षामा गुणात्मक सुधार गरी गरिब, द्वन्द्वबाट प्रभावित र सिमान्तकृत वर्गका बालबालिकालाई निःशुल्क पठनपाठन गराउन निजी, संस्थागत र सामुदायिक विद्यालयहरु सँग सहकार्य गर्ने ।

८. गुणस्तरीय सेवा विस्तार गरी नागरिकमा स्वास्थ्य सेवामा पहुँच सहितको पूर्ण खोप युक्त गाँउपलिका निर्माण गर्ने ।

९. युवा, महिला, ज्येष्ठनागरिक, अपाङ्गता, बालबालिका जस्ता लक्षित वर्गमैत्री शासन पूर्ण कार्यन्वर्यन गर्ने ।

१०. पूर्ण स्वच्छ खानेपानी सुविधामा परिवारमा उपलव्धता सहितको वातावरणमैत्री, सरसफाई युक्त गाँउपालिका निर्माण गर्ने ।

११. सिरानचोक गाउँपालिकामा विद्यमान अवसरहरु (पर्यटन उद्यम, शैक्षिक, युवा शक्ति, हावापानी, विविद्यता आदि) लाई सदुपयोग गर्दै विशेष लगानीका क्षेत्रहरुको पहिचान गर्दै गाँउको दीर्घकालिन विकास गर्ने ।

१२. निजी क्षेत्रको लगानीलाई आकर्षित गरी सार्वजनिक निजी साझेदारी (PPPM Public Private Partnership) को सिद्धान्त अनुरुप विकास कार्य सञ्चालन गर्ने ।

१३. वातावरण संरक्षण सम्बन्धी प्रष्ट नीति सहितको कार्ययोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने ।

१४. समयवद्ध सुशासन सहितको भ्रष्टाचार मुक्त, सभ्य, सुसंस्कृत, सदाचार नागरीक सहितको व्यवस्थित सुविधासम्पन्न गाउँपालिका निर्माण गर्ने ।

३.७.२ प्राथमिकता क्षेत्र

गाउँपालिकाले अङगिकार गरेको दीर्घकालीन सोच, आवधिक गाउँपालिका योजनाले निर्धारण गरेको लक्ष्य र बृहत तथा क्षेत्रगत उद्देश्य हासिल गर्न देहाय अनुसारका विषय क्षेत्रलाई विशेष प्राथमिकता दिइने छ ।

क) व्यवसायिक कृषि र पर्यटन

ख) शिक्षा

ग) स्वास्थ्य

घ) समावेशी दीगो पूर्वाधार

ङ) वातावरण

च) सुशासन

परिच्छेद ४ : आर्थिक क्षेत्र

४.१ कृषि तथा पशुपंक्षी

४.१.१ पृष्ठभूमि

यस गाउँपालिकाको कुल भूभाग मध्ये करिब ४० प्रतिशत भूभाग खेतीयोग्य जमीन रहेकोमा अन्नबाली खेति भएको जमिनको क्षेत्रफल कुल ९,०७० रोपनी रहेको पाईन्छ । यहाँका अधिकांश कृषि निर्वाहमुखी रकोको छ । उच्च पहाडी क्षेत्रमा अवस्थित यस गाउँपालिकामा खाद्यान्न वालीको रूपमा कोदो, मकै, धान, गहुँ र अलैची, कफि, तथा अम्रिसो जस्ता नगदे वालीको प्रशस्त सम्भावना रहेको छ । त्यस्तै गरी तरकारी वाली, फलफुल, तेलहन वाली र जडीबुटी उत्पादन र प्रशोधन गर्न सकिने सम्भावना समेत रहेको पाईएको छ ।

यहाँका परिवारले बाख्रा, कुखुरा, गाईगोरू, भैंसी, माछा, बंगुर/सुँगुर लगायतका पशु पंक्षी पाल्ने गरेका छन् । यस गाउँपालिकाको घरपरिवार सर्वेक्षण २०७६ अनुसार यहाँका ४८ प्रतिशत घरपरिवारले बाख्रापालन गरेको पाइन्छ भने ३२ प्रतिशतले भैंसीपालन र २८ प्रतिशत परिवारले गाईगोरू पालन गरेको देखिन्छ । कुखुरा पालन गर्ने परिवार १८ प्रतिशत रहेका पाइन्छ भने केही परिवारले बंगुर/सुँगुर पालन गरेको पाइएको छ ।

४.१.२ समस्या तथा चुनौती

सिरानचोक गाउँपालिकामा कृषि क्षेत्रमा उत्पादन हुने तर बिक्री नहुने, उत्पादनको बजार मुल्य कम हुने, बजारमा विचौलीयाले बढी नाफा लिने गरेको, धेरै स्थानीय उत्पादनको बजार अभाव रहेको, खेतीयोग्य जमिन पर्याप्त रहेको तर खेती गर्ने संस्कृति हराँउदै गएको, पशुपालनको सम्भावना रहेको तर पशुपालनको प्राविधिक ज्ञानको अभाव रहेको, मौरीपालन कुखुरापालनको सम्भावना रहेको तर व्यवसायिक ज्ञानको कमी रहेको, फलफुलखेतीको सम्भावना रहेको तर बजार र प्राविधिक ज्ञानको अभाव रहेको जस्ता कृषि क्षेत्रका मुख्य समस्याको रुपमा रहेको छ ।

भएको उत्पादनको पनि पर्याप्त बजारीकरण नहुनु, उत्पादनमा बाँदर र अन्य वन्यजन्तुले उत्पादनमा क्षती पुर्याउनु, खेतीको लागि आवश्यक पर्ने मल र विउको अभाव हुनु, कृषि तथा पशुपालनमा प्राप्त हुने अनुदान लगायत सहुलियतको दुरुपयोग हुनु, सिँचाईको उचित व्यवस्थापन हुन नसक्नु मुख्य चुनौतीको रुपमा रहेको छ ।

४.१.३ संभावना तथा अवसर

उत्पादनको उचित बजारीकरणको व्यवस्था गर्ने, जंगली जनावारको व्यवस्थापन गर्ने, थोपा सिँचाई तथा अन्य सिँचाई प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याउने, अर्गानिक खेती प्रणालीको प्रवर्द्धन गर्ने, ठूलो मात्रामा खेती गर्ने, चक्ला बन्दि खेती प्रणाली विकास गर्ने, चेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, माटो सुहाँउदो प्रविधिको विकास गर्ने, पशुजन्य आहारको लागि पर्याप्त घाँस, दानाको व्यवस्थापन गर्ने, अर्गानिक मलको विकास, व्यवस्थापन र बजारीकरण गर्ने, व्यवसायिक कृषि संस्कृतिको विकास गर्ने, कृषि बिमाको कार्यान्वयन गर्ने जस्ता सिरानचोक गाउँपालिकामा कृषि क्षेत्रका सम्भावना र अवसरको रुपमा रहेका छन् ।

४.१.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

क) कृषि

सोचः

कृषि क्षेत्रको विकास र आधुनिकीकरण सबै वर्गको सशक्तिकरण

लक्ष्य

"कृषि क्षेत्रको वृद्धि सिरानचोकको समृद्धि"

उद्देश्यः

कृषि क्षेत्र व्यवसायिकरण, बजारीकरण आधुनिकिरण, औद्योगिकरण साथै प्रतिष्पर्धात्मक बनाइ उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने ।

ख) पशुपंक्षी

सिरानचोक गाउँपालिका

सोच :

आधुनिक र व्यावसायीक पशुपंक्षी पालनबाट पालिकाको आर्थिक समृद्धि

लक्ष्य :

सिरानचोकको समृद्धि अण्डा, मासु, र दुध उत्पादनमा वृद्धि

उद्देश्य :

- अण्डा उत्पादनमा वृद्धि र आत्मानिर्भरता
- मासु उत्पादनमा वृद्धि र आत्मानिर्भरता
- दुध उत्पादनमा वृद्धि र आत्मानिर्भरता
- रोजगारीको सिर्जना

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

क) कृषि

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. कृषि क्षेत्र व्यवसायिकरण र बजारीकरण प्रर्वद्धन गर्ने,	१ तुलनात्मक लाभ हुन सक्ने स्थानीय वाली वस्तुको व्यवसायिक खेतीका लागि पकेट विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।	१. पकेट विकास कार्यक्रम (अलचि, किवि, अदुवा/वेसार, मौरी, कफि, अकबरे) र ब्रान्डिङ	१५०
	२. उत्पादन वा आम्दानीको आधारमा अनुदान उपलव्ध गराइने व्यवस्था गरिने छ।	२. उत्पादनमा आधारित अनुदान कार्यक्रम	१६०
	३. कृषि भूमिको चक्लावन्दी गरि व्यवसायिक खेती गर्न कृषक समूह तथा सहकारीलाई सुविधा दिने नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ।	३. कृषि चक्लाबन्दी कार्यक्रम	१५०
	४. उत्पादित कृषि उपजहरुको बजारीकरणको लागि स्थानीय हाटबजार सञ्चालनमा ल्याइनेछ।	४. स्थानीय हाटबजार सञ्चालन व्यवस्थापन	४०
	५. स्थानीय उत्पादित वस्तुको बजारिकरण तथा ब्रान्डिङको लागि सहयोग उपलव्ध गराइनेछ।	५. कृषि सम्बन्धी आवश्यक नीति निर्माण	५
२. कृषिलाई आधुनिकिकरण गर्दै उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने,	६. कृषि आधुनिकिकरणको लागि आवश्यक कृषि मैत्री नीति, नियमहरु तर्जुमा गरिनेछ।	६. आधुनिक खेती प्रणाली अवलम्वन कार्यक्रम	४०

	७. परम्परागत खेती प्रणालिलाइ परिमार्जन गर्दै आधुनिक खेती प्रणाली अवलम्वन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।	७. उन्नत विउविजन विवरण कार्यक्रम	७०
	८ अध्ययन अनुसन्धानका क्षेत्रसँग समन्वय तथा सहकार्य गरि उन्नत विउविजन र प्रविधिको प्रयोगमा जोड दिइनेछ ।	८.माटो परिक्षण मिनी प्रयोगशाला स्थापना र सञ्चालन	१५
	९. गाउँपालिका स्तरमानै माटो परिक्षण मिनि प्रयोगशाला स्थापना गरि सेवा सुविधा उपलव्ध गराइनेछ ।	९. एक क्षेत्र-एक कृषि नमुना कार्यक्रम	८०
	१०.. कृषि क्षेत्रको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्न एक क्षेत्र-एक नमुना कृषि उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	१०. वाली संरक्षण सेवा टेवा र कृषि यान्त्रिकरण कार्यक्रम	८०
	११. वन्य जन्तु तथा अन्य पक्षबाट हुने जोखिम तथा क्षती न्यूनिकरणका लागि वाली संरक्षण सेवा प्रदान गरिनेछ ।	११. कृषि उत्पादन प्रशोधन कार्यक्रम	२५
३. कृषि उत्पादनलाई प्रतिष्पर्धात्मक बनाइ औद्योगिकिकरण सँग जोड्ने,	१२. कृषि उत्पादनलाई प्रतिष्पर्धात्मक तथा औद्योगिकिकरणको लागि आवश्यक नीति नियम तर्जुमा गरिनेछ ।	१२. व्यावसायिक तरकारी खेतीको लागी हाईटेक स्थापना	४०
	१३. कृषि उत्पादनलाई उद्योग संग जोड्न कृषि उपज प्रसोधनमा कृषक, कृषक समूह तथा सहकारीहरुलाई सहयोग उपलव्ध गराइनेछ ।	१३. प्लाष्टिक टनेल वितरण कार्यक्रम	४०
	१४. कृषि उत्पादनलाई प्रतिष्पर्धात्मक बनाउन उत्कृष्ट कृषक सम्मान कार्यक्रम संञ्चालन गरिनेछ ।	१४. फलफूलका विरुवा वितरण तथा बगैंचा व्यवस्थापन कार्यक्रम	२५
जम्मा			९२०

ख) पशुपंक्षी

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१.व्यावसायिक प्राविधिक कुखुरा, बाख्रा, बंगुर गाई, भैसि (पशुपंक्षी) फर्मको संख्या बढाउन उत्प्रेरित गर्ने ।	१. निर्वाहमुखी किसानहरुलाई व्यावसायिक फर्म सञ्चालनको लागि आवश्यक अनुदान/सहयोग प्रदान गरिनेछ ।	१.पशु नर्सरि स्थापना कार्यक्रम	५०
	२. पशुपंक्षी जन्य उत्पादन वृद्धिको लागि उच्च नश्ल सुधारको कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।	२. व्यावसायीक फर्ममा परजिवी नियन्त्रण कार्यक्रम	५०
	३. उत्पादनको आधारमा व्यावसायिक पशुपंक्षीपालक कृषकलाई प्रोत्साहन स्वरुप थप अनुदान प्रदान गर्ने र उत्कृष्ट कृषक घोषणा गरिनेछ ।	३.चिलिङ सेन्टर स्थापना कार्यक्रम	२५
	४.व्यावसायीक फर्मलाई आधुनिकिकरण गर्न आवश्यक औजार उपकरणहरु स्थानिय अनुदान कार्यविधि अनुरुप प्रदान गरिनेछ ।	४.कृत्रिम गर्भाधान (ए.आ.इ.)कार्यक्रम	२०
	५.व्यावसायीक फर्ममा निशुल्क स्वास्थ्य परिक्षण,आन्तरिक तथा बाह्य परजीवी नियन्त्रण,बाझोपन निवारण, तथा आवश्यक औषधि वितरणको कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।	५. तालिम कार्यक्रम	२५
		६.पशुपंक्षी बिमा कार्यक्रम	१००
		७.खोप कार्यक्रम सञ्चालन	५०
		८.औषधि (पशुपंक्षी) खरिद	५०
		१० पशुपंक्षी खोर/गोठ सुधार कार्यक्रम	२५०
		११. आधुनिक औजार उपकरण खरिद अनुदान कार्यक्रम	५००
		१२.कृषक प्रोत्साहन कार्यक्रम	१५
		१३.बाझोपन निवारण शिविर कार्यक्रम	२५
२.युवाहरुलाई पशुपंक्षी पालनमा आकर्षित गर्नको लागि विशेष अनुदानको कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।	६.युवाहरुलाई पशुपंक्षी पालन व्यावसायमा आकर्षित गर्न वैज्ञानिक पशुपंक्षी पालन सम्भावना र फाइदाहरुको बारेमा अन्तरकृया ,गोष्ठी, सामुहिक छलफलका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	१४.युवा लक्ष्यीत कार्यक्रम	५०

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
	७. गाउँपालिका बैङक तथा सहकारी संगको समन्वयमा व्यावसायीक पशुपंक्षी पालक कृषकहरुलाई सहुलियत ऋणको व्यवस्था गरिनेछ ।	१५.सहुलियत ऋण कार्यक्रम	५००
३. व्यावसायीक घाँस खेतिलाइ प्रोत्साहन गर्ने ।	८. व्यावसायीक घाँस खेतिलाई प्रोत्साहन गर्नको लागि पालिका स्तरमा नर्सरि स्थापना गरि उन्नत घाँसका बेर्ना उपलव्ध गराइनेछ ।	१६.घाँस बिउ वितरण	२५
	९. हीउदको समयमा पशुपंक्षीको लागि हरियो घाँसको अभाव हुन नदीन बर्षिम, भेज, जै जस्ता उन्नत पोषिला घाँसका बिउहरु विवतरण गरिनेछ ।	१७.संकलन केन्द्र/हाटबजार स्थापना	३०
४.पशुपंक्षीबाट उत्पादित वस्तुहरुको बजारिकरण गर्ने ।	१०. पशुपंक्षी पालक कृषकहरुको उत्पादित बस्तुहरुको बिक्री वितरणको लागी पायक पर्ने ठाउमा संकलन केन्द्र तथा हाटबजारको स्थापना गरिनेछ ।	१८.डेरि सञ्चालन कार्यक्रम	५०
	११. स्थानिय तह सहकारी संस्था र दुध व्यावसायीको सहकार्यमा दुध चिस्यान केन्द्रको स्थापना, दुध प्रशोधन, र दुग्ध पदार्थ उत्पादन र बजारिकरणमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।	१९.अनुगमन कार्यक्रम	२५
५. पशुपंक्षी व्यावसायको जोखिमहरुलाई न्युनिकरण गर्ने ।	१२. आर्थिक दृष्टीकोणले महत्वपुर्ण रोगहरुको रोकथाम तथा नियन्त्रणको सन्दर्भमा खोपको व्यवस्थापन गरि जैविक सुरक्षाका नियमहरु पालन गर्न उत्प्रेरित गरिनेछ ।	२०.आकस्मिक रोग नियन्त्रण कार्यक्रम	२५
	१३. पशुपंक्षी बिमा कार्यक्रम कार्यविधि अनुरुप सञ्चालन गरिनेछ ।	२१.पशु स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम	५०
		२२.पशु नश्ल सुधार कार्यक्रम	२००
		२३. पशु ल्याब तथा शल्यक्रिया कक्ष स्थापना कार्यक्रम	८५
जम्मा			२२००

४.१.५.१ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका: (क) कृषि

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
प्रभाव तह : कृषि क्षेत्रको आधुनिकीरण तथा यान्त्रिकरणका माध्यमबाट रोजगारी सृजना गरी गरिबी न्युनिकरण भएको हुने							
गरिबी (आफ्नो कृषि उत्पादनले खान पुग्ने परिवार)	प्रतिशत	४०	४०	४५	५०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तह: उपभोगमुखी कृषि प्रणालीलाई परिमार्जन गर्दै आधुनिक कृषि प्रणाली, प्रविधि तथा यन्त्रउपकरणको प्रयोगद्धारा कृषि क्षेत्रको उत्पादकत्व वृद्धि गरी व्यावसायिकरणका माध्यमबाट आर्थिक उपार्जन तथा रोजगारीको वृद्धि भएको हुने ।							
व्यवसायिक कृषि उत्पादनमा संलग्न कृषक	संख्या	२५०	३००	४००	५००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सुचारु सामुदायिक खेती तथा करार खेतीले ओगटेको भूमि	हेक्टर	०	४	१०	१०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
अगुवा वा व्यवसायिक कृषक	संख्या	१२०	१२८	१४४	१६०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सक्रिय व्यवसायिक कृषक समूह	संख्या	२८	३८	४८	५८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
क्रियाशिल ग्रामीण कृषि कार्यकर्ता	संख्या	२	२	५	८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
विभिन्न क्षेत्रमा तालिम प्राप्त कृषक	संख्या	१९०	३४०	६४०	९४०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्थानीय व्यवसायिक कृषि फार्म	संख्या	११५	१२५	१४५	१६५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कम्पोष्ट र जैविक मल उत्पादन	मे.टन	११२४२०	११२४२०	२४४८४०	२४४८४०	गा.पा. अनमानित	गा.पा.
व्यवसायिक कृषि नर्सरी	संख्या	३०	३४	४२	५०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
व्यवसायिक कृषि बाट प्रदान भएको प्रत्यक्ष रोजगारीता	संख्या	५००	६००	८००	८००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कृषि उपज संकलन केन्द्र, बजार प्रवर्द्धन केन्द्र, तथा सामुदायिक कृषि प्रसार सेवा केन्द्र	संख्या	१०	१२	१५	१८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कृषि सहकारी संस्था	संख्या	१३	१५	१७	२१	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कृषि सहकारीमा आबद्ध कृषक	संख्या	२५००	२९००	३३००	३७००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कोण्ड स्टोर तथा रष्टिक स्टोर क्षमता	मे.टन	०	०	१०	१०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
उन्नत विउ, जैविक मल र विषादी प्रयोग गर्ने, आधुनिक कृषि प्रविधि प्रयोग गर्ने कृषक	संख्या	३०००	३२००	३६००	४०००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कृषिबालीमा लाग्ने किराबाट भएको क्षति	रु. लाखमा	३०	३०	२५	२०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
जलवायु परिवर्तन, अतिवृष्टी, अनावृष्टि वाढी बाट कृषिबालीमा भएको क्षति	रु. लाखमा	४५	४५	४०	३५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कृषि बिमा सेवाबाट लाभान्वित कृषक	संख्या	१	१००	३००	५००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
आधुनिक कृषि औजारहरु प्रयोग गर्ने कृषकहरु (आधुनिक औजारहरुः पावर टिलर, मिनि टिलर, ड्रम सिडर, रिपर, हाते टयाक्टर, थ्रेसर, सिड ड्रिल आदि)	संख्या	३३०	४३०	६३०	८३०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रधानमन्त्री तथा कृषि आधुनिकीकरण परियोजनाबाट लाभान्वित किसान	संख्या	२८००	२८००	२८००	० (२०८३ असार)		
कृषि व्यवसायमा सहुलियत ऋण, कृषि सामानमा अुदान तथा यान्त्रिकीकरणमा पूँजीगत अनुदानबाट लाभान्वित कृषक	संख्या	४२००	५३००	७५००	९७००		वर्षको ११००
सञ्चालनमा रहेको कृषिबजार, हाटबजार तथा कृषि थोकबजार	संख्या	८	८	१०	१२	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कृषि सूचना तथा बजार मूल्य जानकारीका लागि बनाइएको मोवाइल एप्सबाट लाभान्वित कृषक	संख्या **N/A**	०	०	०	०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सञ्चालनमा रहेको कृषि व्लक, पकेट, जोन तथा सुपरजोन	संख्या	१५	१५	१८	२२	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कृषि उपजहरु बिक्रीका लागि नजिकको बजार क्षेत्रमा पुग्न लाग्ने समयावधि	घण्टा	१	०.५	०.५	०.५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
अन्नवाली उत्पादन	मे.टन	४१८०	४५००	५०००	५५००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
नगदेवाली उत्पादन	मे.टन	४४	६५	७५	९०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सञ्चालित कृषि संकलन केन्द्र	संख्या	४	६	८	१०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
तरकारी व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	हेक्टर	१२	१५	३०	३०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
तरकारी उत्पादन	मे.टन	१६.५३	१७	१९	२२	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
तरकारी उत्पादन बिक्री	रु. लाख	४.९	५	५.५	७	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
फलफुल उत्पादन	मे.टन	५५५	६००	६५०	७००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
फलफुल उत्पादन बिक्री	रु. लाख	६६६	७००	७५०	८००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
आलु खेतीले ओगटेको भूभाग	हेक्टर	३६.५	३६.५	५०	६०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
आलु खेती बाट वार्षिक उत्पादन	मे.टन	४५	५०	६०	७०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
आलुको वार्षिक बिक्री	रु. लाख	११.२५	११.२५	१५	२०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
अदुवा, लसुन लगायत मसलाजन्य उत्पादन (३०० रोपनी)	मे.टन	३.६३	४.५	९	९	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
अदुवा, लसुन लगायत मसलाजन्य बिक्री	रु. लाख	३०	४०	५०	६०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
मैरीघार उत्पादन तथा विक्री	संख्या	५०००	५२००	५६००	६०००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
मह विक्री (वार्षिक)	रु. लाख	१००	१०४	११२	१२०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह							
वडामा दक्ष कृषि प्राविधिकको व्यवस्था भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
गाउँपालिका कृषि नीति तर्जुमा भई गाउँपालिकाको दीर्घकालिन कृषि योजनाको आधार तयार भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कृषि आयोजना निर्माण तथा सिँचाई कार्यक्रमबाट कृषकले सहज रुपमा सिँचाई सुविधा पाएका हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
आधुनिक कृषि सामाग्री खरीदमा अनुदान कार्यक्रमबाट कृषि क्षेत्रको उत्पादन लागत घटन गई कृषकलाई राहत पुगेको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
चिस्यान केन्द्र निर्माण कार्यक्रमबाट कृषि जन्य वस्तु सुरक्षित भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
रैथाने बाली अर्गानिक उत्पादन तथा प्रशोधन कार्यक्रम बाट गाउँपालिकाको पहिचान बोकेका बालीहरु संरक्षण भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कृषक तालिम तथा क्षमता विकासले कृषकमा क्षमता र ज्ञानको हस्तान्तरण भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
महिला दलित तथा अति विपन्न वर्गलाई कृषि व्यवसाय स्थापना र सञ्चालनमा सहयोग पुगेको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
बेमौसमी फलफुल खेतिका लागि बिरुवा उत्पादनका लागि नर्सरीको विस्तार भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
नमुना गाँउ कृषि विकास कार्यक्रमबाट कृषि क्षेत्रको रुपान्तरणको आधारशिला तय भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

४.१.५.२ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका: (ख) पशुपंक्षी

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
प्रभाव तह : युवा उद्यमशिलता वृद्धि गर्दै व्यवसायिक पशुपालनबाट रोजगारी सृजना गरी गरिबी न्युनीकरण भएको हुने							
पशुपालन क्षेत्रको रोजगारीको दर	प्रतिशत	६२	९०	११०	१३०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तह : पशुपालन व्यवसायको आधुनिकीकरण, विविधिकरण तथा व्यवसायीकरण गर्दै कृषकहरुको दीगो आयश्रोतको रुपमा स्थापित भई गरिबी न्यूनीकरण भएको हुने							
व्यवसायिक पशुपंक्षीपालनमा संलग्न घरपरिवार	संख्या	१७२	२००	२२५	२५५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सुचारु व्यवसायिक पशुपंक्षीजन्य फर्म	संख्या	३१	४५	५५	६५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
भुइघाँसको व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	हेक्टर	१.३५	२	२.८	४	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सक्रिय पशुपंक्षीजन्य समूह	संख्या	०	५	१०	२०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
नश्ल सुधार तथा प्राथमिक उपचार केन्द्र	संख्या	१२	१५	२०	२५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
पशुपंक्षी बिमा सेवाबाट लाभान्वित कृषक	संख्या	१८००	२०००	२२००	२५००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
क्रियाशिल ग्रामीण पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ता	संख्या	१०	१३	१६	२०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
पशुपंक्षीपालन सम्बन्धी उपलव्ध प्रविधि (खोप, कृत्रिम प्रजनन, क्यासट्रेसन....) उपयोग गर्ने कृषक	प्रतिशत	२२३४	२४००	२६००	३०००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सुचारु कृत्रिम गर्भाधान केन्द्र	संख्या	०	५	८	१०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
दुग्ध चिस्यान केन्द्र/संकलन केन्द्र	संख्या	०	२	५	१०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
पशुपंक्षी जन्य वस्तु बिक्रीका लागि नजिकको बजार क्षेत्रमा पुग्न लाग्ने औसत समयावधि	घण्टा	१.५	१	१	०.५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
दुध तथा दुधजन्य उत्पादन	मे.टन	३०.६	५०	६०	६५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
दुध तथा दुधजन्य उत्पादनको वार्षिक बिक्री	रु. लाखमा	३०	३५	४०	४२	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
खसी बोकाको मासु वार्षिक उत्पादन	मे.टन .	२०५	२७०	३००	३२०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
खसी बोकाको मासु वार्षिक बिक्री	रु. लाखमा	२८८	३२०	३६०	४००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सुंगुर बंगुरको मासु वार्षिक उत्पादन	मे.टन .	१.८	२.५	३	३.८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सुंगुर बंगुरको मासु वार्षिक बिक्री	रु. लाखमा	७.२	१०	१२	१५.२	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कुखुराको अण्डा वार्षिक उत्पादन (हजारमा)	संख्या	४१	४६	४८	५०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कुखुराको अण्डा वार्षिक बिक्री	रु. लाख	४.९२	५.५२	५.७६	६.००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
राँगा भैसीको मासु वार्षिक उत्पादन	मे.टन	३७०	३९०	४२०	४९०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
राँगा भैसीको मासु वार्षिक बिक्री	रु. लाखमा	१४८	१५६	१६०	१९६	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
माछा उत्पादन वार्षिक	मे.टन	१४.८	१५	१६	१८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह : देहायका कार्यक्रमले गाउँपालिकाको पशुपालन व्यवसायलाई आधुनिक तथा रोजगार उन्मुख बन्न सहयोग पुगेको हुने ।							
बाखापालन, माछापालन भैसिपालन र कुखुरा पालनको पकेट क्षेत्र रुपमा विकास गरीने ।						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
दक्ष पशु प्राविधिक र चिकित्सालय व्यवस्थापन तथा स्वास्थ्य उपचार कार्यक्रम ।						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कृषकको गोठ, खोर सुधार कार्यक्रम ।						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
गाउँपालिकामा उत्पादित पशुजन्य सामाग्रीको बजार व्यवस्थापन भएको हुने ।							
यूवा सहभागिता वृद्धि तथा तालिम र क्षमता विकास कार्यक्रम ।						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
व्यवसायिक पशुपालनमा अनुदान तथा सहुलियत कार्यक्रम ।						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
पशुपालन ऋणमा ब्याज अनुदान कार्यक्रम ।						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

४.२ सिंचाई

४.२.१ पृष्ठभूमि

सिरानचोक गाउँपालिकामा रहेको खेतीयोग्य जमिनको क्षेत्रफल करिब ९,०७० रोपनीमा अधिकांश क्षेत्रमा सिँचाई सुविधा पुऱ्याउन सकिएको छैन । खेती गर्नको लागि मनसुन र बर्षा नै कुर्नुपर्ने किसानको बाध्यता रहेको छ । केहीमात्रामा साना सिंचाई नहर निर्माण, कुलो मर्मत संभार, पाइप र सिंचाई पोखरीबाट सिंचाई सुविधा उपलब्ध भई न्युन मात्रामा बाली सघनतामा सहयोग पुगेको पाईन्छ ।

४.२.२ समस्या तथा चुनौती

गाउँपालिकाका नागरिकको ठूलो हिस्साको जीवन निर्वाहको आधार कृषि भएको भएतापनि पर्याप्त मात्रामा सिँचाई सुविधा नहुनु, खेतियोग्य जमिनको ठूलो हिस्सा मौसमी वर्षामा भर पर्ने अवस्था रहनु, भएका सिँचाई कुलो तथा नहरहरूको गुणस्तर न्युन हुनु, उचित मर्मत सम्भारको अभाव, पहिचान गरी दीर्घकालीन सिँचाई प्रणालीको व्यवस्थापन हुन नसक्नु सिँचाई क्षेत्रका समस्या र चुनौतीको रुपमा रहेको छ ।

४.२.३ संभावना तथा अवसर

सिरानचोक गाउँपालिका क्षेत्रमा सिँचाईको श्रोतको रुपमा हुनसक्ने विभिन्न खोलानालाको पहिचान गरी त्यहाँबाट खेती सम्म सिँचाई परियोजना मार्फत् पानीको व्यवस्थापन गर्न सकेमा सिरानचोकको कृषि तथा अन्य क्षेत्रमा गुणात्मक सुधार गर्न सकिन्छ ।

४.२.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

सिँचाईमा सुधार कृषि सिरानचोकको आधार

लक्ष्य

"सिँचाईको व्यवस्था गरी उत्पादकत्व बढाउने"

उद्देश्यः

आधुनिक सिँचाई प्रणालीको विकास र विस्तार गरी निर्यातमुखी र व्यवसायिक कृषि प्रणालीको विकासमा योगदान पुर्याउने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. सिँचाईका पूर्वाधारहरूमा सुधार र आधुनिकिकरण गर्ने ।	१. खेतीयोग्य जमिनमा पर्याप्त सिंचाइ सुविधा उपलब्ध गराइनेछ ।	१. चेपेखोला लिफ्टिङ परियोजना	३००
	२. पानीको स्रोत कमी भएका ठाउँमा आकासे पानी संकलन, प्लाष्टिक पोखरी, थोपा सिंचाइलगायत वैकल्पिक सिंचाइ प्रविधिहरूको विस्तार गरिनेछ ।	२. दरौंदी लिफ्टिङ परियोजना	२५०
२. परम्परागत कुलो र मुहानको संरक्षण गर्ने ।	३. पोखरी, नहर, कुलोहरू निर्माण तथा मर्मत गर्न आवश्यक मर्मत कोष स्थापना गरिनेछ ।	३ सबै वडामा स्थानीय कुलो सुधार कार्यक्रम	४००
	४. सिंचाई सुविधाबाट वञ्चित क्षेत्रमा आकासे पानी संकलन, लिफ्ट सिस्टमलगायत अन्य वैकल्पिक सिंचाइ प्रविधिको विस्तार गरिनेछ ।		
३. पर्याप्त सिंचाइ सुविधा उपलव्ध गराउने ।	५. उपभोक्ता समितिको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरिने ।		
	६. सिँचाई कुलो निर्माण गरिएको तथा सिँचाई नपुगेको क्षेत्रको पहिचान गरी योजना तर्जुमा गर्ने ।		
जम्मा			९५०

४.२.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचक	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
		०७८/७९	०७९/८०	०८१/८२	०८३/८४		
प्रभाव तह : गाउँपालिकाको सबै क्षेत्रमा सिँचाई सुविधाको विस्तार भए सँगै कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि हुनुको साथै गाउँपालिकाको प्रतिव्यक्ति आम्दानी वृद्धि भएको हुने							
कृषि उत्पादनको वृद्धिदर	प्रतिशत	N/A	०.७	१.२	१.७	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कृषि उत्पादकत्व प्रति हेक्टर	मे.टन/ हेक्टर	२.८	३.५	४	४.५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तह : प्राविधिक, आर्थिक र वातावरणीय पक्षबाट सम्भाव्य साना, मझौला र ठुला सतह सिँचाइ आयोजना प्राथमिकीकरण, निमार्ण तथा विस्तारबाट गाउँपालिकाको खेतियोग्य जमिनमा सिँचाई सुविधा पुगी मौसमी तथा बमौसमी खेती प्रणाली द्धारा आर्थिक उपार्जनका कार्यहरु भएको हुने							
खेतीयोग्य जमिन	हेक्टर	४८६३	४९००	४९५०	५०००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
खेतीयोग्य जमिन मध्ये सिंचित भूमि	हेक्टर	१९४५	२०००	२२००	२४००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
वर्षाको आकाशे पानीमा निर्भर सिँचाई भूमि	हेक्टर	७७८	७५०	६५०	५५०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
खोला तथा मुहानहरु बाट सिंचित भूमि	हेक्टर	१३६२	७८००	७९००	८०००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रयोगमा आएका सिँचाई प्रविधि (सतह, पोखरी, ड्रिप, लिफ्ट, आकासे पानी संकलन, प्लाष्टिक पोखरी)	संख्या	४	५	५	६	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सिँचाईका आधुनिक पूर्वाधार निर्माणबाट (नहर, लिफ्ट) सिँचाई क्षेत्र विस्तार	हेक्टर	०	५०	२५०	६५०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
परम्परागत कूलो तथा पोखरीबाट भएको सिँचाई भूमि	हेक्टर	५००	६००	८००	१०००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह :							
सिँचाई आयोजनाको विकास, मर्मत संभार व्यवस्थापन भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सिँचाई आयोजना आदिको क्षमता विकास भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सिँचाई सम्बन्धी दीर्घकालीन नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा तथा सञ्चालन भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कृषक अभिमुखिकरण, आधुनिक सिँचाई सामाग्रीको वितरण तथा अनुदान कार्यक्रम भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
दीर्घकालीन सिँचाइ नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा भई सञ्चालनमा आएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
आधुनिक सिँचाई सामाग्रीको वितरण तथा अनुदान कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

४.३ पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा

४.३.१ पृष्ठभूमि

सिरानचोक गाउँपालिकामा यस क्षेत्रको पूर्वाधार विकास, संरक्षण, स्तरोन्नतिका कार्यहरूले यस गाउँपालिका अन्तर्गतका ऐतिहासिक, साँस्कृतिक र पर्यटकीय सम्पदा तथा क्षेत्रहरूको ऐतिहासिक पहिचान (Geographical Identity) स्थापना भई यस क्षेत्रको दिगो पर्यटन विकासमा योगदान पुगेको पाईन्छ ।

पर्यटन पूर्वाधार विकास तथा प्रवर्द्धनका विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन पश्चात हाल ३ वटा होमस्टे स्थापना तथा सञ्चालन भई सेवा पर्यटन सम्बन्धी सेवा प्रवाहमा क्रियाशिल रहेको पाईन्छन् । स्थानीय जातजाति विशेष गरी गुरुङ, मगर, नेवार, बराम, कुमालको संस्कृति, भेषभुषा र बाजाको संरक्षण र प्रवर्द्धन भएको पाईनुका साथै यसैगरी गुरुङ र उर्दुजस्ता मातृभाषामा पठनपाठनको सुरुवात भएको समेत पाईन्छ ।

४.३.२ समस्या तथा चुनौती

सिरानचोक गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका विभिन्न खाले पहिचान संस्थागत हुन नसकेको, संस्कृतिको जगेर्ना गर्न नसकिएको, पुराना प्रचलनको परिपालना नयाँपुस्ताले नगर्ने गरेको, पर्यटकीय क्षेत्रको विकास गरी पर्यटकीय उत्पादनको बजारीकरण हुन नसक्नु पर्यटन क्षेत्रका चुनौतीको रुपमा रहेका छन् ।

४.३.३ संभावना तथा अवसर

सिरानचोक गाउँपालिका क्षेत्रमा कुमाल जातिको पाङ्दुरे नाच, भजन तथा वालन नाच, विभिन्न जातजातीको सांस्कृतिक प्रवर्द्धनको लागि महोत्सव गर्ने, दशैंबजार मेला सञ्चालन, चोया र अन्य घरेलु उत्पादनको विक्रीको संभावना रहको छ ।

स्थानीय कला संस्कृतिको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने, मेला, महोत्सव र होमस्टे सञ्चालन गर्ने, स्थानीय पुरातात्विक स्थलको संरक्षण गर्ने, पर्यटकिय स्थलको रुपमा विकास गर्ने, कृषि पर्यटनको विकास गर्ने जस्ता कार्य गरेमा पर्यटकिय क्षेत्रबाट लाभ प्राप्त गर्न सकिने देखिन्छ ।

४.३.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

पर्यटकीय क्षेत्रको संरक्षण र प्रवर्द्धन

लक्ष्य

“ऐतिहासिकताको संरक्षण र पर्यटनको विकास, आर्थिक सुदृढिकरणको आधार”

उद्देश्यः

ऐतिहासिकताको संरक्षण गरी पर्यटनलाई गाउँपालिकाको आर्थिक विकासमा योगदान वृद्धि गर्ने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. पर्यटनको विकास, प्रवर्द्धनका लागि नीति निर्माण तथा संस्थागत विस्तार गर्ने ।	१. पर्यटनमैत्री नीति नियमको कार्यान्वयनमा जोड दिईने छ ।	१. भालेढुंगा पार्क	८००
	२. आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटन आगमन प्रवर्द्धनको निम्ति स्थानीय स्तरको संस्थागत विकासमा ध्यान दिईने छ ।	२. गाग्रेडाँडा पार्क	८००
२. धार्मिक तथा ऐतिहासिक पर्यटकीय स्थललाई आवश्यकतानुसारको पूर्वाधारको विकास गर्ने ।	३. गाउँपालिकाभित्र रहेका ऐतिहासिक धार्मिक तथा प्राकृतिक पर्यटकीय स्थलहरु सम्म पुग्ने पैदल मार्ग तथा सडक निर्माण गरिने छ ।	३. अमरसिँह पार्क	४००
	४. पर्यटकीय स्थलहरुमा आवश्यक खानेपानी सरसफाई तथा विजुलीको व्यवस्था गरिने छ ।	४. कृषि पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम	४००
३. एग्रो टुरिजम तथा होमस्टे सञ्चालन गरि आयआर्जन वृद्धि गर्ने ।	५ पर्यटकीय स्थलहरुमा आवश्यकतानुसार विश्राम स्थलको निर्माण गरिने छ ।	५. होमस्टे प्रवर्द्धन कार्यकम	४००
४.हरियाली तथा मनोरञ्जन पार्कसहित निर्माण गर्ने ।	६. विभिन्न क्षेत्र समुदाय र संस्कृति अनुसारको होमस्टे सञ्चालन गरिने छ । जैविक विविधता अनुसारको एग्रो टुरिजमको व्यवस्था गरिनेछ ।	६. सिराचनोक गढीको स्तरोन्नती	२५०
	७. होमस्टे सञ्चालनका लागि स्थानीयस्तरमा उत्पादित कृषि उपजहरुलाई प्रोत्साहन गर्दै आयआर्जनमा वृद्धि गरिने छ ।	७. सांस्कृतिक सिरानचोक गढी पदमार्ग र होमस्टे निर्माण	१५०
जम्मा			३२००

४.३.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

४.३.५.१ पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
			०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४		
प्रभाव तह : स्थानीय पहिचानमा आधारित कृषि, संस्कृति तथा जल जस्ता सांस्कृतिक तथा प्राकृतिक पूँजीको उच्चतम उपभोग गरी गाउँपालिकालाई आकर्षक गन्तव्यका रुपमा विकास भएको हुने							
बाह्य तथा आन्तरिक पर्यटक आगमनको (दैनिक)	संख्या	२०	२५	३०	३५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
पर्यटकको औसत बसाई	दिन	१	२	२	३	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तह : स्थानीय साँस्कृतिक प्राकृतिक, धार्मिक र ऐतिहासिक सम्पदाहरुको संरक्षण, सम्बर्द्धन गर्दै आन्तरिक र बाह्य पर्यटनको माध्यमबाट दिगो आर्थिक वृद्धि हासिल गर्नु ।							
व्यवस्थित, सुविधायुक्त, आकर्षक, सुरक्षित, मनोरम पर्यटकीय गन्तव्य	संख्या	७	८	१०	१२	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सुविधा सम्पन्न पर्यटकीय गन्तव्य स्थल (सुरक्षा, होटेल, यातायात)	संख्या	०	१	२	३	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
व्यवस्थित होमस्टे र ग्रामीण पर्यटकीय गाउँ	संख्या	१	१	२	४	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्तरोन्नति गरिएका पर्यटकीय सम्पदा	संस्था	२	३	४	५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कृषि पर्यटन सञ्चालन स्थान	संख्या	०	१	१	१	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
धार्मिक पर्यटन सञ्चालन स्थान	संख्या	२	२	२	३	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
व्यवस्थित वनभोज तथा पार्क	संख्या	३	३	४	५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
तालिम प्राप्त टुर गाइड	संख्या	०	५	१०	१५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
			०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४		
तालिम प्राप्त कुक तथा वेटर	संख्या	३	३	५	१०	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
सालभरी भ्रमण गर्ने आन्तरिक पर्यटकको संख्या	संख्या	७०००	७५००	८५००	१००००	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
सालभरी भ्रमण गर्ने बाह्य पर्यटकको	संख्या	१००	१००	११०	१२०	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
पर्यटनबाट राजश्व संकलन	रु.	०	५०००	१००००	१५०००	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह :							
पर्यटन विकासका लागि दीर्घकालीन योजना, नीति तथा रणनीतिले पर्यटन क्षेत्रको दिगो विकासमा योगदान पुगेको हुने						गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
पालिका क्षेत्रमा रहेका धार्मिक तथा पर्यटकिय क्षेत्रहरुको विकास, पूर्वाधार निर्माण तथा प्रबर्द्धनबाट पर्यटन आवागमनमा सहजता आएको हुने						गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
पर्यटन सम्बन्धी तालिम तथा उद्यमशिलताबाट पर्यटकीय क्षेत्रको रोजगारीतामा वृद्धि भएको हुने						गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
सरंक्षित ताल तलैया, नदिनाला संरक्षण सहित पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रमबाट पर्यटकको आवागमनमा सहजता आएको हुने						गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
सार्वजनिक नीजि तथा सहकारी मोडलमा स्तरिय होटल, होमस्टे निर्माण कार्यक्रमबाट पर्यटक व्यवस्थापनमा सहयोग पुगेको हुने						गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.

४.३.५.२ कला भाषा, साहित्य तथा संस्कृति

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
प्रभाव तह : गाउँपालिकामा रहेका लोपोन्मुख हुँदै गएको भाषाहरु गाँउपालिकको कला, भाषा र संस्कृति संरक्षण भएको हुने							
संस्थागत साहित्यिक तथा अनुसन्धनात्मक प्रकाशन	संख्या	०	१	२	२	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तह : लोपोन्मुख भाषाहरु लिपिबद्घ भई कला, भाषा, साहित्य तथा संस्कृतिमा नमुना गाउँपालिकाको रुपमा परिचित हुने ।							
संरक्षण गर्नुपर्ने स्थानीय संस्कृति तथा चाँडपर्व	संख्या	४	४	४	४	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्थानीय लोपन्मुख भाषाहरु	संख्या	३	३	३	३	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
वोलीचालीका स्थानीय भाषाहरु	संख्या	७	७	७	७	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्थानीय भाषा, कला, संस्कृति झल्किने म्युजियम तथा कला केन्द्र	संख्या	०	२	२	२	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्थानीय कला, भाषा र साहित्यलाई पेशाको रुपमा अवलम्बन गर्ने व्यक्ति	संख्या	१	२	२	५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्थानीय संस्कृति, कला, सम्पदा र साहित्य सम्बन्धी भएका अध्ययन तथा अनुसन्धान	संख्या	१	१	२	३	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्थानीय भाषा, कला, संस्कृति, सम्पदा, साहित्यमा आधारित नियमित प्रकाशन	संख्या	१	१	२	३	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह							
स्थानीय जातजातिको मौलिक कला संरक्षण भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
गाउँपालिकाको साहित्य क्षेत्रको उत्थानमा योगदान पुगेको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्थानीय भाषा संस्कृतिको जगेर्ना भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
मौलिक कला संस्कृति र परम्पराको संरक्षण भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

४.४ उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति

४.४.१ पृष्ठभूमि

सिरानचोक गाउँपालिका राष्ट्रिय आर्थिक सर्वेक्षण सन २०१८ अनुसार यस गाउँपालिकामा विभिन्न प्रकारका ८४२ वटा उद्योग तथा व्यवसायहरूमा १९३४ जना रोजगार रहेको देखिन्छ। यस गाउँपालिकाको अवस्थिति पत्रका अनुसार हाल गाउँपालिकामा २ वटा समिल, १४ वटा फर्निचर, ३ वटा वर्कसप, २२५ किराना पसल, २८५ वटा कृषि तथा भेटेरेनरी व्यवसाय, १२६ खाजानास्ता पसल, ८५ वटा व्यवसायिक कृषि र तरकारी फर्म, ७४ राइसमिल १४ फर्निचर गरी कूल ८१४ विभिन्न प्रकारका साना तथा मझौला उद्यम व्यवसाय स्थापित भई सञ्चालरत रहेको पाईन्छ। यहाँ निर्यातयोग्य उत्पादन हुने गरेको छैन, आयातमा आधारित आपूर्ती प्रणालीको विद्यमानता छ।

४.४.२ समस्या तथा चुनौती

सिरानचोक गाउँपालिकामा हालसम्म घरेलु उद्योग वाहेक स्थापना भइसकेको छैन। स्थानीय उद्योगबाट रोजगारीको अवसर सृजना हुन नसकेको अवस्था छ। स्थानीय उत्पादन वृद्धि नहुँदा स्थानीय आम्दानी वाहिर गएको, स्थानीय रोजगारीका अवसरहरूको अभाव रहेको, जनशक्ति पलायनको दर उच्च रहेको, स्थानीय आवश्यकताको पहिचान गरी लगानी वृद्धि गर्न नसकेको जस्ता समस्या र चुनौतीहरू रहेकोछ।

औद्योगिक चेतनाको यहाँ अभाव रहेको छ। यहा उद्योग स्थापना गर्नको लागि पर्याप्त पुँजीको व्यवस्थापन हुन सकेको छैन। यदि उद्योगको स्थापना भएमा पनि बजारको व्यवस्था तथा सुनिश्चितता चुनौतीपूर्ण रहेकोछ।

४.४.३ संभावना तथा अवसर

सिरानचोक गाउँपालिकामा उद्योग ग्रामको सम्भावना रहेको र उद्योग ग्राम निर्माण कार्य कार्यान्वयनको चरणमा रहेका छन्। मरिच र मसला खेती र सो को उद्योगको सम्भावना रहेको छ। दालमोड उद्योग स्थापना गर्ने, व्यवसायिक केराखेती गर्ने, अचार उद्योग सञ्चालन र बजारीकरण गर्ने, अमिलो जातको फलफुल खेती प्रवर्द्धन गर्ने, मरिच र मसला खेती गर्ने जस्ता सम्भावनाहरू रहेकोछ। स्थानीय उत्पादनमा आधारित साबुन, कागज, वेसार, मरिचको धुलो, जडिबुटीमा आधारित उत्पादन, घरेलु मदिरा, हस्तकलाका सामान, निगालोका उत्पादन जस्ता सानो पुँजीमा पनि सञ्चालन गर्न सकिने प्रकारका साना तथा घरेलु उद्योग व्यवसायको सम्भावना यो गाउँपालिकामा रहेको छ।

४.४.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोच

"हामी सबैको चहाना, सिरानचोकमा कृषि उद्योगको स्थापना"।

उद्देश्य

उत्पादनको आधारमा एक बेल्ट, एक उत्पादन तथा एक वडा एक कृषि उद्योगको स्थापना।

लक्ष्य

कृषि तथा साना उद्योग स्थापना सँगै बेरोजगारी न्यूनिकरण गर्ने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. कृषि उद्योग ग्रामको संस्थागत विकास गर्ने ।	१. सिरानचोक उद्योगग्राम स्थापनाका लागि नीतिगत तथा भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्ने	१. औद्योगिक नीति निर्माण	१५
		२. औद्योगिक ग्रामको पूर्वाधार निर्माण	२०००
२. एक बेल्ट एक उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	२. सिरानचोकको मध्यपहाडी करीडोर तथा द्रव्य शाह मार्गमा दुध उत्पादन कार्यक्रम विस्तार	३. मस्यौरा उद्योग स्थापना	५०
	३. सिरानचोक गाउँपालिकामा डालेघाँसको प्रवर्द्धन गर्ने ।	४. दाना उद्योगको स्थापना	२००
३. एक वडा एक कृषि उद्योग स्थापना गर्ने ।	४. मास तथा पिँडालु उत्पादन हुने क्षेत्र निर्धारण गरी मस्यौरा उद्योग स्थापना गरिने ।	५. ह्याचरी उद्योगको स्थापना	२००
	५. व्यवसायी कृषि फर्म प्रवर्द्धन गरिने ।	६. अचार उद्योग स्थापना	५०
	६.कुखुरा तथा बाखापालन कार्यक्रमको प्रवर्द्धन गरिने	७. जुस उद्योगको स्थापना	५०
	७. फलफुल खेतीको प्रवर्द्धन गर्ने ।	८. अलैंची, कफी, बेसार, हलेदो प्रशोधन उद्योगको स्थापना, सावुन उद्योगको स्थापना	२३५
४. उद्योगलाई स्थानिय उत्पादनमा आत्मानिर्भर गराउदै बेरोजगारी घटाउने ।	७. अलैंची, कफी, बेसार, हलेदो खेतीको प्रवर्द्धन र बजारीकरण गर्ने ।	९. चोरकाटे वहुउद्येशिय केन्द्र	५००
	८. खुसामी, तामा, मुला, च्याउ जस्ता स्थानीय उत्पादन वृद्धि र बजारीकरण गर्ने ।		
	९. चरन क्षेत्रको समुचित व्यवस्थापन तथा डालेघाँसको प्रवर्द्धन गरिने ।		
			३३००

४.४.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
प्रभाव तह : स्थानीय स्रोत र कच्चा पदार्थमा आधारित उद्योगको स्थापनाबाट गाउँपालिका क्षेत्रमा नै स्थानीय रोजगारीको वृद्धि सँगै जीवन यापनको दरिलो आधार सिर्जना हुने ।							
उद्योग क्षेत्रको रोजगारी	प्रतिशत	४	४	५	६	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तह : औपचारिक तथा अनौपचारिक रुपमा सञ्चालित उद्योग तथा व्यवसायलाई सार्वजनिक, सहकारी तथा नीजि क्षेत्रको सहकार्यमा विस्तार गरी रोजगारीका अवसर सिर्जना भएको हुने							
औपचारिक र अनौपचारिक क्षेत्रका चालु मझौला उद्योग (रु.१५ करोड सम्मको)	संख्या	८१४	८५०	९२५	१०००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
दर्ता भएका उद्यृग	संख्या	९७	१२०	१२५	१३०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कानुन अनुसार सम्बन्धित निकायमा कर चुक्ता गर्ने उद्योगहरु	संख्या	६१	७०	८०	९०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
वाँस, अल्लो, केरा जस्ता वनस्पतिजन्य रेशामा आधारित उद्योग व्यवसाय	संख्या	१४	१५	१७	२०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
निकासीजन्य कच्चा पदार्थको उपलव्धता	क्विन्टल	१७०००	२००००	२२०००	२३०००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
जडिवुटीमा आधारित उद्योग व्यवसाय	संख्या	३	३	४	४	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्थानीय हस्तकलामा आधारित उद्योग व्यवसाय	संख्या	०	१	२	३	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
उद्यम सिर्जना, व्यवसायिक विकास सम्बन्धी तालिम प्राप्त उद्यमीहरु	संख्या	४०६	५००	६००	८००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सिपमूलक व्यवसायिक तालिम आर्जन गरेका व्यक्तिहरु	संख्या	२३०१	२३२०	२४००	२५००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
महिलाद्वारा सञ्चालित उद्योग व्यवसायहरु	संख्या	४५	५०	५०	५५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह							
औद्योगिक चेतना तथा दक्ष जनशक्ति विकास कार्यक्रम बाट उद्यम क्षेत्रमा लाग्न युवा वर्ग अभिप्रेरित हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्थानीय उद्योग स्थापना तथा सञ्चालनबाट स्थानीय उत्पादनको मागमा वृद्धि भई रोजगारीमा सकारात्मक प्रभाव परेको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
सम्भाव्य बजार प्रबर्धन तथा व्यापार मेला सञ्चालनबाट औद्योगिक वस्तुको बजारीकरणमा सहयोग पुगेको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्थानीय कच्चा पदार्थ संकलन तथा प्रशोधन केन्द्र निर्माण कार्यक्रमबाट स्थानीय उत्पादनले बजार र उचित मुल्य पाएका हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
विपन्न वर्ग, महिला, दलित तथा पिछ्राडि पारिएका परिवारको उद्यमशीलतामा सहजता भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
लगानीका क्षेत्र प्रक्षेपण तथा स्रोत व्यवस्थापन कार्यक्रमबाट गाउँपालिकाले आन्तरिक आय स्रोत अभिवृद्धिको क्षेत्रमा लगानी आकर्षण गर्न सकेको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

४.५ बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्र

४.५.१ पृष्ठभूमी

सिरानचोक गाउँपालिकामा २ बैङ्कको शाखा कार्यालय रहेका, स्थानीय सहकारीहरू सञ्चालनमा रहेका तथा लघुवित्तका शाखा कार्यालयहरू पनि रहेका छन् । यस गाउँपालिकाको क्षेत्रमा महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रयासको फलस्वरुप गाउँपालिकामा ९ महिला सहकारी थप भई जम्मा ४५ वटा सहकारी संस्था सक्रिय सहकारी रहेको पाईन्छ ।

४.५.२ समस्या चुनौती

यहाँको प्रमुख समस्या भनेको स्थानीय नागरिकमा बैङ्किङ्ग पहुँचको कमी, संस्थागत कारोवारको अभ्यासमा कमी, आर्थिक कारोवार र व्यवसायिक सोचको कमी, उत्पादन मुलक क्षेत्रमा कर्जाको उपयोगमा कमी, सहज वित्तीय सुविधामा पहुँच तथा उपयोगमा कमी र न्युन बैङ्किङ्ग चेतना रहेको छ । ऋिणीले कर्जा लिने तर नतिर्ने दर बढ्दो रहेको, खराव कर्जाको दर उच्च रहको, पहुँचमा आधारित कर्जा प्रणाली कार्यान्वयनमा रहेको जस्ता समस्या र चुनौती बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्रमा रहेको देखिन्छ ।

४.५.३ सम्भावना र अवसर

कर्जा फिर्ता योग्य ढंगले मात्र जारी गर्ने, व्याजदर स्थानीय सामार्थमा आधारित व्याजदर निर्धारण गर्ने, बैङ्किङ तथा सहकारी सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, आवश्यकता पहिचान गरी, सामार्थ मुल्याङ्कन गरी कर्जा दिने जस्ता कार्यहरू मार्फत यो क्षेत्रलाई व्यवस्थित गर्न सकिने देखिन्छ ।

४.५.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोच,

“बैङ्किङ पहुँचमा अभिवृद्धि, सिरानचोकको समृद्धि”

लक्ष्य,

वित्तीय सेवा तथा सुविधाको पहुँचमा अभिवृद्धि हुनेछ ।

उद्देश्य,

१. नागरिकमा बैङ्किङ सेवाको विस्तार गर्ने ।

२. वित्तीय सचेतना विस्तार गर्ने ।

३. वित्तीय सेवा विस्तार गरी आय आर्जनमा योगदान पुऱ्याउने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. वित्तीय सेवा तथा सुविधाको पहुँचमा अभिवृद्धि	१. क्षेत्र पहिचान गरी बैंङ्कको शाखा कार्यालय खोल्न पहल गरिनेछ।	१. शाखा कार्यालय स्थापना	२५
	२. वित्तीय सचेतना विस्तार गरिने छ।	२. वित्तीय सचेतना कार्यक्रम	४५
	वित्तीय सेवा विस्तार गरी आय आर्जनमा योगदान पुऱ्याउने नीति कार्यान्वन गरिने छ।	३. वित्तीय पहुँच विस्तार कार्यक्रम	५०
	३. गाउँपालिका र वैंक वित्तीय संस्था तथा सहकारीहरुले सहकार्य गरी सरल व्याजदरमा ऋण प्रवाहको व्यवस्था मिलाईनेछ।	४. नवप्रवर्तन प्रोत्साहन कार्यक्रम	८०
	४. पालिकाको जमानीमा अगुवा, व्यवसायिकरुपमा खेती गर्ने किसान र सामूहिक फलफुल तथा तरकारी खेती गर्ने लाई सरल व्याजदरमा बैंङ्क मार्फत कर्जा उपलव्ध गराईनेछ।	५. एक वडा एक नमुना सहकारी साझेदारी कार्यक्रम	४००
	५. सामाजिक सुरक्षा, बिप्रेशण लगायतका वैङ्कीङ कारोवार सहकारी मार्फत गरिनेछ।		
	६. लक्षित वर्ग पहिचान गरी व्यवसायीकरणमा सहयोग गरिनेछ।		
जम्मा			६००

४.५.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
प्रभाव तह : वित्तीय पहुँच अभिवृद्धि सँगै जनताको बचत गर्ने वानिको विकास गर्दै सरकारले लागु गरेको प्रत्येक नेपालीको बैङ्क खाता, सहुलियत ऋण, कृषि अनुदान लगायतका कार्यमा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरुसँगको सहकार्यबाट समुन्नत गाउँपालिकाको निर्माण भएको हुने ।							
वैकिङ पहुँच (आर्थिक रुपमा सकृय उमेर समुह)	प्रतिशत	५०	५५	६५	७५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तह : आर्थिक समृद्धिका लागि स्थानीय साधन, श्रोत, सिप तथा रोजगारीको सदुपयोग, विकास एवं प्रवर्द्धनमा सहयोग पुग्ने क्षेत्रहरुमा वित्तीय श्रोतहरु परिचालन भएको हुने							
सुचारु बैङ्क तथा वित्तीय संस्था	संख्या	२	३	५	८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
मोवाईल बैंकिङका प्रयोगकर्ता (बैङ्किङ पहुँच भएका मध्ये)	प्रतिशत	५०	५५	६५	७०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्याको (१५-६४) बैङ्क खाता	प्रतिशत	४०	८३	८८	९०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
बचत तथा ऋण समेतको कूल सहकारी संस्था	संख्या	२६	२६	२८	३०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
महिलाद्वारा सञ्चालित सहकारी संख्या	संख्या	६	६	७	८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कृषि क्षेत्रका कूल सहकारी संस्था	संख्या	७	७	८	८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह							
एक वडा एक बैङ्क कार्यक्रमबाट समुदायमा बैंकिङ पहुँच वृद्धि भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
बैंकिङ साक्षरता वृद्धि तथा शिपमूलक उद्यमशिलता विकास कार्यक्रमबाट उद्यमी र बैङ्क बीचको दुरी कम भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कृषि अनुदान तथा सहुलियतपुर्ण कृषि कर्जा कार्यक्रमबाट किसान लाभान्वित भएका हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
गाउँगाउँमा सहकारी घरघरमा रोजगारी कार्यक्रम युवा वर्गको रोजगारी सुनिश्चितता बढेको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
बैङ्क तथा सहकारी संस्थासँगको समन्वयमा बजार प्रवर्द्धन भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

४.६ श्रम, रोजगारी र सामाजिक सुरक्षा

४.६.१ पृष्ठभूमि

उत्पादनमुखी, आत्मनिर्भर र समृद्ध गाउँपालिका निर्माणको प्रमुख श्रोत जनशक्ति भएको हुँदा शिक्षालाई सीपसँग, सीपलाई उत्पादनसँग, उत्पादनलाई बजारसँग र बजारलाई रोजगारीका अवसर र आर्थिक विकाससँग जोड्न सक्ने जनशक्तिको आवश्यकता छ। यूवा जनशक्तिलाई प्रविधियुक्त सीप प्रदान गरी दक्ष र प्रतिस्पर्धी बनाउन जरुरी छ। उपयुक्त वातावरण र सामुहिकताबाट उद्यमशीलताको विकास गरी आत्मनिर्भर अर्थतन्त्रको विकास हुन्छ।

४.६.२ समस्या तथा चुनौती

गाउँपालिकामा आवश्यक पर्ने जनशक्ती गाउँपालिका भित्र आपूर्ति हुन नसक्नु, उपलव्ध जनशक्ति दक्ष र प्रविधिमैत्री नहुनु, उत्पादित जनशक्ति बेरोजगार हुनु, गाउँपालिकामा जनशक्ति व्यवस्थापनको योजना नहुनु, शिक्षा बजारमुखी हुन नसक्नु गाउँपालिकामा यथेष्ठ मात्रामा उद्यमशीलता सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन नहुनु।

गाउँपालिकामा आवश्यक पर्ने जनशक्ति उपलव्ध गराइ गाउँपालिकाको दैनिक कार्यलाई चुस्तदुरुस्त बनाउन, गाउँपालिकको जनशक्ति व्यवस्थापन योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्न र कर्मचारीहरुको स्थायित्व प्रदान गर्न, उपलव्ध जनशक्तिलाई तालिम, सीप र प्रविधि उपलव्ध गराइ दक्षता अभिवृद्धि गर्न, सीपलाई उद्यमशीलतामा जोडी आत्मनिर्भर अर्थतन्त्रको निर्माण गर्न, नाफामूलक क्षेत्रको पहिचान, सीप, पूजी तथा प्रविधि प्रदान गरी उद्यमशीलतामा संलग्न गराउन।

४.६.३ संभावना तथा अवसर

गाउँपालिकाले जनशक्ति व्यवस्थापन सम्बन्धी योजना बनाइ कार्यान्वयन गर्न उपलव्ध जनशक्तिलाई सीपमूलक तालिम र प्रविधि उपलव्ध गराई उनीहरुको दक्षता अभिवृद्धि गर्न, प्राविधिक शिक्षालयको स्थापना र सञ्चालन गरी प्राविधिक जनशक्ति तयार गर्न, बेरोजगार यूवाहरुलाई सीपमूलक तालिम प्रविधि र पूजी उपलव्ध गराइ उद्यमशील कार्यमा संलग्न गराइ आत्मनिर्भर बनाउन, वैदेशिक रोजगारिबाट फर्केका युवाहरुलाई पुनर्मिलन कार्यक्रम मार्फत उद्यमशील कार्यमा संलग्न गराइ गाउँमा नै बस्ने वातावरण सिर्जना गर्न।

४.६.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोंचः

उत्पादनशील र सीपमूलक जनशक्ति मार्फत उद्यमशीलता अभिवृद्धि गरी आत्मनिर्भर अर्थतन्त्रको विकास गर्ने।

लक्ष्यः

गाउँपालिकामा आवश्यक पर्ने जनशक्तिको विकास गरी उद्यमशीलतामा संलग्न गराउने।

उद्देश्य

१. गाउँपालिकाले जनशक्ति व्यवस्थापन सम्बन्धी योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने ।

२. गाउँपालिकामा उपलव्ध जनशक्तिलाई उद्यमशीलतामा संलग्न गराइ स्वरोजगार आत्मनिर्भर बनाउने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. गाउँपालिकाले आवश्यक पर्ने श्रमशक्तिको व्यवस्था गर्ने ।	१. गाउँपालिकाले आवश्यक पर्ने जनशक्तिको व्यवस्थापन योजना निर्माण गर्ने ।	१. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका व्यक्तिहरुको शिप क्षमता लक्षित पुनर्मिलन कार्यक्रम सञ्चालन ।	२४०
	२. सीपयुक्त तालिम, पूँजी र प्रविधि उपलव्ध गराइ जनशक्तिको दक्षता वृद्धि गर्ने ।	२. प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रम ।	५००
	३. प्राविधिक जनशक्ति उत्पादनको लागि एक बहुप्राविधिक शिक्षालयको सञ्चालन गर्ने ।	३. गाउँपालिकाको श्रम डेस्क स्थापना ।	३०
	४. बेरोजगार युवाहरुलाई रोजगारी उपलव्ध गराउने ।	४. गाउँपालिकाका विद्यमान श्रमशक्तिको पहिचान र अभिलेखीकरण	५०
२. गाउँपालिकामा उद्यमशीलताको विकास गरी पालिकाको अर्थतन्त्रलाई सुदृढ र सवल बनाउने	५. घरेलु र साना उद्योग सञ्चालनको लागि पूर्वाधार तयार गर्ने ।	५. युवा स्वरोजगार तथा दिगो उद्यमशीलता विकास तालिम सञ्चालन ।	४००
	६. उपलव्ध दक्षता वृद्धि गरि उद्यमशीलतातर्फ आकर्षित गर्ने ।	६. गाउँपालिकामा रोजगार सूचना केन्द्र सञ्चालन ।	४००
	७. संघ सरकारको समन्वयमा निर्माणाधिन औद्योगिक ग्रामको सञ्चालन गरी उद्यमशीलताको विकास गर्ने ।	७. रोजगारमुलक तथा स्वरोजगारमुलक तालिम तथा क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन ।	३५०
	८. युवालाई उद्यमशीलतामा संलग्न गराइ आत्मनिर्भर बनाउने ।	८. सिप विकास तालिम तथा रोजगारमुलक कार्यक्रम सञ्चालन ।	१५०
	९. उद्यमशीलताको विकास गरी अर्थतन्त्रलाई सुदृढ गराउने ।	९. वैदेशिक रोजगार पूर्व अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन ।	८०
जम्मा			२२००

४.५.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
			०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४		
प्रभाव तह : वैदेशिक रोजगारीमा गएका युवाका लागि सुरक्षित गन्तव्यको सुनिश्चितताका लागि आवश्यक वातावरण तयार भएको हुने							
प्राविधिक दक्षता सहितका रोजगार युवा	प्रतिशत	१	२	४	६	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तह : भारत, खाडी मुलुक तथा अन्यत्र वैदेशिक रोजगारीमा जाने युवाको श्रम सुरक्षण तथा प्रविधि र ज्ञान हस्तान्तरणका लागि युवा वर्गमा प्राविधिक दक्षता अभिवृद्धि गर्नु							
वैदेशिक रोजगारीमा जानेको संख्या	प्रतिशत	५	६	७	८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सिपमूलक तालिम सहित वैदेशिक रोजगारीमा जानेको संख्या	संख्या	०	५०	१००	२००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
वैदेशिक रोजगारीका लागि तालिम प्रदान गर्ने संस्थाहरु	संख्या	०	१	१	१	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सुरक्षित वैदेशिक रोजगारका लागि सञ्चालित सूचना प्रवाह केन्द्र	संख्या	०	१	१	१	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
वित्तीय साक्षरता कार्यक्रमबाट लाभान्वित जनसंख्या (वैदेशिक रोगजारी मा जाने कूल संख्याको)	प्रतिशत	०	२०	६०	१००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केर व्यवसाय गर्नेहरुको	प्रतिशत	१	१	३	५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह							
वैदेशिक रोजगार हेल्प डेस्कको स्थापनाबाट रोजगारका लागि विदेश जाने युवा सुसुचित भएका हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
विद्यालय स्तरीय सिप सबै बाट गाउँपालिका भित्र विविध प्राविधिक सिप भएका विद्यार्थीको तथ्याङ्क अद्यावधिक हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
वैदेशिक रोजगारका लागि उपयुक्त तालिम कार्यक्रमबाट विदेश जाने युवाले आफनो सिप अनुसारको जागिर प्राप्त गर्ने सम्भावना बढेको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

परिच्छेद ५ : सामाजिक क्षेत्र

५.१ स्वास्थ्य तथा पोषण

५.१.१ पृष्ठभूमि

सिरानचोक गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका १६ वटा स्वास्थ्य संस्था मध्ये ६ वटा स्वास्थ्य चौकी, १ वटा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र, ६ सामुदायिक स्वास्थ्य एकाई, १ वटा आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र, १ वटा आँखा सेवा केन्द्र र १ वटा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र रहेका छन् । स्वास्थ्य संस्थामा आधारभूत स्वास्थ्य सामग्री पर्याप्त मात्रामा उपलब्ध गराइएको पाईन्छ । जस अन्तर्गत १ थान भिडियो एक्स रे, ३ थान इ.सि.जि मेसिन र १२ थान नेबुलाइजर मेसिन सञ्चालनमा रहेका छन् । मातृशिशु पोषणलाई गाउँपालिकाले दिएको प्राथमिकताको फलस्वरुप कम तौल भएका बच्चाहरूको संख्या चार वर्षमै २.६ प्रतिशतले कम भई ०.३ प्रतिशत पुगेको पाईन्छ । यस अवधिमा स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रमबाट ८,५४७ जना लाभान्वित भएका पाईन्छन् ।

५.१.२ समस्या तथा चुनौती

सिरानचोक गाउँपालिकामा सबै वडामा दक्ष स्वास्थ्य कर्मी सहितको स्वास्थ्य चौकी रहेको छैन । वडागत रुपमा एम्वुलेन्स नरहनु, स्वास्थ्य सम्बन्धी दक्ष जनशक्ति पर्याप्तता नहुनु, भएका दक्ष जनशक्ति टिकाएर राख्न नसक्नु मुख्य समस्याको रुपमा रहेको छ । जसका कारण विरामीलाई सामान्य उपचारको लागि पनि टाढा पुर्याउनु परेको, समयमा नै गुणस्तरीय स्वास्थ्य उपचार प्रदान गर्न नसकिएको, स्थानीय स्तरमा गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्न नसकिएको, समयमा सेवा प्राप्त हुन नसकेको जस्ता चुनौतीको सामना यहाँको स्वास्थ्य क्षेत्रले भोग्नु परिरहेकोछ ।

५.१.३ संभावना तथा अवसर

सिरानचोक गाउँपालिका क्षेत्रमा सबै वडाका केन्द्रहरूमा दक्ष जनशक्ति सहतिको स्वास्थ्य केन्द्रको स्थापना गर्ने, सम्भव भए सम्म वडा स्तरमा एम्वुलेन्सको व्यवस्था गर्ने, स्थानीय स्तरमा नै जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने, जनशक्तिलाई टिकाएर राख्न मापदण्ड निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने जस्ता कार्यहरू गरेमा यहाँको स्वास्थ्य क्षेत्रमा धेरै सुधार गर्न सकिने अवस्था रहेकोछ ।

५.१.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

"गुणस्तरीय स्वास्थ्य सुविधा सहितको स्वस्थ सिरानचोक"

लक्ष्यः

गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवामा सबै नागरिकको पहुँचमा पुर्याउने ।

उद्देश्यः

१. आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाई सबै नागरिकको पहुँचमा पुर्याउनुको लागि जनचेतना अभिवृद्धि गर्नु र गुणस्तरीय सेवाको सुनिश्चित गर्नु,

२. स्वास्थ्य सेवाको व्यवस्थापन सुदृढीकरण गर्नुको साथै सबै स्वास्थ्य संस्थामा न्युनतम सेवा मापदण्ड (HPMSS) मा रहेर सेवा व्यवस्थापन गर्नु

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. निशुल्क स्वास्थ्य सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउने	१. स्वास्थ्य सेवालाई सुधार गर्दै सेवाहरुलाई जेष्ठ नागरिक, बालमैत्री, किशोर किशोरी मैत्री, लैंगिक तथा अपांगता मैत्री बनाइनेछ	१. तीन वडामा उपकरण, फर्निचर र डक्टर सहितको १५ शैयाको पालिका स्तरीय अस्पताल निर्माण	३०००
	२. नयाँ प्रविधिजन्य स्वास्थ्य सामाग्रीहरु,औषधि तथा औजार उपकरणको आयात,भण्डारण,वितरण तथा व्यवस्थापन गरिने छ	२. सबै बर्थिङ सेन्टरहरुमा आमा घरको निर्माण	२००
	३. एक चिकित्सक एक स्वास्थ्य संस्थाको अवधारणालाई लागुगरी विस्तारित स्वास्थ्य सेवा कार्यान्वन गरिने छ	३. थालाजुङ र गाँखु मा RRT तथा प्राथमिक दुर्घटना उपचार केन्द्रको स्थापना तथा ब्यबथापन	६०
	४. विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा,मानसिक स्वास्थ्य सेवा, आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवाको पहुँचलाई सबै वडामा विस्तार गरिने छ	४. स्वास्थ्य संस्था न्युनतम सेवा मापदण्ड(MSS) व्यवस्थापन	१४०
	५. स्वास्थ्य सम्बन्धी विपद जोखिम न्यूनीकरण गरिनेछ ।	५. सबै स्वास्थ्य चौकीहरुमा प्रयोगशाला, एक्सरे तथा फार्मेसी सेवा विस्तार गरि व्यवस्थापन गर्ने	२५०
	६. सबै स्वास्थ्य चौकीहरुमा चिकित्सकको व्यवस्थापन गरि गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिनेछ	६. गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा अभियान	६००
		७. संस्थागत सुत्केरीलाई सतप्रतिशत पुर्याउने	५०
		८. पोषण प्रवर्द्धन तथा स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम	३०
२. गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा नागरिकको पहुँच सुनिश्चित गर्ने	७. विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवाहरुलाई स्वास्थ्य बिमा मार्फत उपलव्ध गरिनेछ ।	९. मनोसामाजिक परामर्श दाता मार्फत मानसिक समस्याहरुको पहिचान, विश्लेष्ण र व्यवस्थापन	२०
	८. स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट उत्पादन हुने फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन गरिनेछ ।	१०. आयुर्बेद स्वास्थ्य सेवा तथा फिजियोथेरापी सेवा विस्तार तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	५०
	९. हरेक स्वास्थ्य चौकीमा आधारभूत प्रयोगशाला सेवा, भिडियो एक्सरे सेवा तथा फार्मेसी सेवा विस्तार गरिनेछ	११. पूर्ण सरसफाई युक्त घर, वडा तथा पालिका घोषणा कार्यक्रम	१००

	१०. विशेषज्ञ चिकित्सक मार्फत विशेष घुम्ती सेवा तथा स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ	१२. कर्मचारी तथा स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समिति, म.स्वा.से.लाइ आवश्यकताका आधारमा तालिम कार्यक्रम सञ्चालन	१००
	११. न्युनतम सेवा मापदण्ड कार्यक्रम प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्दै आवश्यक व्यवस्थापन गरिनेछ	१३. प्रविधि र सफ्टवेयरको माध्यम बाट स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गराउने कार्यक्रम	२००
	१२. पारिवारिक स्वास्थ्य प्रोफायल तयार गर्ने ।	१४. अत्यावश्यक औषधि तथा सामग्री तथा मेडिकल उपकरण खरिद	५००
	१३. सबै स्वास्थ्य संस्थालाई प्रविधि मैत्री र थप गुणस्तरीय बनाउन सफ्टवेयरको माध्यम बाट स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गरिनेछ ।	१५. एक वडा एक एम्बुलेन्स कार्यक्रम	३२०
जम्मा			५६२०

५.१.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
प्रभाव तहः स्वास्थ्य संस्थाको क्षमता अभिवृद्धि भई स्वास्थ्य सुविधाको पहुँच सहज हुनुका साथै स्वास्थ्य संस्थाको स्तरउन्नती भएको हुने							
औसत आयु	आयु	७०	७०	७१	७१	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तह : आधारभूत तथा गुणस्तरीय सर्वसुलभ स्वास्थ्य सेवाको उपलब्धता एवं पहुँचबाट नागरिकहरुको स्वास्थ्य स्तर अभिवृद्धि गर्नु ।							
२५०० ग्रामभन्दा कम जन्मतौल भएका शिशुहरु	संख्या	६	६	४	२	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कुपोषणका कारण ५ वर्ष मुनिका वाल वालिकाहरुको पुड्कोपन र उचाई अनुसारको कम तौल भएकाहरु	संख्या	६	६	४	२	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
तौल अनुगमन गरेका वच्चाहरू (०-११ महिना)	प्रतिशत	९८	९८	९९	१००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
तौल अनुगमन गरेका वच्चाहरू (१२-२३ महिना)	प्रतिशत	९१	९२	९६	१००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
बच्चालाई आमाको दुध मात्र ६ महिना खुवाउने	प्रतिशत	६०	६५	७०	७५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
बच्चालाई ६ महिना पछि थप खाना खुवाउने	प्रतिशत	६१	६२	६६	७०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्वास्थ्य संस्थामा प्रसूति गराउने गर्भवती महिला	संख्या	१०१	१०६	१२०	१४८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
४ पटक प्रसूति सेवा प्राप्त गर्ने महिला (जम्मा गर्भवती २७६)	संख्या	२१२	२२०	२३०	२४०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रसूति सेवा उपलव्ध भएका स्वास्थ्य संस्थाहरु	संख्या	७	८	८	९	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
झाडापखालाको संक्रमण दर (प्रति हजारमा)	संख्या	१६४	१५०	१२५	१००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्वासप्रश्वासको संक्रमण (ARI) दर प्रति हजारमा	संख्या	५०६	५००	४२५	३५०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मी	संख्या	६६	६८	७४	८०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
भिटामिन ए प्राप्त गर्ने बालबालिका	प्रतिशत	९४	९५	९६.५	९८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
बालबालिकाको पुर्ण खोप	प्रतिशत	८४	८५	९०	९५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
बालबालिकाको खोप छुटाउने दर (विसिजि एम आर)	प्रतिशत	११	१०	७	४	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
परिवार नियोजनका साधनको प्रयोग दर	प्रतिशत	३१	३५	४०	४५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्वास्थ्य बिमा गर्ने नागरिक	प्रतिशत	४५.४	५०.५	६०.६	७०.७	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
घुम्ती लगायत स्वास्थ्य शिविर पटक	संख्या	९	१६	१८	२४	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
नागरिक आरोग्य कार्यक्रम सञ्चालन	संख्या	०	८	८	८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
क्यान्सर, उच्च रक्तचाप, मधुमेह, मुटु रोग, क्षयरोग, एडस, कुष्ठरोगको निशुल्क स्वास्थ्य परीक्षणबाट लाभान्वित (परिक्षण गरिएको मात्र)	संख्या (परामर्श बाहेक)	४२०४	४३००	४४००	४५००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरु उपलव्ध भएका वडाहरु	संख्या	८	८	८	८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
आधारभूत सुविधा (खानेपानी, शौचालय, वर्थिङ्ग वार्ड र परामर्श केन्द्र आदि) उपलव्ध भएका स्वास्थ्य संस्था	संख्या	७	७	८	९	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
क्रियाशिल महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	संख्या	६४	६४	६४	६४	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
गाउँघर/शहरी स्वास्थ्य क्लिनिकको संख्या	संख्या	१९	१९	१८	१७	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
खोप क्लिनिकको संख्या	संख्या	२०	२०	२१	२२	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सञ्चालनमा रहेको पालिका स्तरीय अस्पतालमा उपलव्ध शैया संख्या	संख्या	०	०	१५	१५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
महामारी, भाइरसको संक्रमण तथा आपतकालीन उपचारको अभावमा मृत्यु हुने	संख्या	३६	अनुमान सान्दर्भिक नहुने			गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह							
अनिवार्य खोप र पोषण कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको हुनेछ ।						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रत्येक वडामा एम्बुलेन्स खरिद कार्यक्रम ।						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
गाउँपालिकाको हरेक नागरिकको स्वास्थ्य प्रोफाईल तयार भइ सो आधारमा सुविधा व्यवस्थापन भएको हुने ।						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
विपन्न वर्ग, महिला, दलित, पिछडिएका क्षेत्र जेष्ठ नागरिकलाई नि:शुल्क स्वास्थ्य उपचारको व्यवस्था भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
घुम्ती स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम सञ्चालन र आधारभूत औषधि वितरणबाट गाउँवासीमा औषधि प्राप्त गर्न सहजता आएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

५.२ शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन

५.२.१ पृष्ठभूमि

सिरानचोक गाउँपालिकामा राष्ट्रिय जनगणना २०७८, को विवरण अनुसार औसत साक्षरता दर ७१.४ प्रतिशत रहेको जसमा पुरुष साक्षरता दर ८१.३ प्रतिशत र महिला साक्षरता दर ६२.६ प्रतिशत रहेको पाईन्छ जसमा हेर्दा पुरुषको तुलनामा न्युन मात्रामा महिला साक्षरता रहेको छ ।

यस गाउँपालिकामा १५ माध्यमिक विद्यालय, ३१ वटा आधारभूत विद्यालय र २ वटा संस्थागत विद्यालय गरी ४८ वटा शैक्षिक संस्थाहरू रहेको साथै विद्यालयको पहुँच हेर्दा माध्यमिक विद्यायल सम्म पुग्न लाग्ने औसत समय करिब १ घण्टा, आधारभुत विद्यालय पुग्न करिब ३० मिनेट र बाल विकास केन्द्र सम्म पुग्न करिब समय १० मिनेट लाग्ने देखिन्छ । यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयहरूमा विद्यार्थी संख्या र तहगत विद्यालय सञ्चालनका आधारमा दरबन्दी मिलान गरिएकोले विद्यालय सञ्चालन सहज र प्रभावकारी भएको पाईन्छ ।

५.२.२ समस्या तथा चुनौती

सिरानचोक गाउँपालिकामा भएका विद्यालयमा पर्याप्त शैक्षिक सामाग्री उपलव्ध छैन । विद्यालयमा पर्याप्त शिक्षक रहेका छैनन । शिक्षक विद्यार्थी अनुपातमा असन्तुलन रहेको छ । पुस्तकालयको प्रयोग नहुने गरेको, विद्यार्थीलाई गुणस्तरिय शिक्षा प्रदान गर्न कठिनाई रहेको, विद्यालयमा विद्यार्थीको नियमितता गर्न र टिकाउन नसकिएको, सिकाइ प्रणालीमा गुणस्तर कायम गर्न नसकिएको, नतिजामुखी शिक्षण प्रणाली स्थापना गर्न नसकिएको जस्ता समस्याहरू यो गाउँपालिकाका अवरोधकका रुपमा रहेका छन् ।

५.२.३ संभावना तथा अवसर

सिरानचोक गाउँपालिकामा विद्यालयमा पर्याप्त भौतिक पूर्वाधार र शैक्षिक सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने, विद्यालयमा विद्यार्थी टिकाउनको लागि विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, शिक्षक विद्यार्थी अनुपातको व्यवस्थापन गर्ने, विद्यालयलाई प्रविधिमैत्री बनाउने, अनुगमन नियमन र नियन्त्रण प्रणालीलाई नतिजामा आधारित बनाउने जस्ता कार्यहरू मार्फत शिक्षा क्षेत्रमा आवश्यक सुधार र उच्च प्रतिफल हासिल गर्न सकिने देखिन्छ ।

५.२.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोच

शिक्षा क्षेत्रमा आधुनिकरण, प्रविधि मैत्री र समान पहुँच

लक्ष्य

राष्ट्रिय एवम् अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा स्वच्छ प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्न ।

उद्देश्य

१. दक्ष जनशक्ति उत्पादनका लागि शिक्षण संस्थाहरुको आधुनिकीकरण गर्नु ।

२. साक्षरता र निरन्तर जीवनपर्यन्त शिक्षाको अवसर बढाउनु ।

३. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिममा जोड दिँदै विद्यालय शिक्षालाई ज्ञान,सिप,प्रविधि र अनुसन्धानमा आधारित बनाउनु ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा सबै बालबालिकाको पहुँचमा सुनिश्चित र शिक्षाको गुणस्तरमा अभिवृद्धि गर्न सरोकारवालाहरुसँग समन्वय गर्ने ।	१. शिक्षामा सबैको पहुँच पुर्याउन आवश्यक नीतिगत परिमार्जन गर्न पहल गरिनेछ ।	१. शिक्षक तथा विद्यार्थी क्षमता अभिवृद्धि	४००
	२. शिक्षाको गुणस्तरमा सुधार गर्न लगानी वृद्धि गरिनेछ ।	२. विद्यालय र समुदाय बिच अन्तरक्रिया, नमुना विद्यालय अवलोकन, अन्तर विद्यालय प्रतियोगिता क्रियाकलाप	२००
	३. नमुना बालविकास केन्द्रको स्थापना गरिनेछ ।	३. प्रविधिमैत्री शिक्षण कार्यकम	२००
	४. पालिका भित्र छरिएको बस्ती भएको क्षेत्रहरुका विद्यालयलाई नमुना आवासीय तथा नमुना विद्यालयका रुपमा रुपन्तरण गरिनेछ ।	४. एक वडा एक नमुना विद्यालय	
२. सबै प्रकारका विद्यालयमा विद्यार्थीको उपलब्धि स्तर एवम् समग्र प्रणालीगत कार्यकुशलता बढाउन सबै विद्यालयलाई संरचनागत, प्राविधिक, भौतिक तथा प्रविधिगत सहजीकरण प्रदान गर्ने प्रणाली विकास गर्ने ।	५. सामुदायिक,संस्थागत लगायत सबै प्रकारविद्यालयको उपलब्धि स्तर एवम् प्रणालीगत कार्यकुशलताको उपयुक्त मापदण्ड र सुचक तयार गरिनेछ ।	५. नमुना विद्यालयको स्थापना	५००
	६. आधारभूत विद्यालयमा पुस्तकालयको विस्तार र माध्यमिक विद्यालयहरुमा पुस्तकालय तथा विज्ञान प्रयोगशाला स्थापना गरिने ।	६. मातृभाषा शिक्षा कार्यक्रम	८०
	७. स्थानीय स्तरमा रहेका ज्ञान सिप प्रविधिको प्रयोग हुने गरी स्थानीय पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तक निमार्ण गर्दै think globally act locally अवधारणालाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।	७. विद्यालयमा अपाङ्गमैत्री संरचना निर्माण	३२०

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
३. अनौपचारिक जीवनपर्यन्त सिकाइ प्रणाली स्थापनाका लागि नीतिगत तथा कार्यक्रमगत व्यवस्था गर्ने ।	८. औपचारिक शिक्षा निरन्तरता दिन नसक्ने अथवा नचाहने नागरिकलाई अनुकुलन तथा समकक्षी शिक्षाको अवसर प्रदान गर्न तथा व्याक्तिका स्वआर्जित ज्ञान,सिपलाई प्रमाणिकरण गर्न समानान्तर र समकक्षी अनौपचारिक शिक्षा प्रणाली स्थापनाका लागि नीतिगत तथा कार्यक्रमगत व्यवस्था गर्ने ।	९. स्थानीय ज्ञान र सीप प्रवर्धन	२४०
	९. वैकल्पिक एवम् लचिलो शैक्षिक प्रावधानका रुपमा परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, पुस्तकालय, वाचनालयका माध्यमबाट शिक्षा प्रदान गर्न कार्यविधि निर्माण गरी लागु गरिनेछ ।	१०. विज्ञान प्रयोगशालाको स्थापना	३६०
४. सबै विद्यार्थीलाई आधारभूत तहको प्राविधिक तथा व्यावसायिक सीप प्रदान गर्न विद्यालय शिक्षाको पाठ्यक्रममा समावेश गर्ने ।	१०. आधारभूत तहको प्राविधिक तथा व्यावसायिक सिप प्रदान गर्न शिक्षकहरुलाई आधुनिक, शिक्षण सीपयुक्त, प्रविधिमैत्री, सामाजिक सञ्जालमैत्री, निरन्तर सिकाइमुखी बनाउँदै पेशागत दक्षता बढाइने छ ।	११. वैकल्पिक विद्यालय स्थापना तथा भौतिक पूर्वाधार निर्माण कार्यक्रम	४००
५. माध्यमिक विद्यालयमा आवश्यक अनुसार प्राविधिक विषयहरु थप गरी प्राविधिक जनशक्ति उत्पादन गर्ने ।	११. विद्यालय शिक्षामा जीवनोपयोगी सीपलाई एकीकृत रुपमा समावेश गरिनेछ ।	१२. निःशुल्क बुहारी शिक्षा कार्यक्रम	१००
	१२. पालिकामा दक्ष प्राविधिक जनशक्तिको माग र आपुर्ति अवस्थाबारे अध्ययन गरिनेछ ।	१३. उत्कृष्ट शिक्षक ,विद्यार्थी प्रोत्साहन तथा पढ्दै कमाउदै कार्यक्रम	१००
	१३. साधारण विषय पढाउने माध्यमिक विद्यालयलाई बजारमा उच्च माग भएको प्राविधिक तथा व्यावसायिक विषयको पढाइ थप गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।	१४. विद्यालय सुधार कार्यक्रम	२००
	१४. माध्यामिक तह सम्मा सञ्चालनमा रहेका विद्यालयमा भौतिक, आर्थिक, विद्यार्थीको संख्या लगायतका पक्षालाई मध्यनजर गर्दै प्राविधिक शिक्षाको व्यवस्था गरिनेछ ।	१५. प्राविधिक विद्यालय सञ्चालन	५००
	१५. प्राविधिक शिक्षालयहरुको विस्तार र हाल सञ्चालनमा रहका विद्यालयहरुमा सूचना प्रविधि उपयोग र विकासमा जोड दिइनेछ ।	१६. नमुना आवासिय विद्यालय स्थापना	५००
जम्मा			४१००

५.२.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
नतिजा तहः गुणस्तरिय शिक्षा प्रणाली विकास गर्न प्राविधिक शिक्षाको माध्यमबाट दक्ष तथा प्राविधिक जनशक्तिको विकास गरी शिक्षालाई रोजगारीसँग आबद्ध भएको हुने							
प्राविधिक दक्षता सहितको जनशक्ति	प्रतिशत	५०	५५	६०	७०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तहः सामुदायिक विद्यालयहरुको शैक्षिक गुणस्तर कायम गरी प्राविधिक र व्यवसायिक शिक्षाको विस्तारबाट स्वरोजगारीको अवसर सृजना भएको हुने							
आधारभूत तह सम्मको उत्तिर्ण दर	संख्या	६५	६५	७५	८५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
माध्यामिक तह (९-१२) को खूद भर्नादर	प्रतिशत	४९	५०	५५	६०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कक्षा ८ सिकाई उपलब्धि दर	प्रतिशत	५३.८	५४	५५	५६	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कक्षा ८ को निरन्तरता दर	प्रतिशत	७०	७०	७५	८०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
बालमैत्री सिकाइ विधि अवलम्बल गर्ने विद्यालय	प्रतिशत	१५	१६	१८	२०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
वालमैत्री, छात्रामैत्री, अपाङ्गतामैत्री र भूकम्प प्रतिरोधात्मक संचरना भएको विद्यालय	संख्या	१९	१९	२२	२५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
आइसिटि सेवा उपलव्ध भएको विद्यालय	संख्या	१९	२२	२६	३३	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
व्यवस्थित विज्ञान र कम्प्युटर प्रयोगशाला भएका विद्यालय	संख्या	१७	१९	२३	२७	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
छात्रवृत्ती पाउने विद्यार्थी संख्या (५१.७३ प्रतिशत रहेका)	संख्या	२३३९	२३४०	२३४०	२३४०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
वालक्लव गठन भएका विद्यालय	संख्या	०	१	७	१५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
शिक्षक विद्यार्थी अनुपात (आधारभूत र माद्यामिक)	अनुपात	१:९	१:१०	१:१२	१:१५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
महिला शिक्षकको अनुपात (शिक्षकसँग)	अनुपात	३०	३४	३५	४५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
शिक्षक विद्यार्थी अनुपात (आधारभूत)	अनुपात	१:१०	१:१०	१:१२	१:१५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
महिला शिक्षकको अनुपात (शिक्षकसँग)	अनुपात	३१	३४	३८	४५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
शिक्षक विद्यार्थी अनुपात (माद्यमिक)	अनुपात	१:७	१:१०	१:१२	१:१५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
महिला शिक्षकको अनुपात (शिक्षकसँग)	अनुपात	१४	१५	१८	२२	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
उच्च शिक्षा अध्यापन गर्ने (क्याम्पस) शिक्षण संस्था	संख्या	१	१	१	१	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सिटिइभिटिबाट सम्वर्द्धनमा सञ्चालित प्राविधिक विद्यालय	संख्या	१	१	१	१	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सामुदायिक विद्यालयमा प्राविधिक धारको अध्यापन गराउने विद्यालय	संख्या	१	१	१	१	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह							
न्युनतम शैक्षिक पूर्वाधार मापदण्ड तयारीबाट शैक्षिक क्षेत्रको विकासको आधारशिला तयार भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
विद्यालय क्षेत्र समावेशी पूर्वाधार विकास कार्यक्रमबाट विद्यालयमा सहज तथा समावेशी पूर्वाधार विकासको शुरुवात भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
विद्यालय शैक्षिक गुणस्तर सुधार कार्यक्रमबाट विद्यालय क्षेत्रको गुणस्तरीयता अभिवृद्धि भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
एक वडा एक आवासिय व्यवसायिक विद्यालयबाट लक्षित वर्गका विद्यार्थीको आर्थिक सुरक्षण भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्थानीय भाषामा पाठयक्रम विकासबाट स्थानीय पहिचान युक्त विषयमा विद्यार्थी सुसुचित हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

५.३ खानेपानी तथा सरसफाइ

५.३.१ पृष्ठभूमि

सिरानचोक गाउँपालिकामा खानेपानी सुविधामा पँहुचको हिसाबले ५ मिनेटभन्दा कम समय लाग्ने घरपरिवार ८१.५ प्रतिशत, ५ देखि १५ मिनेट लाग्ने १३.३ प्रतिशत र ३० मिनेट लाग्ने करिब १ प्रतिशत मात्र रहेको देखिन्छ। यस गाउँपालिका क्षेत्रमा खानेपानीको मुख्य स्रोतमा पाइपलाइनबाट वितरित खानेपानीको प्रयोग ५७ प्रतिशत परिवारले प्रयोग गरेका र त्यहाँ आधाजस्तो मात्रले पानीको शुद्धीकरण गरेर प्रयोग गर्ने गरेको पाइन्छ। घरधुरी सर्वेक्षण २०७६ अनुसार कूल जनसंख्याको ५७.५ प्रतिशत मानिसहरूले पिउने पानीको लागि पाइपलाइनबाट ल्याइएको धारामा निर्भर रहको पाईन्छ। गाउँपालिकाको स्वच्छता कार्यक्रम अन्तर्गत ९८.८ प्रतिशत घरपरिवारको घरभित्र तथा वाहिर निजी शौचालय निर्माण भई सञ्चालनमा रहेको पाईएको छ। यहाँ घरपरिवार सर्वेक्षण शौचालय नभएका घरपरिवार १.२ प्रतिशत मात्र रहेको देखिन्छ।

५.३.२ समस्या तथा चुनौती

सिरानचोक गाउँपालिकामा खानेपानीका श्रोतको उचित संरक्षण हुन सकेको छैन तथा गुणस्तरीय खानेपानी पुर्ण रुपमा वितरण भएको छैन। जसका कारण पानीका मुहान सुक्ने गरेको देखिन्छ भने गुणस्तरीय खानेपानीको अभावले गर्दा स्वास्थ्य समस्या बढ्ने गरेको देखिन्छ। यहाँ फोहोरको जथाभावी व्यवस्थापन गर्ने गरिएको र प्लाष्टिक तथा नकुहिने फाहोर खोलामा फाल्ने गरिएकोछ। जथाभावी फोहोर फाल्दा वातावरणमा प्रदुषण बढेको छ भने नकुहिने फोहोरको व्ययवस्थापन चुनौतीपूर्ण रहेको छ। खुला दिशा मुक्त गाउँपालिका घोषणा गरिएको भएपनि व्यवहारमा कार्यान्वयनले अझैपनि पूर्णता पाउन सकेको देखिँदैन।

५.३.३ संभावना तथा अवसर

सिरानचोक गाउँपालिकामा खानेपानीको स्रोत पहिचना गर्ने र संरक्षण गर्ने, एक घर एक धारा कार्यान्वयन पूर्ण कार्यानवयन गर्ने गरेमा खानेपानीको कारण हुन सक्ने स्वास्थ्य समस्या समाधान हुनुका साथै करेसा खेती लगायतको प्रवर्द्धन पनि हुन सक्ने देखिन्छ।

सरसफाई सचेतना र फोहोर व्यवस्थापन सचेतना बढाउने, उचित फोहोर व्यवस्थापन स्थलको स्थापना गर्ने, फोहोर व्यवस्थापनको लागि आवश्यक नीति बनाइ कार्यान्वयन गर्ने, तथा जथाभावी फोहोर फाल्नेलाई निरोधात्मक उपाय अवलम्बन गर्ने जस्ता कार्यहरू गर्दा सफा सुन्दर सिरानचोक अभियानलाई सार्थक रुपमा कार्यान्वयन गर्न सकिन्छ।

५.३.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

सबैलाई स्वच्छ खानेपानी पुर्याउने

लक्ष्यः

स्वच्छ सफा खानेपानी तथा सरसफाई युक्त सिरानचोक

उद्देश्यः

नियमित स्वस्थ तथा सुरक्षित खानेपानीको व्यवस्थापन पर्ने

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. खानेपानीको श्रोत पहिचान गर्न विकास र अनुसन्धान कार्य गर्ने ।	१. पानीको मुहान तथा श्रोतको खोजी गरिनेछ ।	१. एक घर एक खानेपानी आयोजना	८००
२. गुणस्तरीय खानेपानी उपलव्ध गराउने ।	२. पानी मुहानको प्रवर्द्धन तथा संरक्षण गरिनेछ ।	२. गाउँ टोल सरसफाई आयोजना	३००
३. स्वच्छ खानेपानी सुविधा नपुगेका स्थानहरुमा खानेपानीका लागि मुहान संरक्षण, लिफ्ट कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।	३. एक घर एक धाराको अवधारणालाई निरन्तरता गरिने छ ।	३. सरसफाई सचेतना कार्यक्रम	२४०
	४. प्रत्येक ६ महिनामा पानीको परिक्षण गरिने छ ।	४. डम्पिङ साइटको स्थापना	२००
	५. पानी शुद्धिकरण सम्बन्धी चार तरिका बारे जनचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।	५. सुविधा सम्पन्न पानी जाँच प्रयोगशालाको स्थापना	१००
	६. खानेपानी शुद्धिकरण गरि वितरणको व्यवस्था गरिने छ ।		
	७. पूर्ण सरसफाईयुक्त पालिका घोषणा गरिने छ ।		
	८. गुणस्तरीय पिउने पानीको मापन गर्ने ।		
	९.विद्यालय स्तरमा खानेपानी, सरसफाई एवं शौचालय निर्माण कार्यलाई प्राथमिकतासाथ कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।		
	१०. स्वस्थ जीवनको लागि स्वच्छ खाने पानी तथा सरसफाईका निम्ति पूर्ण आनीवानी परिवर्तनमा सहयोग पुऱ्याउने किसिमका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।		
जम्मा			१६४०

५.३.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
प्रभाव तह : सबै नागरिकलाई स्वच्छ, सफा, सुरक्षित खानेपानी वितरण गर्ने र सरसफाईमा जनचेतना अभिवृद्धि गरी स्वस्थ समाजको निर्माण भएको हुने							
झाडा पखाला लगायत पानी जन्य संक्रमण दर	संख्या (प्रतिहजार)	१६४	१५०	१२५	१००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तह : स्वच्छ, सफा, सुरक्षित खानेपानीको वितरण तथा व्यवस्थित सरसफाईबाट स्वस्थ समाजको निर्माण भएको हुने ।							
पाइपलाइनको निजी धारा उपलव्ध भएका घरधुरी	प्रतिशत	५७.५	६०	६५	७०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
उपचार गरिएको वा सुरक्षित खानेपानी सुविधा प्राप्त घरधुरी	प्रतिशत	२८.१	३०	३५	४०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्वच्छ (प्यान भएको) शौचालय भएका घरधुरी	प्रतिशत	४२.३	४५	४८	५०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
साधारण शौचालय भएको घरधुरी	प्रतिशत	५३.८	५३	५२	५०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
शौचालय नभएका तथा खुल्ला क्षेत्रमा शौच गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	१.४	१	०.५	०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
जोखिमयुक्त अवस्थामा साबुनपानीले हातधुने जनसंख्या	प्रतिशत	५०	५५	६५	७०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
फोहोरको वर्गीकरण गरी बिसर्जन गर्ने परिवार	प्रतिशत	१०	१२	१५	२५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह							
फिल्टर वितरण, खानेपानी टयांकी र पक्की शौचालय निर्माण, टोल तथा विद्यालय सरसफाई कार्यक्रमबाट लक्षित वर्गको सरसफाईमा अभिवृद्धि भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालनबाट नागरिकमा सरसफाई सम्बन्धी चेतना अभिवृद्धि भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
पानी शुद्धीकरण सम्बन्धी तालिमबाट लक्षित वर्गलाई पानी शद्धिकरण बारे ज्ञान भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
फोहोर व्यवस्थापन तथा प्रशोधन केन्द्र निर्माणबाट फाहोर मैला व्यवस्थापन सहज भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
व्यवस्थित शहरिकरण तथा ढल निकास गुरुयोजना निर्माणबाट व्यवस्थित ढल निर्माण योजना निर्माण भएको हुन						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

५.४ महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग

५.४.१ पृष्ठभूमि

सिरानचोक गाउँपालिकामा यस गाउँपालिकाको महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रयासको फलस्वरुप गाउँपालिकामा ९ महिला सहकारी थप भई जम्मा ४५ वटा सहकारी संस्था सक्रिय सहकारी रहेको पाईन्छन् । हाल गाउँपालिकामा महिला सशक्तीकरणका लागि ७८ वटा महिला समिति क्रियाशिल रहेको पाईन्छ ।

आदिवासी/जनजाती उत्थान कार्यक्रमबाट १३६ जना महिला प्रत्यक्ष लाभान्वित भएका छन् भने समाज कल्याण कार्यक्रमबाट १६२ जना ज्येष्ठ नागरिक लाभान्वित भएको पाईन्छ । महिलाहरुको नेतृत्व तथा क्षमता विकास, जीविकोपार्जन तथा आयआर्जन, दलित अधिकार, बाख्रापालन सम्बन्धी आयमूलक तालिमबाट प्रत्यक्ष लाभान्वित भएको पाइएको छ ।

५.४.२ समस्या तथा चुनौती

सिरानचोक गाउँपालिकामा महिलाको सहभागीता न्युन रहको, बालमैत्री नीतिहरू उचित रुपमा कार्यान्वयन नभएको, ज्येष्ठ नागरिकको लागि पर्याप्त योजना निर्माण नभएको जस्ता समस्याको विद्यामानता रहेको छ ।

अधिकारका बारे लक्षित वर्गमा चेतना न्युन रहेको, बालबालिकाहरू समुदाय प्रति उनिहरूको भूमिकाभिमुख रहेका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्ग र संरक्षण आवश्यक व्यक्तिको संरक्षण नभएको, गंभिर स्वास्थ्य समस्या भएका मानवको आवस्था दयनिय रहेको जस्ता कारण महिला बालवालिका तथा लक्षित वर्गको अवस्था चुनौतीपूर्ण रहेकोछ ।

५.४.३ संभावना तथा अवसर

सिरानचोक गाउँपालिकामा जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, सुविधा सम्पन्न उद्दार केन्द्रको स्थापना गर्ने, हेला होचो गर्ने व्यक्तिहरूलाई कानूनको दायरामा ल्याउने, उचित गुणस्तरीय सामाजिक सुरक्षा योजना कार्यान्वयन गर्ने जस्ता यो क्षेत्रमा सुधारका लागि गर्न सकिने सम्भावनाहरू रहेकाछ ।

५.४.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

महिला

उद्देश्यः

महिलाहरूलाई आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तिकरण गर्ने

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. तालिम आवश्यकता भएका महिला वर्गको छनौट गर्ने	१. महिलाहरूलाई सीपमूलक, व्यवसाय मूलक तथा आयआर्जनमूलक तालिम प्रदान गरिनेछ।	१. महिला शशक्तिकरण कार्यक्रम	१२०
	२. महिला वर्गको आय आर्जनका लागि माग, इच्छा र चाहना अनुसार सीपयुलक तथा आयआर्जन मूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।	२. पहिचान गरी क्षमता अनुसारको सीप विकास कार्यक्रम	८०
२. सीपमूलक तथा आयमूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	३. उनीहरुको व्यवसाय सञ्चालनका लागि अनुदान (वीउ पूँजी) प्रदान गरिनेछ।		
	४. महिलाहरुबाट उत्पादित वस्तुलाई व्यवस्थित बजारीकरणको व्यवस्था गरिनेछ।		
	५. आवश्यकता अनुसार पुर्नताजकीय तालिम र अन्य उपकरणहरुको पनि व्यवस्था गरिनेछ।		

बालबालिका

उद्देश्यः

बालबालिकाहरुको हक र अधिकार सुनिश्चित गर्ने

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
३. बालबालिकाहरूको हक र अधिकारका बारे सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	६. वडा वडामा वाल क्लव गठन गर्ने।	३. बालविकास र संरक्षण कार्यक्रम	५०
	७. बालबालिकाको हक र अधिकार सम्बन्धी सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।		
	८. बडा वडाका बालक्लवहरु समावेश गरी गाउँपालिका स्तरमा बाल सञ्जल गठन गर्ने।		
	९. सड्क बालबालिकाको तथ्याङ्क संकलन गरी स्थिती पत्र तयार गर्ने।		
४. बालमैत्री गाउँपालिका घोषणा गर्ने	१०. विभिन्न सूचकहरूको आधारमा गाउँपालिकालाई बालमैत्री गाउँपालिका घोषणा गर्ने।	४. विपद्मा परेका वा हिंसामा परेका बालबालिकाको संरक्षण	५०
	११. किशोर किशोरीहरुका लागि जीवनोपयोगी सीप तालिम प्रदान गरिनेछ।		
	१२. विपद्मा परेका वा हिंसामा परेका बालबालिकाको संरक्षण गरिनेछ।		

ज्येष्ठ नागरिक

उद्देश्य

ज्येष्ठ नागरिकको हक अधिकार सुनिश्चित गर्ने

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
५. ज्येष्ठ नागरिकको पहिचान गरी सञ्जाल गठन गर्ने	१३. ज्येष्ठ नागरिकको गाउँपालिका स्तरीय सञ्जाल गठन गरीनेछ।	५. ज्येष्ठ नागरिक सशक्तिकरण कार्यक्रम	२०
	१४. ज्येष्ठ नागरिकको सम्मानजनक वातावरणमा जीवन यापन गर्नका लागि परिवारका सदस्यहरूलाई सत्कार एवं संस्कार सम्बन्धी सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।	६. जेष्ठनागरिक, गर्भवती महिला र वालबालिका घरदैलो स्वास्थ्य कार्यक्रम	८००
	१५. दुर्व्यवहारमा परेका ज्येष्ठ नागरिकहरुका लागि सुरक्षित घर आवासको व्यवस्था गरिनेछ।		
	१६. ज्येष्ठ नागरिकहरुलाई राज्यबाट प्रदान गरिने स्वास्थ्य सम्बन्धी अधिकारमा पहुँच पुयाईनेछ।		
	१७. ज्येष्ठ नागरिहरुको अनुभवहरु आदान प्रदान गर्न र सशक्तिकरणका लागि ज्येष्ठ नागरिक विश्राम स्थल निर्माण गरिनेछ।		
६. ज्येष्ठ नागरिकको हक हित संरक्षण गरी स्वास्थ्य जिवनयापनको प्रवन्ध गर्ने	१८. सचेतनामूलक एवं सीपमूलक तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।	७. हिंसापिडित तथा जेष्ठनागरिक सेवा तथा मनोरन्जन केन्द्र स्थापना	७००
	१९. ज्येष्ठ नागरिकहरुको अधिकार र हक हितका बारे सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।	`	

अपाङ्गता भएका व्यक्ति

उद्देश्यः

अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको हक र अधिकार सुनिश्चित गर्ने

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
७. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू लक्षित सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	२०. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूबाट सञ्चालित संघसंस्थाहरुको पहिचान गरिनेछ।	८. अपाङ्गता अधिकार सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम	७०
	२१. गाउँपालिकाभित्र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको तथ्यांक संकलन तथा अभिलेख तयार गरिने छ।		
	२२. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई अपाङ्गता सम्बन्धी अर्न्तराष्ट्रिय महासन्धि, नेपालको संविधान, अपाङ्गता अधिकार ऐन तथा नियमावलीका साथै गाउँपालिकाको अपाङ्गता तथा समावेशीकरण		

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
	सम्बन्धी सोंचको अभिमुखीकरण सञ्चालन गरिने छ ।		
८. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको समाजमा हरेक क्षेत्रमा सहज पहुँच पुर्याउने ।	२३. गाउँपालिकाभित्र निर्माण हुने सम्पूर्ण सार्वजनिक संरचनाहरुलाई अपाङ्गता समावेशी तथा पहुँचयुक्त बनाइने छ ।	९. गाउँपालिकास्तरीय अपाङ्गता समावेशीकरण नीति, अपाङ्गता अधिकार ऐन तथा नियमावलीका साथै कार्यविधि तथा निर्देशिकाहरु निर्माण तथा कार्यान्वयन	५०
	२४. परिचय पत्र वितरण समितिलाई अपाङ्गता सम्बन्धी गाउँपालिका स्तरीय समन्वय समितिको रुपमा विकास गरिने छ ।		
	२५. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको प्रभावकारी पहिचान गर्दै परिचयपत्रको व्यवस्था गरिनेछ ।		
	२६. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि जीवन सहज पार्नको लागि सिपमुलक तालिम र प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ ।		
९. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको लागि सहयोगी सामाग्रीहरु प्रदान गरी जीवन यापन सहज बनाउने	२७. सम्बन्धित स्थानीय तह, जिल्ला, प्रदेश तथा राष्ट्रिय स्तरका सहायक सामाग्री उत्पादक संस्था कम्पनीहरुलाई मागमा आधारित अनुदान उपलब्ध गराइ सहायक सामाग्री उत्पादन प्रबर्द्धन गरिने छ ।	१०. सहायक सामाग्री उत्पादन तथा प्रबर्द्धन कार्यक्रम	८०
	२८. संरक्षक नभएका हिंसा पिडित अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई संरक्षणको लागि एक सुविधासम्पन्न संरक्षण स्थलको निर्माण गरिनेछ ।	११. हिंसापिडित असहाय अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि सुरक्षित आवास (Safe House) निर्माण	१००
	२९. सुविधाको व्यवस्थापनका लागि विभिन्न संघ संस्थाहरुसँग समन्वय गरिनेछ ।		

एकल महिला

उद्देश्य

एकल महिलाहरूको सशक्तिकरण गर्ने

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१०. एकल महिलाहरूको सर्वाङ्गिण विकास गर्ने	३०. वडा वडामा एकल महिलाहरूको तथ्याङ्क संकलन र व्यवस्थापन गरिनेछ ।	१२. एकल महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम	३२०
	३१. हिंसामा परेका एकल महिलाको सुरक्षाको लागि सुरक्षित आश्रयस्थल (Safe House) को निर्माण गरिनेछ ।		
११. एकल महिलाहरूको जनचेतना र क्षमता विकास गर्ने	३२. एकल महिलाहरूको वडा सञ्जाल निर्माण गरिनेछ ।		

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
	३३. एकल महिलाको क्षमता विकास र आय आर्जनको विस्तारका लागि सीपमूलक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।		

दलित

उद्देश्य

दलित समुदायको सशक्तिकरण गर्ने

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१२. दलित महिलाहरूलाई सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	३४. दलित अधिकार सम्बन्धी सचेतनामूलक र भेदभावको निरुत्साहनका लागि निरोधात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	१३. दलित प्रोत्साहन कार्यक्रम	४०
	३५. लैगिक हिंसा तथा वाल विवाह वहु विवाह न्युनिकरण सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	१४. क्षमताविकास कार्यक्रम	४०
१३. दलित समुदायमा आय आर्जनको अवसरको सृजना गर्ने	३६. दलित महिलाहरूको गाउँपालिका सञ्जाल गठन गरिनेछ ।	१५. आयआर्जन कार्यक्रम	४०
	३७. सञ्जाल मार्फत आय आर्जन र शिक्षा विस्तार गरिनेछ ।	१६. सीपमुलक तालिम	४०
१४. जीविकोपार्जन तथा आय आर्जन क्रियाकलापहरु सञ्चालन गर्ने	३८. दलित समुदायको जीवनस्तर सुधारका लागि रोजगारीमा आधारित कार्यक्रमको सञ्चालन गरिनेछ ।	१७. उद्यम विकास सहयोग कार्यक्रम	४०
	३९. आवश्यकता पहिचान गरी सीप र रोजगारी विस्तारको कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	१८. छुवाछुत मुक्त गाउँपालिका अभियान	२००
	४०. परम्परागत सिप पहिचान गरी संरक्षण र प्रवर्द्धन गरिनेछ ।		

आदिवासी जनजाती

उद्देश्य

आदिवासी जनजाती समुदायलाई विकासमा मूलप्रवाहीकरण गर्ने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१५. जनजाती समुदायको आर्थिक सामाजिक विकास गर्ने ।	४१. आदिवासी जनजाती समुदायमा मागमा आधारित आय आर्जन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	१९. आय आर्जन कार्यक्रम	४०
	४२. विभिन्न किसिमका जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।	२०. उद्यमशीलता विकास कार्यक्रम	४०
१६. जनजाती महिलाहरू जीवनस्तर सुधार गर्ने ।	४३. आदिवासी जनजाती महिलाहरूको आय आर्जन र क्षमता विकास वृद्धिका कार्यक्रम गरिनेछ ।	२१. क्षमता विकास कार्यक्रम	४०

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१७. जनजाती महिलाको पालिका सञ्जाल गठन गर्ने ।	४४. समुदायका लैङ्गिक हिंसा तथा अन्य विकृतिजन्य क्रियाकलापहरु सञ्चालन निरुत्साहित गर्ने ।	२२. सचेतना कार्यक्रम	४०

सिमान्तकृत एवं लोपोन्मुख (मियाँ समुदायकाको मूलप्रवाहीकण)

उद्देश्य

सिमान्तकृत/एवं लोपोन्मुख समुदायको मुल प्रवाहीकरण गर्ने

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१८. सिमान्तकृत एवं लोपोन्मुख वर्गको लागि सञ्जाल गठन गर्ने	४५. सिमान्तकृत एवं लोपोन्मुख वर्गको सञ्जाल गठन गरिनेछ ।	२३. सचेतना कार्यक्रम	४०
	४६. सीमान्तकृत एवं लोपोन्मुख वर्गको अधिकार संरक्षण गरिनेछ ।	२४. उद्यमशीलता विकास कार्यक्रम	४०
१९. सिमान्तकृत एवं लोपोन्मुख वर्गको लागि जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	४७. विपन्न र आर्थिक अवस्थाका आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सीपमूलक र आय आर्जनमूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	२५. उत्थान कार्यक्रम	४०
	४८. प्रवर्द्धन योग्य परम्परागत पेशालाई प्रविधि मैत्री बनाइनेछ ।	२६. तालिम कार्यक्रम	४०
जम्मा			३१६०

५.४.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
प्रभाव तह : विकासमा सबै नागरिकको अपनत्व कायम गर्न महिला, बालबालिका दलित, अपांग, पिछडिएका समुदाय, अल्पसंख्यक समुदाय आदिको अर्थपुर्ण सहभागितामा वृद्धि भएको हुने							
उद्यमशील क्षेत्रमा महिलाको उपस्थिती	प्रतिशत	४	६	८	१०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
बालविवाहको दर	प्रतिशत	५	५	४	३	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
उद्यमी अपाङ्ग	प्रतिशत	०	२	३	५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तह : नेपालको संविधानले लक्षित वर्ग भनी निर्देशित गरेका समुदायको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै आत्मासम्मान, लैङ्गिक, वर्गिय तथा जातिय विभेदको अन्त्य, सार्वजनिक सेवा सुविधामा समान हक, निर्णय र नेतृत्वतहमा सहज पहुँच अभिवृद्धि गरी सभ्य, न्यायिक र समावेशी समाज निर्माण गर्नु ।							
	महिला						
महिलाको औसत आयु	प्रतिशत	७१	७१	७१.५	७२	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
महिलाको नाममा जग्गाजमिन भएको परिवार	प्रतिशत	२०.६१	२१	२३	२५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
रोजगारी, पेशा, व्यवसायमा महिलाको उपस्थिति	प्रतिशत	५	६	१०	१५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
राष्ट्रपति महिला उत्थान कार्यक्रमबाट लाभान्वित महिला (कार्यक्रम नभएको)	प्रतिशत	N/A	०	०	०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
व्यवसायिक सिपमूलक तालिम प्राप्त महिला	संख्या	९०	१२०	२५०	४५०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
	बालबालिका						
बालबालिका विरुद्ध हुने हिंसा, बेचबिखन, दुर्व्यवहार, घरेलु हिंसा आदि घटना	संख्या	४	७	३	२	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
वडास्तरीय बालसंजाल, समूह, क्लव गठन	संख्या	०	८	८	८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
बालश्रम तथा शोषण रहेका बालबालिका	संख्या	३०	२५	२०	१०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असहाय, वेसहारा तथा आश्रयहीन बालबालिका	संख्या	१५०	१२०	११०	१००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
	अपाङ्गता						
क्रियाशील अपाङगा क्लव	संख्या	८	८	८	८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
व्यवसायिक सिप तथा क्षमता विकास भएका अपाङ्गता	संख्या	२०	२०	६०	१००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
	जेष्ठ नागरिक						
असहाय, अशक्त, वेवारिसे ज्येष्ठ नागरिकको संख्या	संख्या	८०	५०	४०	३०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
स्थानीय संस्थाबाट सञ्चालित ज्येष्ठ नागरिक हेरचाह केन्द्र, दिवा सेवा केन्द्र वा क्लवबाट लाभान्वित ज्येष्ठ नागरिक	संख्या	०	५	२०	३०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सामाजिक सुरक्षाबाट लाभान्वित जनसंख्या	प्रतिशत	२२.५	२३	२४	२५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
परिवर्तित स्थानीय संरचना तथा कानून अनुसार समावेशी समिति, संयन्त्र तथा संजालमा महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अन्य पिछडिएको वर्गको प्रतिनिधित्व	प्रतिशत	२०	२०	२५	३३	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
लैङ्गिक हिंसा निवारण कोषमा जम्मा भएको रकम	रु. लाखमा	१	२	४	१०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
लैंगिक हिंसा र छुवाछुत सम्बन्धी घटना (कूल वार्षिक घटनाको)	प्रतिशत	५	५	४	३	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह							
शिक्षित बालिका सुनौलो भविष्यको आधार कार्यक्रम सञ्चालनबाट बालबालिकाको गुणस्तरीय, स्वच्छ तथा सहज तरिकाले जीवनयापन गर्न पाउने कुराको प्रत्याभूति भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
लिंङ्गका आधारमा गरिने छुवाछुत तथा तथा भेदभाव अन्त्य गर्न अभिमुखिकरण कार्यक्रमबाट भेदभाव अन्त्यका लागि योगदान पुगेको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
लक्षित वर्गको सामाजिक, आर्थिक, राजनीति क्षेत्रका विविध विषयमा क्षमता विकास कार्यक्रमबाट सम्बन्धित वर्ग समुदायको शसक्तिकरणमा टेवा पुगेको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सिप विकास तथा उद्यमशीलता तालिम, बजार व्यवस्थापन र अनुदान व्यवस्थाबाट लक्षित वर्गका लागि उद्यमशील बन्ने सहजता भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
पुर्नस्थापना केन्द्र, महिला तथा ज्येष्ठ नागरिक सामुदायिक भवन निर्माणबाट लक्षित वर्गलाई सहजता भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
हिंसा पिडित महिला सहयोग, महिला सहकारी सञ्चालनका लागि तालिम र वीउ पूँजी कोषको व्यवस्थाबाट हिंसा पिडित महिलाको जीवन यापनमा सहजता आएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

५.५ युवा तथा खेलकुद

५.५.१ पृष्ठभूमि

यस गाउँपालिकामा विगत पाँच वर्षको अवधिमा पुरानो बडहरे रंगशाला समेत ७ वटा खेलमैदानलाई स्तरोन्नति गरिनुका साथै निर्माण गरिएका नयाँ तीन वटा खेलमैदान गरी खेलकुद प्रतियोगिता तथा गतिविधिहरूलाई बढावा दिइएको पाईन्छ। यसरी विद्यमान खेलमैदानको स्तरोन्नति र नयाँ खेल मैदानको निर्माणले गाउँपालिकामा खेलकुद क्षेत्रको विकासमा उल्लेख्य योगदान पुगेको देखिएको छ।

५.५.२ समस्या तथा चुनौती

सिरानचोक गाउँपालिका क्षेत्रमा पर्याप्त रुपमा खेलकुद पूर्वाधारको अभाव रहेको देखिन्छ। युवाहरूलाई आकर्षित गर्ने प्रकृतिका योजना तथा कार्यक्रमहरू ल्याउन सकेको देखिँदैन। युवालाई उद्यामशीलता सँग जोड्ने योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनको अभाव देखिन्छ। युवाहरूको वाहुल्यता भएका कारण जनसाङ्ख्यिक लाभ लिन सक्ने अवस्था रहेको भएपनि गुणस्तरीय शिक्षा तथा रोजगारीका अवसरको व्यवस्थापन गर्न नसक्दा युवा पलायन हुने र गाउँपालिकामा आवश्यक परेको समयमा युवाको खडेरी पर्ने गरेको छ। युवा लक्षित खेलकुद स्थल, तालिमको व्यवस्था, खेल क्षमता भएका युवाको पहिचान गरी प्रोत्साहन, खेलकुद सम्बन्धी योजनाको अभावका कारण खेल क्षेत्रमा योगदान युवाले दिन सकेका छैनन्।

५.५.३ संभावना तथा अवसर

सिरानचोक गाउँपालिकामा बढी युवाको हितमा प्रयोग गरी खेल ग्रामको निर्माण गर्न सकिन्छ। युवाहरूलाई पलायन हुनबाट रोकी स्थानीय विकास र निर्माण र क्षमताविकासको मार्गचित्रमा जोड्न सकेको खण्डमा युवा शक्तिको उच्च क्षमताको उपयोगिता गाँउपालिकाले प्राप्त गर्न सक्छ। त्यस्तै नियमित खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन, दक्ष प्रशिक्षकको व्यवस्था, पर्याप्त खेलकुद सामाग्री र स्थलको व्यवस्था गर्ने जस्ता कार्य एकिकृत योजना बनाइ कार्यान्वयन गदा सम्भावना भएका प्रतिभाको पहिचान हुनुका साथै उनिहरूको समग्र विकास पश्चात प्राप्त हुने लाभ गाउँपालिकाले नै प्राप्त गर्न सक्ने देखिन्छ।

५.५.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

"शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगारीमा पहुँच युवाको चहाना"

लक्ष्यः

युवा वर्गको शिक्षा स्वास्थ्यको उचित प्रवन्ध गरी रोजगारीका अवसर सँग जोड्ने।

उद्देश्यः

आत्मनिर्भर तथा सिर्जनशिल युवाशक्तिको विकास तथा उत्पादनमूलक कार्यमा युवा सहभागिता अभिवृद्धि गर्ने।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. युवा वर्गको शिक्षा स्वास्थ्यको उचित प्रवन्ध गरी आत्मनिर्भर तथा सिर्जनशिल युवाशक्तिको विकास गर्ने ।	१. यूवा स्वरोजगारमूलक कार्यक्रम अन्तरगत यूवा ऋण लगानी, तालीम सञ्चालन जस्ता क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनेछ ।	१. एक युवा एक सीप कार्यक्रम	२००
	२. गाउँपालीकामा उपयूक्त खेलमैदानको निर्माण गर्ने, खेलकुद विकासका लागि पर्याप्त खेलकुद सामग्रीको व्यवस्थापन र सम्बन्धित खेलका खेलकुद प्रशिक्षकको व्यवस्थापन र प्रत्येका माध्यमिक विद्यालयमा खेलकुद शिक्षकको दरवन्दीको व्यवस्थापन गरिनेछ ।	२. युवा शिक्षा कार्यक्रम	४००
२. वैदेशिक रोजगारीबाट प्राप्त सीप तथा पूँजी उपयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने ।	३. बिपन्न युवालाई खेलमा जोड्न उनीहरुलाई आर्थिक स्रोतको व्यवस्थापन गर्ने र अशक्तहरुलाई रुचि अनुसारको खेलकुद सामग्रीको व्यवस्थापन गरिनेछ ।	३. युवा सीप विकास कार्यक्रम	२००
	४. Indoor and Outdoor game खेल्न सक्ने नमुना खेलमैदानको निर्माण गरिनेछ ।	४. खेलकुद कार्यक्रम	४००
	५. माध्यमिक तहका विद्यालयमा एक खेल शिक्षक अनिवार्य गरिनेछ ।	५. सुविधा कवर्डहल सहितको नमुना खेलमैदान निर्माण	६००
	६. स्थानीय श्रोत, साधन, सीप र श्रममा आधारित उद्योगहरुलाई प्रोत्साहन गर्न ऋण तथा युवा स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	६. खेलमैदानको स्तरोन्नती	२००
	७. प्रत्येक टोलमा ज्येष्ठ नागरिक भेटघाट कक्ष, बालबालिकाको लागि खेलग्राम तथा पार्क, युवाका लागि विभिन्न खेल खेल्न मिल्ने वहुउद्देश्यिय खेल मैदान निर्माण गरिनेछ ।	७. किशोर किशोरीको आधारभूत आत्मरक्षाको तालिम कार्यक्रम	४००
जम्मा			२४००

५.५.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
			०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४		
प्रभाव तह : युवालाई खेल सँग आबद्ध गरी राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय युवा खेलाडीको उत्पादनका साथै युवा उद्यमशिलता वृद्धि गरी रोजगारी वृद्धि भएको हुने							
युवा रोजगारीको अवस्था	प्रतिशत	५०	५०	५५	६०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
राष्ट्रिय स्तरका खेलाडी	संख्या	४	५	७	१०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तह : युवाहरुको सर्वाङ्गिण विकासका लागि उद्यमशीलता, रोजगारीता शिक्षित, सिर्जनशीलताको विकास हुनुका साथै समग्र खेलकुद क्षेत्रमा प्रतिभाशाली खेलाडीहरुको उत्पादन भई आन्तरिक तथा बाह्य क्षेत्रमा पालिकाको प्रचारप्रसार भएको हुने							
युवाहरुको कूल बेरोजगारीता	प्रतिशत	१०	१०	९	८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
आयमूलक व्यवसायिक सिप विकास तालिम तथा प्राविधिक शिक्षा हासिल गरेको युवा	संख्या	२३०१	२३२०	२४००	२५००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
आयमूलक व्यवसायिक सिप विकास तालिमबाट रोजगार तथा स्वरोजगार युवा	संख्या	२३०	२४०	२६०	३००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत युवा रोजगार सेवा केन्द्रबाट लाभान्वित युवाहरु	संख्या	९७	१९०	२८५	३८०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
युवा खेलकुद अभ्यास प्रशिक्षण केन्द्र	संख्या	०	१	१	१	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कवर्डहल तथा खेलकुद मैदान	संख्या	१५	१६	१७	१८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
पालिका स्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता	संख्या	२	२	२	२	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह							
युवा उद्यमशिलता, क्षमता विकास तथा स्वरोजगार कार्यक्रमबाट युवा रोजगारीमा अभिवृद्धि भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्राविधिक युवा जनशक्तिको विकास तथा परिचालनबाट क्षमतावान मानव संसाधनको उत्पादन भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
खेलकुदको सम्भाव्यता अध्ययन तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रम						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
युवा खेलाडीको क्षमता तथा मनोवल अभिवृद्धिमा योगदान पुगेको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

परिच्छेद ६ : पूर्वाधार क्षेत्र

६.१ बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण

६.१.१ पृष्ठभूमि

यस गाउँपालिकाको स्थापना भएपश्चात स्थानीय सरकारको भुमिकालाई महत्त्वका साथ लिँदै गाउँपालिकाले वस्ती विकास, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माणका कार्यहरूको व्यवस्थित शुरुवात गरेको पाईएको छ। गाउँपालिका क्षेत्रमा जम्मा १०० वटा बहुउद्देश्यीय सामुदायिक भवन निर्माण सम्पन्न भएको साथै मृत्यु संस्कारमा प्रयोग हुने गरी पालिकाको विभिन्न स्थानमा १० वटा मरनघाटहरूको समेत निर्माण गरिएको पाईन्छ।

गाउँपालिकाका एउटा वाहेक सबै वडामा आफ्नै भवन रहेकोछ। गाउँपालिकाको कार्यालयको भवन निर्माण क्षेत्रको जग्गा प्राप्ति भएकोछ। भवन निर्माणको मापदण्ड गाउँपालिकामा कार्यान्वयनमा पूर्ण रुपमा आईसकेको छैन। २०७२ सालको महाभूकम्प पश्चात गाउँपालिका क्षेत्रका ४५ वटा विद्यालयको पुराना भवनलाई विस्थापित गरी भूकम्प प्रतिरोधी र सिकाइ केन्द्र र बालमैत्री भवन निर्माण गरी पठनपाठनलाई व्यवस्थित गरिएको पाईन्छ। सो क्रममा गाउँपालिका ८ वटै वडाहरूमा गरी जम्मा ८८ वटा सामुदायिक भवन निर्माण तथा स्तरोन्नति गरी आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक कार्यहरू सञ्चालनको व्यवस्था गरिएको छ।

६.१.२ समस्या तथा चुनौती

सिरानचोक गाउँपालिका क्षेत्रमा निर्माण हुने संरचनामा पूर्ण रुपमा नक्सापासको प्रणाली कार्यान्वयन हुन सकेको छैन। निर्माण भएका सामुदायिक भवन करिब १०० को हाराहारीमा रहेको भएतापनि त्यसको उचित प्रयोग हुन सकेको छैन। सरकारी भवन संहिताको कार्यान्वयन पूर्ण रुपमा हुन सकेको छैन। भूकम्प पछिको पुनःनिर्माणको कार्यले पूर्णता पाएको भनिएपनि भवन संहिताको पालना नगरी घर बनाएको वा अन्य कारणले धेरैजसो परिवारले अझैपनि निर्माण सम्पन्नको तेश्रो किस्ता दावी गर्न आएको देखिँदैन। गुणस्तरीय निर्माणप्रति नागरीकको चेतना न्युन रहनु तथा भएकाको पनि उदासिनताका कारण यो क्षेत्र चुनौतीपूर्ण अवस्थामा रहेकोछ।

६.१.३ संभावना तथा अवसर

सिरानचोक गाउँपालिका भवन निर्माण संहिता र सरोकार राख्ने कानूनको कार्यान्वयन गर्दै नक्सापास कानून लागू गर्न सकिन्छ। निर्माण भएका सामुदायिक भवनको प्रयोग आयआर्जनका कार्यमा गर्न र ती भवनको प्रयोगको मापदण्ड तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन सकिएको खण्डमा अनगिन्ती संख्यामा रहेका सामुदायिक भवनको घरेलु तथा साना उद्योग सञ्चालन, तालिम सञ्चालन गर्ने, सामुहिक रुपमा सञ्चालन गर्न सकिने व्यवसायको पहिचान गरी उक्त भवनमार्फत उचित प्रयोग गरी स्थानिय आयआर्जनका अवसरको विस्तार गर्न सकिन्छ।

६.१.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

"गुणस्तरीय, प्राविधिक नियमन सहितको पूर्वाधार, व्यवस्थित सिरानचोकको आधार"

लक्ष्यः

दक्ष प्राविधिकको नियमन र संयोजनमा बजार, आवास र वस्ती विकास एकीकृत, व्यवस्थित र सुरक्षित भएको हुनेछ ।

उद्देश्यः

आवासको लागी उपयुक्त क्षेत्र छनैट गरी एकीकृत वस्ती विस्तार गर्ने, गा. पा. भित्र रहेका अति विकटीय क्षेत्र पहिचान गरी आवश्यक व्यवस्थापन तथा नमुना बस्ती तथा टोल विकासको थालनी गर्ने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. ठुला पूर्वाधार निर्माण गर्दा भवन निर्माण आचार संहितालाई अनिवार्य पालना गर्ने ।	१. सडक, नाली, पाकिङ्गस्थल, सार्वजनिक शौचालय, सटर, संकलन तथा वितरण केन्द्र, हरियाली क्षेत्र र खुल्लास्थान सहित बजार केन्द्र व्यवस्थित गरिनेछ ।	१. सार्वजनिक शौचालयको निर्माण	२४०
२. नदीको दुवै किनारा हुदै करिडोर निर्माण गरी सोही करिडोरबाट नियमसंगत रुपमा ढुंगा गिट्टी वालुवा निकासीको व्यवस्था मिलाउने कार्यलाई निरन्तरता दिने	२. सामुदायिक भवनसहित सुरक्षित आश्रयस्थल निर्माण गरिनेछ ।	२. बजार क्षेत्रमा व्यवस्थित ढल निर्माण	४००
३. स्वच्छ खानेपानी सुविधा नपुगेका स्थानहरुमा खानेपानीका लागि मुहान संरक्षण, लिफ्ट कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।	३. एकीकृत सेवा प्रवाहसहितको गाउँ कार्यपालिका भवन र वडा कार्यालय भवनहरू निर्माण गरिनछ ।	३. गाउँपालिकाको कार्यालय भवन निर्माण	३२०
४. विद्यालय स्तरमा खानेपानी, सरसफाई एवं शौचालय निर्माण कार्यलाई प्राथमिकतासाथ कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	४. प्राविधिक, निर्माण व्यवसायी र सिकर्मी, डकर्मीका लागि भूकम्प प्रतिरोधी प्रविधि तथा निर्माण सम्वन्धी तालिम प्रदान गरिनेछ ।	४. सामुदायिक भवनको निर्माण	२००
५. अधुरा तथा क्रमागत आयोजनाहरुलाई निरन्तरता दिने ।	५. भुकम्प प्रतिरोधी संरचनाका लागी नीति बनाइ नक्सा पास, भूकम्प प्रतिरोधी निर्माण, सडक अधिकार क्षेत्र र मापदण्डबारे सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	५. एकिकृत वस्ती विकास कार्यक्रम	१६२०
६. सुरक्षित आवास सबैको अधिकार नारालाई सार्थकता दिने ।	६. गाउँ/वस्तीमा पार्क र सुरक्षित खुल्ला क्षेत्रेको व्यवस्था गरिनेछ ।	६. वडा कार्यालयको भवन निर्माण	२००
	७. गाउँपालिका भित्र निर्माण गरिने सम्पूर्ण पूर्वाधारलाई अपाङ्गता, बाल र ज्येष्ठ नागरिक मैत्री बनाइनेछ ।	७. भवन संहितको तर्जुमा र कार्यान्वयन	२०
	८. घना बस्ती तथा टोलहरुमा ढल निकास तथा फोहोर व्यवस्थापन कार्यको थालनी गरिनेछ ।		
	९. नमुना बस्ती तथा टोल विकासको थालनी गरिनेछ ।		
जम्मा			३०००

६.१.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
प्रतिफल तह : गाउँपालिकाभित्रमा रहेका बस्तीहरुको आवास क्षेत्र, सार्वजनिक स्थलहरुलाई भुकम्प प्रतिरोधी, प्रविधिमैत्री, सुरक्षित र परम्परागत जीवन शैलि तथा कला, संस्कृतिको प्रतिनिधित्व गर्ने आधारमा विकास भएको हुने							
सुरक्षित तथा प्रवर्द्धन गरिएका आवास क्षेत्र तथा बस्तीहरु	संख्या	०	१	२	३	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तह : भवन निर्माण आचार संहिता तथा न्यूनतम मापदण्डका आधारमा आधारभूत एवं सबै प्रकारका शहरी सुविधाहरुको व्यवस्था गर्दै एकीकृत आवास तथा बस्ती विकास एवं सार्वजनिक निर्माणहरु व्यवस्थित र सुरक्षित भएको हुने							
जोखिमयुक्त बस्तीहरु	संख्या	८	७	५	०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण सम्बन्धी दक्ष जनशक्ति	संख्या	७०९	७२०	८००	९००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
भूकम्प प्रतिरोधी प्रविधि र मापदण्ड अनुसार निर्माण भएका सार्वजनिक भवन तथा संरचना	संख्या	८८	९०	९२	९५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
भूकम्प प्रतिरोधी प्रविधि र मापदण्ड अनुसार निर्माण भएका निजी आवास तथा संरचनाहरु	संख्या	५४३९	५५००	५७००	५९५८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
आधारभूत पूर्वाधार सहित व्यवस्थित बजार	संख्या	०	१	२	३	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सुविधा सम्पन्न उद्यान सहितको खुल्ला पार्क क्षेत्र	संख्या	०	१	२	४	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
व्यवस्थित बसपार्क तथा वस स्टेशन	संख्या	१	१	१	१	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सुविधा सम्पन्न (खानेपानी, शौचालय, विजुली, संचार) सामुदायिक भवन, महिला तथा ज्येष्ठ नागरिक भवन तथा सभाहल	संख्या	०	१	१	२	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह							
भवन निर्माण आचार संहिता निर्माण तथा न्यूनतम मापदण्ड निर्माण भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
जोखिमयुक्त, विपन्न वर्ग तथा पिछडिएका वर्ग सुरक्षित आवास क्षेत्र निर्माण भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सुरक्षित आवास तथा बस्ती विकासको शुरुवात भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
पुरातात्विक भवन संरक्षण तथा जिर्णोद्धार भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
एकिकृत बस्ती तथा बजार विकास भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
बहुउपयोगी सामुदायिक भवन निर्माण भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

६.२ सडक, पुल तथा यातायात

६.२.१ पृष्ठभूमि

सिरानचोक गाउँपालिकामा हाल ८ वटै वडालाई पक्की सडकले छोएको छ । वडा नं १ को श्रीचौर, केराबारी हुँदै भिरसींग, वडा नं २ को नयाँबजार काउले हुदै बट्टे, वडा नं ३ को बद्रेडाडाँ मल्टार हुँदै मुगे र हर्मी भञ्ज्याङ्ग पराजुलीगाउँ मकुनडाँडा हुदै आँप पिपल, वडा नं ६ को खैरेनीवन, सन्ननी भञ्ज्याङ गैरागाउँ, वडा नम्बर ७ को खहरे, सिम्ले, पार्टीमञ्ज्याङ र केराघारी शान्तीचौतारा वडा कार्यालय, वडा नं ८ को गोपालेडाँडा जौबारी फिनाम सम्म गरी जम्मा ८ वटा रुटमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय गोरखाको अनुमतिमा सार्वजनिक यातायात सञ्चालनमा आएको छ । दरौदी नदीमा १, खहरे खोलामा १ र चेपेनदीमा १ गरी जम्मा ३ बटा पक्की मोटरेवल पुल निमार्ण भएकोछ । खार खोलामा १, चेपेमा नदीमा २, लुदीखोलामा १, दरौदीमा ३ गरी जम्मा ७ वटा झोलुङ्गेपुल निर्माण भएकोछ । सिरानचोक गाउँपालिकामा ४३ कि.मि. कालोपत्रे, २२५ कि.मि. स्तरोन्नती भएको र ५६८ कि.मि. कच्ची सडक निर्माण भएको छ र घनत्व ५.१ कि.मि. प्रति वर्ग कि.मि. पुगेको छ ।

६.२.२ समस्या तथा चुनौती

सिरानचोक गाउँपालिका वडा क्षेत्रमा अधिकांश सडक कच्ची रहेका छन् । गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका ग्रामीण तथा मुख्य बाटोको अवस्था कमजोर रहेको छ । पक्की पुल नहुनुको कारण वर्षा याममा सवारी नचल्ने गरेकोछ । जसका कारण वर्षा याममा आवत जावत र ढुवानीमा कठिनाई रहेकोछ । रिजर्व नगरे यातायात साधन पाउन कठिन रहेको, यात्रुहरूलाई एक ठाँउबाट अर्को ठाँउमा जान कठिन रहेको, निर्माण भएका सडकमा भल पस्ने हुँदा क्षती ग्रस्त हुने गरेको छ भने मानिसहरूको आवत जावत र हिँडडुलमा समयमा हुन नसकेको अवस्था रहेको छ ।

६.२.३ संभावना तथा अवसर

सिरानचोक गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सबै सडकको स्तरोन्नती गर्ने, सडकको किनारामा उचित ढल निकासको व्यवस्था गर्ने, सबै सडक १२ महिना सवारी साधन आवत जावत गर्न सकिने बनाउने तथा आवश्यक ठाँउमा पहिचान गरी पक्की पुल निर्माण गर्ने गरेको खण्डमा गाउँपालिकामा विभिन्न अवसरको सृजना गर्न सकिने अवस्था रहेकोछ । गाउँपालिकाको सबै वडाबाट गाउँपालिकाको केन्द्र जोड्ने सडक स्तरोन्नती गरी नियमित स्थानीय सवारी साधनको व्यवस्थापन गरेमा सेवाप्रवाह र सुविधा विस्तारमा सहज हुने देखिन्छ ।

६.२.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः
"सर्वकालिन सडक निर्माण, सहज पारवहन सञ्चालन"

लक्ष्यः
सबै वडा तथा टोल वस्तीमा बाह्रै महिना यातायात सुविधाको सहज पहुँच भएको हुनेछ ।

उद्देश्यः

सडक एवं सहायक पूर्वाधारको विस्तार र विकास एवं यातायात सुचारु गर्ने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. सबै वडामा सहज सडक पहुँच संस्थागत गर्ने ।	१. प्रत्येक वडा कार्यालयमा पक्की सडक सुविधा पुऱ्याउने ।	१. हरेक वडाको केन्द्र सम्म जोड्ने ढल सहितको दुईतर्फी पक्की सडक	४०००
	२. गाँउपालिका क्षेत्र भित्रका सडकहरु नियमित रुपमा मर्मत सम्भार गर्नका लागि आवश्यक समपुरक कोष तथा बजेटको व्यवस्था गर्ने ।	२. खहरे सिम्ले भंगेरी झारगाँउ पाटीभन्ज्याङ्ग चिप्लेटी सडक	२०००
२. वर्षको बाह्र महिना नै सवारी साधनको सहज आवागमनको सुनिश्चितता गर्ने ।	३. सडकहरुको मर्मत सुधार कार्यलाई विशेष प्राथमिकता दिई सडक सुविधा नपुगेका वस्तीहरुमा सडक सुविधाको विस्तार गर्ने र भएका सडकहरुको स्तर क्रमशः वृद्धि गर्ने ।	३. जिल्लाका मुख्य राजमार्ग संग जोड्ने सडक योजना	१५००
	४. अद्यावधिक गाँउ यातायात गुरुयोजना बनाइ सो अनुरुप सडक योजना तयार एवं कार्यान्वयन गर्ने ।	४. सिरानचोक चक्रपथ	२०००
३. आवतजावत र ढुवानीलाई सहज र समयवद्ध बनाउने ।	५. मुख्य एवं निकासी सडकहरु निर्माण एवं मर्मत संभारमा गर्ने ।	५. सडकको दायाँबायाँ वृक्ष रोपण गर्न ग्रीनेरी सडक परियोजना	४००
	६. सडक खण्डमा पर्ने खोलाहरुमा पक्की पुल निर्माण गर्ने ।	६. छिमेकी पालिका र राष्ट्रिय राजमार्ग जोड्ने पहुँचमार्गहरु दुईतर्फी पक्की सडक	१६००
	७. अति आवश्यक स्थानहरुमा झोलुङ्गे पुल निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिने ।	७. धारापानी नेपाने बिरौटा भिर्सिंह सडक	१५००
४. यातायातको पहुँच सबै नागरिकमा सुनिश्चित गर्ने ।	८. विद्यामान सडकलाई स्तरोन्नती तथा सडक सुविधा नपुगेको स्थानमा सडक पूर्वाधारको विस्तार गर्ने ।		
	९. सडक सुविधाको स्तरीयताका लागि विश्वसनीय (कल्भर्ट,पुल,कजवे) सहायक पूर्वाधारको निर्माण गर्ने ।		
	१०. पर्यटकिय सम्भावनाका क्षेत्रको पहिचान गरि पदमार्ग, सडक मार्ग जस्ता योजनाहरुको थालनी गर्ने ।		
जम्मा			१३०००

६.२.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
प्रभाव तह : सबै वडामा गुणस्तरिय सडक संजाल स्थापना गरी व्यापार प्रवर्द्धनको माध्यमबाट आर्थिक उपार्जन भएको हुने							
दीगो समावेशी सडक पूर्वाधार	किमि	०	२	५	७	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तह : गाउँपालिकाका सबै वडा केन्द्र, बस्ती, बजार केन्द्र, र धार्मिक तथा पर्यटक स्थलहरु सम्म १२ है महिना यातायात साधन सञ्चालन हुने सडक पूर्वाधारको विकास भएको हुने							
कालोपत्रे सडकको लम्बाई	किमि	४३	५०	७५	१००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्तरोन्नती भएको सडकको लम्बाई	किमि	२२५	२५०	३१५	४००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
धुले सडक लम्बाई	किमि	५६८	५७५	५८५	६००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
पक्की पुल (वेलीव्रिज समेत)	संख्या	५	५	६	७	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सहायक नदीमा झोलुङ्गे पुल	संख्या	१९	१९	२३	३०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सार्वजनिक यातायात सुचारु सडक लम्बाई	किमि	८०	८०	९०	१००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
वडा कार्यालय सम्म जोडिएको सडक	संख्या	६	७	१०	११	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
३० मिनेट सम्मको दुरीमा यातायात पहुँच	प्रतिशत	८०	८५	९०	९५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
जिल्ला, प्रदेश तथा राष्ट्रिय स्तरको सडक संजाल	संख्या	४	५	६	७	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
अन्तरपालिका सडक संजाल संख्या	संख्या	६	६	६	६	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
सडक नाली भएको सडक लम्बाई	किमि	४३	५०	७५	१००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
नियमित मर्मत संभार भएको सडकको लम्बाई	किमि	१	३	२०	४३	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
वायो इन्जिनियरिङ्ग प्रविधि र सडक साइड वृक्षारोपण	किमि	०	१	१०	२०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह							
योजनाबद्ध विकासले सडक पूर्वाधार दिगो र समावेशी भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सिरानचोक मध्यमार्ग चक्रपथ तथा अन्य मुख्य बाटाहरू निर्माण भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सडक नीति तर्जुमाबाट सडकको मापदण्ड तयार भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
वडा कार्यालय सम्म जोडिएको मुख्य सडकहरू निर्माण भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
रणनीतिक सडक तथा पुल निर्माणले गाउँपालिकाको आर्थिक क्रियाकलापमा टेवा पुगेको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

६.३ जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा

६.३.१ पृष्ठभूमि

सिरानचोक गाउँपालिकामा हाल लगभग सबै (९९ प्रतिशत भन्दा बढी) घरधुरीमा विद्युत सेवा उपलव्ध रहेको पाईन्छ । गाउँपालिकाले गण्डकी प्रदेश सरकारसँग ५५० फलामे पोल प्राप्त गरेको छ । हाल गाउँपालिकाको सहजीकरणमा १३२ के.भि.एको विद्युत सबस्टेशन गाउँपालिकाको वडा नम्बर १ को कोदोङबारीमा निर्माण हुने प्रक्रियामा समेत रहेको छ । निजी क्षेत्रको लगानीमा गाउँपालिकाको वडा नम्बर १ को कुयलेमा ७ मेगावाट क्षमताको चेपेखोला जलविद्युत आयोजना शिघ्र निर्माणको क्रममा रहेको छ । हालका दिनमा गाउँपालिका क्षेत्रमा विद्युत र विद्युतीय सामाग्रीको उपयोगमा वृद्धि भएको समेत पाईन्छ ।

६.३.२ समस्या तथा चुनौती

सिरानचोक गाउँपालिकामा सबै वडामा सबै घरमा विद्युत पुग्न बाँकी रहेका छन् । विद्युतका पूर्वाधारको न्युन गुणस्तरको विद्यमानताका कारण विद्युत सेवा प्रवाह पानी पर्दा वन्द हुने गरेकोछ । गाउँगाउँमा विद्युत पोल पुगेपनि उचित उपयोग हन नसकेको, विद्युतको उपयोग दर वृद्धि हुन नसकेको, काठका पोलहरू मकिने गरेको र सेवामा अवरोध हुने गरेको जस्ता कारण यो क्षेत्र चुनौतीपूर्ण रहेकोछ । विद्युतको स्थानीय श्रोतको अभाव, वैकल्पिक उर्जाका क्षेमा उल्लेखनिय कार्य नहुनु यहाँको चुनौतीको रुपमा रहेकोछ ।

६.३.३ संभावना तथा अवसर

सिरानचोक गाउँपालिकाका सबै वडामा पक्की स्टिलका पोल व्यवस्था गर्ने, समयमा नै मर्मत संभार गर्नको लागि दक्ष प्राविधिकलाई तयारी राख्ने, विद्युतको सेवा गुणस्तरीय बनाइ उचित प्रयोगको सचेतना पुर्याउने जस्ता गुणात्मक कार्य भएमा विद्युतको सेवामा प्रभावकारीता ल्याउनुका साथै उपयोगको दरमा वृद्धि भई नागरिकले नयाँ अवसरको सृजना गर्न सक्ने अवस्था रहने हुन्छ ।

६.४.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

"उज्यालो सिरानचोक अभियान"

लक्ष्यः

सबै परिवारमा विद्युतको पहुँच र विद्युतलाई आय आर्जनको माध्यमसँग जोड्ने ।

उद्देश्यः

विद्युत तथा वैकल्पिक ऊर्जाको विस्तार तथा उपलव्धतामा वृद्धि र गुणात्मक उपयोग भएको हुने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. सम्पूर्ण गाउँपालिका बासीमा विद्युतको गुणस्तरीय पहुँच विस्तार गर्ने ।	१. संभाव्यता अध्ययन गरी लघु तथा साना जल विद्युत आयोजना निर्माण गरिनेछ ।	१. लघुविद्युत केन्द्र स्थापना	५००
	२. केन्द्रिय प्रसारण लाईनको सुधार गरी विद्युत आपूर्तीलाई गुणस्तरीय र मितव्ययी बनाइनेछ ।	२. केन्द्रीय विद्युत लाइन विस्तार कार्यक्रम	८००
२. उर्जालाई व्यक्तिको आय आर्जनसँग जोड्ने र खपत दर वृद्धि गर्ने ।	३. वैकल्पिक उर्जा प्रवर्धन तथा विस्तारका लागि सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन तथा प्रोत्साहन अनुदान प्रदान गरिनेछ ।	३. विद्युत मिटर वितरण कार्यक्रम	१००
	४. राष्ट्रिय विद्युत् प्रसारण लाइन जडान तथा बुढीगण्डकी जलविद्युत आयोजना संचालन गर्न विद्युत् प्राधिकरण र नेपाल सरकारसँग समन्वय र संवाद गरिनेछ ।	४. बैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२००
	५. परम्परागत उर्जा स्रोतहरुलाई नासिन नदिनका लागि समयसमयमा वृक्षारोपणको कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।		
	६. विद्यत प्रशारण लाईनको विस्तार, ट्रान्फर्मरको व्यवस्था, विपन्न वर्गलाई विद्युत मिटरको वितरण गरिनेछ ।		
	७. वैकल्पिक उर्जाको प्रयोग सम्बन्धी जनचेतनाका कार्य सञ्चालन गरी सौर्य उर्जा, गोवर ग्यास आदिको प्रबर्धनमा अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।		
	८. विपन्न वर्गलाई अनुदानका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । निःशुल्क मिटर वितरण, निःशुल्क शौर्य उर्जा वितरण, गोवरग्यास सञ्चालनमा अनुदानका कार्यक्रम संचलन गरिनेछ ।		
	९. वडाहरु सबैमा केन्द्रीय विद्युत प्रसारण ग्रिडबाट विद्युत आपूर्तिको व्यवस्था गरी विद्युत सेवा सुविधालाई भरपर्दो र नियमित आपूर्तिको व्यवस्था मिलाइनेछ ।		
	१०. घरघरमा सुधारिएको चुल्हो तथा बायोग्याँस प्रयोगलाई प्राथमिकता दिई दाउरा बाल्ने अभ्यासलाई न्यूनीकरण गरिनेछ ।		
जम्मा			१६००

६.४.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
प्रभाव तहः विद्युत सुविधामा सबै नागरिकको अपनत्व कायम गर्ने र वैकल्पिक उर्जाको प्रयोगबाट जीवनयापन तथा आर्थिक गतिविधी सञ्चालन गर्दै आर्थिक समुन्नती हाँसिल भएको हुने							
कृषि, उद्यम तथा व्यवसायमा विद्युतीय उर्जा प्रयोग गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	०	६	८	१०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तह : विद्युतीय पहुँच विस्तार गरी कृषि, उद्योग, व्यवसाय लगायतका क्षेत्रमा हुने आर्थिक गतिविधिको अभिवृद्धिमा योगदान पुगेको हुने							
सोलार प्रणाली सहित विद्युत सेवा पुगेका घरधुरी	प्रतिशत	१.३	१.२	१	०.५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
काठ दाउरा प्रयोग गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	७४.७	७४	७२	७९	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सुधारिएको उर्जा (वायोग्यास, एलपि) प्रयोग गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	२५.१	२६ँ	२८	३०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सुधारिएको वा धुँवारहित चुल्हो जडान भएका घरधुरी	प्रतिशत	५०	५०	५५	६०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
विद्युत लाइन प्रसारणबाट लाभान्वित घरधुरी	प्रतिशत	९७.८	९८	९९	९९.५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सडकको किनारा तथा सार्वजनिक स्थानमा जडित सडक बत्ती	संख्या	२	२	५	१०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
विद्युत सेवाबाट लाभान्वित हुन नसकेका घरधुरी	प्रतिशत	१	१	०.५	०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह							
सौर्य उर्जा तथा बायोग्याँस, गोवरग्याँस लगायत वैकल्पिक उर्जा प्रबर्द्धन भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
विद्युत संरचना निर्माण तथा काठका पोल प्रतिस्थापन भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सुधारिएको चुलो तथा वायोग्यास निर्माण सम्बन्धी तालिम कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्राकृतिक उर्जाका स्रोत संरक्षण गर्न जनचेतना वृद्धि तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

६.४ सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि

६.४.१ पृष्ठभूमि

गाउँपालिकामा ईन्टरनेटको पहुँच मोवाईलमा मात्र सिमित रहेकोमा हालका दिनमा ईन्टरनेट सेवाप्रदायकहरूबाट समेत सेवा प्राप्त हुन शुरु भएको छ । स्थानीयको मोवाईल, टेलिभिजन, रेडियो लगायत सुचना तथा सञ्चार माध्यममा पहुँच क्रमशः बढ्दै गएको छ । सिरानचोक गाउँपालिकामा गाउँ कार्यपालिका, वडा कार्यालय, विषयगत शाखा र एकाइ र सेवा केन्द्रसमेत १८ वटा कार्यालय र एकाइमा इन्टरनेटमा आधारित सेवा प्रवाहको अभ्यास गरिएको छ । प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र ६ वटा स्वास्थ्य चौकी समेत ११ वटा स्थास्थ्य संस्थामा इन्टरनेट सुविधाको व्यवस्था गरी स्वास्थ्य सेवालाई सूचना प्रविधिमैत्री बनाइएको छ । यसैगरी १५ वटा माद्यमिक तहको विद्यालयमा इन्टरनेट सुविधाको व्यवस्था गरी अध्ययन तथा अद्यापनलाई सूचना प्रविधिमैत्री समेत बनाउँदै लगिएको छ । विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धिको लागि १५ वटा विद्यालयमा विद्युतीय हाजिरी, प्रोजेक्टर आधारित पठनपाठन विस्तार गरिएको छ। गाउँपालिकामा सूचनामैत्री सेवा प्रवाहको लागि १२ वटा सूचना व्यवस्थापन तथा सफ्टवेयरको विकास गरी प्रयोगमा ल्याइएको छ ।

६.४.२ समस्या तथा चुनौती

सिरानचोक गाउँपालिकाको सबै क्षेत्रमा पर्याप्त सञ्चार सुविधा रहेको छैन । जसका कारण नागरिकले मोवाईल भएर पनि त्यसको पूर्ण प्रयोग गर्न सकेका छैनन् । गाउँपालिकामा मोवाईलमा प्रयोग हुने न्युन गुणस्तरको ईन्टरनेट सुविधा बाहेकको गुणस्तरीय ईन्टरनेट सुविधाको व्यवस्था छैन । गाउँपालिकको अधिकांस क्षेत्र डाँढा काँडाले ओगटेको हुँदा गहिरो क्षेत्र, ओझेल परेका भू-भागमा न्यून गुणस्तरको नै सेवा भनेपनि उक्त समेत उपलव्ध छैन ।

६.४.३ संभावना तथा अवसर

सञ्चारमाध्यमको गुणस्तर विस्तार गर्न सकेको खण्डमा गाउँपालिकका नागरिकले २१औं शताब्दीको युग सुहाँउदो ज्ञान हासिल गर्न यहाँको विशेषतः युवा पुस्ताले सक्ने अवस्था रहेको छ । टावरको व्यवस्था गाँउमा नै सबै भागमा सिग्नल पुग्ने गरी जडान गर्ने, विद्युतिय माध्यमबाट सेवाप्रवाहमा सहजता हुने, गुणस्तरीय सञ्चार सुविधामा नागरिकको पहुँच स्थापित हुने र त्यसको उपयोगबाट आय वृद्धिको अवसर समेत विस्तार हुन सक्ने देखिन्छ । नेपालमा र विदेशमा समेत आवश्यकताको पहिचान गरी त्यस प्रकारका व्यवसायको सञ्चालनमा सहजता उत्पन्न हुन्छ । विद्यार्थीको सिकाइलाई सुचनाप्रविधि मैत्री बनाइ दक्ष र क्षमतावान जनशक्तिको उत्पादन गर्न सकिन्छ ।

६.४.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

“सुचना प्रविधिको पहुँच, आधुनिक सभ्य समाजको आधार”

लक्ष्य:

प्रविधिको उच्च विस्तार गरी प्रविधि र पेशा, शिक्षा, व्यावसाय, तथा सुचना तथा सञ्चारको माध्यमबाट सचेत गाउँपालिका निर्माण गर्ने ।

उद्देश्य:

गाउँपालिका आम नागरिकमा गुणस्तरीय सूचना तथा संचार प्रविधिको पहुँचमा वृद्धि भएको हुनेछ ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. सुचना तथा सञ्चार प्रविधिका लागी प्रत्येक विद्यालय, स्वास्थ्य चौकीमा जस्ता सार्वजनिक निकायमा गुणस्तरीय इन्टरनेट विस्तार गर्ने ।	१. गाउँपालीका भरि नेपाल टेलिकम लगायत एनसेल द्वारा सञ्चारको माध्यम भएको र त्यसलाई स्तरउन्नती गर्ने नयाँ टेलिकमको टावर थप्नुपर्ने र सबैलाई विधुत को पँहुचमा बनाउनुपर्ने, WIFI तथा 4G को विकास गर्नुपर्ने जस्ता कार्यको निरन्तरता दिइनेछ ।	१. पदाधिकारी तथा सेवाग्राही संवाद कार्यक्रम	५०
	२. इन्टरनेट को सुविधा पालिका तथा वडा कार्यालयमा सस्तो र छिटो फाइबर नेट जडान गरिनेछ ।	२. सामुदायिक एमएम रेडियो स्थापना	३५०
	३. इमेल तथा इन्टरनेट द्वारा सूचना प्रवाह गर्ने विधुत तथा सोलार द्वारा नेटको गुणस्तरमा सुधार गरिनेछ ।	३. सुचना प्रविधि सम्बन्धी क्षमता विकास कार्यक्रम	५०
२. सुचना प्रविधिको पहुँच विस्तार र विद्युतिय माध्यमबाट सेवाप्रवाहको विस्तार गर्ने ।	४. WIFI विस्तार तथा रेन्ज वढाउन पहल गरिनेछ ।	४. सार्वजनिक निकायमा इन्टरनेट विस्तार कार्यक्रम	१००
	५. नेपाल टेलिकम र NCELL द्वारा संचार भइरहेको र अझ विस्तार गर्न सबै वडा मा 4G टावर जडान गरिनेछ ।	५. सूचना प्रविधिको आधुनिकिकरण कार्यक्रम	१००
	६. पठाउनुपर्ने सुचनाहरु तथा सामानहरुलाई इमेल इन्टरनेट तथा कुँरियर हुलाक मार्फत सहज पारिनेछ ।	६. पालिका डिजिटलाइजेसन कार्यक्रम	२००
	७. जडान भैसकेका नेपाल टेलिकम र एनसेलको टावर सुचारु गर्ने र थप तथा क्षमता वृद्धि समन्वय गरिनेछ ।	७. कृषक सँग प्रविधि कार्यक्रम	१००
	८. व्यक्तिगत घटना दर्ता, सामाजिक सुरक्षा लगत अनलाईन प्रणालीबाट सञ्चालन गरिनेछ ।		
	१०. प्रोफाइल, योजना, जिन्सी सम्बन्धी सफ्टवेयर, डिजिटल नोटिस बोर्ड, मोवाइल एप्स तयार गरी सञ्चालन गरिनेछ ।		
	११. सूचना प्रविधिको प्रयोगबारे पदाधिकारी तथा कर्मचारीका लागि क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।		
	१२. विकास बुलेटिन प्रकासन तथा सार्वजनिक सुनुवाईमा नागरिकको पहुँच विस्तारका लागि श्रव्य दृष्य माध्यमबाट प्रसारणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।		
जम्मा			९५०

६.४.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
		०७८/७९	०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४		
प्रभाव तह : गाउँपालिकाको सबै क्षेत्रमा सूचना तथा संचार प्राविधिको विकास तथा विस्तार भई सु:सुचित समाज र प्रविधियुक्त जनशक्ति निर्माण भएको हुने							
सेवा प्रवाहमा प्राविधिको प्रयोग	प्रतिशत	३०	३५	५०	६५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तह : गाउँपालिकामा भरपर्दो, सर्वसुलभ, विश्वसनीय एवं गुणस्तरीय सूचना तथा संचार सेवाको विकास र विस्तार गर्दै गाउँवासीमा सूचनाको पहुँचमा वृद्धि गर्नु ।							
संचारका कुनै एक साधन उपलव्ध घरधुरी	प्रतिशत	८५	८७	९१	९५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
संचार सेवाबाट वञ्चित घरधुरी	प्रतिशत	१५	१३	२२	२७	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
मोबाइल फोन प्रयोगकर्ता	प्रतिशत	९०	९१	९३	९५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
ल्याण्डलाइन टेलिफोन वितरण	संख्या	०	०	०	०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सूचना प्रविधि सेवा पुगेको उद्योग, व्यापार, व्यवसाय संख्या	प्रतिशत	५०	५५	६५	७५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
विद्यालय लगायत सार्वजनिक भवन तथा कार्यालयहरुमा इन्टरनेट सेवा सुचारु	संख्या	६०	६१	६२	६४	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्थानीय स्तरमा सञ्चालित एफएम रेडियो	संख्या	०	०	०	१	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सार्वजनिक स्थल तथा कार्यालयहरुमा जडित सि.सि.क्यामेरा	संख्या	३०	३५	४५	६०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
क्रियाशील पत्रकारहरु	संख्या	२	३	५	८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह							
सूचना प्राविधिको विस्तारबाट नागरिकले प्राप्त गर्ने सेवामा सहजता आएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सार्वजनिक सेवा प्रवाह सूचना प्रविधि मैत्री भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
विद्यालयहरुलाई प्राविधिक तथा सूचना प्रविधिमैत्री शिक्षाबाट विद्यार्थीको दक्षता तथा क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

परिच्छेद ७ : वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र

७.१ वन तथा जैविक विविधता

७.१.१ पृष्ठभूमि

सिरानचोक गाउँपालिकाको कुल भुभागको करिब ५१ प्रतिशत क्षेत्रफल वन जंगल तथा वुट्यानले ढाकेको पाईन्छ। सिरानचोक गाउँपालिकामा रहेका वनको पैदावारको प्रयोगको उचित मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन हुन सकेको छैन। यहाँ वायोग्यास समेत नविकरणीय तथा स्वच्छ उर्जा प्रयोग गर्नेको अनुपात ६ प्रतिशत मात्र रहेको छ।

७.१.२ समस्या तथा चुनौती

गाउँपालिकामा रहेका वनको पैदावारको प्रयोगको उचित मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन हुन सकेको छैन। गाउँपालिकाको कुल भू-भागको आधा भन्दा बढी क्षेत्र वनले ढाकेको भएतापनि वनमा पाउन वा उत्पादन गर्न सकिने जडिवुटी, काठदाउरा, घाँस जस्ता वनजन्य आयश्रोतका माध्यमबाट आयश्रोत विस्तार गर्न सकेको छैन। जंगल क्षेत्रको विस्तारमात्र भएकोछ तर व्यवस्थित हुन सकेको छैन। वन संरक्षणको महत्त्वका बारेमा नागरिकस्तरमा चेतनाको अभाव रहेकोछ। वन जन्य पैदावार दीर्घकालिन प्रयोगको उचित व्यवस्थापन गर्न सकिएको छैन। आवश्यकता पर्दा घाँस दाउरा पनि प्रयोग गर्न वनबाट कठिन रहेकोछ।

७.१.३ संभावना तथा अवसर

आधा भन्दा बढी क्षेत्र ओगटेको हुँदा वन पैदावारको माध्यमबाट आय आर्जनका अवसरको सिर्जना गर्न सकिन्छ। जडिबुटीको विस्तार र व्यवसायिक उत्पादन गर्न सकिन्छ। वन क्षेत्रमा पार्क तथा घुमफिर स्थलको निर्माण गरी आय विस्तार गर्न सकिन्छ। सामुदायिक वनको उचित व्यवस्थापन गरी समुदायलाई नै सामुदायिक वनको प्रयोग गरी आय आर्जनको अवसर सँग जोड्न सकिन्छ। वन संरक्षण गरेको खण्डमा भू-क्षय, बाढी पहिरो जस्ता विपद्को कारण हुनसक्ने क्षतीको न्युनिकरणमा सहजता आँउछ।

७.१.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

"आधा जमिन हरियो वन, सिरानचोकको धन"

लक्ष्यः

वन जन्य उत्पादनको विस्तार तथा संरक्षण गरी स्थानीय जिविकोपार्जन सहज बनाउने।

उद्देश्यः

बन तथा जैविक विविधता र प्राकृतिक श्रोतको संरक्षण र दिगो उपयोगमा वृद्धि गर्ने।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. वन पैदावर र जडिबुटी मार्फत नागरिकको स्वास्थ्य र जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने ।	१. भिरालो जमिनमा वृक्षरोपण गर्ने नीतिलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।	१. एक वडा १ हेक्टर वन विस्तार कार्यक्रम	४००
	२. स्थानीय स्तरमा पाईने जडिवुटी र वोटविरुवाको संरक्षण प्रवर्द्धन र व्यवसायीकरण गरिनेछ ।	२. स्थानीय वन पैदावार प्रवर्द्धन कार्यक्रम	३२०
	३. पर्यटनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरेर सामुदायीक वन भित्रका खाँली ठाउँहरुमा जडीवुटी, डालेघास तथा फलफुलहरु वृक्षारोपण, संरक्षण तथा सदुपयोग गरी खाली नाङगा डाँडाहरुलाई हरियाली बनाउने उदेश्यका साथै, विपन्न वर्गका निम्ति कवुलियती वन कार्यक्रम मार्फत कवुलियती वन हस्तान्तरण गर्ने ।	३. व्यावसायिक वन क्षेत्र विस्तार कार्यक्रम	२४०
	४. टिमुर, अल्लो प्रर्वद्धन, टिमुर खेती, ओखर खेती, तेजपत्ता, अमलीसो सजिवन, चिराइतो, कटहर, केरा, सुन्तला खेती, आँप खेती, चिउरी खेती, अमला खेती, डालेघास, कागती खेती लगायतका कृषि वनको विकास गर्ने ।	४. उपभोक्ता समिति क्षमता विकास कार्यक्रम	२४०
२. वनलाई व्यवसायिकतामा प्रयोग गर्ने	५. वन जगंल संरक्षण गर्न वन उपभोक्ता समितिलाई कृयाशिल गराइनेछ ।	५. एक घर ५ विक्ष रोपण कार्यक्रम	४००
	६. नियमित वृक्षारोपण र वनको संरक्षणलाई व्यवस्थित बनाई बहुउपयोगी जातजातिको बिरुवाको लागि नर्सरी स्थापना गरिनेछ ।		
	७. जग्गा यकिन गरी वन अतिक्रमित रोकिनेछ ।		
३. प्रचुर सम्भावनाका विरुवा र जडिबुटीको पहिचान गरी विस्तार र संरक्षण गर्ने	८. जोखिम क्षेत्र पहिचान गरी घेराबार एवं संरक्षण गरिनेछ ।		
	९. सम्बन्धित विज्ञबाट पहिचान गराइ जडिबुटिको व्यवसायिक खेती गरिनेछ ।		
	१०. जैविक विविधतालाई संरक्षण गर्ने उपायको खोजी तथा कार्यान्वयन गरिनेछ ।		
	११. जडिबुटि उत्पादन र संकलनलाई व्यवस्थित गरी वन पैदावर र जडिबुटीको बजार प्रवर्धन गरिनेछ ।		
	१२. उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरूको लागि क्षमता विकास, लेखा व्यवस्थापन तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।		
	१३. उपभोक्ताहरूलाई सीपमुलक तथा जीविकोपार्जन सम्वन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।		
जम्मा			१६००

७.१.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
		०७८/७९	०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४		
प्रभाव तहः वन क्षेत्रको विस्तार र गाउँपालिका बासीलाई आयआर्जनको माध्यम भएको हुने ।							
वन तथा जैविक विविधता क्षेत्रको रोजगारीता	प्रतिशत	१	१	२	३	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तहः वन जंगलको उचित व्यवस्थापन भई गाउँपालिकाको समृद्धि र अवसरको रुपमा वन क्षेत्रले योगदान पुऱ्याएको हुने ।							
जैविक संरक्षणका लागि मिचाहा प्रजाति नियन्त्रण, वृक्षारोपण, रिचार्ज पोखरी, अग्नीरेखा, झाडी सफाई जस्ता कार्यहरु भएको	संख्या	०	२	४	८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
वनले ओगटेको क्षेत्र	प्रतिशत	५१	५२	५३	५५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सामुदायिक वनले ओगटेको क्षेत्र	हेक्टर	४९६०	५०००	५१००	५२००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सामुदायिक वन	संख्या	३४	३४	३४	३४	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहमा आबद्ध सदस्य संख्या	संख्या	८०	८०	८०	८५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
चोरी शिकारी, आगलागी, डढेलो लगायतबाट लोपोन्मुख एवं वन्य जन्तुहरुको क्षति	संख्या आँकलन नभएको	१५०	१००	५०	२५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
वन प्रजाती प्रति हेक्टर	संख्या	७०	७५	८०	८५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
वृक्षारोपण गरिएको क्षेत्र	हेक्टर	२०	२५	३०	३५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
वन तथा जडीवुटीमा आधारित उद्योग, व्यवसाय	संख्या	३	३	४	४	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
वन तथा जडीवुटीमा आधारित राजश्व	रु	३००००	३००००	४००००	५००००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह							
वनमा आधारित उद्यमशीलता विकास कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सबै वडामा वृक्षारोपण कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
जडिबुटि तथा वन पैदावार उत्पादन, संकलन तथा प्रशोधन केन्द्रको स्थापना भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
जैविक विविधता संरक्षण गुरुयोजना तयार भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

७.२ भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन

७.२.१ पृष्ठभूमि

यस गाउँपालिका दरौदी तथा भुसुण्डे जलाधार क्षेत्रमा केयर नेपालको सहयोगमा डिभिजनल भू-संरक्षण कार्यालयबाट सिभिल तथा वायो ईञ्जिनियरिङ प्रविधिबाट पहिरो, गल्छी, नदि नियन्त्रणको प्रयास भएको छ । सिरानचोक गाउँपालिकामा वडा नम्बर ५ र ७ गरी २ वटा पोखरीको संरक्षण गरेको छ। गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सामुदायिक वन क्षेत्रमा पहिरो विभिन्न संवेदनशील तथा गल्छीहरूमा कुल ६०० अलैची, अम्रिशो, बाँस, घाँस र अन्य प्रजातिका विरुवा रोपण गरी आयआर्जन र संरक्षणका कार्यहरू भएका छन् । पहिलो स्थानीय सरकारले गाउँपालिकाको खुला क्षेत्र, सडकको दायाँवायाँ र विद्यालय क्षेत्रभित्र गरी ४,२०० वटा विभिन्न प्रजातीको वोटविरुवाका वृक्षारोपण गरिएको थियो । सडक तथा विकासका अन्य पूर्वाधारहरू टेवा पर्खाल लगायतका संरचना निर्माण नगन्य मात्रामा निर्माण भएका छन् ।

७.२.२ समस्या तथा चुनौती

पहरेखोला पहिरो, वनग्राम पहिरो, कान्ले पहिरो, वर्रावोटे ठूलोघर पहिरो, सेरला पहिरो, खत्रेडी पाँचखोला पहिरो, पैरे डी पहिरो, वोक्सीखोला पहिरो, रिपगाँउ पहिरो, सालवोट पहिरो, पौवाखोला पहिरो जस्ता विभिन्न पहिरोका कारण गाउँ बस्ती नै जोखिममा रहेका छन् भने विभिन्न क्षेमा भू-क्षय र पहिरोको जोखिमा छन् । बाढीको कारण खेतहरूमा कटान हुने गरेकोछ । विपद् व्यवस्थापन समिति निर्माण भएको छ तर प्रभावकारी हुन सकेको छैन । वस्ती नै विस्थापित हुन सक्ने, वातावरणिय क्षती नियन्त्रण गने कार्य चुनौतीपूर्ण रहेकोछ ।

७.२.३ संभावना तथा अवसर

सिरानचोक गाउँपालिकामा विपद् व्यवस्थापनका लागि एकिकृत योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, पहिरोको रोकथामका लागि ग्याविन लगायतका सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने, उद्धारका लागि आवश्यक पूर्वतयारी सामाग्री प्रवन्ध गर्ने, उच्च जोखिममा रहेका वस्तीको पहिचान गरी स्थानान्तरण गर्ने, स्थानीय भू-संरक्षण योजना बनाइ कार्यान्वयन गर्ने, जलवायु परिवर्तनको असर न्युनिकरण रणनीति तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने, स्थानीय जलाधारको पहिचान गरी संरक्षण गर्ने, टोल टोलमा विपद् व्यवस्थापनका बारेमा तालिम प्रदान गर्ने गरेमा विपद् जोखिम न्युनीकरण र व्यवस्थापनमा सहजता पुग्ने देखिन्छ । जरेवर तथा अन्य पहिचान भएका ठाँउमा तटबन्ध तथा पर्खाल लगाउने, वृक्षरोपण गर्ने जस्ता कार्य गरी क्षतीको न्युनिकरण गर्न सकिन्छ ।

७.२.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

“वृक्षरोपणमा वृद्धि, प्राकृतिक सुरक्षा र समृद्धि”

लक्ष्य:

सफा स्वच्छ र सुन्दर वातावरण सहितको स्वस्थ नागरिक भएको गाउँपालिका बनाउने ।

उद्देश्य:

पर्यावरणीय स्वच्छता, जलवायु परिवर्तन अनुकुलन क्षमता र सुन्दरतामा अभिवृद्धि गर्ने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. वन क्षेत्रको संरक्षण बारे जनचेतना विस्तार गर्ने ।	१. वन ऐन र वन नियमावलीको पुर्ण कार्यान्वयन गर्ने, संरक्षणको लागी, हेरालु (चोकिदारको) व्यवस्थापन गरिनेछ ।	१. पोखरी र मुहान संरक्षण परियोजना	८००
	२. वन क्षेत्रको संरक्षण गरी खुला डाँडामा वृक्षारोपणका साथै जडिवुटी, फलफुल तथा डालेघाँसका विरुवा विस्तार गरिनेछ ।	२. भुसुन्डे खोला तटवन्धन कार्यक्रम	५००
२. संरक्षणको लागि प्रचारात्मक र निरोधात्मक उपायको अवलम्वन गर्ने ।	३. निश्चित क्षेत्र तोकि पशुपालनको लागी चरण क्षेत्र निर्धारण गरिनेछ ।	३. स्याङ्डी खोला तटबन्ध	९५०
	४. पार्क क्षेत्र, पर्यटकीय क्षेत्र तथा सिमसार क्षेत्र संरक्षण र दिगो व्यवस्थापनलाई पहल गरिनेछ ।	४. भू-उपयोग योजना र जग्गाको बैज्ञानिक व्यवस्थापन	८००
३. सम्भाव्यताका आधारमा वन पैदावारको माध्यमबाट समुदायको आयमा योगदान गर्ने ।	५. नदी कटान तथा सम्वेदनशील क्षेत्रको पहिचान, तार जाली, तटबन्ध, वृक्षारोपण गरी नदी नियन्त्रण तथा मर्मत सम्भार(बायो इन्जिनियरिङ्ग कार्य) सञ्चालन गरिनेछ ।		
	६. नदी, जलाधार क्षेत्र तथा भूमिको विस्तृत वस्तुस्थिति विवरण तयारी गरिनेछ ।		
	७. माछाका भुरा उत्पादन सहित माछापालन व्यवसाय प्रवर्द्धन गरिनेछ ।		
जम्मा			३०५०

७.२.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
		०७८/७९	०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४		
प्रभाव तह : नदि कटान, डुबान तथा बाढिको नियन्त्रण गरी धनजनको साथै मानव तथा जिवजन्तुको जीवन रक्षा भई आर्थिक गतिविधिमा योगदान पुगेको हुने							
संरक्षित खेतबारीको क्षेत्रफल (कुल खेती क्षेत्रको)	प्रतिशत	१०	१०	१५	२०	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
असर तह : सिरानचोक गाउँपपालिका क्षेत्रमा नदी, खहरे खोला, वाढी तथा भूक्षय नियन्त्रण गर्दै भुमिगत पानीको मुहान, पोखरी लगायत भू तथा जलाधार क्षेत्रको संरक्षण भई आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटन प्रबर्धन भएको हुनेछ ।							
संरक्षित पानी मुहान क्षेत्र	संख्या	४३	४३	४६	५०	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
नदी नियन्त्रण लम्बाई	किमि	५	६	९	१५	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
संरक्षित भू-क्षय र बाढी संवेदनशील क्षेत्र (वार्षिक)	संख्या	१२	१२	१४	१५	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
संरक्षित र व्यवस्थित तालतलैया र सिमसार क्षेत्र	संख्या	८	८	८	८	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
वायोइञ्जिनियरिङ प्रविधि प्रयोग संरचनाको लम्बाई	मि	०	०	५००	१०००	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह							
नदी प्रभावित क्षेत्रमा बाँध तथा तटबन्ध निर्माण भएको हुने						गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
पोखरी, ताल, मुहान जस्ता जलाधार क्षेत्रको संरक्षण र पर्यटन प्रबर्द्धन भएको हुने						गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
बस्ती विस्तारका लागि जोखियुक्त क्षेत्र नक्सांकन भएको हुने						गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
जोखिमयुक्त क्षेत्र स्थानान्तरण भएको हुने						गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
वातावरण मैत्री पूर्वाधार निर्माण भएको हुने						गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
भू-उपयोग तथा जलाधार क्षेत्र संरक्षण सम्बन्धी नीति निर्माण भएको हुने						गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
बालुवा ढुंगा, गिटि उत्खनन नियमन तथा व्यवस्थापन भएको हुने ।						गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
भू तथा जलाधार क्षेत्र वृक्षारोपण कार्यक्रम ।						गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
जलाधार जालश्रोत तथा पोखरी ताल मुहान जस्ता सिमसार संरक्षण कार्यक्रम ।						गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.

७.३ वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन

७.३.१ पृष्ठभूमि

यस गाउँपालिकाले प्रचलित स्थानीय वातावरण तथा प्राकृतिक श्रोत संरक्षण ऐन र सो अनुसार संक्षिप्त तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यविधि तयार तथा स्वीकृत गरी कार्यान्वयन चरणमा रहेकोछ। विकास निर्माणका आयोजना तथा कार्यक्रमको वातावरणीय अध्ययन गरी आयोजनाहरूको कार्यान्वयन र सो अनुसार वातावरण संरक्षणका कार्यहरू सञ्चालन गर्ने गरिएकोछ।

फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि सार्वजनिक स्थान, सडकको दायाँबायाँ, कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा विद्यालयमा, हिड्ने बाटोमा फोहोर संकलनको लागि विभिन्न ठाँउमा संकलनको लागि भाँडाहरू राख्न शुरु गरिएकोछ। घरबाट निस्कने कुहिने फोहोरलाई मलखादमा मिसाउने, खाडलमा व्यवस्थापन गर्ने र नकुहिने फोहोर छुट्याएर पुनःप्रयोग तथा प्रसोधनको व्यवस्था शुरु गरिएकोछ। गाउँपालिका क्षेत्रमा सृर्जना हुने नकुहिने फोहोरमैला विसर्जनको लागि स्यानीटरी ल्याण्डफिल साइटको समेत सम्भाव्यता अध्ययन भइरहेकोछ।

७.३.२ समस्या तथा चुनौती

सिरानचोक गाउँपालिकामा फोहर व्यवस्थापन चेतनाको न्युनता रहेको, प्लास्टिक र शिसा जन्यफोहरको नियन्त्रण र व्यवस्थापनमा चुनौतीपूर्ण वन्दैगरेको, बजार क्षेत्रमा फोहर मैला व्यवस्थापनको व्यवस्थित हुन नसकेको, पूर्वाधार निर्माणमा वातावरणीय सवालको न्युन मात्र उठान हुने गरेको, वन विनासको रोकथाम र दिगो उपयोग बारेको न्युन चेतना जस्ता पक्षहरू वातावरण र फोरमैला व्यवस्थापनका बारेका ज्वलन्त सवालको रुपमा रहेका छन्।

७.३.३ संभावना तथा अवसर

पुरै क्षेत्रफलमध्ये आधा भन्दा बढी वन क्षेत्रले ढाकेको, जैविक विविद्यतायुक्त प्राकृतिक स्वच्छ वातावरणको विद्यमानता, शौचालय प्रयोगको दर वढ्दै जानु, खोला पोखरी जस्ता जलाधार क्षेत्रको विद्यमानता रहनु, उद्योग व्यवसायका लागि निश्चित क्षेत्र निर्धारण गरिनु, ढुङ्गा, गिटी वालुवाको व्यवस्थित उत्खनन, पार्क निर्माण, हरियाली क्षेत्र प्रवर्द्धन, एक वडा एक उद्यान स्थापना, वायोग्यास एवं वैकल्पिक नवीकरणीय ऊर्जा प्रवर्द्धन, ल्याण्डफिड साइड खोजी, घरबाट निस्कने फोहोरलाई न्युनिकरण गर्ने जस्ता पक्षबाट गाउँपालिकाले लाभ हासिल गर्न सक्ने देखिन्छ।

७.३.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

“वातावरणको दिगोपना र सफा, सुन्दर गाउँपालिका”

लक्ष्यः

नागरिकको स्वस्थ भई सफा तथा स्वच्छ वातावरणमा बाँच्न पाउने संवैधानिक अधिकार व्यवहारमा ल्याउने।

उद्देश्यः

स्वच्छ वातावरणको निर्माण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापनको व्यवस्थित ढाँचा तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. फोहोर मैला व्यवस्थापन र सरसफाई चेतना विस्तार गर्ने ।	१. फोहोर मैला व्यवस्थापनका लागि आवश्यक संस्थागत संरचना विकास गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।	१. सचेतना कार्यक्रम	८०
	२. कुहिने र नकुहिने फोहोर व्यवस्थापनको सचेना कार्यक्रम हरेक टोल स्तरमा प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।	२. धुँवारहित चुल्हो वितरण कार्यक्रम	१६०
२. नकुहिने फोहोर मुक्त गाउँपालिका बनाउन शुरुवात गर्ने ।	३. बजार केन्द्रहरूमा सार्वजनिक शौचालयहरूको व्यवस्था	३. बगैंचा तथा करेसावारी प्रवर्द्धन कार्यक्रम	८०
	४. सुधारिएको चुल्होलगायत वैकल्पिक ऊर्जाका प्रविधिहरू प्रवर्द्धन तथा सौर्यबत्ती विस्तार गरिनेछ ।	५. एक वडा एक पार्क निर्माण	४८०
३. वृक्षरोपण र वन संरक्षण मार्फत जलवायु परिवर्तनको प्रभाव न्युनिकरण गर्ने ।	५. जनचेतना कार्यक्रम, फोहोर वर्गीकरण तथा व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्ययोजना तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ ।		
	६. प्लाष्टिक झोला तथा सिसामुक्त गाउँपालिका निर्माण गरिनेछ ।		
	७. जलवायु परिवर्तन अनुकुलनको लागि प्रवर्द्धनात्मक र निरोधात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।		
जम्मा			८००

७.३.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
प्रभाव तह : वातावरण मैत्री गाउँपालिकाको निर्माण गरी गाउँपालिकावासीको जीवनयापनमा सुधार आइको हुने							
प्रशोधन गरिएको फोहोरमैला अनुपात	प्रतिशत	६	३०	३५	४०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तह : नीतिगत संरचनाको निर्माण मार्फत वातावरणमैत्री गाउँपालिकाको निर्माणबाट वातावरणीय स्वच्छता कायम भएको हुने							
मनोरञ्जनस्थल, पार्क र हरित क्षेत्र	संख्या	३	४	५	८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रयोगमा आएको फोहोरमैला व्यवस्थापन प्रणाली	संख्या	०	१	१	२	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कम्पोष्ट-विन र गार्वेज-पिट प्रयोग गर्ने परिवार	संख्या	२५०	२५०	३००	४००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
निष्काशित फोहोरमैलाको औसत वार्षिक परिमाण	मे.टन	आँ.नभएको				गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
व्यवस्थित ढल निकास भएको बजार क्षेत्र	संख्या	०	१	२	२	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
शौचालय, घर आँगनको कुहिने फोहोरलाई व्यवस्थित गर्ने घरधुरी	संख्या	०	५००	२०००	५०००	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
परम्परागत उर्जा (दाउरा) प्रयोग गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	७४.५	७३	६७	६०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
घरभित्रको धुवाँबाट मुक्त घरधुरी	प्रतिशत	५०	५५	६५	७५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
घर, कार्यालय एवं अस्पतालको नकुहिने, नगल्ने, नसडने प्लाष्टिकजन्य फोहोरलाई सुरक्षित बिसर्जन गर्नेको	प्रतिशत	६५	६५	७०	७५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह							
कम्पोष्ट मल उन्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र निर्माण भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
व्यवस्थित शहरिकरण तथा ढल निकास नीति अवलम्बन गरिएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
गोवर ग्याँस, सुधारिएको चुलो, विद्युतिय चुलो, वायोग्यास प्रवर्द्धन भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
ल्याण्डफिल्ड साइड निर्माण भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सार्वजनिक स्थानमा हरित पार्क, धारा तथा शौचालय निर्माण भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
फोहोरमैला व्यवस्थापन गुरुयोजना निर्माण भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कृषि तथा उद्योगमा प्रयोग गरिने विषादी नियन्त्रण भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

७.४ विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता

७.४.१ पृष्ठभूमि

स्थानीय तथा वडास्तरीय विपद व्यवस्थापन समितिहरू गठन गरी विपद जोखिम न्युनीकरण समितिहरूको क्षमता अभिवृद्धि र कार्ययोजना बनाइ लागु गरे पश्चात स्थानीय तहको योजना तर्जुमा प्रक्रियामा विपद् जोखिम व्यवस्थापनसम्बन्धी आयोजना तथा कार्यक्रम पहिचान गर्न र भविष्यमा हुने विपद घटनाको प्रतिकार्यमा सक्षम बनाउन समेत सहज भएकोछ । कुनै पनि विपदको घटनाको तत्काल प्रतिकार्य गर्न सक्ने गरी गाउँपालिकाको संस्थागत पूर्वतयारीको लागि क्षमताविकास तालिम प्रदान गर्ने गरिएकोछ । गाउँपालिकाका ८ वटै वडामा विपद प्रतिकार्यका लागि आवश्यक सामग्रीहरू समेत भण्डारण गरिएका छन् । विपद् जोखिम न्युनीकरण तालिमबाट समुदायको क्षमता अभिवृद्धि र उत्थानशीलता अभिवृद्धिमा महत्वपूर्ण योगदान पुगेकोछ ।

यस गाउँपालिकामा सिभिल तथा वायो ईञ्जिनियरिङ प्रविधिबाट पहिरो, गल्छी, नदि नियन्त्रणको प्रयास भएको छ । थालाजुङस्थित ठूलोस्वाँराको पहिरोमा ढुङ्गा बिच्छ्याई पहिरोमाथिबाट पानी कटाई पहिरो नियन्त्रणमा लिईएको तथा दरौंदी नदीमा ५ कि मी. तथा भुसुण्डेमा १.५ कि.मी. तटबन्ध निर्माण गरी नदिकटान रोकथाम गरिएकोछ । सडक तथा विकासका अन्य पूर्वाधारहरू टेवा पर्खाल लगायतका संरचना निर्माण नगन्य मात्रामा र गाउँपालिकामा ९१ प्रतिशत भन्दा घरपरिवारले इन्धनको रूपमा दाउराको प्रयोग गर्ने गरिएकोछ । यहाँ वायोग्यास समेत नविकरणीय तथा स्वच्छ उर्जा प्रयोग गर्नेको अनुपात ६ प्रतिशत मात्र रहेको छ ।

७.४.२ समस्या तथा चुनौती

जंगली जनावरको आतंक नियन्त्रण हुन नसक्नु, नागरिकस्तरमा विपद् व्यवस्थापनसम्बन्धी ज्ञान तथा सीपको कमी, भूकम्प प्रतिरोधी घर निर्माणको अभ्यासमा न्युनता, स्वास्थ्य संस्थाको संख्या तथा तिनमा उपकरण तथा पूर्वाधारको न्युनता, विपद् व्यवस्थापनलाई मुलप्रवाहिकारणमा जोड्न नसकिएको, विपद्को समयमा उद्दारकार्यमा खट्ने जनशक्तिको न्युनता, सबै वडामा एम्बुलेन्सको उपलव्धता र पहुँचको कमी, आपतकालीन पूर्वतयारीको कमी, आकस्मिक आश्रयस्थलको अभाव, जलउत्पन्न प्रकोपबाट हुने क्षतिको न्युनिकरणमा कम चासो हुने गरेको, भूमिको व्यवस्थित र वैज्ञानिक उपयोग हुन नसकेको जस्ता समस्या र चुनौती रहेका छन् ।

७.४.३ संभावना तथा अवसर

गाउँपालिकामा प्रहरी चौकीको उपलव्धता, प्रयोगमा नआएको पर्याप्त खुला ठाँउ रहनु, केही मात्रामा भएपनि विपद् पूर्वतयारीका लागि जानकार व्यक्ति रहेको, नागरिकमा मानवियता खस्कीनसकेको अवस्थाको विद्यमानता, केही मात्रामा भएपनि नागरिकमा विपद् व्यवस्थापनको चेतना विस्तार हुन थालेको, वडागत रुपमा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन हुनु, गाउँपालिकामा विपद् व्यवस्थापन कोषको व्यवस्था रहेको जस्ता विपद् व्यवस्थापनमा सकारात्मक पक्षहरू हुन् ।

७.४.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोच:

"विपद् व्यवस्थापन र उद्दार, पहिलो प्राथमिकता"

लक्ष्य:

विपद्‌बाट संरक्षण, पिडितलाई राहत, प्रतिकार्यको तयारी, क्षतीको न्युनिकरणलाई प्रमुखता दिने ।

उद्देश्य:

विपद् व्यवस्थापनको पूर्वतयारीका आवश्यक चरण पूरा गर्ने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. प्राकृतिक प्रकोप तथा विपद् व्यवस्थापन न्युनिकरणका लागि पूर्वाधार तयार गर्ने	१. वडा तहमा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरी उक्त समिति कार्यान्वयन तयारी अवस्थामा राखनेछ ।	१. विपद पुर्व सुचना प्रणाली स्थापना	४००
	२. प्राकृतिक प्रकोप र विपद् बारेमा टोल/टोलमा प्रभावकारी जनचेतना पुर्याइनेछ ।	२. वडा विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना	४००
	३. पूर्वाधार निर्माणका क्रममा विपद् न्यूनीकरणलाई प्रमुखता दिइनेछ (वृक्षरोपण, पानीका मुल संरक्षण आदि)	३. दमकल तथा दमकल पइन्ट स्थापना	१००
	४. विपद् पूर्व सूचना प्रणाली स्थापना गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।	४. वडा विपद राहत कार्यक्रम	४००
	५. वन्यजन्तुबाट हुने र हुनसक्ने क्षतीलाई न्युनिकरण गर्ने नीति तथा कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।	५. विपद पुर्वतयारी समाग्री तथा राहत कोष	४००
	६. विपद्‌बाट हुने क्षतिको असर कम गर्न दुर्घटना विमा तथा अन्य प्रकारका विमाको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।	६. जलवायु परिवर्तनका असर कम गर्नको लागि हरित गाँउपालिका परियोजना	४००
२. प्राकृतिक प्रकोप तथा विपद् पिडितको समयमा उद्दार र व्यवस्थापन गर्ने	७. भू-क्षय, वाढी, पहिरो, आगलागी रोकथामका लागि आवश्यक योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।		
	८. प्राकृतिक प्रकोप तथा विपद्‌का समयमा उद्धार कार्य प्रभावकारी बनाउन पर्याप्त आर्थिक तथा भौतिक श्रोतको व्यवस्थापन गरिनेछ ।		
	९. प्रत्येक वडामा उद्धार टोली आवश्यक न्युनतम सामाग्री सहित तयारी अवस्थामा राखिनेछ ।		
	१०. आवश्यक स्थानमा तत्काल उद्धार तथा राहत वितरण कार्य प्रभावकारी बनाइनेछ ।		

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
	११. तीनै तहका सरकार तथा अन्य सरोकारवाला पक्षसँग प्रकोप तथा विपद् व्यवस्थापनका लागि प्रभावकारी सञ्चारको कार्यान्वयन गरिनेछ ।		
	१२. प्रकोप तथा विपद्मा परेकाहरूलाई यथासिघ्र सुरक्षित वासंस्थानको व्यवस्थापन गरिनेछ ।		
जम्मा			२१००

७.४.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
		०७८/७९	०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४		
प्रभाव तह : विपदको जोखिममा रहेका स्थानहरुको पहिचान गरी सम्भावित प्रभावको न्यूनिकरण गर्ने ।							
सुरक्षित, एकीकृत र व्यवस्थित बस्ती/आवास क्षेत्र	संख्या	०	०	१	२	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
असर तह : विपदबाट हुन सक्ने क्षति न्यूनीकरण र उद्धार व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाइ जलवायु अनुकूलन योजना कार्यान्वयन भएको हुने							
अयोग्य बस्ती वा स्थानमा बसोबास गरेका परिवार	प्रतिशत	१९	१८	१५	१२	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
विपदबाट भएको वार्षिक क्षती (जग्गा, संरचना, बाली तथा अन्य सम्पत्ति)	रु. लाख	१००	१००	९०	८०	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
खुल्ला क्षेत्र तथा स्थानहरु	संख्या	०	१	४	८	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
आपतकालीन उद्धारका लागि तालिम प्राप्त स्वयंसेवक	ज्ना	४३५	५००	६५०	८००	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
विपद् व्यवस्थापन स्थानीय कोषमा भएको रकम	रु. लाख	६०	६०	८०	१००	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
विपद् व्यवस्थापनमा क्रियाशील संघ/संस्थाहरु	संख्या	४	४	४	४	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य समिति गठन भएका वडाहरु	संख्या	८	८	८	८	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
विपद् प्रतिकार्यका लागि भएको आपतकालीन नमूना अभ्यास	संख्या	८	८	८	८	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
विपद् व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (पूर्व चेतावनी) जडान भएका क्षेत्रहरु	संख्या	०	१	३	३	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
आपतकालीन उद्धारका लागि एम्बुलेन्स तथा वरुणयन्त्रको व्यवस्था	संख्या	३	४	६	८	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
जलवायु परिवर्तन अनुकूलन न्यूनीकरण सम्वन्धी सचेतना लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन	संख्या	८	८	८	८	गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह							
विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि भएको हुने						गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
नदी कटान क्षेत्रमा जालि तथा तटबन्ध निर्माण भएको हुने						गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
विपद् जोखिम क्षेत्र नक्साङ्कन र विपद पूर्व सूचना उपकरण जडान भएको हुने						गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
आपतकालीन उद्धारका साधन, सामाग्री व्यवस्थापन तथा उद्धारकर्मी क्षमता विकास भएको हुने						गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.
राहत सामाग्रीको भण्डारण, विपद्व्यवस्थापन कोष बनाएको हुने						गा.पा.पाश्र्व चित्र	गा.पा.

परिच्छेद ८ : संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्र

८.१ संस्थागत विकास तथा सुशासन

८.१.१ पृष्ठभूमि

सिरानचोक गाउँपालिकामा स्थानीय सरकारको रूपमा गाउँपालिका स्थापना पश्चात निर्वाचित पदाधिकारीहरुको पद वहाली भन्दा अगाडि गाउँपालिकालाई संवैधानिक अधिकार भएको तर एकातिर सोको कार्यान्वयनको लागि नीति, कानून, कार्यविधि, मापदण्ड, योजना, कर्मचारी संयन्त्र तथा भौतिक सुविधाको व्यवस्था लगभग शुन्य अवस्था भएको र अर्कोतिर जनताको विकास तथा परिवर्तनका आकांक्षा चुलिएको पाईएको थियो। यसरी बदलिदो परिवेशसँगै विकास व्यवस्थापन र सेवा प्रवाह प्रक्रियामा सिर्जनशीलता र वैकल्पिक उपायहरू अवलम्बन गर्न जरुरी ठानिएको थियो ।

यस गाउँपालिकाको कार्यजिम्मेवारी, शासन सञ्चालन, सेवा प्रवाह र विकास निर्माण सम्बन्धी व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न कर्मचारी समायोजन सम्बन्धी संघीय कानूनको व्यवस्था अनुसार कर्मचारी समायोजन, लोकसेवा सेवा आयोगमा मागगरी स्थायी पदपूर्ती र करार सेवाबाट कर्मचारी व्यवस्थापन गरिएकोछ। हाल गाउँ कार्यपालिका कार्यालय, विषयगत शाखा तथा एकाइ, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा सेवा केन्द्रमा गरी जम्मा १२१ जना कर्मचारी कार्यरत रहेका र जसमध्ये ७१ जना प्राविधिक जनशक्ति रहेकाछन् ।

८.१.२ समस्या तथा चुनौती

सिरानचोक गाउँपालिकाका सार्वजनिक निकायका कार्यालयमा समयमा कर्मचारी भेट नहुने गरेको, कार्यालयको मुकाम नागरिकको पायक पर्ने ठाँउमा नरहेको, सार्वजनिक निकायका कार्यालय अपाङ्गतामैत्री नभएको, सार्वजनिक शौचालयको अभाव रहेको, गुणस्तरीय शिक्षाको कमी रहेको, यातायातको सुविधा पर्याप्त नभएको, सवारी साधनको उचित व्यवस्थापन नभएको जस्ता समस्याको विद्यमानता रहेकोछ ।

जसका कारण समयमा सेवा प्राप्त नभएको, नागरिकले सेवा प्राप्त गर्न झन्झट भएको, अपाङ्गता भएका व्यक्तिले सेवा प्राप्त गर्न कठिन भएको, खुला दिशा मुक्त अभियान कार्यान्वयनमा कठिनाई, विद्यार्थी अध्ययनको लागि पलायन हुने जोखिम रहेको, सार्वजनिक सेवा प्रवाहका बारेमा नागरिकस्तरमा जानकारीको अभाव रहेको, सूचना प्रवाहमा कमी रहेको, अनुदान वितरणमा अनियमितता हुने गरेको, सार्वजनिक सुनुवाइको कमी रहेको, मल वितरणमा जन्मभूमी सहकारीले अनियमित तरिकाले वितरण गरेको, स्थानीय सेवा प्रवाह व्यवस्थापनमा समस्या रहेको जस्ता चुनौतीहरु रहेको पाउन सकिन्छ ।

८.१.३ संभावना तथा अवसर

सिरानचोक गाउँपालिका अनतर्गत रहेका सार्वजनिक निकायमा कार्यालय समयमा पूर्ण समय कर्मचारी अनिवार्य उपस्थित हुने, वडा कार्यालय सबैको पायक पर्ने ठाँउमा राख्ने, सार्वजनिक संरचना अपाङ्गता मैत्री बनाउने, सार्वजनिक शौचालय पर्याप्त व्यवस्था गर्ने, विद्यालयमा गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न योजना कार्यान्वयन गर्ने, आवश्यकतामा आधारित सार्वजनिक सवारीको व्यवस्थापन गर्ने, नागरिकमा सार्वजनिक सेवावारेको सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, नियमित रुपमा सार्वजनिक सुनवाई गर्ने, सुचना प्रवाह नागरिकस्तरमा पुर्याउने, अनुदान वितरण आवश्यकतामा आधारित र अनुगमन प्रभावकारी बनाउने, योजनाको नागरिकस्तरबाट पनि अनुगमन गर्ने संयन्त्र विकास गर्ने, मल लगायतका सामाग्री वितरण पारदर्शी बनाउने, सेवाप्रवाह नतिजामा आधारित र छिटो छरितो र सर्वसुलभ बनाउने जस्ता कार्यहरू भएमा सेवाप्रवाह प्रभावकारी हुने र नागरिकमा विश्वासको वातावरण तयार हुन सक्ने देखिन्छ ।

८.१.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

सेवा प्रवाहलाई पारदर्शि, जवादेहि, परिणाममूखी (नागरिकैत्री सेवाप्रवाह) सिरानचोक गाउँपालिका ।

लक्ष्यः

१. पारदर्शि, मितवेयी एवं छिटो छरितो सेवा प्रविधि मैत्री प्रशासनिक संरचना मार्फत प्रवाह गर्ने ।
२. दिगो र फराकिलो वित्तीय स्रोत व्यवस्थापन तथा प्रभावकारी योजना सहितको गाउँपालिका निर्माण गर्ने ।

उद्देश्य

१. गाँउपालिकाको प्रशासनिक संरचना मितवेयी, पारदर्शी तथा जवाफदेहि बनाउनु ।

२. गाउँपालिकाका कर्मचारी जनशक्ति क्षमतासन अभिवृद्धि तथा प्रविधि मैत्री बनाउनु ।

३. दिगो स्रोत परिचालनको लागि सिमित स्रोत साधनको अधिकतम प्रयोग गर्नु ।

४. प्रभावकारी सहभागितामुलक तथा दिगो योजना व्यवस्थापन गर्नु ।

५. न्यायिक सेवामा जनताको सहज र सरल पहुँच गराउने ।

६. भ्रष्टाचार न्यूनीकरण गर्ने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. गाउँपालिकाको प्रशासनिक संरचना, मितवेय पारदर्शी, जवाफदेहि बनाउन नीतिगत व्यवस्था गर्ने ।	१. आवश्यवक नीति, ऐन, कानून तर्जुमा गरिनेछ ।	१. ऐन, कानून नीति निर्माण	१००
	२. विधुतीय सुशासन कायम गर्दै सेवा प्रवाह पारदर्शी सरल सहज पारदर्शी एवं प्रवाहकारी बनाइने छ ।	२. E–हाजिर, नागरिक वडापत्र, Mobile APPS, Toll–free no.	१००

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
२. स्मार्ट सेवा प्रवाह को संरचना तथा कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधि क्षमता अभिवृद्धि गर्नु ।	३. परिवर्तित योजन अवस्थालाई वैज्ञानिक विश्लेषण गरी संगठन संरचना तथा जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइने छ ।	३. क्षमता विकास कार्यक्रम सन्चालन	१००
	४. जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि, कार्य विभाजन तथा आचरसंहिता लागु गरिनेछ ।	४. सार्वजनिक सुनुवाई सामाजिक परिक्षण सार्वजानिक परिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन	१००
	५. सेवा ग्राहीहरुलाई सहज जवाफ देहि सेवा प्रदान गर्नका लागि सेवा ग्राही मैत्री (बाल मैत्री, आपङ्ग, मैत्री) कार्यालयहरुको घोषण गरिनेछ ।	५. संगठन संरचना अध्ययन	५०
३. आन्तरिक रजस्व प्रणाली लाई पारदर्शी र सुद्धिकरण गर्दै सार्वजनिक निजि तथा स्थानीय समुदायको सहभागीता मूलक प्रक्रिया बाट स्रोत परिचालनको खाका तयार गर्ने ।	६. गाउँपालिकाको को राजश्व सुधार संभाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।	६. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको पूर्ण कार्यान्वयन (अनुगमन मुल्याङ्कन)	१००
	७. राजश्व अभिवृद्धि गर्न राजश्व हेर्ने छुट्टै शाखा तथा कर्मचारी को व्यवस्था गरिनेछ ।	७. सरोकार वालाहरुलाई योजनाको सञ्चालन तथा विधि सम्वन्धि प्रशिक्षण अभिमुखिकरण कार्यक्रम	५०
	८. हाल कायम रहेको बेरुजु को अंक घटाउनका लागि सुशासन तथा लेखा समितिलाई सक्रिय बनाइने छ ।	८. योजना तर्जुमा सम्वन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन	५०
	९. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली को अनिर्वाय लागू जरि वेरुजु न्यूनिकरण गरिनेछ ।	९. जनप्रतिनिधी कर्मधारी आचारसंहिता र कार्य विभाजन निर्माण	५०
४. समावेशी सहभागीता मूलक योजना तर्जुमा प्रक्रिया सामाजिक उत्तरदायित्व तथा जवाफदेहितका विधिहरुको कार्यान्वयनलाई संस्थागत गर्ने ।	१०. स्थानीय वस्तुगत विवरण तथ्याङ्क र आवश्यकताको आधारमा योजना तर्जुमा गरिनेछ ।	१०. राजश्व सुधार सम्भाव्यता अध्ययन	२०
	११. लाभगत विश्लेष्णको आधारमा योजना छनौट तथा कार्यान्वयन गरिनेछ ।		
	१२. योजना छनौट तथा कार्यान्वयन प्रचलित खरिद ऐनको (विधिको) पूर्ण पालना गरिनेछ ।		
५. दक्ष जनशक्ति विकास गर्दै संस्थागत संरचना निर्माणलाई पूर्णता दिने	१३. सेवाप्रवाहलाई सफ्टवेयरमा आधारित वनाउँदै लगिनेछ	११. प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाहको सुनिश्चितता सम्बन्धी कार्यक्रम	१००
	१४. नागरिक वडापत्रमा उल्लेख गरिएका सेवा प्रवाह मापदण्ड्लाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ		
	१५. प्रविधिमैत्री जनशक्ति विकासका लागि क्षमता अभिवृद्धि तालिम, पुनःर्ताजगी तालिम सञ्चालन गरिनेछ		
	१६. कर्मचारी र जनप्रतिनिधिको उत्प्रेरणा र मनोवल वढाउने विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ		
	१७. सबै वडा कार्यालय भवनको निर्माण गरी प्रविधिमैत्री बनाइनेछ	१२. प्रविधिमैत्री पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	२००

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
६. गाउँपालिका क्षेत्रमा प्रविधिमैत्री पूर्वाधारको आधार तयार गर्ने	१८. गाउँपालिकाका लागि आवश्यक सम्पूर्ण संस्थागत संरचनाको निर्माण गरिनेछ		
७. ईजलास वा न्यायिक कक्ष निर्माण गर्ने ।	१९. आवश्यक फर्निचर, अभिलेख लगायतका न्याय सम्पादन गर्न आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरु व्यवस्थित गरिने छ	१३. अभिलेख व्यवस्थापन	१२०
८. न्यायिक समिति पदाधिकारी तथा मेलमिलापकर्ताहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।	२०. संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणमा संसोधन गरि कानूनसँग सम्बन्धित जनशक्ति व्यवस्थापन गरिने छ (--तालिमप्राप्त मेलमिलापकर्ताहरुका लागि पूर्नताजगी तथा तालिम सञ्चालन गरिने छ	१४. स्थानीय तह न्यायिक क्षेत्र सुधार कार्यक्रम	२५०
	२१ पदाधिकारीहरुलाई अभिमुखीकरण प्रदान तथा परिचय पत्रको व्यवस्था गरिने छ		
	२२. वडा वडामा मेलमिलापकर्ताहरुको सूची तयार गरि मेलमिलापकर्तालाई व्यवस्थित गरिने छ		
	२३. लैंगिक हिंसा, लागु पदार्थ, दुर्व्यसन, वाल विवाह, न्यूनीकरणका साथै विवाद न्यूनीकरणका लागि आवश्यकतानुसार गाउँपालिकाभित्रका विद्यालय, टोल समिति, गैरसरकारी संस्था, आमा समुहहरुलाई आवश्यकता पहिचानको आधारमा जनचेतनामुलक कार्यक्रम आयोजना गरिने छ		
	२४. सामाजिक सचेतनाका लागि रिफ्लेक्ट कक्षा सञ्चालन		
	२५. वडा वडामा रहेका मेलमिलापकर्ताहरुलाई विवाद निरुपण गरेवापत प्रोत्साहन भत्ता प्रदान गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईने छ		
	२६. विवाद निरुपण गर्नका लागि गाउँपालिका र वडा वडामा रहेका मेलमिलाप केन्द्रहरुलाई सेवा प्रवाहका लागि थप व्यवस्थित (वोर्ड, फर्निचर, टेलिफोन) गरिने छ		
	२७. नमुना न्यायिक समिति बन्ने उदेश्यले समिति पदाधिकारी तथा मेलमिलापकर्ताहरुको सिकाई आदान प्रदानका लागि अध्ययन तथा अवलोकन भ्रमणको आयोजना गरिने छ		
९. सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण तथा सार्वजनिक परिक्षणलाई अनिवार्य गर्ने	२८. भ्रष्टाचारका विरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति कार्यान्वयनमा ल्याइ भ्रष्टाचारका विरुद्ध नागरिक सचेतना कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याईनेछ	१५.स्थानीय तहको जवादेहिता अभिवृद्धि कार्यक्रम	५०
	२९. नागरिक सँग सम्बन्धित सार्वजनिक सुचना अनिवार्य नियमित रुपम वेवसाईट मार्फत् सार्वजनिक गरिनेछ		

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१०. विकास निर्माण लगायत सेवा प्रवाहमा पारदर्शिता कायम गर्ने	३०. गाउँपालिका क्षेत्रमा सञ्चालन हुने हरेक परियोजनामा सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षणलाई अनिवार्य र प्रभावकारी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ	१६. जनमुखी सेवा प्रवाह परियोजना	११०
११. अनुगमन, सुपरिवेक्षण र नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने	३१. अनुगमन समितिलाई अझ सकृय र निश्पक्ष बनाइनेछ		
	३२. समयवद्ध तथा नतिजामा आधारित परियोजना कार्यान्वयन प्रणालीलाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ		
जम्मा			१५५०

८.१.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७८/७९	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
			०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४		
प्रभाव तहः सुशासन कायम गर्न स्थानीय ऐन, नियम तथा कानून तर्जुमा गरी नागरिक समाज र समुदाय समेतको सहयोग र सहकार्यमा कार्यान्वयनमा ल्याउने साथै सार्वजनिक जवाफदेहिता वहन भएको हुने							
सेवा प्रवाहमा जनताको सन्तुष्टि	प्रतिशत	९०	९०	९५	९९	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तहः गाउँपालिकाको प्रशासनिक संरचना प्रविधिमैत्री, पारदर्शी र मितव्ययी, जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि, दीगो र फराकिलो वित्तय स्रोत व्यवस्थापनका लागि नीतिगत व्यवस्थापन भएको हुने							
पालिकाले स्वीकृत गरेको ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि तथा मापदण्ड	संख्या	९६	१००	११०	१२०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
क्रियाशिल नीतिगत समिति तथा संयन्त्र (विधायन, सुशासन, लेखा, राजश्व, योजना तथा बजेट तर्जुमा अनुगमन आदि)	संख्या	१२	१२	१२	१२	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
नागरिक वडापत्र अनुसार सेवा प्रवाहमा क्षतिपूर्ति गरिएको	संख्या	०	०	०	०	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
अभ्यास गरिएका सामाजिक जवाफदेहिताका औजारका प्रकार	संख्या	५	५	५	५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
वर्षभरीमा भएका सार्वजनिक सुनुवाई	संख्या	०	२	३	३	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
हेल्पडेष्क	संख्या	०	१	१	१	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
उपलव्ध अनलाइन सेवा प्रकार (निवेदन, सिफारिस, पञ्जीकरण....) सबै	संख्या	१२	१२	१२	१२	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
पालिकाको मोवाइल एप्स प्रयोगकर्ताहरु	संख्या	०	१	१	१	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह							
सुशासन सम्बन्धी स्थानीय ऐन, नियम कानुनको निर्माण भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
सेवा प्रवाह अनलाईनमा आबद्ध भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
वडा स्तरिय मेलमिलाप समिति गठन भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
नागरिक वडापत्रको स्थापना भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

परिच्छेद ९ : कार्यान्वयन व्यवस्था

९.१ पृष्ठभूमि

सिरानचोक गाउँपालिकामा कुल वार्षिक बजेट आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा रु. ४० करोड १९ लाख ४३ हजारबाट आर्थिक वर्ष २०७८/७९ सम्ममा मा रु. ५५ करोड २६ लाख २९ हजार पुगेकोछ। वार्षिक बजेटको वृद्धिदर ४.८ प्रतिशत रहेको छ। केन्द्र सरकारबाट प्राप्त हुने हस्तान्तरण आय ५.१ प्रतिशत रहेको छ भने प्रदेश सरकारबाट हुने हस्तान्तरण आय वृद्धिदर भने १.२ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। आन्तरिक आयको वृद्धिदर १५.१ प्रतिशत रहेको र कुल राजश्व शिर्षकको वृद्धिदर ३.८ प्रतिशत रहेबाट गाउँपालिका स्वयं पनि आय वृद्धि तर्फ सकारात्मक दिशामा रहेको पाउन सकिन्छ। गैर सरकारी संस्था तथा विकास साझेदारबाट औषतमा वार्षिक रु. ४ करोड ३० लाख बराबरको रकम लगानी भैरहेको पाईन्छ। गाउँपालिकाको विगत तीन वर्षको वित्तीय प्रवृत्तिको अवस्थालाई तल प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ९: आर्थिक वर्ष २०७६/७७ देखि २०७९/८० को प्रस्तावित शारंश (रु.हजारमा)

शिर्षक	०७६/०७७ को प्रस्तावित	०७७/७८ को प्रस्तावित	०७८/७९ को प्रस्तावित	०७९/८० को प्रस्तावित	अनुमानको वृद्धिदर
आय	५०१७५१	५५१६१८	५७८३६०	६१६१२६	-५.०
राजश्व	१०४११८	१००४२२	१०२६५७	१२२५२४	-४.०
आन्तरिक श्रोत	२६७००	१६८०५	२४२००	२४०२६	२.७
राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	७७४१८	८३६१७	७८४५७	९८४९८	-५.८
अन्तर सहकारी वित्तीय हस्तान्तरण	३९७६३३	४५११९६	४७५७०३	४९३६०२	-२०.३
नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान	३८५४४४	४२९०२३	४४८०८५	४७४९००	-५.१
प्रदेश सरकारबाट	१२१८९	२२१७३	२७६१८	१८७०२	-१०.१

(श्रोत: सिरानचोक गाउँपालिका २०७९)

तालिका १०: आर्थिक वर्ष २०७६/७७ देखि २०७९/८० को प्रस्तावित शारंश (रु.हजारमा)

शिर्षक	०७६/०७७ को यथार्थ	उपलब्धि %	०७७/७८ को यथार्थ	उपलब्धि %	०७८/७९ को यथार्थ	उपलब्धि %	०७९/८० को यथार्थ	उपलब्धि %	वृद्धि दर
आय	४६०३१६	९१.७	३८२९९७	६९.४	५५२६३९	९५.६	३८१४११	६१.९	४.८
राजश्व	५७४८०	५५.२	७४३६७	७४.४	८५२३६	८५.२	४९४३३	४०.३	३.८
आन्तरिक श्रोत	३८७३	१४.५	६००९	६.०	७२०१	७.२	२२०८	९.२	१५.१
राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	५३६०७	६९.२	६८३५८	६८.४	७८०३५	७८.०	४७२२५	४७.९	३.२
अन्तर सहकारी वित्तीय हस्तान्तरण	४०२८३७	१०१.३	३०८६३०	६८.४	४६७४०३	९८.३	३३१९७८	६७.३	-१८.८
नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान	३८८१४८	१००.७	२९९५००	२९९.५	४४४७८५	४४४.८	३१७९५२	६७.०	५.१
प्रदेश सरकारबाट	१४६८९	१२०.५	९१३०	९.१	२२६१८	२२.६	१४०२७	७५.०	१.२

(श्रोत: सिरानचोक गाउँपालिका २०७९)

तालिका ११: सिरानचोक गाउँपालिकाको वार्षिक बजेटको प्रक्षेपण तथा यथार्थको तुलनात्मक विश्लेषण (रु.हजारमा)

शिर्षक	आ.व. ०७६/०७७ को प्रस्तावित	आ.व. ०७६/०७ ७ को यथार्थ	उप लब्धि प्रति शत	आ.व ०७७/७८ को प्रस्तावित	आ.व. ०७७/०७ ८ को यथार्थ	उप लब्धि प्रति शत	आ.व ०७८/७९ को प्रस्तावित	आ.व ०७८/७९ को यथार्थ	उप लब्धि प्रति शत	आ.व ०७९/८० को प्रस्तावित	आ.व ०७९/८० चैत्र यथार्थ	उप लब्धि प्रति शत	प्रक्षेपित अनुमान को वृद्धिदर	यथार्थ प्राप्ती को वृद्धिदर
आय	५०१७५१	४६०३१६	९१.७	५५१६१८	३८२९९७	६९.४	५७८३६०	५५२६३९	९५.६	६१६१२६	३८१४११	६१.९	-५.०	४.८
राजश्व	१०४११८	५७४८०	५५.२	१००४२२	७४३६७	७४.४	१०२६५७	८५२३६	८५.२	१२२५२४	४९४३३	४०.३	-४.०	३.८
आन्तरिक श्रोत	२६७००	३८७३	१४.५	१६८०५	६००९	६.०	२४२००	७२०१	७.२	२४०२६	२२०८	९.२	२.७	१५.१
११३१३ सम्पत्ति कर	५००	१७५७	३५१.४	१५००	०	०.०	१०००	०	०.०	११००	०	०.०	-१७.९	०.०
११३१४ भुमिकर मालपोत	०	०	०.०	११५०	६५७	०.७	१५००	७३३	०.७	११००	२५५	२३.२	-१००	-१००
११३२१ घरवहाल कर	२०	५७	२८६.१	५००	५९५	०.६	५००	२३२	०.२	६००	१३०	२१.७	-५७.३	-१८.६
११३२२ बहाल विरौटी कर	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
११४५१ सवारी साधन कर	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
११४५२ पूर्वाधार सेवाको उपयोगमा लाग्ने कर	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
११४७९ अन्य मनारञ्जन कर	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
११६९१ अन्य कर	०	०	०.०	५००	७३२	०.७	१५००	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१३४११ अन्य संस्थागत आन्तरिक अनुदान	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	७८७६	८१८	१०.४	-१००	-१००
१४१५१ सरकारी सम्पत्ति वहालबाट प्राप्त आय	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१४१९१ पर्यटन शुल्क	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१४२१३ अन्य विक्रिबाट प्राप्त आय	८४००	०	०.०	०	०	०.०	७०००	१५७	०.२	१००००	०	०.०	-४.३	०.०
१४२१८ विद्युत सेवा सुल्क	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१४२१९ अन्य सेवा सुल्क तथा विक्रि	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१४२२१ न्यायिक दस्तुर	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१४२२२ पार्क प्रवेश शुल्क	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१४२२४ परिक्षा शुल्क	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१४२२९ अन्य प्रशासनिक सेवा सुल्क	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१४२४१ पर्किङ शुल्क	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१४२४२ नक्सापास दस्तुर	२२५	०	०.०	५००	६३१	०.६	४००	२०	०.०	७००	६६	९.५	-२४.७	-१००
१४२४३ सिफारिस दस्तुर	२०००	१११	५.५	५००	१०६९	१.१	५००	१४६१	१.५	११००	४६९	४२.६	१६.१	-३०.३
१४२४४ व्यक्तिगत घटना दस्तुर	५००	१२	२.३	५००	६७३	०.७	४००	३०८	०.३	५००	८३	१६.७	०.०	-३९.०

शिर्षक	आ.व. ०७६/०७७ को प्रस्तावित	आ.व. ०७६/०७७ को यथार्थ	उप लब्धि प्रति शत	आ.व ०७७/७८ को प्रस्तावित	आ.व. ०७७/०७८ को यथार्थ	उप लब्धि प्रति शत	आ.व ०७८/७९ को प्रस्तावित	आ.व ०७८/७९ को यथार्थ	उप लब्धि प्रति शत	आ.व ०७९/८० को प्रस्तावित	आ.व ०७९/८० चैत्र यथार्थ	उप लब्धि प्रति शत	प्रक्षेपित अनुमान को वृद्धिदर	यथार्थ प्राप्ती को वृद्धिदर
१४२४५ नाता प्रमाणित दस्तुर	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१४२४९ अन्य दस्तुर	१५५	९५८	६१८.२	१५५	९५८	१.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१४२५३ व्यवसाय रजिष्टेशन दस्तुर	५००	१०९	२१.७	५००	६९५	०.७	४००	२६८	०.३	५५०	३३६	६१.१	-२.४	-२४.६
१४२६५ अन्य क्षेत्रको आय	३४००	८७०	२५.६	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१४३११ न्यायिक दण्ड, जरिवाना र जफत	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१४३१२ प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१४३१३ धरौटी सदरस्याहा	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१४५२१ प्रदुषण नियन्त्रण शुल्क	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१४५२९ अन्य राजश्व	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	५००	५०	१०.०	-१००	-१००
१४६११ व्यवसाय कर	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१४४२१ पुंजीगत हस्तान्तरण	११०००	०	०.०	११०००	०	०.०	११०००	४०२२	४.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१५१११ बेरुजु	०	०	०.०	०	०	०.०	२०००	१७३७	१.७	५००	४४२	८८.३	-१००	-१००
१४५२३ लागत सहभागिता	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
३२१२२ बैंक मौजदात	१०८३१८	११६७७६	१०७.८	२२८५५८	२२८५५८	२२८.६	२९०७६३	०	०.०	२६८५७१	२६८५७१	१००	-२०.३	-१८.८
राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	७७४१८	५३६०७	६९.२	८३६१७	६८३५८	६८.४	७८४५७	७८०३५	७८.०	९८४९८	४७२२५	४७.९	-५.८	३.२
११३१५ घरजग्गा रजिष्टेशन दस्तुर	०	०	०.०	०	०	०.०	२०००	७१४	०.७	२०००	८३४	४१.७	-१००	-१००
११४११ बाँडफाँडभई प्राप्त हुने मुल्य अभिवृद्धि कर	७३९००	५०५८९	६८.५	७२६२४	६२६५२	६२.७	३६५६८	५०१९३	५०.२	८८५९५	४२३६८	४७.८	-४.४	४.५
११४२१ बाँडफाँडभई प्राप्त हुने अन्त:शुल्क	०	०	०.०	०	०	०.०	३६५६८	२१८२२	२१.८	०	०	०.०	०.०	०.०
११४५६ बाँडफाँबाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर	३३२१	३०१८	९०.९	३७९६	५७०७	५.७	३३२१	५३०६	५.३	६२८२	३९३०	६२.६	-१४.७	-६.४
१४१५३ बाँडफाँडभई प्राप्त वन रोयल्टी	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	६१	३४	५५.७	-१००	-१००
१४१५४ बाँडफाँडभई प्राप्त खानी तथा खनिज रोयल्टी	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१४१५६ बाँडफाँडभई प्राप्त विद्युत सम्बन्धी रोयल्टी	१९७	०	०.०	१९७	०	०.०	०	०	०.०	६०	५९	९८.५	३४.४	-१००
१४१५७ बाँडफाँडभई प्राप्त दहत्तर बहत्तरको विक्रिबाट प्राप्त हुने आय	०	०	०.०	७०००	०	०.०	०	०	०.०	१५००	०	०.०	-१००	०.०

शिर्षक	आ.व. ०७६/०७७ को प्रस्तावित	आ.व. ०७६/०७७ को यथार्थ	उप लब्धि प्रति शत	आ.व ०७७/७८ को प्रस्तावित	आ.व. ०७७/०७८ को यथार्थ	उप लब्धि प्रति शत	आ.व ०७८/७९ को प्रस्तावित	आ.व ०७८/७९ को यथार्थ	उप लब्धि प्रति शत	आ.व ०७९/८० को प्रस्तावित	आ.व ०७९/८० चैत्र यथार्थ	उप लब्धि प्रति शत	प्रक्षेपित अनुमान को वृद्धिदर	यथार्थ प्राप्ती को वृद्धिदर
१४१७२ बाँडफाँड हुने राजश्व (विज्ञापन कर)	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
अन्तर सहकारी वित्तीय हस्तान्तरण	३९७६३३	४०२८३७	१०१.३	४५११९६	३०८६३०	६८.४	४७५७०३	४६७४०३	९८.३	४९३६०२	३३१९७८	६७.३	-२०.३	-१८.८
नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान	३८५४४४	३८८१४८	१००.७	४२९०२३	२९९५००	२९९.५	४४८०८५	४४४७८५	४४४.८	४७४९००	३१७९५२	६७.०	-५.१	५.१
१३३११ समानीकरण अनुदान	१३४७००	१४३९८१	१०६.९	१३५१००	१०१३२५	१०१.३	१४१६००	१४१६००	१४१.६	१५१९००	११३९२५	७५.०	-३.०	६.०
१३३१२ शर्शत अनुदान चालु	२५०७४४	२४४१६७	९७.४	२९३९२३	१९८१७५	१९८.२	२८७४८५	२८४१८५	२८४.२	२८९३००	१९१०८४	६६.१	-३.५	६.३
१३३१३ शर्शत अनुदान पुँजिगत	०	०	०.०	०	०	०.०	१९०००	१९०००	१९.०	१५२००	९१६६	६०.३	-१००	-१००
१३३१४ विषेश अनुदान चालु	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१३३१५ विषेश अनुदान पुँजिगत	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१३३१६ समपुरक अनुदान चालु	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१३३१७ समपुरक अनुदान पुँजिगत	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	१८५००	३७७७	२०.४	-१००	-१००
१३३१८ अन्य अनुदान चालु	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
प्रदेश सरकारबाट	१२१८९	१४६८९	१२०.५	२२१७३	९१३०	९.१	२७६१८	२२६१८	२२.६	१८७०२	१४०२७	७५.०	-१०.१	१.२
१३३११ समानीकरण अनुदान	१२१८९	१४६८९	१२०.५	१२१७३	९१३०	९.१	१७६१८	१७६१८	१७.६	१८७०२	१४०२७	७५.०	-१०.१	१.२
१३३१२ शर्शत अनुदान चालु	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१३३१३ शर्शत अनुदान पुँजिगत	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१३३१४ विषेश अनुदान चालु	०	०	०.०	०	०	०.०	५०००	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१३३१५ विषेश अनुदान पुँजिगत	०	०	०.०	०	०	०.०	०	२५००	२.५	०	०	०.०	०.०	०.०
१३३१६ समपुरक अनुदान चालु	०	०	०.०	१००००	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०
१३३१७ समपुरक अनुदान पुँजिगत	०	०	०.०	०	०	०.०	५०००	२५००	२.५	०	०	०.०	०.०	०.०
१३३१८ अन्य अनुदान चालु	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०	०	०.०	०.०	०.०

नोटः

१. यो विवरणमा वार्षिक वृद्धिदर निकाल्दा तथा बजेटको कुल गणना निकाल्दा गाउँपालिकाको शिर्षक नं. १५१११ को बेरुजु र शिर्षक नं. ३२१२२ को बैंक मौजदातलाई समावेश गरिएको छैन ।

२. गाउँपालिकाको आन्तरिक आय तर्फको शिर्षक नं ११६९१ को अन्य कर शिर्षकमा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा प्राप्त भएको भनि प्राप्त विवरण रु.२९१९३८८१९/- लाई तुलनात्मक रुपमा गाउँपालिकाको आय शिर्षकको अन्य आयका रकमको दरसँग अत्यन्तै फरक ढाँचाको आय जस्तो देखिएकोले अरु नै शर्षिकको विवरण यो खण्डमा समावेश गरिएको ठानी संलग्न गरिएको छैन ।

३. यो तालिकामा आर्थिक गणना शुरु र अन्तिम बिन्दुको आधारमा वार्षिक वृद्धिदरको गणना शुत्रः CAGR= $\left\{\frac{Ending\ Value}{Begining\ Value}\right\}^{\left[\frac{1}{Number\ of\ Years}\right]} - 1$ को प्रयोग गरिएको छ ।

(यहाँः CAGR = औसत वार्षिक वृद्धिदर, Ending Value = अन्तिम वर्षको यथार्थ रकम, Beginning Value = पहिलो वर्षको यथार्थ रकम, Number of Year = वृद्धि दर गणना गरेको कुल वर्ष संख्या)

(श्रोतः सिरानचोक गाउँपालिका २०७९)

९.२ संस्थागत व्यवस्था तथा मानव संशाधन योजना

९.२.१ पृष्ठभूमि

यस गाउँपालिकाको कार्यजिम्मेवारी, शासन सञ्चालन, सेवा प्रवाह र विकास निर्माण सम्बन्धी व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न कर्मचारी समायोजन सम्बन्धी संघीय कानूनको व्यवस्था अनुसार कर्मचारी समायोजन, लोकसेवा सेवा आयोगमा मागगरी स्थायी पदपूर्ती र करार सेवाबाट कर्मचारी व्यवस्थापन गरिएकोछ। हाल गाउँ कार्यपालिका कार्यालय, विषयगत शाखा तथा एकाइ, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा सेवा केन्द्रमा गरी जम्मा १२१ जना कर्मचारी कार्यरत रहेका र जसमध्ये ७१ जना प्राविधिक जनशक्ति रहेकाछन् । गाउँपालिकामा स्थायी कर्मचारी दरवन्दी अनुसार कर्मचारी पर्याप्त मात्रमा कर्मचारी उपलव्ध नरहेको साथै प्राविधिक तहका कर्मचारीहरु करारमा नियूक्त गरी कार्यसञ्चालन गरिएको छ । गाउँपालिकामा आमा समूह, महिला समूह, कृषक समूह लगायतका सामुदायिक संस्था, गै.स.स., सरोकारबाला निकायहरु बीच समन्वय र सहकार्यका साथ कार्यसञ्चालन हुने गरेको छ ।

९.२.२ समस्या तथा चुनौती

प्रविधिमा गुणस्तरीय पहुँचमा रहेको न्युनता गाउँपालिकाको संस्थागत संरचनालाई प्रविधिमैत्री बनाउने चुनौती रहेकोछ। निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु, गै.स.स, सामुदायिक संस्थाका पदाधिकारी सबैको क्षमता पर्याप्त मात्रामा बढने सकिरहेको देखिँदैन । पर्याप्त मात्रामा ज्ञान, अनुभवी, दक्ष मानव संसाधानको अभावका कारण प्रशासन प्रभावकारी हुन नसक्नु, उपलव्ध जनशक्तिको सहि व्यवस्थापन हुन नसक्नु साथै दक्ष प्राविधिक जनशक्ति प्राप्त हुन नसक्नु, स्वास्थ्य क्षेत्रको भौतिक संरचना, जनशक्ति, प्रविधी विकासको समस्याको विद्यमानता तथा संस्थागत संरचना तथा मानव संसाधन विकास सम्बन्धी आवश्यक नीति तर्जुमा गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने चुनौती रहेको ।

९.२.३ संभावना तथा अवसर

विभिन्न चुनौतीका वावजुत प्रशासनिक संरचनालाई प्रभावकारी तथा प्रविधिमैत्री बनाउने कार्यक्रम तर्जुमा गर्न सकिने, सार्वजनिक सरोकारका व्यक्तिहरुको मनोवल अभिवृद्धि गर्न विशेष कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न सकिने, कर्मचारी अभाव तथा कामगर्ने जनशक्ति व्यवस्थापनका लागि करारमा कर्मचारी नियूक्त गरि कर्य सञ्चालन गराउन सकिने, कर्मचारी प्रशासन तथा जनप्रतिनिधिको क्षमता तथा मनोवल वृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने, प्रदेश तथा केन्द्रिय सरकार सँग समन्वय गरी संस्थागत संरचना लाई थप प्रभावकारी बनाउन सकिने तथा कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधी सँग कार्यसम्पादन करार गरी लक्ष्य अनुरुप प्रगति हाँसिल गर्न सकिने जस्ता सम्भानाहरू पनि सिरानचोक गाउँपालिकामा रहेका छन् ।

९.२.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

संस्थागत विकासप्रमी मानवस्रोत र प्रविधिमैत्री संरचनाः सिरानचोकको चाहानाः

लक्ष्यः

१. गाउँपालिकाका सबै संस्थागत संरचनालाई प्रविधिमैत्री, अपांगमैत्री तथा आधारभूत सुविधा सम्पन्न बनाइ उपर्युक्त र दक्ष मानव स्रोत परिचालनबाट आर्थिक विकास गर्दै संस्थागत सम्वृद्धि हासिल गर्नु,

उद्देश्य

१. प्रभावकारी सँगठन संरचना निर्माण भएसँगै संस्थागत क्षमता विकास भई प्रविधियुक्त दक्ष मानव स्रोतको उपयोबाट गुणस्तरीय सेवा प्रवाहमा अभिवृद्धि गर्नु ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

क) संस्थागत संरचना विकास

- प्रशासनिक संरचनालाई प्रभावकारी तथा प्रविधिमैत्री बनाउने कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- कर्मचारी क्षमता विकास योजना बनाइने छ ।
- सेवा प्रवाहसँग सम्बन्धित विषयगत शाखाहरुको वडा स्तरसम्म पुनः संरचना गरिनेछ ।
- सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय, न्यून समय लागत छिटो सेवा उपलव्ध बनाउन सम्भव भएका सेवा सुविधाहरु अनलाइन, वडा कार्यालय एवं सेवा केन्द्रबाट उपलव्ध गराउदै वडा कार्यलयहरुलाई भौतिक श्रोत साधन सुविधायुक्त बनाइनेछ ।
- विषयगत समिति र न्यायिक समितिको क्षमता विकास गरी कार्यसम्पादन स्तर अभिवृद्धि गरिने।
- गाउँपालिकामा लैङ्गिकमैत्री एवं समावेशीताका आधारमा कर्मचारी दरबन्दी निर्धारण गरिनेछ ।
- संगठन तथा व्यवस्थापन अध्ययन गरी गाउँपालिकाको वडा स्तर सम्म आवश्यकतानुसारको संरचना तयार गरी लागु गरिने छ ।
- प्रदेश तथा केन्द्रिय सरकार सँग समन्वय गरी भौतिक तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गरी संस्थागत संरचना लाई थप प्रभावकारी बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

ख) मानव संसाधन विकास

- तालिम, तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम बाट गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधि एवं कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरी निर्णय प्रक्रिया र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीता ल्याइनेछ ।
- सार्वजनिक सरोकारका व्यक्तिको मनोवल अभिवृद्धि गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा रहेको कर्मचारी अभाव तथा कामगर्ने जनशक्ति व्यवस्थापनका लागि करारमा कर्मचारी नियूक्त गरी कार्य सञ्चालन गराईनेछ ।

- गाउँपालिकाका अन्तर्गत विद्यालय, विषयगत कार्यालय एवं सरकारी कार्यालयहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरुसँग कार्यसम्पादन सम्झौता गरिने छ र नियमित मूल्याङकनका मापदण्ड निर्धारण गरी मापदण्डका आधारमा उत्कृष्टलाई पुरस्कृत गर्ने अभ्यासको थालनी गरिनेछ ।
- गाउँपालिका अन्तर्गत सहकारी, गै.स.स., नागरिक समाज, सामुदायिक संस्था, निजी क्षेत्रमा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई तालिम, अभिमुखीकरण मार्फत क्षमता अभिवृद्धि गरी दक्ष, सबल, सक्षम जनशक्ति विकास गरिनेछ ।
- जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको स्प्रष्ट जवाफदेहिता सहितको कार्य विभाजन तथा आचरसंहिता लागु गरिनेछ ।
- गाउँपालिका तथा सभामा लक्षित समूहको समुचित प्रतिनिधित्व गराइ समावेशी गराउनका साथै जुनसुकै क्षमता विकास कार्यक्रममा सहभागी छनौट गर्दा महिला, दलित, जनजाति र अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

ग) संस्थागत संरचना तथा मानव संसाधन विकास नीति

- संस्थागत संरचना विकास सम्बन्धी पालिका स्तरिय कार्यविधी निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ र सो को नियमन तथा अनुगमनका लागि पालिका स्तरिय समिति गठन गरिनेछ ।
- मानव संसाधन विकास सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा नियमन गरिनेछ ।

९.२.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय
		०७८/७९	०७९/८०	०८०/८१	०८३/८४		
प्रभाव तहः गाउँपालिकाको पुँजी निर्माण प्रक्रियालाई योगदान पुऱ्याउने गरी योजना व्यवस्थापनको कार्ययोजना तयार भएको हुने							
वार्षिक नीति कार्यक्रममा आर्थिक विकास तथा आयमूलक क्षेत्रमा लगानी	प्रतिशत	२.३	२.२९	३	३.५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
असर तहः स्थानीय योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनमा व्यापक जनसहभागिता साथै नतिजामुखी अनुगमन मूल्याङ्कनको सुनिश्चितता भएको हुने							
श्रोत नक्शा सहित खण्डीकृत वस्तुगत विवरण तयारी तथा अद्यावधिक भएको विषयक्षेत्रगत (पालिकाको समग्र, कृषिक्षेत्र, जैविक विविधता.... आदि)	संख्या	०	०	२	५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
स्थानीय गौरबका आयोजनाको सूची आयोजनाहरु	संख्या	७	७	७	७	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
तर्जुमा भएका विषय क्षेत्रगत गुरुयोजना (कृषि, पर्यटन, यातायात गुरुयोजना .....)	संख्या	२	६	१०	१४	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
कूल आयोजना मध्ये उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन भएका आयोजना	प्रतिशत	९७.४	९८	९८	९८	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
निर्धारित समयमा सम्पन्न आयोजना/कार्यक्रमहरु	प्रतिशत	७६.५	७७	८०	८३	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
पालिकामा सञ्चालित संघीय आयोजना तथा कार्यक्रम	संख्या	१	५	१०	१५	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
पालिकामा सञ्चालित प्रदेश आयोजना तथा कार्यक्रम	संख्या	१	३	८	१३	गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
प्रतिफल तह							
प्राविधिक जनशक्ति व्यवस्थापन भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
डिपिआर एवं योजना बैङ्क तयारी भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
विषयगत क्षेत्रको गुरुयोजना निर्माण भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.
आवधिक योजना तथा मध्यमकालीन खर्च संरचना तयारी भएको हुने						गा.पा.पार्श्व चित्र	गा.पा.

९.३ विषयक्षेत्र अनुसार अनुमानित बजेट

सिरानचोक गाउँपालिकाको आगामी पाँच वर्षको अनुमानित प्रक्षेपण यो खण्डमा गरिएकोछ। यो अनुमानमा लिइएका योजना तथा गाउँपालिकाका गौरभका आयोजना अनुसूची तीनमा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका १२: विषयक्षेत्र अनुसारको वजेट प्रक्षेपण अनुमान *(रु.लाखमा)*

विषय क्षेत्र	कुल अनुमानित लागत	प्रतिशत
१. आर्थिक विकास	**१३०९०**	**२२.७०**
कृषि पशुपंक्षी विकास	४०७०	७.०६
उद्यम तथा व्यवसाय	३६२०	६.२८
पर्यटन विकास	३२००	५.५५
बैंक वित्तीय संस्था तथा सहकारी	२२००	३.८२
२. सामाजिक विकास	**१६९२०**	**२९.३४**
शिक्षा	४१००	७.११
स्वास्थ्य	५६२०	९.७५
खानेपानी सरसफाई	१६४०	२.८४
सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक समता	३१६०	५.४८
युवा तथा खेलकुद	२४००	४.१६
३. पूर्वाधार विकास	**१७६००**	**३०.५२**
सडक, पुल	१३०००	७३.८६
आवास वस्ती विकास	३०००	१७.०५
विद्युत तथा उर्जा	१६००	९.०९
४.वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	**७५५०**	**१३.०९**
वन तथा जैविक विविधता	१६००	२१.१९
जलाधार तथा भुमि संरक्षण	३०५०	४०.४०
सुन्दरता तथा स्वच्छता	८००	१०.६०
विपद व्यवस्थापन	२१००	२७.८१
५. सुशासन तथा क्षमता विकास	**२५००**	**४.३४**
संस्थागत तथा मानव संसाधन क्षमता	२५००	४.३४
कुल बजेट	**५७,६६०**	**१००**

यहाँ गरिएको अनुमान प्रक्षेपणका योजनाको पूर्ण कार्यान्वयनका लागि आगामी पाँच वर्षका लागि गाउँपालिकालाई ५ अरव ७६ लाख ६० हजार रकम आवश्यक पर्ने देखिन्छ। आय प्रक्षेपण तर्फ गाउँपालिकाले आगामी पाँच वर्षको गाउँपालिकाको आय परिचालन ३ अरव २९ करोड ६४ लाख गर्न सक्ने देखिन्छ। यसका आधारमा तुलना गर्दा गाउँपालिकालाई यो आवधिक विकास योजनाको पुर्ण कार्यान्वयनको लागि थप २ अरव ४६ करोड ९६ लाख न्युनता रहने हुन्छ। तसर्थ न्युनता पूर्ती गर्नको लागि आकर्षक परियोजनाको लागि सिरानचोक लगानी सम्मेलन, केन्द्र र

प्रदेश सरकारबाट ऋण परिचालन, दातृनिकाय सँगको प्रभावकारी पहल जस्ता उपायबाट श्रोत जुटाउन पहल गर्न सकिन्छ ।

९.४ स्रोत अनुमान तथा प्रक्षेपण

सिरानचोक गाउँपालिकामा २०७७/७८ मा विश्वव्यापी कोभिडको चपेटाबाट अछुतो रहन सकेको छैन । तसर्थ गाउँपालिकाको आगामी पाँच वर्षको आय प्रक्षेपण गर्दा आर्थिक वर्ष २०७६/७७ वार्षिक बजेटले लिएको लक्ष्यका आधारमा समग्र कुल उपलव्धी ९१.७ प्रतिशत र आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक बजेटले लिएको लक्ष्यका आधारमा कुल उपलव्धी ९५.६ प्रतिशत रहेको पाइयो । यो खण्डमा आधार वर्ष चालु आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा वार्षिक बजेटले लिएको कुल लक्ष्य ६१ करोड ६१ लाख २६ हजारमा पनि ९५ प्रतिशत उपलब्धि हुने अनुमान गरी प्रक्षेपण गरिएको छ । यो प्रक्षेपणमा वेरुजु र वैङ्क मौज्दातलाई समावेश गरिएको छैन । यसमा हेर्दा आगामी पाँच वर्षको गाउँपालिकाको आय परिचालन ३ अरव २९ करोड ६४ लाख हुने देखिन्छ। यहाँको गणना गर्दा विगत राजश्व परिचालनको प्रवृत्ति हेर्दा आन्तरिक श्रोतको खुद वृद्धिदर १५ प्रतिशतको हाराहारीमा रहेकोछ र संघिय सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान ५ प्रतिशतको दरमा वृद्धि हुँदै आएको छ । तसर्थ सोही मुल आधार लिई आगामी पाँच वर्ष आन्तरिक श्रोतको खुद वृद्धिदर १५ प्रतिशतको दरले वृद्धि हुने तथा राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम र अन्तर सहकारी वित्तीय हस्तान्तरण वापत प्राप्त हुने रकम वार्षिक ५ प्रतिशतले वृद्धि हुँदै जाने प्रक्षेपण गरिएकोछ ।

तालिका १३: सिरानचोक गाउँपालिकाको आगामी पाँच वर्षको प्रक्षेपण अनुमान *(रु.लाखमा)*

शिर्षक	आ.व २०७९/८०	आ.व २०८०/८१	आ.व २०८१/८२	आ.व २०८२/८३	आ.व २०८३/८४	जम्मा पाँच वर्षको कुल प्रक्षेपण
आय	५९१५	६२३४	६५७२	६९३१	७३१३	३२९६४
राजश्व	११७६	१२५८	१३४८	१४४५	१५५३	६७८०
आन्तरिक श्रोत	२३१	२६५	३०५	३५१	४०३	१५५५
११३१३ सम्पत्ति कर	११	१२	१४	१६	१८	७१
११३१४ भुमिकर मालपोत	११	१२	१४	१६	१८	७१
११३२१ घरवहाल कर	६	७	८	९	१०	३९
११३२२ बहाल विरौटी कर	०	०	०	०	०	०
११४५१ सवारी साधन कर	०	०	०	०	०	०
११४५२ पूर्वाधार सेवाको उपयोगमा लाग्ने कर	०	०	०	०	०	०
११४७९ अन्य मनारञ्जन कर	०	०	०	०	०	०
११६९१ अन्य कर	०	०	०	०	०	०
१३४११ अन्य संस्थागत आन्तरिक अनुदान	७६	८७	१००	११५	१३२	५१०
१४१५१ सरकारी सम्पत्ति वहालबाट प्राप्त आय	०	०	०	०	०	०
१४१९१ पर्यटन शुल्क	०	०	०	०	०	०

शिर्षक	आ.व २०७९/८०	आ.व २०८०/८१	आ.व २०८१/८२	आ.व २०८२/८३	आ.व २०८३/८४	जम्मा पाँच वर्षको कुल प्रक्षेपण
१४२१३ अन्य विक्रिबाट प्राप्त आय	९६	११०	१२७	१४६	१६८	६४७
१४२१८ विद्युत सेवा सुल्क	०	०	०	०	०	०
१४२१९ अन्य सेवा सुल्क तथा विक्रि	०	०	०	०	०	०
१४२२१ न्यायिक दस्तुर	०	०	०	०	०	०
१४२२२ पार्क प्रवेश शुल्क	०	०	०	०	०	०
१४२२४ परिक्षा शुल्क	०	०	०	०	०	०
१४२२९ अन्य प्रशासनिक सेवा सुल्क	०	०	०	०	०	०
१४२४१ पर्किङ शुल्क	०	०	०	०	०	०
१४२४२ नक्सापास दस्तुर	७	८	९	१०	१२	४५
१४२४३ सिफारिस दस्तुर	११	१२	१४	१६	१८	७१
१४२४४ व्यक्तिगत घटना दस्तुर	५	६	६	७	८	३२
१४२४५ नाता प्रमाणित दस्तुर	०	०	०	०	०	०
१४२४९ अन्य दस्तुर	०	०	०	०	०	०
१४२५३ व्यवसाय रजिष्टेशन दस्तुर	५	६	७	८	९	३६
१४२६५ अन्य क्षेत्रको आय	०	०	०	०	०	०
१४३११ न्यायिक दण्ड, जरिवाना र जफत	०	०	०	०	०	०
१४३१२ प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत	०	०	०	०	०	०
१४३१३ धरौटी सदरस्याहा	०	०	०	०	०	०
१४५२१ प्रदुषण नियन्त्रण शुल्क	०	०	०	०	०	०
१४५२९ अन्य राजश्व	५	६	६	७	८	३२
१४६११ व्यवसाय कर	०	०	०	०	०	०
१४४२१ पुंजीगत हस्तान्तरण	०	०	०	०	०	०
१५१११ बेरुजु	५	५	५	५	५	०
१४५२३ लागत सहभागिता	०	०	०	०	०	०
३२१२२ बैंक मौजदात	२६८६	२६८६	२६८६	२६८६	२६८६	०
राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	९४६	९९३	१०४३	१०९५	११४९	५२२५
११३१५ घरजग्गा रजिष्टेशन दस्तुर	१९	२०	२१	२२	२३	१०६
११४११ बाँडफाँडभई प्राप्त हुने मुल्य अभिवृद्धि कर	८५१	८९३	९३८	९८५	१०३४	४७००
११४२१ बाँडफाँडभई प्राप्त हुने अन्त:शुल्क	०	०	०	०	०	०
११४५६ बाँडफाँबाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर	६०	६३	६६	७०	७३	३३३
१४१५३ बाँडफाँडभई प्राप्त वन रोयल्टी	१	१	१	१	१	३

शिर्षक	आ.व २०७९/८०	आ.व २०८०/८१	आ.व २०८१/८२	आ.व २०८२/८३	आ.व २०८३/८४	जम्मा पाँच वर्षको कुल प्रक्षेपण
१४१५४ बाँडफाँडभई प्राप्त खानी तथा खनिज रोयल्टी	०	०	०	०	०	०
१४१५६ बाँडफाँडभई प्राप्त विद्युत सम्बन्धी रोयल्टी	१	१	१	१	१	३
१४१५७ बाँडफाँडभई प्राप्त दहत्तर बहत्तरको विक्रिबाट प्राप्त हुने आय	१४	१५	१६	१७	१८	८०
१४१७२ बाँडफाँड हुने राजश्व (विज्ञापन कर)	०	०	०	०	०	०
अन्तर सहकारी वित्तीय हस्तान्तरण	४७३९	४९७६	५२२४	५४८५	५७६०	२६१८४
नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान	४५५९	४७८७	५०२६	५२७८	५५४२	२५१९२
१३३११ समानीकरण अनुदान	१४५८	१५३१	१६०८	१६८८	१७७२	८०५८
१३३१२ शर्शत अनुदान चालु	२७७७	२९१६	३०६२	३२१५	३३७६	१५३४६
१३३१३ शर्शत अनुदान पुँजिगत	१४६	१५३	१६१	१६९	१७७	८०६
१३३१४ विषेश अनुदान चालु	०	०	०	०	०	०
१३३१५ विषेश अनुदान पुँजिगत	०	०	०	०	०	०
१३३१६ समपुरक अनुदान चालु	०	०	०	०	०	०
१३३१७ समपुरक अनुदान पुँजिगत	१७८	१८६	१९६	२०६	२१६	९८१
१३३१८ अन्य अनुदान चालु	०	०	०	०	०	०
प्रदेश सरकारबाट	१८०	१८९	१९८	२०८	२१८	९९२
१३३११ समानीकरण अनुदान	१८०	१८९	१९८	२०८	२१८	९९२
१३३१२ शर्शत अनुदान चालु	०	०	०	०	०	०
१३३१३ शर्शत अनुदान पुँजिगत	०	०	०	०	०	०
१३३१४ विषेश अनुदान चालु	०	०	०	०	०	०
१३३१५ विषेश अनुदान पुँजिगत	०	०	०	०	०	०
१३३१६ समपुरक अनुदान चालु	०	०	०	०	०	०
१३३१७ समपुरक अनुदान पुँजिगत	०	०	०	०	०	०
१३३१८ अन्य अनुदान चालु	०	०	०	०	०	०

९.५ स्रोत परिचालन रणनीति

क) संघ तथा प्रदेश सरकार: गाउँपालिकाले संघ र प्रदेश सरकारको प्राथमिकता क्षेत्र अन्तर्गत पर्ने आयोजनाहरुका लागि संघ र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी आवश्यक पर्ने अपुग वित्तीय स्रोत जुटाउन सक्छ। यस अन्तर्गत विशेष गरी सामाजिक तथा पूर्वाधार क्षेत्र अन्तर्गतका उपक्षेत्रगत आयोजनाहरुको सूचि तयार पारी संघ र प्रदेश सरकारसँग गाउँपालिकाले सहकार्यको आधार तयार पार्नेछ।

ख) गाउँपालिका तथा अन्तरपालिका: गाउँपालिकाको प्राथमिकतामा पर्ने तथा सिमाना जोडिएका स्थानीय तहहरुसँगको साझा चासोका आयोजनाहरुका लागि गाउँपालिकाले अन्तरपालिका आयोजनाको प्रारुप तयार पारी वित्तीय स्रोत व्यवस्थापनको रणनीति बनाउनेछ ।

ग) **नीजि क्षेत्रसँगको सहकार्यः** नीजि क्षेत्रलाई आकर्षण गर्न सकिने मुनाफा जन्य आयोजनाहरुको प्रारुप तयार पारी गाउँपालिकाले नीजि क्षेत्रको स्रोतलाई परिचालन गर्ने वातावरण तयार पार्ने छ ।

घ) **सहकारी तथा जनसहभागिताः** सार्वजनिक चासोका आयोजनाहरुका लागि वित्तीय स्रोत जुटाउन सहकारी तथा जनसहभागिता सँग सहकार्य गर्ने मोडालिटी तय गर्नेछ ।

९.६ आवधिक योजना कार्यान्वयन

सिरानचोक गाउँपालिकाले बृहत छलफलद्वारा तयार पारेको पञ्चवर्षिय आवधिक योजनाको सफलता यसको कार्यान्वयन सँग जोडिएको छ । एक तर्फ दीगो विकास लक्ष्यले सन २०३० सम्मका लागि सम्पुर्ण देशहरुले प्राप्त गर्नु पर्ने आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार, वातावरणीय तथा संस्थागत विकासका सूचकहरु तोकेको छ भने संघीय सरकारले पनि सन २१०० सम्ममा प्राप्त गर्ने गरी समृद्धि र सुखका लक्ष्य तोकेको छ । यी सबै लक्ष्यको व्यवहारिक प्राप्ति स्थानीय सरकारको योजना कार्यान्वयनको प्रभावकारीतामा भर पर्दछ । तसर्थ गाउँपालिकाले उल्लेखित दीगो तथा राष्ट्रिय लक्ष्यको स्थानीयकरण प्रस्तुत आवधिक योजनाको कार्यान्वयन बाट गर्नु पर्ने हुन्छ ।

९.६.१ वर्तमान अवस्था

स्थानीय तहहरु सात चरणको वार्षिक योजना तर्जुमा प्रक्रियामा बढी अभ्यस्त भएको अवस्था छ । सिरानचोक गाउँपालिकाको हकमा पनि यही कुरा लागु हुन्छ । तर प्रस्तुत आवधिक योजनाले कार्यक्रम कार्यान्वयनलाई प्रतिफलका रुपमा लिई प्रत्येक प्रतिफलको जाँच त्यसले आगामी पाँच वर्षमा सम्बन्धित क्षेत्रमा पार्ने असर र प्रभावद्वारा गर्ने प्रक्रियाको थालनी गरेको छ जुन गाउँपालिकाका लागि नयाँ अभ्यास हो । गाउँपालिकामा उपलव्ध निर्वाचित राजनीतिक प्रतिनिधि र प्रशासकीय जनशक्ति नयाँ योजना कार्यान्वयन पद्धतिका बारेमा जानकार हुनु पर्ने आवश्यकता छ ।

९.६.२ कार्यान्वयन कार्ययोजना

योजना तर्जुमा कार्यशालाले तर्जुमा गरेको आवधिक योजनालाई नगरसभाले अनुमोदन गरी सम्बन्धित शाखा तथा वडा कार्यालयहरुलाई त्यसको अख्तियारी पठाउने गरिन्छ । शाखा तथा वडा कार्यालयहरुले आवधिक योजनामा उल्लिखित लक्ष्य, उद्देश्य, सूचकका आधारमा बनेका रणनीति तथा कार्यनीतिहरुलाई ध्यानमा राखी भावी योजना कार्यान्वयनको खाका तयार पार्नु पर्ने हुन्छ ।

तालिका १४: कार्यान्वयन कार्ययोजनाका चरण	
पहिलो चरण	कार्यान्वयन कार्ययोजना तयारी
दोस्रो चरण	मार्गदर्शन तयारी
तेस्रो चरण	कार्यान्वयन विधिको छनौट
चौथो चरण	अख्तियारी
पाँचौ चरण	अनुगमनको प्रतिवेदन र समीक्षा

९.६.३ मार्गदर्शन तयारी

गाउँसभाबाट अख्तियारी प्राप्त कार्यक्रमको सफल र प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि प्रत्येक शाखाले आफनो शाखासँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरुको मार्गदर्शन तयारी गरी गर्नु पर्ने हुन्छ । मार्गदर्शनका साथसाथै आवश्यकता अनुसार खर्चको अख्तियारी पनि पठाउनु पर्ने हुन्छ ।

९.६.४ कार्यान्वयन विधिको छनौट

गाउँसभाबाट अख्तियारी प्राप्त कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनका लागि विद्यमान संघीय तथा स्थानीय कानुनका आधारमा कार्यक्रम कायान्वयन गर्ने व्यक्ति वा संस्था (उपभोक्ता समिति, ठेक्केदार, करार, गैसस आदि) लाई कार्यक्रमको कार्यान्वयनका लागि आवश्यक सम्फौता गरी गाउँकार्यपालिकामा पठाउनु पर्ने हुन्छ । कार्यक्रमहरु गाउँसभाबाट स्वीकृत भएपछि सोही बमोजिम कार्यान्वयन गर्नु पर्ने हुन्छ । यसरी कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रक्रियामा लैजादा गाउँपालिकाले कार्यक्रम कार्यान्वयन ईकाईबाट प्रगती प्रतिवेदन लिने अभ्यास अपनाईने गरिन्छ ।

९.६.५ अख्तियारी

आवधिक योजनाको अन्तिम प्रतिवेदनलाई गाउँकार्यपालिकाले गाउँसभाबाट पारित गरेपछि उक्त योजनाको वार्षिक कार्ययोजना बनाइ कार्यान्वयनमा लैजानु पर्ने हुन्छ। वार्षिक कार्ययोजना तयार पार्नका लागि गाउँपालिका अध्यक्षले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत (प्रप्रअ) लाई अख्तियारी दिनु पर्ने हुन्छ ।

प्रप्रअले मध्यकालिन खर्चसंरचनालाई आधार बनाइ क्रमागत रुपमा कार्यान्वयन गर्ने गरी आयोजनाहरुको रोलक्रम मिलाएर राख्नु पर्ने हुन्छ । प्रप्रअले रोलक्रममा व्यवस्थापन गरिएका आयोजनाहरुको कार्यान्वनमा विषयगत शाखा तथा वडा कार्यालायहरुसँग कार्यक्रम माग गर्नुपर्ने हुन्छ । माग भई आएका कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनकालागि गाउँकार्यपालिकाले सम्बन्धित शाखा तथा वडा कार्यालयलाई अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने हुन्छ ।

९.६.६ वार्षिक कार्यान्वयन कार्ययोजना

आवधिक योजनाले परिकल्पना गरेका आयोजनाहरुलाई मध्यकालिन खर्च संरचनालाई आधार बनाइ गाउँपालिका प्रशासनले वार्षिक कार्यक्रम कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयनमा लैजानु पर्ने हुन्छ ।

९.६.७ अनुगमन प्रतिवेदन र समीक्षा

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ बमोजिम गाउँकार्यपालिकाले आयोजनाहरु कार्यान्वयनको समय सापेक्ष अनुगमन गरी त्यसबाट प्राप्त तथ्यहरुको चौमासिक रुपमा समीक्षा गरी आयोजना कार्यान्वयनको प्रभावकारीता बढाउन भूमिका खेल्नु पर्ने हुन्छ ।

९.७ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन योजना

स्थानीय तहको विकासको मेरुदण्डको रूपमा रहेका विकास नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरूको सफल कार्यान्वयनका लागि अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । स्थानीय तहले योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा सशक्त स्वःअनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणालीको स्थापना गरी आफूले निर्धारण गरेका लक्ष्य तथा उद्देश्य हासिल गर्ने दिशातर्फ योजनाको प्रगति उन्मुख भएको छ वा छैन भन्ने जानकारी प्राप्त गर्नुपर्ने हुन्छ । कार्यान्वयन चरणको समयमा नै आयोजनाहरूमा भएको लगानी तथा साधनको प्रवाह समुचित ढंगले भएको छ वा छैन, कार्यतालिका अनुसार क्रियाकलापहरू सुचारु भएका छन् वा छैनन साथै व्यवस्थापकीय कमजोरीहरू के के छन् भन्ने जानकारी प्राप्त गर्नुपर्ने हुन्छ । त्यसैले, गाउँपालिकाले आवधिक योजनाको आधारमा वार्षिक विकास योजना तर्जुमा गर्नुपर्ने हुन्छ । वार्षिक योजना कार्यान्वयनका लागि कार्यान्वयन तालिका समेत तयार गर्नुपर्ने र सो कार्यान्वयन तालिकामा बजेट सहितका अनुगमनका कार्यहरूसमेत निर्दिष्ट गरी तदअनुसार अनुगमन गर्ने कार्यप्रणाली स्थापित गरिनु पर्दछ ।

९.७.१ अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको आवश्यकता

योजनाबद्ध विकासको प्रयासमा अनुगमनलाई योजना चक्रको अभिन्न हिस्सा र प्रगति सिंहावलोकन गर्ने प्रमुख आधार मान्ने गरिन्छ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १४ ले उपाध्यक्षको र वडाअध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकारमा योजना तथा कार्यक्रमको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गरी सोको प्रतिवेदन बैठकमा पेस गर्नुपर्ने कानुनी व्यवस्था गरेको छ । त्यस्तै उपाध्यक्षको अध्यक्षतामा अनुगमन समितिको समेत प्रबन्ध भएको देखिन्छ । जिल्ला समन्वय समितिले पनि अनुगमन र वार्षिक समीक्षा गर्नुपर्ने संस्थागत र कानूनी व्यवस्था भएको छ । त्यस्तै ऐनको दफा ८४ ले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले प्रमुखको निर्देशनमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने गराउने कानूनी व्यवस्था गरेको छ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले गाउँपालिकालाई आफ्नो कार्यक्षेत्रभित्र पर्ने विकास योजनाको अनुगमन सम्बन्धी कानूनी संस्थागत तथा कार्यविधिगत जिम्मेवारी समेत किटानी व्यवस्था हुनुलाई प्रभावकारी अनुगमन प्रणाली स्थापना गर्ने अवसरको रूपमा लिनुपर्ने हुन्छ ।

स्थानीय तहहरूको संस्थागत विकास भइनसकेको वर्तमान अवस्थामा उपरोक्त कानूनी व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नु चुनौतीपूर्ण रहेको छ । योजना सम्बद्ध प्राविधिक जनशक्तिको अभावले नियमित अनुगमन प्रभावित भइरहेको अवस्था छ । अनुगमन सम्बन्धी संयन्त्रहरू क्रियाशील हुन सकिरहेका छैनन, अनुगमनका लागि भिन्दै बजेटको विनियोजन समेत हुन सकेको देखिदैन । यसैगरी स्थानीय सरकारका रूपमा विभिन्न विषयगत कार्य जिम्मेवारीहरू प्राप्त भए तापनि ती कार्य जिम्मेवारी अनुसारका अनुगमनका सूचकहरू निर्धारण हुन नसक्नु, तत्तत् विषयगत शाखाबाट आआफ्नो कार्यक्रम अनुसारका क्रियाकलापगत, परिमाणत्मक, नतिजागत, असर वा प्रतिफलगत तहसम्मका सूचकहरू प्राप्त गरी अनुगमन प्रणालीलाई सुव्यवस्थित गर्नु चुनौतीपूर्ण कार्यको रूपमा रहेको छ । प्रतिनिधिहरूलाई अनुगमनको महत्वबोध गराउन नसकिँदा अनुगमनले उचित प्राथमिकता प्राप्त गर्न सकेको देखिँदैन ।

कार्यक्रम अनुसारका चरणगत अनुगमन गरी पूर्वनिर्धारित समय, गुणस्तर, लागतमा कार्य भए नभएको यकिन गर्न कार्यान्वय चरणदेखि नै प्रभावकारी अनुगमन प्रणाली स्थापित गरी नतिजामुखी अनुगमन प्रणालीको स्थापना हुन झनै जरुरी देखिन्छ ।

९.७.२ अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको उद्देश्य/असर

आवधिक विकास योजना र यसबमोजिम तर्जुमा हुने वार्षिक योजनाहरूको नतिजामुखी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन पद्धति स्थापित भई संस्थागत भएको हुनेछ ।

९.७.३ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन रणनीति

- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन बमोजिमको अनुगमन संयन्त्रलाई संस्थागत गरी क्रियाशील गराइनेछ ।
- आवधिक गाउँविकास योजनाले निर्दिष्ट गरेका लक्ष्य, उद्देश्य हासिल भए नभएको लक्ष्य र नतिजा सूचकहरूको विकास गरी मध्यावधि मूल्याङ्कन गरिनेछ ।
- आवधिक गाउँविकास योजनाका आधारमा वार्षिक योजना तर्जुमा गरी योजनाले निर्दिष्ट गरेका लक्ष्यहरू प्राप्त उन्मुख भए नभएको अनुगमन गरिनेछ ।
- विषयगत कार्यक्रमहरूको कार्यक्रमगत सूचकहरूको निर्माण गरी तदअनुसार अनुगमन गरिनेछ ।
- अनुगमनको कार्यतालिका बनाइ अनुगमन गर्ने प्रणालीको विकास गरी, तदअनुसार क्षमता विकासका साथै बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- अनुगमन पश्चात अनुगमनकर्ताबाट लिखित रूपमा अनुगमन प्रतिवेदन लिने, यसलाई नियमित बैठकमा छलफल गरी देखिएका बाधा अड्चन फुकाइनेछ ।
- प्राप्त अनुगमन प्रतिवेदन अनुगमन समितिमा र चौमासिक र वार्षिक प्रतिवेदनको चौमासिक र वार्षिक समीक्षा नियमित रुपमा गाउँपालिकामा सबै सरोकारवालाहरुको संलगनतामा गरिनेछ र तत्काल समस्याको समाधान गरी योजना समयमा नै सम्पन्न गर्न तदारुकता लिइनेछ ।
- चौमासिक समीक्षा तथा स्थानीय तहको समस्या समाधान समितिको बैठकमा अनुगमन समितिबाट समष्टिगत अनुगमन प्राप्त गरी छलफल गरी समस्याको समाधान गर्ने प्रणालीको स्थापना गरिनेछ ।
- योजनाको आर्थिक तथा भौतिक प्रगतिको प्रतिवेदन सम्बन्धित तह, निकायमा तोकिएको समयमा पठाइनेछ । यसका लागि संघ र प्रदेशसंग समन्वय गरी कम्प्युटरमा आधारित एकिकृत सूचना प्रणालीका फर्मेटहरु विकास गरी आबद्ध गरिनेछ ।
- आवधिक गाउँविकास योजनाको मध्यावधि मूल्याङ्कन तेश्रो वर्षमा र अन्तिम मूल्याङ्कन योजनाको समाप्ति पछि गरिनेछ ।
- अनुगमन र मूल्याङ्कन प्रतिवेदन गाउँपालिकाको वेबसाइटमा राखिनुका साथै सार्वजनिक समेत गरिनेछ ।

९.७.४ अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको जिम्मेवारी

आवधिक गाउँविकास योजनाको प्रभाव, असर, प्रतिफलको नतिजा मापन तथा सञ्चालित कार्यक्रमको प्रक्रिया अनुगमन गरिनेछ। प्रक्रिया अनुगमन तथा प्राप्त नतिजाको मापन गर्ने जिम्मेवारी गाउँ कार्यपालिकाको हुनेछ भने यस कार्यमा सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन समितिलाई परिचालन गरिनेछ। गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको जिम्मेवारी तथा विधि देहायअनुसार रहेका छन् :

- गाउँकार्यपालिका तथा विषयगत समिति
- सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन समिति
- जिल्ला समन्वय समिति
- विषयगत शाखा उपशाखा, परियोजना, संघ संस्था
- नागरिक समाज संस्था तथा तेश्रो पक्ष

गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका साधन तथा विधि देहायअनुसार रहनेछन् ।

- स्थलगत अनुगमन ।
- कार्ययोजना (लक्ष्य) र प्रगति बीच तुलना ।
- नागरिक अनुगमन ।
- सहभागितामूलक मध्यावधि समीक्षा ।
- सहभागितामूलक अन्तिम समीक्षा (तेश्रो पक्षबाट मूल्याङ्कन) ।

९.७.५ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रिया

गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रिया देहाय बमोजिम हुनेछ। यहाँ प्रस्ताव गरिएको प्रक्रियमा तोकिएको कार्यजिम्मेवारी पुरा गर्नको लागि तत्तत् पक्ष सकृय सहभागी भएका हुनेछन् ।

गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनाको अनुमगन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रिया			
के अनुगमन गर्ने ?	कसले अनुगमन गर्ने ?	कहिले अनुगमन गर्ने ?	कसरी अनुगमन गर्ने?
कार्यक्रम वा प्रक्रिया अनुगमन	सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति, वडा समिति, सरकारी र गैसस, परियोजना	पटके, मासिक, चौमासिक र वार्षिक	स्थलगत अनुगमन गर्ने, चौमासिक कार्ययोजनाको लक्ष्य र प्रगति, विवरणको तुलना गर्ने,

गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनाको अनुमगन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रिया			
के अनुगमन गर्ने ?	**कसले अनुगमन गर्ने ?**	**कहिले अनुगमन गर्ने ?**	**कसरी अनुगमन गर्ने?**
प्रतिफल अनुगमन	गाउँकार्यपालिका, सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति	चौमासिक, अर्धवार्षिक, वार्षिक र मध्यावधि	स्थलगत अनुगमन गर्ने, वार्षिक कार्ययोजनाको लक्ष्य र प्रगति, विवरणको तुलना गर्ने, नतिजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतिजा मापन गर्ने,
असर तह अनुगमन	सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति र तेश्रो पक्ष	वार्षिक, मध्यावधि र अन्तिम वर्ष	सहभागितामूलक छलफल गर्ने, नतिजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतिजा मापन गर्ने, नमूना सर्वेक्षण गर्ने,
प्रभाव तह अनुगमन	सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति र तेश्रो पक्ष	मध्यावधि र अन्तिम वर्ष	नतिजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतिजा मापन गर्ने, सहभागितामूलक छलफल गर्ने, अध्ययन तथा सर्वेक्षण गर्ने,

अनुसुचीहरू

अनुसुची एकः आवधिक योजनाको सन्दर्भ सामाग्रीहरू

- सिरानचोक गाउँपालिकाको पार्श्वचित्र, २०७६
- सिरानचोक गाउँपालिकाको अवस्थिती पत्र, २०७९
- राष्ट्रिय योजना आयोगको नेपालको पन्ध्रौं योजना
- आवधिक विकास योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८
- रष्ट्रिय तथ्याङ्क विभागको राष्ट्रिय जनगणना, २०७८
- गण्डकी प्रदेश आयोजना बैङ्क दिग्दर्शन २०७९
- गण्डकी प्रदेशको मध्यमकालिन खर्च संरचना (२०७९/८०-२०८१/८२)
- गण्डकी प्रदेशको प्रथम पञ्चबर्षिय योजना (२०७६/७७-२०८०/८१)
- नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारका मन्त्रालय र विभागहरूले प्रकाशन गरेका प्रतिवेदनहरू
- सिरानचोक गाउँपालिकाका ऐन, नियम, दिग्दर्शन, योजना, आदि
- नेपाल सरकारले प्रकाशन गरेका ऐन, नियम, दिग्दर्शन, योजना, आदि
- गण्डकी प्रदेश सरकारले प्रकाशन गरेका ऐन, नियम, दिग्दर्शन, योजना, आदि

अनुसुची दुईः सिरानचोक गाउँपालिकाका गौरभका योजनाहरू

सिरानचोक गाउँपालिकाका गौरवका आयोजना

क्र. स.	प्रमुख कार्यक्रम	कहाँ गर्ने	योजनाले ओगट्ने क्षेत्रफल	योजनाको प्रभाव		अनुमानित लागत
				लाभान्वित हुने घरधूरी	रोजगारी सिर्जना	
१.	भालेढुंगा पार्क	वडा नं. ८		१०००		
२.	गाग्रेडाँडा पार्क	वडा नं. ५		१२००		
३	अमरसिँह पार्क	वडा नं. ६		१२००		
४.	धारापानी नेपाने बिरौटा भिर्सिँह सडक	वडा नं. १		१०००		
५.	खहरे सिम्ले भंगेरी झारगाँउ पाटीभन्ज्याङ्ग चिप्लेटी सडक	वडा नं. ७		१५००		
६.	सिरानचोक चक्रपथ	वडा नं. ५,६,७,८		३०००		
७.	सिरानचोक औद्योगिक ग्राम	वडा नं. ३,४		२०००		

अनुसुची तीनः सिरानचोक गाउँपालिकाको आगामी पाँच वर्षको लागि प्रस्ताविक आयोजनाहरू

क्रम संख्या	आवधिक विकास योजनाले समेटेका प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रम	अनुमानित लागत (रु लाखमा)
४	**आर्थिक विकास**	**१३०९०**
४.१	**कृषि तथा पशुपालन**	**४०७०**
१	कृषि तथा पशु उत्पादनमा वृद्दिका लागि विभिन्न पकेट एरिया	४००
२	फलफुल तथा तरकारी उत्पादन परियोजना	२००
३	बाखा पालनको श्रोत केन्द्र तथा संकलन केन्द्र स्थापना	२००
४	सिँचाईको कुलो निर्माण	४००
५	कृषि विमा, कृषक टेवा तथा सहयोग कार्यक्रम	३२०
६	पशु विमा तथा नश्ल सुधार कार्यक्रम	८००
७	चेपेखोला लिफ्टिङ परियोजना	३००
८	दरौंदी लिफ्टिङ परियोजना	२५०
९	दुध तथा दुग्ध जन्य पदार्थलाई बढावा दिने योजना	**८००**
१०	हरेक वडामा प्राविधिक र उपकरण सहितको पशु उपचार केन्द्र	**४००**
४.३	**पर्यटन**	**३२००**
११	सास्कृतिक संग्राहलय तथा होम स्टे विकास	४००
१२	भालेढुंगा पार्क	८००
१३	गाग्रेडाँडा पार्क	८००
१४	अमरसिँह पार्क	८००
१५	कृषि पर्यटनको प्रवर्द्धन	४००
४.४	**उद्योग, व्यापार तथा व्यवसाय**	**३६२०**

क्रम संख्या	आवधिक विकास योजनाले समेटेका प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रम	अनुमानित लागत (रु लाखमा)
१६	स्वरोजगारको लागि प्राविधिक शिप हस्तान्तरण	३२०
१७	चोरकाटे वहुउद्येशिय केन्द्र	५००
१८	स्थानीय उत्पादनमा आधारित उद्योग प्रवर्द्धन कार्यक्रम	८००
१९	सिरानचोक उद्योग ग्राम	२०००
४.५	**वैंक वित्तीय संस्था सहकारी**	**२२००**
२०	समुदाय लक्षित विमा प्याकेज कार्यक्रम	१६००
२१	बैङ्किङ प्रणाली विस्तार परियोजना	२००
२२	एक वडा एक नमुना सहकारी साझेदारी कार्यक्रम	४००
५	**सामाजिक विकास**	**१६९२०**
५.१	**स्वास्थ्य**	**५६२०**
२३	स्वस्थ्य सेवा सुदृढीकरण कार्यक्रम	१०००
२४	तीन वडामा उपकरण, फर्निचर र डक्टर सहितको १५ शैयाको पालिका स्तरीय अस्पताल निर्माण	३०००
२५	एक वडा एक एम्बुलेन्स कार्यक्रम	३२०
२६	ज्येष्ठ नागरिक, गर्भवती महिला र बालबालिकाको नियमित स्वास्थ्य परिक्षण तथा खोप	८००
२७	हरेक वडामा न्युनतम आधारभूत स्वास्थ्य सुविधा सहितको स्वास्थ्य चौकी	५००
५.२	**शिक्षा**	**४१००**
२८	एक वडा एक नमुना विद्यालय	८००
२९	गाउँपालिका स्तरीय नमुना विद्यालय स्थापना र सञ्चालन	५००
३०	सिरानचोक एकिकृत महाविद्यालय	५००

क्रम संख्या	आवधिक विकास योजनाले समेटेका प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रम	अनुमानित लागत (रु लाखमा)
३१	बहुउद्देश्यि प्राविधिक विद्यालय सञ्चालन	५००
३२	विद्यालय सुधार कार्यक्रम	१०००
३३	वाल विकास कार्यक्रम	८००
५.३	**खानेपानी सरसफाई**	**१६४०**
३४	एक वडा एक धारा कार्यक्रम	६४०
३५	सिरानचोक डम्पिङ साइट	२००
३६	एक वडा एक खानेपानी ट्याङ्की कार्यक्रम	४००
३७	पुर्ण सरसफाई गाउँपालिका	४००
५.४	**सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक समता**	**३१६०**
३८	छुवाछुत मुक्त गाउँपालिका	**२००**
३९	एकल तथा हिंसा पिडित महिलाको उद्यम क्षमता विकास कार्यक्रम	**३२०**
४०	अपांग, दलित तथा न्युन आय भएका परिवार लक्षित शिप विकास कार्यक्रम	**३२०**
४१	जेष्ठनागरिक, गर्भवती महिला र वालबालिका घरदैलो स्वास्थ्य कार्यक्रम	**८००**
४२	महिला तथा अल्पसंख्यक समुदायमा सीप विकास परियोजना	**३२०**
४३	हिंसापिडित तथा जेष्ठनागरिक सेवा तथा मनोरन्जन केन्द्र स्थापना	**८००**
४४	आदिवासी तथा लोपोन्मुख जनजाती उत्थान कार्यक्रम	४००
५.५	**युवा तथा खेलकुद**	**२४००**
४५	एक वडा एक बहुउद्देश्यिय कभर्डहल सहितको खेलकुद मैदान	८००
४६	नियमित विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिता	८००

क्रम संख्या	आवधिक विकास योजनाले समेटेका प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रम	अनुमानित लागत (रु लाखमा)
४७	युवा उद्यमशीलता तथा क्षमता विकास कार्यक्रम	४००
४८	किशोर किशोरीको आधारभूत आत्मरक्षाको तालिम कार्यक्रम	४००
६	**पूर्वाधार विकास**	**१७६००**
६.१	**आवास, वस्ती विकास तथा सार्वजनिक निर्माण**	**३०००**
४९	एकिकृत वस्ती विकास तथा स्मार्ट सिटी आयोजना	३०००
६.२	**सडक**	**१३०००**
५०	हरेक वडाको केन्द्र सम्म जोड्ने ढल सहितको दुईतर्फी पक्की सडक	४०००
५१	धारापानी नेपाने बिरौटा भिर्सिंह सडक	१५००
५२	खहरे सिम्ले भंगेरी झारगाँउ पाटीभन्ज्याङ्ग चिप्लेटी सडक	२०००
५३	जिल्लाका मुख्य राजमार्ग संग जोड्ने सडक योजना	१५००
५४	सिरानचोक चक्रपथ	२०००
५५	सडकको दायाँबायाँ वृक्ष रोपण गर्न ग्रीनेरी सडक परियोजना	४००
५६	छिमेकी पालिका र राष्ट्रिय राजमार्ग जोड्ने पहुँचमार्गहरु दुईतर्फी पक्की सडक	१६००
६.३	**जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा**	**१६००**
५७	ग्रामिण विद्युतीकरण कार्यक्रम	१६००
७	**वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन**	**७५५०**
७.१	वन तथा जैविक विविधता	**१६००**
५८	सार्वजनिक जग्गामा वृक्षरोपण तथा वन क्षेत्र कम भएका वडाहरुमा कृषि वनको विकास	१६००
७.२	**भूमी तथा जलाधार व्यवस्थापन**	**३०५०**

क्रम संख्या	आवधिक विकास योजनाले समेटेका प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रम	अनुमानित लागत (रु लाखमा)
५९	पोखरी र मुहान संरक्षण परियोजना	८००
६०	भुसुन्डे खोला तटवन्धन कार्यक्रम	५००
६१	स्याङ्डी खोला तटबन्ध	९५०
६२	भू-उपयोग योजना र जग्गाको वैज्ञानिक व्यवस्थापन	८००
७.३	**वातावरण तथा स्वच्छता**	**८००**
६३	स्वच्छ वडा अभियान तथा एक वडा एक पार्क परियोजना	८००
७.४	**जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापन**	२१००
६४	विपद पुर्व सुचना प्रणाली स्थापना	८००
६५	विपद राहत कार्यक्रम	८००
६६	दमकल तथा दमकल पइन्ट स्थापना	१००
६७	जलवायु परिवर्तनका असर कम गर्नको लागि हरित गाँउपालिका परियोजना	४००
८	**सुशासन तथा संस्थागत विकास**	२५००
८.१	**संस्थागत संरचना, मानव संसाधन विकास तथा सञ्चार**	
६८	डिजिटल गाउँपालिका कार्यक्रम	४००
६९	सार्वजनिक निकायमा सूचना प्रविधि तथा सफ्ट्वेयर जडान	५००
७०	कानून, ऐन, नियम निर्माण कार्यान्वयन	५००
७१	गाउँपालिकाको संगठन संरचना व्यवस्थापन तथा कर्मचारीको क्षमता विकास	५००
७२	एक वडा एक एकिकृत सामुदायिक सुचना केन्द्र	२५०
७३	सामुदायिक सुचना केन्द्र तथा रेडियो	३५०

अनुसुची चारः सिरानचोक गाउँपालिकाको परियोजना बैङ्क

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
१	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	केराखेती पकेट क्षेत्र कार्यक्रम	१	✓		
२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	उत्पादन वजारीकरण सहजीकरण, सुधार कार्यक्रम	१	✓		
३	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	पशुपालन सुधार कार्यक्रम	१	✓		
४	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि तथा भेटनरी प्राविधिक व्यवस्थापन कार्यक्रम	१	✓		
५	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	पशु तथा कृषि उत्पादन वजारीकरण कार्यक्रम	१		✓	
६	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	वन्यजन्तु नियन्त्रण परियोजना	१			✓
७	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि तथा पशु सम्वन्धी तालिम कार्यक्रम	१	✓		
८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	भुत्तेखोला सिँचाई योजना	१	✓		
९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	खानीखोला सिँचाई योजना	१		✓	
१०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	छविसेटार सिँचाई योजना	१	✓		
११	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	खाटेखोला सिँचाई योजना	१	✓		
१२	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	अलैंचीखोला तल्लोटार सिँचाई योजना	१	✓		
१३	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	ठाडवेशी सिँचाई	१			✓
१४	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	भालेढुँगा डाँडागाँउ सिँचाई	१		✓	
१५	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	नेवारवारी माथिल्लो भिरसँह सिँचाई	१	✓		
१६	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	खानीखोला सिँचाई तल्लोभिरसँह	१	✓		
१७	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	शेरा सिँचाई योजना तल्लोभिरसिँह	१	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
१८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	झाग्रीखोला वाल्कोथान सिँचाई	१	✓		
१९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	चैनपूर र विरौटा पोखरी सिँचाई कार्यक्रम	१		✓	
२०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	तिवारेखोला विरौटा सिँचाई परियोजना	१		✓	
२१	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	चैनपूर ट्याङ्कि सिँचाई परियोजना	१		✓	
२२	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	सिम्पानी शहिदपार्क निर्माण	१	✓		
२३	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	होमस्टे प्रवर्द्धन कार्यक्रम	१	✓		
२४	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	स्थानीय संस्कृति संरक्षण र प्रवर्द्धन कार्यक्रम	१		✓	
२५	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	चिसापानीकोट विकास योजना	१		✓	
२६	४.५	आर्थिक क्षेत्र	बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्र	वडामा कम्तीमा एक वैङ्क शाखाको सञ्चालन	१			✓
२७	४.५	आर्थिक क्षेत्र	बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्र	वैङ्किङ सचेतना कार्यक्रम	१	✓		
२८	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	केरावारी स्वास्थ्य चौकीको भवन निर्माण	१			✓
२९	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	केरावारी खोप केन्द्रको सञ्चालन	१	✓		
३०	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	भिरसिँह सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्रको भवन निर्माण	१	✓		
३१	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	नेपाने मा.वि. सुधार कार्यक्रम	१			✓
३२	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	जीवन आ.वि. सुधार कार्यक्रम	१	✓		
३३	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	मेहन्द्र आ.वि. सुधार कार्यक्रम	१	✓		
३४	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	वालकन्या आ.वि.सुधार कार्यक्रम	१	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
३५	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	नेपाने मा.वि.एकिकृत विद्यायल निर्माण तथा सञ्चालन परियोजना	१	✓		
३६	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	नेपाने मा.वि.मा वाल निर्माण	१		✓	
३७	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	एक घर एक घारा कार्यक्रम	१			✓
३८	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	वडा स्तरीय सरसफाई सचेतना कार्यक्रम	१		✓	
३९	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	चिसापानी धाराको संरक्षण र प्रवर्द्धन कार्यक्रम	१		✓	
४०	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	वडा स्तरीय लैङ्गिक सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन	१	✓		
४१	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	वडा स्तरीय बाल मैत्री सिकाई अवधारणको कार्यान्वयन र सुधार	१	✓		
४२	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	तल्लोभिरसिँह सामुदायिक भवन निर्माण	१	✓		
४३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	सतिभन्ज्याङ्ग विरैटा वाल्कोथान सडक निर्माण तथा सुधार	१	✓		
४४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	झुत्रे डाँडागाँउ सडक निर्माण तथा सुधार	१		✓	
४५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	जीवन आ.वि. केरावारी चेपेखोला सडक निर्माण सुधार	१	✓		
४६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	डाँडागाँउ केप्रेखेत सडक	१		✓	
४७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	धारापानी नेपाने भिरसिँह चेपेखोला सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती	१			✓
४८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	थलाजुङ केरावारी भिरसिँह सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती	१	✓		
४९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	धारापानी नेपाने हेल्थपोष्ट चेपेखोला सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती	१			✓
५०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	धनछाप करावारी चेपेखोला सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती	१		✓	

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
५१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	साँदीखोला पक्कीपुल निर्माण (डिपिआर तयार भएको)	१	✓		
५२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	मुगे पक्कीपुल निर्माण	१		✓	
५३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	कुयाँले पक्की पुल निर्माण (डिपिआर तयार भएको)	१	✓		
५४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	खानीखोला पक्कीपुल निर्माण	१	✓		
५५	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	विद्युतिय गुणस्तर सुधार परियोजना	१		✓	
५६	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	लघुविद्युत परियोजना	१	✓		
५७	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	वडा स्तरमा जलवाय परिवर्तन तथा वातावरणीय सचेतना कार्यक्रम	१	✓		
५८	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि प्राविधिक तालिम	२		✓	
५९	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	बजार व्यवस्थापन कार्यक्रम	२		✓	
६०	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषकलाई प्रोत्साहन कार्यक्रम	२	✓		
६१	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि बीमा कार्यक्रम	२	✓		
६२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि समाग्री वितरण कार्यक्रम	२	✓		
६३	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	हाते ट्याक्टर वितरण कार्यक्रम	२		✓	
६४	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	टनेल खेती कार्यक्रम	२	✓		
६५	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि पकेट क्षेत्र छुट्याउने कार्यक्रम	२	✓		
६६	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	माटो परिक्षण कार्यक्रम	२	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
६७	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	मौरीपालन व्यवसाय कार्यक्रम	२		✓	
६८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	भोक्तेनी सिंचाई कार्यक्रम ट्याङ्की निर्माण	२	✓		
६९	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	श्रीनाथकोट प्रवर्द्धन संरक्षण कार्यक्रम	२	✓		
७०	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	जातीय लोकबाजा लोकनृत्य संरक्षण संवर्द्धन प्रवर्द्धन	२		✓	
७१	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	कुटानी पिसानी मिल	२	✓		
७२	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	लघु उद्योग स्थापना	२			✓
७३	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	सुतीजन्य पदार्थको व्यवस्थापन आम्दानी मुलक स्रोत बनाउने	२		✓	
७४	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	घरेलु मदिरा उद्योग व्यवसाय प्रवर्द्धन	२	✓		
७५	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	फर्मलाई व्यवस्थापन कार्यक्रम	२		✓	
७६	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	सूती जन्य र मदिरा उत्पादन सम्बन्धी ऐन कानुन	२	✓		
७७	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	अल्लो संचालनका लागि कानुन	२	✓		
७८	४.५	आर्थिक क्षेत्र	बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्र	सहकारी प्रशिक्षण कार्यक्रम	२	✓		
७९	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्यचौकीमा रोग विशेषज्ञ र आधुनिक उपकरण एम्बुलेन्स खरिद	२	✓		
८०	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	विद्यालय सुदृढीकरण कार्यक्रम	२	✓		
८१	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	सूर्योदय प्रावि घेराबार र ल्याव व्यवस्थापन	२		✓	
८२	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	एक घर एक धारा र स्वच्छ पानीको व्यवस्थापन	२		✓	

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
८३	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	थालाजुङ बाटोको नाली व्यवस्थापन तथा स्तरोन्नती	२			✓
८४	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	खनालथोक महिला समुह भवन निर्माण	२	✓		
८५	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	सृजनशील महिला बचत तथा ऋण सहकारी संस्था भवन सुदृढीकरण	२		✓	
८६	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	थालाजुङ खेलकुद क्लब सामग्री खरिद व्यवस्थापन कभर्डहल निर्माण	२	✓		
८७	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	थामडाडा खेलमैदान स्तरोन्नती र सौचालय निर्माण	२	✓		
८८	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	मुगे खेलमैदान स्तरोन्नती	२	✓		
८९	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	समाज सुधार कृषक समूह भवन निर्माण व्यवस्थापन	२			✓
९०	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	ओखेनी सामाजिक भवन निर्माण	२	✓		
९१	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	समूह भवनहरु पूर्णता दिने	२			✓
९२	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	साना भवनलाई तीनकोठे बनाउने	२	✓		
९३	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	केउरेनी समाज भवन पुननिर्माण र व्यवस्थापन	२		✓	
९४	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	चिलाउनेको सामुदायिक भवन व्यवस्थापन	२		✓	
९५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	सडक ग्रेडिङ गर्ने बाटो सञ्जाल कालोपत्रे गर्ने	२		✓	
९६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	दलित बस्ती देखि वडा कार्यालय नयाँसडक विस्तार	२		✓	
९७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	चिने पोखरी चिलाउने खोलासम्म स्तरउन्नती	२	✓		
९८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	दलित वस्ती इलिम पोखरी गोरेटो बाटो स्तरोन्नती	२			✓

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
९९	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	भोक्तेनी बिजुली आपूर्तिका लागि तार व्यवस्थापन	२	✓		
१००	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	सामुदायिक वन संरक्षण कार्यक्रम	२	✓		
१०१	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	वन पैदावार व्यवस्थापन कार्यक्रम	२		✓	
१०२	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	वृक्षरोपण कार्यक्रम	२			✓
१०३	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	काठ र वन पैदावारको उपयोग सम्बन्धी कार्यक्रम	२		✓	
१०४	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	वन्यजन्तु आतङ्क नियन्त्रण कार्यक्रम	२	✓		
१०५	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	पहिरो जोखिम क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यक्रम	२		✓	
१०६	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	विपद् व्यवस्थापन तालिम कार्यक्रम	२		✓	
१०७	८.१	संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्र	संस्थागत विकास तथा सुशासन	पालिका स्तरबाटै संस्था दर्ता र अन्य प्रक्रिया	२			✓

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
१०८	८.१	संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्र	संस्थागत विकास तथा सुशासन	स्रोत परिचालन सम्बन्धी ऐन	२	✓		
१०९	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	खेत/गरा सुधार	३		✓	
११०	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	पकेट क्षेत्र निर्धारण	३	✓		
१११	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	पशु पालन व्यवसायीकरण	३		✓	
११२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	डेरी विकास	३		✓	
११३	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	मौरी पालन तालिम	३	✓		
११४	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	गोला सहितको घार वितरण	३		✓	
११५	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	घार निर्माण तालिम	३	✓		
११६	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	भकारो सुधार	३	✓		
११७	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	टनेल खेती	३		✓	
११८	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	च्याउ खोति	३	✓		
११९	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	च्याउ उत्पादन तालिम	३	✓		
१२०	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	च्याउ विउ उत्पादन तालिम	३	✓		
१२१	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	बिउ बिजन अनुदान	३		✓	
१२२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि औजार अनुदान	३			✓
१२३	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	मल वितरण	३	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
१२४	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	माटो परिक्षण	३	✓		
१२५	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	प्राङ्गारीक मल उत्पादन	३	✓		
१२६	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	किट नाशक/विषादी प्रयोग तालिम	३	✓		
१२७	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि उत्पादन सम्भावना अध्ययन	३		✓	
१२८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	धोइनी खोला -टारी कुलेसो निर्माण	३	✓		
१२९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	सोह्रबिसे टारीफाँट कुलो निर्माण	३		✓	
१३०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	गोठाले सालीडाडा सिंचाइ	३	✓		
१३१	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	बुढिखोला आफेटार बाासबोटे खोला कुलो मर्मत	३		✓	
१३२	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	डाडागौरे-सिनचाङ कुलो मर्मत	३	✓		
१३३	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	दुल्लबे बेसीँ कुलो मर्मत	३		✓	
१३४	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	खारखोला मल्लटार बयपानी नहर	३		✓	
१३५	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	छरछरे बयापानी सिंचाइ	३	✓		
१३६	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	पर्यटन पुवाधार विकास	३			✓
१३७	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	हामस्टे	३	✓		
१३८	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	पाटि पौवा निर्माण	३		✓	
१३९	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	पिकनिक स्पट व्यवस्थापन	३	✓		✓
१४०	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	नवलपुर लक्ष्मिनारायण मन्दिर निर्माण	३	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
१४१	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	हर्मि ३ द्रव्य शाह शालिक निर्माण/बजेट थप	३	✓		
१४२	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	सापकोटा गाउँ शिवालय मन्दिर पुनः निर्माण	३		✓	
१४३	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	शहरे बगैंचा थानीदेवी मन्दिर संरक्षण	३		✓	
१४४	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	वायापानी विश्वकर्मा मन्दिर निमौण	३	✓		
१४५	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	कैचल पानीगुम्बा निर्माण	३		✓	
१४६	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	हर्मिकोट शिवालय मन्दिर निर्माण	३	✓		
१४७	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	कृषि उपज संकलन तथा बजार व्यवस्थापन	३		✓	
१४८	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	दुध संकलन केन्द्र निर्माण	३	✓		
१४९	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	कफि प्रसोधन केन्द्र निर्माण	३		✓	
१५०	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	मसला उद्योग निर्माण	३	✓		
१५१	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	स्थानिय उत्पादनलाई उपयोग गर्न उद्योग संचालन तालिम	३		✓	
१५२	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	चिस्यान केन्द्र निर्माण	३			✓
१५३	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	सावन, अगरबत्ति, जुस, अचार, जाम, बाटेको धुप आदि उद्योग स्थपना लगायत व्यवस्थापन र तालिम	३		✓	
१५४	४.५	आर्थिक क्षेत्र	बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्र	सहकारी तालिम	३			✓
१५५	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम	३		✓	

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
१५६	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य चौकी स्तरोन्नती	३	✓		
१५७	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	चालक सहितको एम्बुलेन्स	३	✓		
१५८	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	औषधीको पर्याप्तता	३			✓
१५९	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	दिर्घकालिन रोग पहिचान र उपचार	३		✓	
१६०	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य कर्मचारीको दरबन्दी परिपुर्ती	३		✓	
१६१	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	प्रसुती गृह निर्माण	३	✓		
१६२	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	प्रविधिक शिक्षालय स्थापना	३	✓		
१६३	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	स्नातक तहसम्मको अध्ययनका लागि क्याम्पस स्थापना	३			✓
१६४	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	प्रविधिमैत्रि विद्यालय व्यवस्थापन	३			✓
१६५	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	विद्यालय सुधार	३		✓	
१६६	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	शिपमूलक शिक्षा कार्यक्रम	३		✓	
१६७	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	व्यावहारिक ज्ञान सहितको (स्थानिय पठ्यक्रम) शिक्षा कार्यक्रम	३	✓		
१६८	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	गरिब/जेहन्दार विद्यार्थी छत्रवृत्ती	३			✓
१६९	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	एक घर एक धारा कार्यक्रमलाई व्यवस्थित	३		✓	
१७०	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	छरछरे खानेपानी योजना मर्मत	३	✓		
१७१	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	देउराली आफ्रेक खानेपानीको रिर्जभ ट्याङ्की निर्माण	३		✓	

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
१७२	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	चेपेखोला मकुनडाँडा खानेपानी पम्पिङ्	३			✓
१७३	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	वडा स्तर एकिकृत खानेपानी	३	✓		
१७४	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	मिनि वाटर प्लान्ट स्थापना	३	✓		
१७५	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	मकुन डाँडा खानेपानी आयोजना	३		✓	
१७६	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	महिला शीप विकास तालिम	३	✓		
१७७	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	महिला शसक्तिकरण	३			✓
१७८	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	महिला लक्षित अनुदान /मेशिनरी औजार वितरण	३	✓		
१७९	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	चुनारे बगैंचा खेलमैदान निर्माण	३	✓		
१८०	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	महेन्द्र लिला मावि खेलमैदान निर्माण	३			✓
१८१	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	लक्ष्मीनारायण प्रावि प्राङ्गणमा खेलमैदान निर्माण	३	✓		
१८२	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	घिमिरेगाउँ बहुउद्देश्य भवन निर्माण(बजेट व्यवस्थापन)	३	✓		
१८३	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	तेर्से बहुउद्देश्य भवन निर्माण	३			✓
१८४	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	हर्मि भञ्ज्याङ बृद्धआश्रम निर्माण	३	✓		
१८५	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	निवारे बहुउद्देश्य भवन निर्माण	३	✓		
१८६	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	घिमिरे गाउँ नवलपुर बहुउद्देश्य भवन निर्माण	३		✓	
१८७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	पैदल मार्ग	३	✓		
१८८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	ख र ग वर्गका सडकको स्तरोन्नती	३	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
१८९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	सिमाचौर बुढो खोला कृषि सडक निर्माण	३		✓	
१९०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	सिमाचौर घिमिरे गाउँ गोरेटो बाटो संरक्षण	३	✓		
१९१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	कमलबोटे-पोखरीगरा सहक निर्माण	३		✓	
१९२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	चेपे खोला पुल निर्माण	३		✓	
१९३	६.४	पूर्वाधार क्षेत्र	सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि	हर्मि एफ एम सुचारु	३		✓	
१९४	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	बुदुने कटुवाखोला तारजाली	३		✓	
१९५	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	बुढुवा फाँट खोला नियन्त्रण	३		✓	
१९६	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	लासोकान्ले कुवा संरक्षण	३	✓		
१९७	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	घिमिरे गाउँ चौर देखी सडक सम्म तटबन्ध, बस्ती संरक्षण	३		✓	
१९८	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	पोखरेल गाउँ निवारे खोला तटबन्ध तारजाली	३	✓		
१९९	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	भुत्तेखोला तारजाली	३		✓	

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
२००	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	बिपत ब्यबस्थापन पूर्वतयारी कार्यक्रम	३			✓
२०१	७.४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	डम्पिङ साइट निर्माण र फोहर सङ्कलन	३			✓
२०२	७.४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	फोहरमैला व्यवस्थापन	३		✓	
२०३	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	जंगली जनावार व्यवस्थापन योजना	४		✓	
२०४	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि तथा पशुपालन प्रविधि हस्तान्तरण परियोजना	४	✓		
२०५	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	वडा स्तरीय तरकारी सचेतना कार्यक्रम	४	✓		
२०६	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	केरा खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रम	४	✓		
२०७	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	वडा स्तरीय हिँउदे थोपा सिँचाई कार्यक्रम	४			✓
२०८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	नेपाने सिँचाइकुलो स्तरोन्नती	४	✓		
२०९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	कटवासे कुलो स्तरोन्नती	४		✓	
२१०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	चिसोपाने चारकुने कुलो सुधार	४		✓	
२११	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	कागवेनी डिठ्ठाटार कुलो सुधार	४	✓		
२१२	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	सेराफाँट कुलो सुधार	४	✓		
२१३	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	टापु कुला सुधार	४		✓	

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
२१४	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	भुसुन्डे महिन्टारी कुलो सुधार	४	✓		
२१५	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	खहरेटार कुलो सुधार	४		✓	
२१६	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	धारापानी आँपटारी कुलो सुधार	४		✓	
२१७	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	डल्लेवगर कुलो सुधार	४	✓		
२१८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	खहरे लाम्पाटा कुलो सुधार	४	✓		
२१९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	कागवनी इजारे सिँचाई कुलो	४	✓		
२२०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	थोपा सिँचाई कार्यक्रम दरौंदी खोला-थुम्का	४			✓
२२१	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	कुमाल साँस्कृतिक पहिचान र पैवर्द्धन सहितको होमस्टे सञ्चालन तालिम	४			✓
२२२	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	गाँउपालिकामा रहेका सांस्कृतिक स्थलको पहिचान र संरक्षण योजना	४	✓		
२२३	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	बाँसको जुत्ता उद्योगको स्थापना	४			✓
२२४	४.५	आर्थिक क्षेत्र	बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्र	वडा स्तरीय वित्तीय सचेतना कार्यक्रम	४		✓	
२२५	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	वडामा रहेको स्वास्थ्य चौकीको सुविधासम्पन्न भवन निर्माण	४			✓
२२६	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	वडामा एम्बुलेन्स व्यवस्थापन र सञ्चालन	४	✓		
२२७	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	वडा स्तरीय अभिभावक शिक्षा तथा सचेतना कार्यक्रम	४	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
२२८	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	वडामा रहेका तीन विद्यालय प्रविधि तथा गुणस्तर सुधार कार्यक्रम	४	✓		
२२९	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	एक घर एक खानेपानी धारा व्यवस्था कार्यक्रम	४			✓
२३०	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	सरसफाई सचेतना कार्यक्रम	४		✓	
२३१	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	लैङ्गिक तथा महिला वालवालिका सचेतना कार्यक्रम	४		✓	
२३२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	नयाँचौतारा हर्मी सडक स्तरोन्नती	४	✓		
२३३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	चोरकाटे ठूलोघर आपटारी कागवेनी मन्दिर सडकको स्तरोन्नती	४	✓		
२३४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	आरुवोटे हुँदै ढाके दारिमवोटे सडक स्तरोन्नती	४		✓	
२३५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	मसानघाट हुँदै थुम्का जोडने सडक स्तरोन्नती	४	✓		
२३६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	आरुवोट इजारे सडक	४	✓		
२३७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	झाँक्रीखोला देखि भुसुन्डेफाँट सडक	४		✓	
२३८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	वनगाँउ देखि धर्मावती विद्यालय जाने वाटो निर्माण तथा सुधार	४	✓		
२३९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	भर्लाबोट भोटेपोखरी मोटरबाटो	४		✓	
२४०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	फिरफिरे ढाड कृषि सडक	४		✓	
२४१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	जैसीथोक सिमखेत कृषि सडक	४		✓	
२४२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	जैसीथोक राम्चे सडक	४	✓		
२४३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	खेपुवा फिरफिरे सडक	४			✓

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
२४४	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	भुसुन्डे खोला तटवन्धन कार्यक्रम	४			✓
२४५	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	वुलसे देखि धर्मावती स्कुल हुँदै भडारे खोला सम्म तटवन्धन	४		✓	
२४६	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि उत्पादन वजार व्यवस्थापन कार्यक्रम	५		✓	
२४७	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	पशुउत्पादन वजार व्यवस्थापन कार्यक्रम	५	✓		
२४८	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	पशुउत्पादन तश्ल सुधार कार्यक्रम	५	✓		
२४९	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	वाखा तथा कुखुरा उत्पादन पकेट क्षेत्र कार्यक्रम	५	✓		
२५०	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	उखुखेती, केराखेती पकेट क्षेत्र कार्यक्रम	५	✓		
२५१	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	बाखापालन, भैंसीपालन कार्यक्रम	५	✓		
२५२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	तल्लोपाम फाँट गरा सुधार कार्यक्रम	५		✓	
२५३	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	खहरे वगैंचा नहरकुलो	५	✓		
२५४	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	भिंगलडाँडा सिँचाई मर्मत	५		✓	
२५५	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	तल्लो पामबाट ठुलोखोला सिँचाई	५		✓	
२५६	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	चिउरीवोट पाम फाँट सिँचाई	५	✓		
२५७	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	वोक्सीखोलाबाट वयपानी हिँउदे सिँचाई (पाइप मार्फत्)	५			✓
२५८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	पामखोला डुम्री स्वौरा सिँचाई	५	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
२५९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	बोक्सी खोला हात्तीढुँगा कुलो मर्मत	५	✓		
२६०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	कमेरे खोला वनखेत सिँचाई कुलो	५		✓	
२६१	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	ठूलो धार टारी खेत सिँचाई मर्मत	५	✓		
२६२	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	कमेरे खोला सिँचाई	५		✓	
२६३	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	सालवोट सिँचाई	५			✓
२६४	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	चाँपखोला सिँचाई सालवोट	५	✓		
२६५	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	चेपेखोला रहेले फाँट सिँचाई	५	✓		
२६६	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	सुत्रविशे शवदाह दरौंदी मझुवाकुना	५		✓	
२६७	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	कृष्णमन्दिर वयपानी जिर्णेदार कार्यक्रम	५		✓	
२६८	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	वराम समुदाय तथा संस्कृति संरक्षण कार्यक्रम	५	✓		
२६९	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	वालेश्वरी मन्दिर संरक्षण	५		✓	
२७०	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	वडा कार्यालयको स्वामित्वामा रहने गरी एम्वुलेन्स	५		✓	
२७१	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	छोप्राक मैदान स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण	५	✓		
२७२	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	विद्यालयमा विद्यार्थी टिकाउने कार्यक्रम सञ्चालन	५		✓	
२७३	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	वडा स्तरमा सबै घरमा एक घर एक धारा कार्यक्रम	५		✓	
२७४	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	खहरे शवदाह गृह निर्माण	५	✓		
२७५	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	मण्डली सामुदायिक संस्थाको सामुदायिक भवन निर्माण र संरक्षण	५		✓	

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
२७६	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	फौदारगाँउ सामुदायिक भवन निर्माण	५		✓	
२७७	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	छोप्राक सामुदायिक भवन निर्माण	५			✓
२७८	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	वालेश्वरी सामुदायिक भवनको संरक्षण	५			✓
२७९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	जरेवल मैदान मोटरवाटो स्तरोन्नती	५		✓	
२८०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	च्यानडाँडा मण्डली मा.वि.मोटरवाटो स्तरोन्नती	५	✓		
२८१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	मैदान जरेवर मानघट्ट जानेवाटो	५	✓		
२८२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	दरौंदीखोला नियन्त्रण कार्यक्रम	५			✓
२८३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	मैदान गाफु नामलुङ देवि जोड्ने मोटरवाटो	५		✓	
२८४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	वनियागाँउ जरेवर पदमार्ग सुधार	५		✓	
२८५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	स्कूल रेग्मीडाँडा जरेवर पदमार्ग सुधार	५	✓		
२८६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	छाङखोला रेग्मीडाँडा हुलाकडाँडा मोटरवाटो निर्माण	५		✓	
२८७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	वनियाँगाउँ तातोपानी स्कूल मोटरवाटो स्तरोन्नती	५			✓
२८८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	पिपलडाँडा वनियाँटार वानियागाँउ गोरेटोवाटो सुधार	५		✓	
२८९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	दरांदी पक्कीपुल तथा मध्यपहाडी लोकमार्ग जोड्ने सडक निर्माण	५	✓		
२९०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	शहिदगेट बोक्सीखोला वस्तीबाटो निर्माण	५		✓	
२९१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	ठुल्धारा शहिदगेट पदमार्ग सुधार	५	✓		
२९२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	बाघेचौतारा भट्टगाँउ सकड निमाण तथा सुधार	५	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
२९३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	मरटेठा गाँउ डाँडागाँउ पदमार्ग सुधार	५		✓	
२९४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	वयपानी टोल सालवोड मोटरवाटो निमाण	५		✓	
२९५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	हरिवले कटरवारी चित्रे पदमार्ग निर्माण तथा सुधार	५	✓		
२९६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	भालुमोर च्यानडाँडा मोटरवाटो निर्माण	५	✓		
२९७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	भालुमोर च्यानडाँडा गोरेटोवाटो सुधार	५	✓		
२९८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	डेम्रेश्वरा टोलभित्रको गोरेटोवाटो ढलान स्तरोन्नती	५	✓		
२९९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	भालुमोर झ्यानेपानी गोरेटोवाटो निर्माण तथा सुधार	५		✓	
३००	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	वडामा रहेका काठेपोल हटाई स्टिलको पक्की पोल तथा तार व्यवस्थापन सुधार	५	✓		
३०१	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	वडामा फरेष्ट्री ल्याव स्थापना	५		✓	
३०२	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	पाम मुहान संरक्षण योजना	५	✓		
३०३	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	खहरेखोला नियनत्रण कार्यक्रम	५	✓		
३०४	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	छाडखोला मरुवाखोला तटवन्धन निर्माण	५			✓
३०५	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	वोक्सीखोला देविथान पहिरो नियन्त्रण	५	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
३०६	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	ढकालवारी वस्ती स्थानान्तरण कार्यक्रम	५			✓
३०७	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	तल्लोपाम फाँट घेरावारा कार्यक्रम	५		✓	
३०८	७.४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	वजारक्षेत्रमा सर्वजनिक शौचालय (जरेवर, छोप्राक, चित्रेपोखरी, मालुमोर)	५			✓
३०९	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि उपज संकलन केन्द्र स्थापना	६	✓		
३१०	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि बजार व्यवस्थापन	६		✓	
३११	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	सुलभ कृषि कर्जा र पुँजीको व्यवस्था	६			✓
३१२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि र कृषकको जोखिम व्यवस्थापन	६		✓	
३१३	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि आधुनिकीकरण	६	✓		
३१४	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	रोग किरा नियन्त्रण	६	✓		
३१५	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	मौरीपालन तालिम	६	✓		
३१६	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	मौरीको घर बनाउने तालिम कार्यक्रम	६	✓		
३१७	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	प्राङ्गारिक मलको प्रयोग र उत्पादन सम्बन्धी तालिम कार्यक्रम	६		✓	
३१८	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	पशुपन्छी पालन क्षेत्र निर्धारण कार्यक्रम	६		✓	

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
३१९	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	मसला बाली उत्पादन कार्यक्रम	६	✓		
३२०	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	फलफूल खेती क्षेत्र निर्धारण परियोजना	६		✓	
३२१	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कफि, अम्रिसो, गाँजाखेती व्यवस्थापन कार्यक्रम	६		✓	
३२२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषक तालिम कार्यक्रम	६	✓		
३२३	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	बालुवा चोरकाटे नहर निर्माण	६	✓		
३२४	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	फार्से खोला नयाँ साँघु बालुवा फाँट नहर	६		✓	
३२५	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	सातबिसे फाँट सिंचाई	६		✓	
३२६	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	गैरा गाउँ सिंचाई	६		✓	
३२७	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	घतीखोला सिंचाई	६	✓		
३२८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	महटार सिंचाई	६	✓		
३२९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	खहरे फाँट सिंचाई	६		✓	
३३०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	सिमलघारी फाँट सिञ्चाई	६		✓	
३३१	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	बरलबोटे फाँट सिञ्चाई	६	✓		
३३२	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	दरौदी लिफि्टङ्ग सिंचाई	६		✓	
३३३	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	मुसीखोला सिंचाई	६		✓	
३३४	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	खर्कटार सिंचाई	६	✓		
३३५	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	तल्लो खरखरे सिंचाई	६	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
३३६	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	प्याराग्लाइडिङ होमस्टे, बोटिङ, हाइकिङ, कृषि(पर्यटन, ऐतिहासिक पैदलमार्ग र पदमार्ग प्रवर्दन	६	✓		
३३७	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	संस्कृत शिक्षा पाठशाला स्थापना	६			✓
३३८	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	पन्चे बाजा संरक्षण कार्यक्रम	६		✓	
३३९	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	जात्रा समारोह समर्थन प्रवर्द्धन कार्यक्रम	६		✓	
३४०	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	स्थानिय लोक संस्कृतिको जगेर्ना कार्यक्रम	६	✓		
३४१	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	लोक नृत्य र संगीतको प्रवर्द्धन कार्यक्रम	६	✓		
३४२	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	सिस्नो घारी पिकनिकस्पोर्ट घेराबार	६			✓
३४३	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	चिस्यान केन्द्र स्थापना	६			✓
३४४	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	फर्निचर उद्योग सावन दाना उद्योग चिप्स उद्योग र अन्य घरेलु उत्पादन सम्बन्धी उद्योग	६			✓
३४५	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	आरन संरक्षण कार्यक्रम	६		✓	
३४६	४.५	आर्थिक क्षेत्र	बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्र	ठुलो पुंजीको सहकारी बैङ्किङ कारोबारको लागि संस्था स्थापना	६			✓
३४७	४.५	आर्थिक क्षेत्र	बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्र	किसान सहुलियत ऋण कार्यक्रम	६	✓		
३४८	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	आधुनिक सुविधासहितको अस्पताल निर्माण	६			✓
३४९	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम	६		✓	
३५०	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम	६		✓	
३५१	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	दीर्घरोगी वर्गीकरण र उपचार कार्यक्रम	६		✓	

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
३५२	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य जोखिम न्यूनीकरण कार्यक्रम	६	✓		
३५३	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	शिशु स्याहार र मातृ स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम	६		✓	
३५४	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	आकस्मिक तथा आपत्कालीन स्वास्थ्य सेवा	६	✓		
३५५	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	विद्यालय सुधार कार्यक्रम	६	✓		
३५६	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	स्नातकसम्म विद्यालय स्थापना	६		✓	
३५७	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	प्राविधिक शिक्षालय सञ्चालन	६		✓	
३५८	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	एक घर एक धारा खानेपानी व्यवस्थापन	६	✓		
३५९	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	पानी शुद्धीकरण प्लान्ट स्थापना	६			✓
३६०	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	लामखुट्टे नियन्त्रण कार्यक्रम	६		✓	
३६१	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	लैङ्गिक सचेतना कार्यक्रम	६	✓		
३६२	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	महिला सशक्तिकरण र सीप विकास तालिम	६		✓	
३६३	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	बालुवाफाँट खेलकुद मैदान स्तरोन्नति	६		✓	
३६४	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	महटार, गैरा खेलमैदान निर्माण	६			✓
३६५	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	कृष्णज्योती मा वि खेलमैदान स्तरोन्नति	६		✓	
३६६	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	सातबिसे फाँट सामुदायीक भवन निर्माण	६		✓	
३६७	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	आँपटारी थर्पुटार सामुदायीक भवन निर्माण	६		✓	
३६८	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	उदिन ढुङ्गा सामुदायीक भवन निर्माण	६	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
३६९	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	गाँखु बौद्धगुम्बा र गुरुङ्ग सामुदायीक भवन निर्माण	६		✓	
३७०	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	प्रहरी चौकी भवन निर्माण	६		✓	
३७१	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	भु पु सङ्गठन सामुदायीक भवन निर्माण	६			✓
३७२	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	सबै विद्यालय भवन सुदृिढिकरण तथा निर्माण	६	✓		
३७३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	मुसे खोला सडक	६		✓	
३७४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	खैरेनी वन गैरागाउँ सडक	६			✓
३७५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	नयाँ साघु हनुमान प्रावि गैरागाउँ सडक स्तरोन्नती	६	✓		
३७६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	कुसुण्डे खोला बाँसपुर गैरा सडक	६		✓	
३७७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	वडा कार्यालय देखि छोप्राक सडक	६			✓
३७८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	चित्रे पोखरी उदिनढुङ्गा सडक	६			✓
३७९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	भङ्गेरी गैरा बाँसपुर गाँखु चित्रेपोखरी सडक	६	✓		
३८०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	पुरानो साँघु ज्यामिरे झोलुङ्गेपुल निर्माण	६		✓	
३८१	६.४	पूर्वाधार क्षेत्र	सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि	टेलिफोन टावर निर्माण	६			✓
३८२	६.४	पूर्वाधार क्षेत्र	सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि	नयाँसाँघु एफएम स्टेसन स्थापना	६		✓	
३८३	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	खैरेनिवन वृक्षरोपण घेराबार	६	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
३८४	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	वडामा रहेका वनको नापी तथा व्यवस्थापन	६			✓
३८५	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	साउने ठुली वन घेराबार र वृक्षरोपण कार्यक्रम	६	✓		
३८६	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	कामधेनु वन संरक्षण	६			✓
३८७	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	भलाय डाँडा सामुदायिक वन संरक्षण	६	✓		
३८८	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	बाँदर आतङ्क नियन्त्रण	६	✓		
३८९	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	पल्ले समाज घर घेराबार	६	✓		
३९०	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	बासु स्मृती सहिद भवन घेराबार	६	✓		
३९१	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	खैरेनी वन वस्ती संरक्षण	६	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
३९२	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	मुसे खोल्दा पुरानोसाँघु नयाँबस्ती संरक्षण	६			✓
३९३	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	विपद व्यवस्थापन प्रहरी तालिम	६		✓	
३९४	७.४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	ढल व्यवस्थापन कार्यक्रम	६	✓		
३९५	७.४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	फोहर व्यवस्थापन कार्यक्रम	६			✓
३९६	८.१	संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्र	संस्थागत विकास तथा सुशासन	प्रहरी जनशक्ति थप	६			✓
३९७	८.१	संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्र	संस्थागत विकास तथा सुशासन	स्थानीय साधन स्रोत उपयोग ऐन (वडास्तरिय)	६	✓		
३९८	८.१	संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्र	संस्थागत विकास तथा सुशासन	कर्मचारी तथा शिक्षक व्यवस्थापन ऐन (वडास्तरिय)	६			✓
३९९	८.१	संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्र	संस्थागत विकास तथा सुशासन	वन तथा वन पैदावार ऐन (वडास्तरिय)	६		✓	

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
४००	८.१	संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्र	संस्थागत विकास तथा सुशासन	विद्युत हाजिरी व्यवस्थापन	६	✓		
४०१	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	सामुदायिक वन, आलुखेती गोडमेल तालिम	७		✓	
४०२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि तथा भेटनरी अभिमुखिकरण तालिम	७	✓		
४०३	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि सिँचाई मल तथा विउ व्यवस्थापन कार्यक्रक	७	✓		
४०४	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	मकैछोडाउने मेसिन वितरण कार्यक्रम	७		✓	
४०५	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	अलैंची, टिमुर आदिको व्यवसायिक खेती कार्यक्रम	७	✓		
४०६	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	अलैंची तथा अम्रिसो पकेट क्षेत्र कार्यक्रम	७		✓	
४०७	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	पाण्डेगाँउ, ढकालगाँउ वेमौसमी तरकारी खेती, टिम्वुर पकेट क्षेत्र कार्यक्रम	७		✓	
४०८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	भंगेरी तरकारी खेती सिंचाई	७	✓		
४०९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	विकाशे कुलो मर्मत	७	✓		
४१०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	साठीमुरे फाँट सिँचाई कुलो निर्माण	७		✓	
४११	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	खहरेफाँट सिँचाई कुलो निर्माण	७		✓	
४१२	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	अर्कुल फाँछ सिँचाई कुालो निर्माण	७	✓		
४१३	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	एक्लेसाँघु कुलो निर्माण	७		✓	
४१४	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	काप्रे नहरकुलो पुर्ण सिँचाई	७			✓
४१५	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	नमूना मौरीपालन तथा कृषि समूह सिँचाई कार्यक्रम	७		✓	

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
४१६	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	तल्लोगोहोरे फाँट सिँचाई परियोजना	७			✓
४१७	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	साठीमुरे कुलो सुधार तथा मर्मत	७		✓	
४१८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	झारगाँउ नहरकुलो निर्माण	७	✓		
४१९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	विसौना लाकुरीवोट अर्चले नहर निर्माण	७		✓	
४२०	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	अनुग्रह चर्च मर्मत	७		✓	
४२१	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	डाडाँगाँउ किरियापुत्री भवन निर्माण	७	✓		
४२२	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	आरुवोटे होमस्टे कार्यक्रम	७	✓		
४२३	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	दारेगौंडा छेडा सिडी वाटो निर्माण	७		✓	
४२४	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	ठाँटी श्रीनाथकोट मण्डली सिँडी वाटो निर्माण	७	✓		
४२५	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	आरुवोट, धारापानी सौंदी सिँडी वाटोनिर्माण	७	✓		
४२६	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	इलिमथान मन्दिर मर्मत सुधार	७		✓	
४२७	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	कालिकामन्दिर तारवार, मर्मत तथा सुधार	७	✓		
४२८	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	काप्रे मसानघाट र प्रतिक्षालय निर्माण	७			✓
४२९	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	सेखमाई मन्दिर संरक्षण कार्यक्रम	७		✓	
४३०	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	पिपल चौतारादेखि जुइपखोल्सा सिँडी वाटो निर्माण	७	✓		
४३१	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	अर्कुलमा किरियापुत्री भवन निर्माण तथा घाट सुधार	७		✓	
४३२	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	सिम्ले वाजाघर निर्माण तथा सुधार	७		✓	

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
४३३	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	मन्दिर सिँडी वाटो निर्माण सिम्ले	७	✓		
४३४	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	खहरे किरियापुत्री भवन निर्माण	७		✓	
४३५	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	चन्द्रोदय गेट ढलान	७		✓	
४३६	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	खहरे वजार तटवन्धन	७	✓		
४३७	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	खहरे तथा मर्कुल चिस्यान केन्द्र निर्माण	७		✓	
४३८	४.५	आर्थिक क्षेत्र	बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्र	वैङ्क तथा सहकारी व्यवस्थापन कार्यक्रम	७		✓	
४३९	४.६	आर्थिक क्षेत्र	श्रम, रोजगारी र सामाजिक सुरक्षा	सिरानचोक सिकाई केन्द्र घेरावार तथा मर्मत सुधार	७	✓		
४४०	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	सिम्ले गाउँघर क्लिनिक कार्यक्रम	७		✓	
४४१	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	सिम्ले गाँउघर क्लिनिक फर्निचर व्यवस्थापन	७		✓	
४४२	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	कृतिकल्याण आ.वि. भवन निर्माण तथा सुधार	७	✓		
४४३	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	सुर्यज्योति आ.वि.को ३ कोठे भवन निर्माण	७	✓		
४४४	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	सुर्यज्योति आ.वि.सुधार (प्रिन्टर, कम्प्टर, मेसिन, प्लाष्टिकको टेवल)	७	✓		
४४५	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	सुर्यज्योति आ.वि.मा घेरावारा, खानेपानी मर्मत, सरस्वती मन्दिर निर्माण	७		✓	
४४६	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	वृद्धिकल्याण आ.वि. खानेपानी, फर्निचर व्यवस्थापन तथा सुधार	७		✓	
४४७	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	अर्कुल आ.वि.मा भौतिक पूर्वाधार तथा शिक्षक व्यवस्थापन	७	✓		
४४८	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	श्रीनाथकोट आ.वि.को घेरावार तथा विद्यालय सुधार कार्यक्रम	७	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
४४९	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	श्रीनाथ आ.वि. को भौतिक पूर्वाधार व्यवस्थापन तथा सुधार कार्यक्रम	७	✓		
४५०	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	श्रनिाथ आ.वि. भवन निर्माण कार्यक्रम तथा घेरावारा	७		✓	
४५१	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	तल्लो गोहोरे खानेपानी आयोजना	७	✓		
४५२	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	खहरे आलकोड खानेपानी	७	✓		
४५३	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	खहरे वजार खानेपानी	७	✓		
४५४	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	लप्से चौतारा खानेपानी	७	✓		
४५५	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	वरामगाँउ खानेपानी मर्मत	७		✓	
४५६	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	विरौटा खानेपानी, पँधेरो मर्मत	७	✓		
४५७	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	ओखे खानेपानी सुधार मर्मत	७			✓
४५८	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	साँदी खानेपानी ट्याङ्की तथा पाताल चौतारा खानेपानी योजना	७		✓	
४५९	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	धारापानी खानेपानी सुधार	७		✓	
४६०	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	खहरे झोलुङ्गे खानेपानी आयोजना निर्माण	७	✓		
४६१	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	काप्रे १ घर १ धारा खानेपानी व्यवस्थापन योजना	७		✓	
४६२	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	जुडीखेत खानेपानी सुधार तथा मर्मत	७	✓		
४६३	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	झारगाँउ खानेपानी मर्मत तथा सुधार	७		✓	
४६४	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	सिम्ले पुरानो खानेपानी योजना मर्मत तथा सुधार	७	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
४६५	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	कुटिजुङ सामुदायिक भवन निर्माण शौचालय निर्माण	७			✓
४६६	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	ढाँप देखि गैरीगाँउ सम्म खानेपानी मर्मत	७		✓	
४६७	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	जुगेपानी धारा निर्माण	७		✓	
४६८	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	श्रनिाथकोट कृषक आमासमूहको लाागि भवन निर्माण तथा फर्निचर व्यवस्थापन	७	✓		
४६९	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	दिगो विकास कृषि महिला समुह भवन निर्माण	७			✓
४७०	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	इलिम पोखरी खेल मैदान स्तरोन्नती	७		✓	
४७१	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	अर्कुल आ.वि. खेलमैदान मर्मत	७	✓		
४७२	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	वडदुइ रंगशाला स्तरोन्नती	७	✓		
४७३	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	सिर्जनसल ग्रामिण युवा समाज भवन सुधार, मञ्च निर्माण तथा सिँडी निर्माण	७			✓
४७४	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	चिम्रे समुह घर निर्माण	७			✓
४७५	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	डाडागाँउ दलित सामुदायिक भवन निर्माण	७	✓		
४७६	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	वडा नं. ७ को वडा कार्यालयको जग्गा घेरावार	७	✓		
४७७	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	अर्कुल आ.वि. मा २ कोठे भवन निर्माण	७	✓		
४७८	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	काप्रे जनजाती भवन निर्माण	७	✓		
४७९	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	पारिजात कृषि समूह भवन निर्माण	७	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
४८०	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	परियारवस्ती पिपलडाँडामा प्रतिक्षालय निर्माण	७		✓	
४८१	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	झारगाँउ सामुदायिक भवन जनजाती भवन तथा गुम्वा निर्माण	७	✓		
४८२	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	सिम्ले सामुदायिक भवन निर्माण	७	✓		
४८३	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	सिखर प्रतिक्षालय निर्माण	७		✓	
४८४	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	चन्द्रोदय भवन सुधार	७		✓	
४८५	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	क्लव भवन निर्माण गैरीगाँउ	७	✓		
४८६	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	परियार वस्ती सामुदायिक भवन निर्माण	७	✓		
४८७	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	समाज सुधार वहुउद्देश्यिय कृषि समुहको भवन निर्माण	७			✓
४८८	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	काप्री चौतारा याडने फाँटमा आश्रयस्थलको भवन निर्माण	७		✓	
४८९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	अर्चले देखि कुवापाटी गोरेटो बाटो निर्माण	७			✓
४९०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	चिम्रेको मरिणघाट वाटो निर्माण	७		✓	
४९१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	वरामगाँउ देखि थापागाँउ गोरेटोवाटो निर्माण	७	✓		
४९२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	लप्सेफाँट कृषिसडक निर्माण	७		✓	
४९३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	खहरे सिम्ले टारीभन्ज्याङ्ग चिप्लेटी जोड्ने मोटरवाटो निर्माण	७			✓
४९४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	लप्सेगाँउ मोटरवाटो मर्मत	७	✓		
४९५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	चिण्डे मोटरवाटो निर्माण	७	✓		
४९६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	चौंडिलाबाट पाङ्ग्रे खोच हुँदै मोटरवाटो निर्माण	७		✓	

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
४९७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	अर्कल देखि गोहोरे स्कुलसम्म गोरेटोबाटो निर्माण	७		✓	
४९८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	काप्रे कपुरधारा सिम्ले गोरेटोवाटो निर्माण	७	✓		
४९९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	तल्लो गोहोरे, भुजेलगाँउ डाडाँगाँउ मोटरवाटो स्तरोन्नती	७	✓		
५००	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	डाडाँगाँउ प्रतिक्षालय देखि वडा कार्यालय पुर्वीगेट सम्म (डाडाँगाँउ सडक निर्माण)	७			✓
५०१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	चिप्लेरी आरुवोट ढाप पाटि भन्ज्याङ्ग सडक स्तरोन्नती	७		✓	
५०२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	आरुवोट, नाके गौखु जोड्ने मोटरवाटो स्तरोन्नती	७	✓		
५०३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	झारगाउँ, छेडा मोटरवाटो स्तरोन्नती	७			✓
५०४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	छेडा हुँदै कान्छोकोट गोरेटोवाटो	७		✓	
५०५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	चिप्लेटी सौंदी मोटरवाटो स्तरोन्नती (कालोपत्रे)	७	✓		
५०६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	आरुवोट श्रीनाथ मण्डली मोटरवाटो स्तरोन्नती	७		✓	
५०७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	अर्कुल साठीमुर् रातमाटे मोटरवाटो स्तरोन्नती	७	✓		
५०८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	साठीमुरे जौहरी मोटरवाटो स्तरोन्नती	७			✓
५०९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	खहरे, सिम्ले गोरेटोवाटो निर्माण	७		✓	
५१०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	अर्कुल आ.वि. देखि पक्कि रोड सम्म सडक निर्माण	७		✓	
५११	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	काप्रे गोरेटोवाटो निर्माण तथा मर्मत कालिका मन्दिर सम्म	७			✓
५१२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	काप्रे आरुखर्क मोटरवाटो निर्माण स्तरोन्नती	७	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
५१३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	केराघारी काप्रे शान्तिवजार वडा कार्यालय ठाँटीमोटरवाटो कालोपत्र	७		✓	
५१४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	जुएलपानी ओखले कडेल काटे सुव्वा चौतारा गोरेटोवाटोनिर्माण	७	✓		
५१५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	खहरे सिम्ले ठाँटी मोटरवाटो कालोपत्र	७		✓	
५१६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	सिम्ले चिन्डे ओखले गोहोरे किस्पिङ लोक मार्ग निर्माण	७		✓	
५१७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	भन्ज्याङ्ग चौतारा रातमाटे प्रननारायण मोटरवाटो स्तरोन्नती	७	✓		
५१८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	वडा कार्यालय जोड्ने पालिकास्तरीय रिङरोड निर्माण	७	✓		
५१९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	तल्लो गोहोरे जौटहरी मोटरवाटो स्तरोन्नती	७			✓
५२०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	वडरे विकास केन्द्र सङ्गसाला स्तरोन्नती	७	✓		
५२१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	झाक्रेटार चिप्लेटी सडक स्तरोन्नती	७			✓
५२२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	रंगशाला जौवारी मोटरवाटो स्तरोन्नती	७	✓		
५२३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	अर्कुले साठीमुरे जनकल्याण सडक स्तरोन्नती	७	✓		
५२४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	झारगाँउ गोरेटोवाटो मर्मत तथा सुधार	७			✓
५२५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	सिम्ले थापागाँउ चन्द्रोदय गोरेटो वाटो निर्माण	७	✓		
५२६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	चन्द्रोदय गोरेटो वाटो निर्माण	७		✓	
५२७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	आँपगैरा कृतिजुङ्ग गोरेटोवाटो निर्माण	७			✓
५२८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	सौंदिखोला सिम्ले पुल निर्माण	७	✓		
५२९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	पचारने देखि गैरीगाँउ मोटरवाटो स्तरोन्नती	७	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
५३०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	कुलगाँउ मोटरवाटो स्तरोननती	७	✓		
५३१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	गैरी देखि गैरीगाउ देविथान हुँदै कुलगाँउ सम्म भित्री गोरेटोवाटो निर्माण	७	✓		
५३२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	केराघारी शान्तिवजार उपल्लो गोहोरे डाँडागाँउ चिप्लेटी मोटरवाटो स्तरोन्नती	७		✓	
५३३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	कालीखोला गाँउवारी घिमिरेखोच मोटरवाटो निर्माण	७		✓	
५३४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	बेसीगाउ घिमिरेखेत क्लवघर गोरेटोवाटो स्तरोन्नती	७			✓
५३५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	तल्लो गोहोरे अर्चले वडारे चौतपी कुसुन्डे कृषि सडक विस्तार तथा स्तरोन्नती	७	✓		
५३६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	पोखेलवारी वनपोल कुटीडाँडा चिलाउने स्वाँरा कृषि सडक निर्माण	७	✓		
५३७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	श्रीनाथ आ.वि. पश्चिम तर्फको ठाडो वाटो सुधार	७	✓		
५३८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	ढकालगाँउ ठाडोवाटो सुधार उपल्लो गोहोरे	७	✓		
५३९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	ढकालगाँउ ग्रामीण सडक सुधार तथा स्तरोन्नती	७			✓
५४०	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	ट्रान्स्फर्मर नं. ५ सार्ने घिमिरेवोट बाट पाटेश्वर सार्ने	७			✓
५४१	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	विद्युत प्रसारण लाईन सुधार तथा व्यवस्थापन (ट्रान्स्फर्मर रोडमा सार्ने)	७	✓		
५४२	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	इलिम पोखरी जलजले पोखरी संरक्षण	७	✓		
५४३	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	सुकेपोखरी ताल संरक्षण कार्यक्रम	७	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
५४४	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	वडहरे धारा निर्माण तथा मर्मत	७			✓
५४५	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	माझघर पहिरो नियन्त्रण तथा घेरावार	७		✓	
५४६	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	फाँटखोला पहिरो नियन्त्रण	७	✓		
५४७	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	दलित भवनमा मेसिनरी वाल निर्माण	७	✓		
५४८	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	लप्से समूहघरको तारवार, भान्साघर निर्माण	७	✓		
५४९	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	भंगेरी समूहघरको तारजाली निर्माण	७	✓		
५५०	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	विपद् व्यवस्थापनका लागि तालिम र सामाग्री व्यवस्थापन	७		✓	
५५१	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	जीवनाथ स्वास्थ्य चौकीको जग्गा घेरावार	७	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
५५२	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	बाँदर तथा जंगली जनावार व्यवस्थापन कार्यक्रम	७			✓
५५३	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	चन्द्रोदय ठाँडीडाँडा गोरेटोवाटो सुधार तथा वाल निर्माण	७	✓		
५५४	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	चन्द्रोदय घेरावार तथा सुधार	७	✓		
५५५	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	जनजागृति वाल निर्माण	७	✓		
५५६	७.४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	खहरे वजार फोहोर व्यवस्थापन	७		✓	
५५७	७.४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	सिम्ले मोटरवाटोमा सडक नाली निर्माण	७	✓		
५५८	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि पकेट क्षेत्र निर्धाण कार्यक्रम	८	✓		
५५९	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	मल बीउबिजन व्यवस्थापन	८	✓		
५६०	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि र पशु सेवा प्राविधिक	८	✓		
५६१	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	बादर आतंक नियन्त्रण	८	✓		
५६२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	मौरी पालन तालिम	८	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
५६३	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	आधुनिक घार निर्माण तालिम	८		✓	
५६४	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	पशु नस्ल सुधार कार्यक्रम	८		✓	
५६५	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	बाखापालन बंगुरपालन कार्यक्रम र क्षेत्र निर्धारण	८		✓	
५६६	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	पशु बीमा र कृषि बिमा कार्यक्रम	८		✓	
५६७	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	स्थानीय बाली संरचना प्रवर्द्धन	८	✓		
५६८	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	फलफूल खेती	८		✓	
५६९	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	मसला बाली	८	✓		
५७०	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	माछापालन	८		✓	
५७१	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	च्याउ खेती तालिम	८	✓		
५७२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	च्याउ बीउ उत्पादन तालिम	८	✓		
५७३	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	दुधजन्य पदार्थ उद्योग	८			✓
५७४	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	दुग्ध सहकारी कार्यक्रम	८		✓	
५७५	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	सिंचाई कार्यक्रम	८		✓	
५७६	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	टुनी बासपानी नहर	८	✓		
५७७	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	जौबारी सतह सिंचाइ	८	✓		
५७८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	सिस्नारी धनसार कुलो	८		✓	
५७९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	मुसे खोला देउराली कुलो	८		✓	

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
५८०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	व्याखर्क खरखरे कुलो	८	✓		
५८१	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	व्याखर्क फाँट सिंचाई	८	✓		
५८२	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	होमस्टे सञ्चालन	८	✓		
५८३	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	ऐतिहासिक गोरेटोबाटो प्रवर्द्धन	८	✓		
५८४	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	पिकनिक स्पोट क्षेत्र निर्धारण	८	✓		
५८५	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	सोरठी नाच संरक्षण	८	✓		
५८६	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	कालिका मन्दिर संरक्षण	८	✓		
५८७	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	पन्चे बाजा संरक्षण	८		✓	
५८८	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	धन्सार कृष्ण मन्दिर संरक्षण	८	✓		
५८९	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	बेलकोट राम मन्दिर संरक्षण	८	✓		
५९०	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	पाल्देन गुम्बा जौबारी मर्मत	८		✓	
५९१	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	भद्रकाली देवी मन्दिर	८	✓		
५९२	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	फिनाम भूमे मन्दिर	८		✓	
५९३	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	अशुभ छालाको व्यवस्थापन	८	✓		
५९४	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	घरेलु मदिरा उत्पादन व्यवस्थापन र उद्योग	८		✓	
५९५	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य चौकीमा दरबन्दी व्यवस्थापन	८		✓	
५९६	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	आवश्यक औषधि व्यवस्थापन	८	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
५९७	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य उपकरण र स्वास्थ्य औजारको व्यवस्थापन	८		✓	
५९८	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य बीमा सम्बन्धी तालिम	८	✓		
५९९	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम	८		✓	
६००	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	अभिभावक शिक्षा सचेतना कार्यक्रम	८			✓
६०१	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	प्रविधि मैत्रि बालमैत्री विद्यालय व्यवस्थापन कार्यक्रम	८			✓
६०२	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	विद्यार्थी पोशाक वितरण कार्यक्रम	८			✓
६०३	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	विद्यालयमा पहुँच नपुगेका विद्यार्थीलाई पहुँचमा ल्याउने कार्यक्रम	८		✓	
६०४	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	गरिब तथा जेहेन्दार विद्यार्थी छात्रवृत्ति कार्यक्रम	८	✓		
६०५	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	विद्यालय सवारी साधन व्यवस्थापन	८	✓		
६०६	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	विद्यालयमा सिसिटिभि निगरानी	८			✓
६०७	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	प्राविधिक शिक्षालय निर्माण	८		✓	
६०८	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	शिक्षक आवास व्यवस्था र तालिम	८		✓	
६०९	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	विद्यालयहरुका परिसर घेराबार	८		✓	
६१०	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	एक घर एक धारा कार्यक्रम व्यवस्थापन	८			✓
६११	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	मगर गाउँ फिनामटार खानेपानी आयोजना	८	✓		
६१२	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	केवरेपानि परोपकार मा बि खानेपानी लिफ्टिङ	८		✓	
६१३	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	चिप्लेटी खानेपानी मर्मत सम्भार	८			✓

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
६१४	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	जौबारी खानीखोला मुहान खानेपानी प्रशोधन	८		✓	
६१५	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	बजार क्षेत्रमा ढल व्यवस्थापन	८			✓
६१६	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	फोहोर मैला व्यवस्थापन	८	✓		
६१७	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	बालआश्रम निर्माण	८	✓		
६१८	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	महिना लघुउद्यम तालिम र टेवा कार्यक्रम	८	✓		
६१९	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	महिला सशक्तिकरण	८		✓	
६२०	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	महिला लक्षित व्यवसाय प्रवर्द्धन	८			✓
६२१	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	दलित सचेतना	८		✓	
६२२	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	विद्यालयहरूमा खेलमैदान पार्क र बास्केटवल कोर्ट निर्माण	८		✓	
६२३	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	आदर्श महिला सहकारी भवन निर्माण	८		✓	
६२४	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	परोपकार बेलबोट महिला सामुदायिक भवन निर्माण	८	✓		
६२५	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	नागरिक सचेतना केन्द्र दलित भवन निर्माण	८	✓		
६२६	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	सत्यदेवी प्राविमा छ कोठे भवन निर्माण	८	✓		
६२७	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	फिनाम मगर सामुदायिक भवन	८		✓	
६२८	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	लाङ्डी गाउँ सुधार समिती भवन	८	✓		
६२९	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	इन्द्रेणी महिला समूह भवन	८			✓
६३०	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	आदर्श प्रावि भवन	८	✓		

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
६३१	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	सरस्वती महिला समूह भवन	८		✓	
६३२	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	सिर्जना महिलासम्म भवन	८			✓
६३३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	बेलबोट पहरेपानि सडक	८	✓		
६३४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	लाङ्डीबेसी ज्यामिरेफाँट सिम्ले	८	✓		
६३५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	ब्याखर्क सोती हुँदै बयडाडा	८		✓	
६३६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	ढड्यान देखि ठुलो गाउँसम्म	८	✓		
६३७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	माले बगर अधेरीखोलाको पुल निर्माण	८		✓	
६३८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	जौबारी मुसी खोला पुल निर्माण	८		✓	
६३९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	लाङ्डी रातमाटा जौबारी धारापानी पुछार पुल निर्माण	८	✓		
६४०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	कालिका थान परोपकार मा बि जोड्ने बाटो	८			✓
६४१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	चिलाउने घारी देखि परोपकार माविसम्म घोरेटोबाटो	८	✓		
६४२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	अन्य गोरेबाटोहरु निर्माण	८		✓	
६४३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	अर्चले स्याङ्डी खोला पुल मर्मत	८		✓	
६४४	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	वडाको बिजुली सुधार	८			✓
६४५	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	फलामे पोलको सट्टा नयाँ पोल राख्ने	८	✓		
६४६	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	तार व्यवस्थापन	८		✓	
६४७	६.४	पूर्वाधार क्षेत्र	सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि	विद्यालयहरूमा नेट व्यवस्था	८		✓	

क.स.	शिर्षक नं.	विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P 1	P 2	P 3
६४८	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	जौबारी देउति खेत भल नियन्त्रण	८		✓	
६४९	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	माथिल्लो फिनाम देखि तल्लो फिनाम भल नियन्त्रण	८	✓		
६५०	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	जौबारी धनसार भल नियन्त्रण	८		✓	
६५१	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	स्याङ्डी खोला तटबन्ध	८			✓
६५२	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	विपद् व्यवस्थापनको लागि जनशक्ति र तालिम सामग्री	८		✓	

अनुसुची पाँचः आवधिक योजना तयारी अभिमुखिकरणको माईन्युट

बैठक संख्याः

स्थानः सिरानचोक गाउँपालिका गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय छोप्राक, गोरखा ।

आज मिति २०७९ साल पौष ७ गते यस सिरानचोक गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री ज्ञानेन्द्र गुरुङ्गज्यूको अध्यक्षतामा बसेको गाउँ कार्यपालिका बैठकले देहाय बमोजिमका प्रस्तावहरु माथि छलफल गरी तपसिल बमोजिमका निर्णयहरु गरियो।

सिरानचोक गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय छोप्राक, गोरखा गण्डकी प्रदेश, नेपाल

उपस्थितिहरुः

क्र. स.	नाम र थर	पद	हस्ताक्षर
१	श्री ज्ञानेन्द्र गुरुङ	अध्यक्ष	
२	श्री रीता देवकोटा	उपाध्यक्ष	
३	श्री मनिता गुरुङ	वडा अध्यक्ष	
४	श्री खुसीमान गुरुङ	वडा अध्यक्ष	
५	श्री जगदिश्वर ढकाल	वडा अध्यक्ष	
६	श्री भरत हमाल	वडा अध्यक्ष	
७	श्री ठानेश्वर पोखरेल	वडा अध्यक्ष	
८	श्री प्रेम प्रसाद वस्ती	वडा अध्यक्ष	
९	श्री राजेन्द्र वावु ढकाल	वडा अध्यक्ष	
१०	श्री दलमान गुरुङ	वडा अध्यक्ष	
११	श्री विमला सिर्मल	कार्यपालिका सदस्य	
१२	श्री रु माया गुरुङ	कार्यपालिका सदस्य	रु माया
१३	श्री शान्ती कुमाल	कार्यपालिका सदस्य	
१४	श्री दुर्गा वहादुर घले	कार्यपालिका सदस्य	
१५	श्री मनमाया गुरुङ	कार्यपालिका सदस्य	
१६	श्री लक्ष्मी मिजार	कार्यपालिका सदस्य	
१७	श्री अहमद दिन मिया	सचिव	

सहयोगी कर्मचारीहरुः

१.

२.

सिरानचोक गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय छोप्राक, गोरखा गण्डकी प्रदेश, नेपाल

नं. १

प्रस्ताव नं. १ माथि छलफल गर्दा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यूले प्रस्तुत गर्नु भएको चालु आ.वको मंसिर मसान्त सम्म संचालन भएका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरुको प्रगति माथि छलफल गरियो साथै हाल सम्मको कार्यक्रम हरुको प्रगति लाई मूल्याङकन गर्दौ आगामि दिनहरुमा आयोजना तथा कार्यक्रमहरु लाई थप प्रभावकारी रुपमा संचालनको लागि विषयगत शाखाहरुलाई निर्देशन गर्ने निर्णय गरियो।

न २

प्रस्ताव नं, २ माथि छलफल गर्दा यस सिरानचोक गाउँपालिकाकाले निर्माण गर्न लागेको आवधिक योजना क्षमता विकास योजना र लै.स.सा.स रणनिति निर्माणमा तपशिल बमोजिमको निर्देशक समिति गठन गर्ने निर्णय गरियो।

आवधिक योजना

क. श्री ज्ञानेन्द्र गुरुङ - संयोजक
ख. श्री रीता देवकोटा -सदस्य
ग. श्री मनिता गुरुङ -सदस्य
घ. श्री खुसिमान गुरुङ -सदस्य
ङ. श्री जगदिश्वर ढकाल - सदस्य
च. श्री भरत हमाल -सदस्य
छ. श्री ठानेश्वर पोखरेल - सदस्य
ज. श्री प्रेम प्रसाद वस्ती -सदस्य
झ. श्री राजेन्द्र वावु ढकाल -सदस्य
ञ. श्री दलमान गुरुङ -सदस्य
ट. श्री विमला शिर्मल -सदस्य
ठ. श्री रु माया गुरुङ -सदस्य
ड. श्री शान्ति कुमाल -सदस्य
ढ. श्री दुर्गा वहादुर घले -सदस्य
ण. श्री मन माया गुरुङ -सदस्य
त. श्री लक्ष्मी मिजार -सदस्य
थ. विषयगत शाखा प्रमुख हरु -सदस्य
द. श्री उमेश कुमार यादव सदस्य- सचिव

क्षमता विकास योजना

क. श्री ज्ञानेन्द्र गुरुङ संयोजक
ख. श्री रीता देवकोटा सदस्य
ग. श्री उमेश कुमार यादव सदस्य
घ. श्री मनिता गुरुङ सदस्य

सिरानचोक गाउँपालिकाको कार्यालय छोप्राक, गोरखा गण्डकी प्रदेश, नेपाल

ङ. श्री खुसिमान गुरुङ सदस्य
च. श्री जगदिश्वर ढकाल सदस्य
छ. श्री भरत हमाल सदस्य
ज. श्री ठानेश्वर पोखरेल सदस्य
झ. श्री प्रेम प्रसाद वस्ती सदस्य
ञ. श्री राजेन्द्र वावु ढकाल सदस्य
ट. श्री दलमान गुरुङ सदस्य
ठ. श्री विमला शिर्मल सदस्य
ड. श्री रु माया गुरुङ सदस्य
ढ. श्री शान्ति कुमाल सदस्य
ण. श्री दुर्गा वहादुर घले सदस्य
त. श्री मन माया गुरुङ सदस्य
थ. श्री लक्ष्मी मिजार सदस्य
द. विषयगत शाखा प्रमुख हरु सदस्य
ध. अहमद दिन मिया सदस्य-सचिव

ग. लैगींक समानता सामाजिक समावेशिकरण रणनिति

क. ज्ञानेन्द्र गुरुङ संयोजक
ख. श्री रीता देवकोटा सदस्य
ग. श्री उमेश कुमार यादव सदस्य
घ. श्री मनिता गुरुङ सदस्य
ङ. श्री .
च. श्री
छ. श्री
ज. श्री शारदा ढकाल सदस्य-सचिव

सिरानचोक गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
छोप्राक, गोरखा
गण्डकी प्रदेश, नेपाल

अनुसुची छः आवधिक योजना अभिमुखीकरणको फोटो

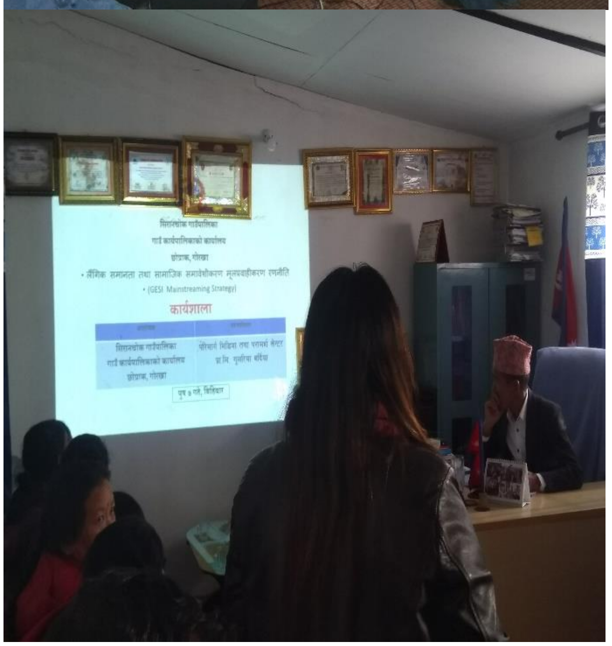

अनुसुची सातः आवधिक योजना तयारीको वडागत कार्यशालाको माईन्युट

वडा नं. एक

PAGE NO.
DATE

आज मिति २०७६।०७।[illegible] गते बिहीबार सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना तर्जुमा "वडास्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला" सिरानचोक गाउँपालिका वडा नं १ का वडा अध्यक्ष श्री मनिता गुरुङको अध्यक्षतामा तपसिलको उपस्थितिमा सम्पन्न गरियो। आवधिक विकास योजना तर्जुमा "वडा स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला"को उपस्थिति र निर्णय देहाय बमोजिम रहेको छ।

उपस्थिति -

वडा अध्यक्ष - श्री मनिता गुरुङ
सहजकर्ता - श्री लोचन भट्टराई
वडा सदस्य - श्री राज बहादुर गुरुङ
वडा सदस्य - श्री बुद्ध माया गुरुङ
वडा सदस्य - श्री शेर बहादुर घले
वडा सदस्य - श्री सुनिता गैरे रसैल
वडा सचिव - श्री टेक बहादुर कार्की
वडा सहायक - श्री निर्मला रेग्मी
वडा पशु प्रा. - श्री सतिस सुनार
का.स. - श्री गोरखनाथ रेग्मी
जेष्ठ सदस्य - श्री मन सिं गुरुङ
स्थानीय मा.वि.प्र.अ. श्री डम्बर प्रसाद
स्वास्थ्य प्रमुख श्री आशिष रावत
नि. वर्तमान अध्यक्ष श्री सुके मान गुरुङ
नि. वर्तमान सदस्य श्री गोविन्द गुरुङ
टोल संयोजक - श्री भूमि राज गुरुङ
टोल संयोजक - श्री मान बहादुर गुरुङ
" " - श्री मुक्ति बहादुर गुरुङ
" " - श्री ज्ञानसिरी तमाङ
" " - श्री सुर्य गुरुङ
" " - श्री महेन्द्र प्रसाद ढकाल
" " - श्री राम बहादुर गुरुङ
" " - श्री रुक बहादुर गुरुङ

समाजसेवी - श्री यम [illegible] रेग्मी यमनाथ
" - श्री हरी प्रसाद रेग्मी हरिप्रसाद रेग्मी
" - श्री बुध मान गुरुङ
" - श्री गोपी लाल गुरुङ
" - श्री भरत तमाङ भरत तमङ
" - श्री टेक बहादुर दमाई टेक बहादुर
धुनत प्रमुख - श्री सेवा राज गुरुङ सेवाराज
समाजसेवी - श्री पुष्प राज दाहाल पुष्पराज
" - श्री [illegible] कोले
" - श्री थम बहादुर गुरुङ
" - श्री विराज गुरुङ
श्री प्रताप गुरुङ
श्री मैत कुमारी कुंवर मैत

प्रस्ताव -
१) आवधिक योजना सम्बन्धि अभिमुखीकरण सम्बन्धमा।
२) आवधिक योजना तर्जुमा सम्बन्धमा।
३) विविध सम्बन्धमा।

निर्णय -
१) प्रस्ताव नं. १ माथि छलफल गर्दा यस सिरानचोक गाउँपालिका वडा नं. १ मा आवधिक योजना तर्जुमा सम्बन्धमा वडास्तरीय योजना तर्जुमा अभिमुखीकरण कार्यशाला तथा छलफल कार्यक्रम फेनापति कन्सल्टेन्ट प्रा.ली.का प्रतिनिधि को सहजीकरणमा वडाका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा सरोकारवालाहरूको उपस्थितिमा सम्पन्न गरियो।
२) प्रस्ताव नं. २ माथि छलफल गर्दा सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनामा आर्थिक क्षेत्र सामाजिक क्षेत्र, पूर्वाधार क्षेत्र, वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन संस्थागत विकास सुशासन र सेवा प्रवाह जस्ता क्षेत्र [illegible]

सिरानचोक गाउँपालिका
नं. वडा कार्यालय

PAGE NO.

DATE / /

को रणनीति पहिचान गरिनुको साथै वडा स्तरीय योजना-हरुको पहिचान गरियो।

③ प्रस्ताव नं. ३ माथि छलफल गर्दा गाउँपालिका स्तरीय आवधिक विकास योजना तयारीको सिलसिलामा वडा स्तर-बाट आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण विवरण विषयहरुलाई समूह-लाई उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो।

अन्तमा छलफलको विषय सकिएकोले अध्यक्ष द्वारा कार्यक्रम समाप्त गरियो।

वडा नं. दुई

आज मिति २०७९/०९/२१ गते विहीवार सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना तर्जुमा "वडा स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला" सिरानचोक गाउँपालिका वडा नम्बर २ का वडाध्यक्ष श्री खुशी मान गुरुङको अध्यक्षतामा तपसिलको उपस्थितीमा सम्पन्न गरियो । आवधिक विकास योजना तर्जुमा "वडा स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला" को उपस्थिती र निर्णय देहाय बमोजिमा रहेको छ ।

उपस्थिती

नाम	पद	मो.नं.	हस्ताक्षर
श्री खुशीमान गुरुङ	अध्यक्ष	९८०८२५२८४०	
श्री राजकुमार गुरुङ	वडा सदस्य		
श्री डिल माया गुरुङ	वडा सदस्य	९८०६२०११४६	
श्री विमला सिर्मेल	"		
श्री सन्त बहादुर बराम	"	९८४६८५१५५१	
श्री दामोदर थापकोटा	प्र.अ.	९८४३१३६३४६	
श्री नारायण सिं गुरुङ		९८१२४४०८४०	
श्री सिताराम ढकाल	[illegible]	९८४१६६१६६०	
श्री प्रेम बहादुर ढकाल		९८४६४०१६६५	
श्री मन बहादुर गुरुङ			मन
श्री रबिन गुरुङ		९८१२११९८५६	
श्री भोज बहादुर गुरुङ		९८७८०२८३६३	
श्री ओम बहादुर [illegible]		९८०२९८६२८६	

सिरानचोक गाउँपालिका २ नं. वडा कार्यालय गोरखा

१४,	अमृत वहादुर भण्डारी	९८०५८२६६१२
१५,	कृतिमान परियार	
१६,	निल वहादुर भण्डारी	९८२३४५१८३५
२०,	गणेश लम्साल	९८१५१०९८२३
२१,	भक्त वहादुर गुरुङ	९८४६१२१८१६
२२,	रेशम गुरुङ	९८१४१२८२८६८६
२३	हर्क बहादुर गुरुङ	९८१८३६६८२१
२४	प्रेम वहादुर अधिकारी	९८६३२३३०५६
२५,	नानु मायाँ ढकाल	९८४६६३६६९५
२६,	गोपिलाल वस्नेत	९८०६६६०६४९
२७,	सोम वहादुर वराम	९८२२६६६६२६
२८,	अक्ष वहादुर परियार	9823369927
२९,	कृष्ण प्रसाद ओस्ती	9841542241
३०,	राम कुमार गुरुङ	9823797534
३१,	सुर्य गुरुङ	9813599277
३२)	सुरेश खनाल	9845053859
३३)	अविन खनाल	9849704972
३४)	सुशील अधिकारी (सहजकर्ता)	

सिरानचोक गाउँपालिका २ नं. वडा कार्यालय थालाजुङ्, गोरखा गण्डकी प्रदेश २०७३

प्रस्तावहरू

१. आवधिक योजना सम्बन्धि अधिमुखीकरण सम्बन्धमा ।

२. आवधिक योजना तर्जुमा सम्बन्धमा ।

३. विविध सम्बन्धमा ।

निर्णयहरू

१. प्रस्ताव नम्बर १ माथी छलफल गर्दा यस सिरानचोक गाउँपालिका वडा नम्बर २ मा आवधिक योजना तर्जुमा सम्बन्धमा वडा स्तरीय योजना तर्जुमा अभिमुखीकरण कार्यशाला तथा छलफल कार्यक्रम फेनापति कन्सल्टेन्ट प्रा.ली.का प्रतिनिधिको सहजीकरणमा वडाका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा सरोकारवालाहरूको उपस्थितीमा सम्पन्न गरियो ।

२. प्रस्ताव नम्बर २ माथी छलफल गर्दा सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनामा आर्थिक क्षेत्र, सामाजिक क्षेत्र, पूर्वाधार क्षेत्र, वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन, संस्थागत विकास, सुशासन र सेवा प्रवाह जस्ता क्षेत्र अन्तर्गत विषयमा छलफल गरी विद्यमान अवस्था र सम्भावना, समस्या र चुनौती एवं सम्भावना र उपयोगको रणनीति पहिचान गरीनुका साथै वडा स्तरीय योजनाहरूको पहिचान गरियो ।

३. प्रस्ताव नम्बर ३ माथी छलफल गर्दा गाउँपालिका स्तरीय आवधिक विकास योजना तयारीको सिलसिलामा वडा स्तरबाट आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण विवरण विज्ञ समुहलाई उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।

सिरानचोक गाउँपालिका
२ नं. वडा कार्यालय
थालाजुङ्, गोरखा
गण्डकी प्रदेश
२०७३

वडा नं. तीन

आज मिति २०७९/०९/२२ गते शुक्रवार सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना तर्जुमा "वडा स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला" सिरानचोक गाउँपालिका वडा नम्बर ३ का वडाध्यक्ष श्री जगदिश्वर ढकालको अध्यक्षतामा तपसिलको उपस्थितीमा सम्पन्न, गरियो । आवधिक विकास योजना तर्जुमा "वडा स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला" को उपस्थिती र निर्णय देहाय बमोजिमा रहेको छ ।

उपस्थिती

नाम	पद	मो.नं.	हस्ताक्षर
श्री जगदिश्वर ढकाल	वडा अध्यक्ष	9861992888	[signature]
श्री सुरनमाया गुरुङ	वडा सदस्य	9846253880	[signature]
श्री युद्ध विलास घिमिरे	"	9846754486	[signature]
श्री निजामुद्दिन मिया	"	9851158262	[signature]
श्री सिता सुनार	"	९८०४८९४७०३	[signature]
श्री मोहन बोगटी		9846890944	[signature]
श्री टोप बहादुर बोगटी		९८४६४०१६८८	[signature]
श्री नरनाथ [illegible]		९८८५०६००७९	[signature]
श्री सुर्य बहादुर ढकाल		9808274930	[signature]
श्री कृष्ण राज घिमिरे		9862148467	[signature]
श्री केशरी दत्त घिमिरे		9846185212	[signature]
श्री रामजी सापकोटा		9869859045	[signature]
श्री [illegible]		9819201116	[signature]
अमृत सापकोटा		9846754738	[signature]
गोविन्द मणी ढकाल		9810013133	[signature]
[illegible]			

नाम	पद	मो.नं.	हस्ताक्षर
श्री शरद चन्द्र पोखरेल	शा.वि.प्र.अ.	९८६०९८३६४९	[illegible]
श्री रमेश प्रसाद पराजुली		९८६९३५८३६२	[illegible]
श्री राम प्रसाद पराजुली	कृ.वि.प्र.अ.	९८४६२५०६४५	[illegible]
श्री माधव प्रसाद खनाल	(वे.वो.वि.अ.)	९८४९३५५३८६	[illegible]
दिलिप घिमिरे		९८६०३८६८६८	[illegible]
माया देवी लामकोटी		9846068629	[illegible]
आरत घिमिरे		9840703473	[illegible]
सुधीर ब. खनाल		9846162782	[illegible]
याम बहादुर सुनार		9814184005	[illegible]
लक्ष्मण सुनार			[illegible]
दुर्गा मल्ल घिमिरे		9846074864	[illegible]
हरि प्रसाद घिमिरे		9846252889	[illegible]
भवानी आलकोटे		9846454740	[illegible]
नारायण दत्त पाण्डे		9846256383	[illegible]
राम बहादुर कामी		9841472090	[illegible]
विष्णु नेपाली		~~98609~~ 9826188227	[illegible]
खिलाशर्मा घिमिरे		9846290812	[illegible]
काशी प्रसाद घिमिरे		9846253807	काशी प्रसाद घिमिरे
धन ब. तामाङ		९८४६३८८५९२	[illegible]
हिरा बहादुर रेग्मी		९८४४३४४६३४	[illegible]
रमन खनाल		९८०५५६४३८२	
मनोज खनाल		9846369407	[illegible]
[illegible] नाथ खनाल		984[illegible]	[illegible]

नाम	पद	मो. नं	हस्ताक्षर
श्री हरिप्रसाद सापकोटा	–	९८४६९२८२६२	(हस्ताक्षर)
श्री तिर्थ लकुला		9845260214	(हस्ताक्षर)
श्री बल बहादुर के.सी.		9856040541	(हस्ताक्षर)
श्री अनिता राई			(हस्ताक्षर)
(सहजकर्ता) सुशिल अधिकारी			(हस्ताक्षर)

सिरानचोक गा.पा.
६ नं. वडा कार्यालय

प्रस्तावहरू

१. आवधिक योजना सम्बन्धि अधिमुखीकरण सम्बन्धमा ।

२. आवधिक योजना तर्जुमा सम्बन्धमा ।

३. विविध सम्बन्धमा ।

निर्णयहरू

१. प्रस्ताव नम्बर १ माथी छलफल गर्दा यस सिरानचोक गाउँपालिका वडा नम्बर ३ मा आवधिक योजना तर्जुमा सम्बन्धमा वडा स्तरीय योजना तर्जुमा अभिमुखीकरण कार्यशाला तथा छलफल कार्यक्रम फेनापति कन्सल्टेन्ट प्रा.ली.का प्रतिनिधिको सहजीकरणमा वडाका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा सरोकारवालाहरूको उपस्थितीमा सम्पन्न गरियो ।

२. प्रस्ताव नम्बर २ माथी छलफल गर्दा सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनामा आर्थिक क्षेत्र, सामाजिक क्षेत्र, पूर्वाधार क्षेत्र, वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन, संस्थागत विकास, सुशासन र सेवा प्रवाह जस्ता क्षेत्र अन्तर्गत विषयमा छलफल गरी विद्यमान अवस्था र सम्भावना, समस्या र चुनौती एवं सम्भावना र उपयोगको रणनीति पहिचान गरीनुका साथै वडा स्तरीय योजनाहरूको पहिचान गरियो ।

३. प्रस्ताव नम्बर ३ माथी छलफल गर्दा गाउँपालिका स्तरीय आवधिक विकास योजना तयारीको सिलसिलामा वडा स्तरबाट आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण विवरण विज्ञ समुहलाई उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।

वडा नं. चार

आज मिति २०७९/०९/२१ गते शुक्रबार सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना तर्जुमा "वडा स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला" सिरानचोक गाउँपालिका वडा नम्बर ४ का वडाध्यक्ष श्री भरत हमाल को अध्यक्षतामा तपसिलको उपस्थितीमा सम्पन्न गरियो । आवधिक विकास योजना तर्जुमा "वडा स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला" को उपस्थिती र निर्णय देहाय बमोजिमा रहेको छ ।

(छाप: सिरानचोक गाउँपालिका, ४ नं. वडा कार्यालय, ओखलढुंगा... गोरखा, गण्डकी प्रदेश नेपाल)

उपस्थिती

नाम	पद	मो.नं.	हस्ताक्षर
श्री भरत हमाल	अध्यक्ष	9851079765	[signature]
श्री शान्ता कुमाल	सदस्य	9846253131	[signature]
श्री परशुराम पौडेल	सदस्य	9846126738	[signature]
श्री राम कुमारी वि.क.	सदस्य	9806550887	राम कुमारी
श्री लोचन भट्टराई	सहजकर्ता		[signature]
श्री पूर्वन खड्का	सर्वसाधारण	9846007949	[signature]
श्री लोकराम खड्का	"	९८५०३४५८९२	[signature]
श्री मोतिराम कुमाल	"		[signature]
श्री भानु प्रकाश गौतम	"	9846255120	[signature]
श्री मेघ बहादुर कुमाल	"	[illegible]	[signature]
श्री तुलसी प्र. पोखरेल शर्मा	"	९८४६२५४६७४	[signature]
श्री फणिन्द्र नाथ पोखरेल	"	[illegible]	[signature]
श्री रतन व. खड्का	"	9817182156	[signature]
श्री काशीराम कुमाल	"		[signature]
श्री रतन प्र. पोखरेल	बुद्धिजीवि	९८४९२९९६८६	[signature]
श्री छिरा बहादुर कुमाल	सर्वसाधारण		[signature]
श्री जेनु प्र. यादव	सचिव (वडा)	9863554509	[signature]

नाम	मो.नं.	हस्ताक्षर
श्री लक्ष्मण पाण्डे (कोषाध्यक्ष वडा)	9846258080	[signature]
श्री सिताराम अधिकारी सर्वसाधरण	9846081138	[signature]
श्री टेप ब० कुमाल ''	9848251278	[signature]
श्री ~~[illegible]~~ बाबुराम देवकोटा ''	9846628495	बाबुराम
श्री भरत प्र० देवकोटा (शिक्षक)	9846328134	[signature]
श्री अन्जना पोखरेल सर्वसाधरण	9846253599	[signature]
श्री ठाकुर पोखरेल ''	9846157823	[signature]
श्री कुल बं० नेपाली ''	9841584544	[signature]
श्री उमा पोखरेल ''		[signature]
श्री मिना कुमाल ''	9820636063	मिना
श्री आशा कुमाल ''	९८२६६०३४६१	[signature]
श्री सिताराम पोखरेल ''	9846251696	सिताराम पो
श्री प्रेम ब० कुमाल	9849012211	[signature]
श्री ~~[illegible] प्रे~~ प। बिरबहादुर कुमार	9841122239	[signature]
श्री बाबुराम पोखरेल	९८६६८५२२४१	बाबुराम
श्री थेटी ब० कुमाल	५८४६३२२८१७	[signature]
श्री कुबेर कुमाल	9829728899	[signature]
श्री		
श्री		
श्री		
श्री		
श्री		

प्रस्तावहरू

१. आवधिक योजना सम्बन्धि अधिमुखीकरण सम्बन्धमा ।

२. आवधिक योजना तर्जुमा सम्बन्धमा ।

३. विविध सम्बन्धमा ।

निर्णयहरू

१. प्रस्ताव नम्बर १ माथी छलफल गर्दा यस सिरानचोक गाउँपालिका वडा नम्बर ४ मा आवधिक योजना तर्जुमा सम्बन्धमा वडा स्तरीय योजना तर्जुमा अभिमुखीकरण कार्यशाला तथा छलफल कार्यक्रम फेनापति कन्सल्टेन्ट प्रा.ली.का प्रतिनिधिको सहजीकरणमा वडाका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा सरोकारवालाहरूको उपस्थितीमा सम्पन्न गरियो ।

२. प्रस्ताव नम्बर २ माथी छलफल गर्दा सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनामा आर्थिक क्षेत्र, सामाजिक क्षेत्र, पूर्वाधार क्षेत्र, वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन, संस्थागत विकास, सुशासन र सेवा प्रवाह जस्ता क्षेत्र अन्तर्गत विषयमा छलफल गरी विद्यमान अवस्था र सम्भावना, समस्या र चुनौती एवं सम्भावना र उपयोगको रणनीति पहिचान गरीनुका साथै वडा स्तरीय योजनाहरूको पहिचान गरियो ।

३. प्रस्ताव नम्बर ३ माथी छलफल गर्दा गाउँपालिका स्तरीय आवधिक विकास योजना तयारीको सिलसिलामा वडा स्तरबाट आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण विवरण विज्ञ समुहलाई उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।

वडा नं. पाँच

शनिवार

आज मिति २०७९/०९/२७ गते ~~बिहीबार~~ सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना तर्जुमा "वडा स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला" सिरानचोक गाउँपालिका वडा नम्बर ५ का वडाध्यक्ष श्री थानेश्वर पोखरेलको अध्यक्षतामा तपसिलको उपस्थितीमा सम्पन्न गरियो । आवधिक विकास योजना तर्जुमा "वडा स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला" को उपस्थिती र निर्णय देहाय बमोजिमा रहेको छ ।

सिरानचोक गाउँपालिका
५ नं. वडा कार्यालय
छोप्राक, गोरखा
२०७३

उपस्थिती

नाम	पद	मो.नं.	हस्ताक्षर
श्री थानेश्वर पोखरेल	वडा अध्यक्ष	९८४६०५९१६४	[illegible]
श्री शिव चन्द्र पोखरेल	बयापानी टोल वि.	९८४५८५३८५३	[illegible]
श्री दुर्गाप्रसाद पोखरेल	अध्यक्ष चौतारा गाउँ		[illegible]
श्री माधव प्रसाद पोखरेल	बयापानी चौतारा गाउँ	९८४५५३३८५०२	
श्री हरि प्रसाद पोखरेल	बयापानी टोल [illegible]	९८४६२९६[illegible]	[illegible]
श्री राम चन्द्र पोखरेल	सचिव [illegible] बयापानी टोल [illegible]	[illegible]	[illegible]
श्री [illegible]	मु.पु. सचिव	९८४६६०४९८२	
श्री	वडा [illegible]	[illegible]	[illegible]
श्री राम चन्द्र पोखरेल	सदस्य	9849473449	रामचन्द्र
श्री लक्ष्मी वि.क.	सदस्य	9741 89 9219	लक्ष्मी
श्री [illegible]	,,	9846953771	[illegible]
श्री खुसी मायाँ गुरुङ	अध्यक्ष	9814127694	[illegible]
श्री कमला बराम	टोल अध्यक्ष	9803879747	[illegible]
श्री आशीष गुरुङ	अध्यक्ष	9810327915	[illegible]
श्री आम बहादुर विश्वकर्मा	अध्यक्ष	9814101221	आम
श्री तिलक [illegible]		9846328170	[illegible]
श्री राम श्रेष्ठ			रामप्रसाद
श्री खड्क बहादुर श्रेष्ठ			[illegible]
श्री वैकुण्ठ प्रसाद पोखरेल		९८४६२५५५५२	वैकुण्ठ

नाम	पद	मो.नं.	हस्ताक्षर
श्री डुंडवरी प्रसाद पोखरेल		९८४५९८८५८०	
श्री जगनाथ लामीछाने			
श्री कान्छु माया गुरुङ		९८४३६६४३७६	
श्री अस्मिता बानिया		9813146480	
श्री गिता देवि अधिकारी		9842004730 9863653719	
श्री सुन्निता पोखरेल	८	९८६५४३४५९५	
श्री सुरसती बानियां		9846819548	
श्री कौशल अधिकारी		9856053060	
श्री भुम बहादुर नेपाली		9817140007	
श्री माधव लामिछाने		९८५६२५८३८२	
श्री ओमकान्त भट्टराई	सहजकर्ता		
श्री			
श्री			
श्री			
श्री			
श्री			
श्री			
श्री			
श्री			
श्री			
श्री			
श्री			

सिरानचोक गाउँपालिका ७ नं. वडा कार्यालय छोप्राक, गोरखा २०७३

प्रस्तावहरू

१. आवधिक योजना सम्बन्धि अधिमुखीकरण सम्बन्धमा ।

२. आवधिक योजना तर्जुमा सम्बन्धमा ।

३. विविध सम्बन्धमा ।

निर्णयहरू

१. प्रस्ताव नम्बर १ माथी छलफल गर्दा यस सिरानचोक गाउँपालिका वडा नम्बर ५ मा आवधिक योजना तर्जुमा सम्बन्धमा वडा स्तरीय योजना तर्जुमा अभिमुखीकरण कार्यशाला तथा छलफल कार्यक्रम फेनापति कन्सल्टेन्ट प्रा.ली.का प्रतिनिधिको सहजीकरणमा वडाका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा सरोकारवालाहरूको उपस्थितीमा सम्पन्न गरियो ।

२. प्रस्ताव नम्बर २ माथी छलफल गर्दा सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनामा आर्थिक क्षेत्र, सामाजिक क्षेत्र, पूर्वाधार क्षेत्र, वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन, संस्थागत विकास, सुशासन र सेवा प्रवाह जस्ता क्षेत्र अन्तर्गत विषयमा छलफल गरी विद्यमान अवस्था र सम्भावना, समस्या र चुनौती एवं सम्भावना र उपयोगको रणनीति पहिचान गरीनुका साथै वडा स्तरीय योजनाहरूको पहिचान गरियो ।

३. प्रस्ताव नम्बर ३ माथी छलफल गर्दा गाउँपालिका स्तरीय आवधिक विकास योजना तयारीको सिलसिलामा वडा स्तरबाट आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण विवरण विज्ञ समुहलाई उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।

वडा नं. छ

आज मिति २०७९/०९/२३ गते शनिवार सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना तर्जुमा "वडा स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला" सिरानचोक गाउँपालिका वडा नम्बर ६ का वडाध्यक्ष श्री प्रेम वस्तीको अध्यक्षतामा तपसिलको उपस्थितीमा सम्पन्न गरियो । आवधिक विकास योजना तर्जुमा "वडा स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला" को उपस्थिती र निर्णय देहाय बमोजिमा रहेको छ ।

उपस्थिती

नाम	पद	मो.नं.	हस्ताक्षर
श्री प्रेम प्रसाद वस्ती	वडा अध्यक्ष	९८६३१४५१६४४	
श्री मन माया गुरुङ	सदस्य		
श्री छविलाल मिजार	"		
श्री पार्वती परियार	"		
श्री धन ब. पुलामी	"		
श्री सुशिल अधिकारी	सहजकर्ता		
श्री बाबुराम बोगटी	ने.क.पा. एमाले अध्यक्ष	९८४६१८८७१३	
श्री बलराम मल्ल	नेपाली कांग्रेस सभापति		
श्री बैकुण्ठ तिवारी	ने.क.पा. माओवादी अध्यक्ष		
श्री ओजराज कोइराला	देउराली मा.वि. प्र.अ.	९८४४०४००७४३	
श्री रुद्र बहादुर भट्ट	कन्याज्योति मा.वि. प्र.अ.		
श्री बुद्ध बहादुर गुरुङ	हिमाली प्र.अ.	९८४६०७४०३२	
श्री मिन बहादुर गुरुङ	प्र.अ.	९८४६१२७१४१	
श्री काशीराम पाठा	प्र.अ.	९८४६०२१२६४२	
श्री ललिता गुरुङ	स्वा.चौ. प्रमुख	९८४६०३०४८३	

नामथर	पद	मो.नं.	हस्ताक्षर
श्री गणेश ब. अधिकारी	वडा सहायक	९८४१९२८६२८	[signature]
श्री अर्जुन ब. गिरी	टोलि व्यवस्थापन		[signature]
श्री नेत्र ब. घले	"		[signature]
श्री दिपक बाबु भट्ट	समाजसेवी	९८४६०४०३३१	[signature]
श्री गिरी ब. चालिसे	"		[signature]
श्री पदम ब. गुरुङ	"		पदम ब. गुरुङ
श्री खुन ब. गुरुङ	"		[signature]
श्री कुल ब. गुरुङ	"		[signature]
श्री कौशु ब. गिरी	कार्यालय सहयोगी	९८४६८४२१७	[signature]
श्री रविन अधिकारी	कृषि सहकारी	९८४१२६५०५३	[signature]
श्री हरिकुमार थापा	अमर सिंह नगर पर्यटन (विकास) विकास संस्था अध्यक्ष	९८४३२२४६२४	[signature]
श्री केन्द्र प्रसाद ढापकोटा	समाजसेवी	९८४६०५०९०३	[signature]
श्री इन्द्रलाल लेकोटा	शिक्षक	९८४६९०२०८६	[signature]
श्री राजेन्द्र प्रसाद जयाल	समाजसेवी	९८४३९२८६६३	[signature]
श्री हरि ब. पोखरेल	समाजसेवी	९८४६६८६०१०	[signature]
श्री बुद्धि बहादुर गुरुङ	समाजसेवी		[signature]
श्री सन्तोष परियार	पू. ह. गाउँपालिका चौकी		[signature]
श्री विष्णु ढकाल	समाज सेवी		[signature]

[stamp: ...चोक गाउँपालिका, वडा कार्यालय, ...गाँउ, गोरखा, २०७३]

प्रस्तावहरू

१. आवधिक योजना सम्बन्धि अधिमुखीकरण सम्बन्धमा ।

२. आवधिक योजना तर्जुमा सम्बन्धमा ।

३. विविध सम्बन्धमा ।

निर्णयहरू

१. प्रस्ताव नम्बर १ माथी छलफल गर्दा यस सिरानचोक गाउँपालिका वडा नम्बर ६ मा आवधिक योजना तर्जुमा सम्बन्धमा वडा स्तरीय योजना तर्जुमा अभिमुखीकरण कार्यशाला तथा छलफल कार्यक्रम फेनापति कन्सल्टेन्ट प्रा.ली.का प्रतिनिधिको सहजीकरणमा वडाका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा सरोकारवालाहरूको उपस्थितीमा सम्पन्न गरियो ।

२. प्रस्ताव नम्बर २ माथी छलफल गर्दा सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनामा आर्थिक क्षेत्र, सामाजिक क्षेत्र, पूर्वाधार क्षेत्र, वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन, संस्थागत विकास, सुशासन र सेवा प्रवाह जस्ता क्षेत्र अन्तर्गत विषयमा छलफल गरी विद्यमान अवस्था र सम्भावना, समस्या र चुनौती एवं सम्भावना र उपयोगको रणनीति पहिचान गरीनुका साथै वडा स्तरीय योजनाहरूको पहिचान गरियो ।

३. प्रस्ताव नम्बर ३ माथी छलफल गर्दा गाउँपालिका स्तरीय आवधिक विकास योजना तयारीको सिलसिलामा वडा स्तरबाट आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण विवरण विज्ञ समुहलाई उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।

चोक गाउँपालिका
वडा कार्यालय
गोरखा
२०७३

वडा नं. सात

आज मिति २०७९/०९/ इतवार सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना तर्जुमा “वडा स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला” सिरानचोक गाउँपालिका वडा नम्बर ७ का वडाध्यक्ष श्री राजेन्द्र बाबु ढकालको अध्यक्षतामा तपसिलको उपस्थितीमा सम्पन्न गरियो । आवधिक विकास योजना तर्जुमा “वडा स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला” को उपस्थिती र निर्णय देहाय बमोजिमा रहेको छ ।

उपस्थिती

नाम	पद	मो.नं.	हस्ताक्षर
श्री राजेन्द्र बाबु ढकाल	वडा अध्यक्ष	९८५६०४३६६५	
श्री जिल बहादुर बस्नेत	,, सदस्य	9847775032	
श्री राजेश गुरुङ	,,	9823835597	
श्री अन्जु गुरुङ	,,	9825110649	
श्री पुर्णी माया नेपाली	,,	९८४४८४८२१६	
श्री विश्वनाथ पाण्डे	वडासचिव	९८४५६६४३६२	
श्री मनोज ढकाल	समाजसेवी		
श्री श्रीकृष्ण ढकाल	,,		
श्री [illegible] गुरुङ	,,		
श्री भरत फोरयार	,,		
श्री जित बहादुर गुरुङ	,,		
श्री [illegible]	,,		
श्री [illegible] गुरुङ	~~समाजसेवी~~		
श्री जिज्ञा गुरुङ	समाजसेवी		
श्री कुमारी गुरुङ	श्री सूर्य विद्यालय प्रा.वि. प्र.अ.		
श्री रामचन्द्र ढकाल	समाजसेवी		
श्री प्रह्लाद गुरुङ	वि. वि. व्य. स. अध्यक्ष		

नाम	पद	मो.नं.	हस्ताक्षर
श्री रामेश्वर ढकाल	जमाउ जवि	९८४६५१९६२८	[illegible]
श्री गोमान सिंह मग्राती		९८४६२९१८६५	[illegible]
श्री गणेश गुरुङ		9850328585	[illegible]
श्री बरदान सिंह गुरुङ		9849276828	[illegible]
श्री काली बहादुर खड्का	नेकपा माओवादी अध्यक्ष	9846340027	[illegible]
श्री राम प्रसाद ढकाल	समाज सेवी	९८४२०६२१००	[illegible]
श्री अनिल वि.क.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	9846459272	[illegible]
श्री गुन्ज बहादुर बस्नेत		9817132223	गु-ज
श्री दमन ध्वज नेपाली		9806771165	[illegible]
श्री किशोर पन्त (श्री अर्जुन पन्त)		९८६०९८०३९	[illegible]
श्री विष्णु हरि ढकाल	श्री पाल ज्योति प्रा.वि.	९१२६०४०६६२	विष्णु
श्री लक्ष्मण थापा	श्रीनाथ मा.वि./वार्ड	९८४६४३०६६६	[illegible]
श्री प्रेम कुमारी घिमिरे	समाज सेवी		[illegible]
श्री कृष्ण बहादुर नेपाली	,,		कृष्ण
श्री दुर्गा देवी ढकाल	,,		दुर्गा
श्री मिलन खड्का	,,		[illegible]
श्री कालिका ढकाल			कालिका
श्री एकबहादुर ढकाल	शिक्षक	९८४६०८८३०८	[illegible]
श्री हेमराज गुरुङ	ने.क.पा (माओवादी केन्द्र)	9848189142	[illegible]
श्री युवराज पाण्डे	अध्यक्ष सि.गा.पा. [illegible]	९८४६३४६३९९	[illegible]
श्री मिनु	प्रतिनिधि	९८९८२४९५२	मिनु
श्री पूर्ण कुमारी ढकाल	ने.क.पा माओवादी	9846126162	[illegible]

सिरानचोक गाउँपालिका ७ नं वडा कार्यालय

नाम	पद	मो.नं.	हस्ताक्षर
श्री कृष्ण सिं गुरुङ	[illegible]	9846865945	[illegible]
श्री ज्ञानराज गुरुङ	——	98490152[illegible]	[illegible]
श्री कृष्णा गुरुङ	——	9841999522	[illegible]
श्री सुवास गुरुङ	——	9862577704	[illegible]
श्री लक्ष्मी गुरुङ	——	9846685389	लक्ष्मी
श्री धाम दत्त ढकाल			धामदत्त
श्री [illegible]राम ढकाल	——	[illegible]	[illegible]
श्री [illegible] बाबु [illegible]	——	9849984619	[illegible]
श्री सुक मना			सु.का
श्री [illegible] देव [illegible]	——		[illegible]
श्री बुध कुमारी गुरुङ			[illegible]
श्री तुलसी प्रसाद ढकाल		9844464631	ढकाल
श्री कमलप्रसाद ढकाल		9842484919	[illegible]
श्री चेतनाथ ढकाल (श्रीनाथ प्रा.वि.)		9846248022	चेतनाथ
श्री लालु माया ढकाल	वडा कार्यालय	9846400692	लालु
श्री वासु ढकाल	"		[illegible]
श्री मन बहादुर गुरुङ	"		मा.व
श्री लोचन भट्टराई	सहजकर्ता (आ. योजना)		[illegible]
श्री			
श्री			
श्री			
श्री			

सिरानचोक गाउँपालिका
७ नं वडा कार्यालय
श्रीनाथकोट, गोरखा
गण्डकी प्रदेश, नेपाल

प्रस्तावहरू

१. आवधिक योजना सम्बन्धि अधिमुखीकरण सम्बन्धमा ।

२. आवधिक योजना तर्जुमा सम्बन्धमा ।

३. विविध सम्बन्धमा ।

निर्णयहरू

१. प्रस्ताव नम्बर १ माथी छलफल गर्दा यस सिरानचोक गाउँपालिका वडा नम्बर ७ मा आवधिक योजना तर्जुमा सम्बन्धमा वडा स्तरीय योजना तर्जुमा अभिमुखीकरण कार्यशाला तथा छलफल कार्यक्रम फेनापति कन्सल्टेन्ट प्रा.ली.का प्रतिनिधिको सहजीकरणमा वडाका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा सरोकारवालाहरूको उपस्थितीमा सम्पन्न गरियो ।

२. प्रस्ताव नम्बर २ माथी छलफल गर्दा सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनामा आर्थिक क्षेत्र, सामाजिक क्षेत्र, पूर्वाधार क्षेत्र, वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन, संस्थागत विकास, सुशासन र सेवा प्रवाह जस्ता क्षेत्र अन्तर्गत विषयम छलफल गरी विद्यमान अवस्था र सम्भावना, समस्या र चुनौती एवं सम्भावना र उपयोगको रणनीति पहिचान गरीनुका साथै वडा स्तरीय योजनाहरूको पहिचान गरियो ।

३. प्रस्ताव नम्बर ३ माथी छलफल गर्दा गाउँपालिका स्तरीय आवधिक विकास योजना तयारीको सिलसिलामा वडा स्तरबाट आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण विवरण विज्ञ समुहलाई उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।

सिरानचोक गाउँपालिका ७ नं वडा कार्यालय श्रीनाथकोट, गोरखा गण्डकी प्रदेश, नेपाल

वडा नं. आठ

सिरानचोक गाउँपालिका
८ नं. वडा कार्यालय
जौबारी, गोरखा
गण्डकी प्रदेश, नेपाल

आज मिति २०७९/०९/२४ गते आईतवार सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना तर्जुमा "वडा स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला" सिरानचोक गाउँपालिका वडा नम्बर ८ का वडाध्यक्ष श्री दलमान गुरुङको अध्यक्षतामा तपसिलको उपस्थितीमा सम्पन्न गरियो । आवधिक विकास योजना तर्जुमा "वडा स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला" को उपस्थिती र निर्णय देहाय बमोजिमा रहेको छ ।

उपस्थिती

नाम	पद	मो.नं.	हस्ताक्षर
श्री दलमान गुरुङ	वडा अध्यक्ष	9851037440	[signature]
श्री ध्रुव ब. थापा	वडा सदस्य	9824180785	[signature]
श्री प्रेम गुरुङ	वडा सदस्य	9808854048	[signature]
श्री बृहस्पति वि.क.	वडा सदस्य	9824167031	[signature]
श्री अनक प्रसाद दवाडी	पूर्व वडाअध्यक्ष	9860037161	[signature]
श्री हरिचन्द्र दवाडी	परोपकार मा.वि. प्र.अ.	९८४६११०८००	[signature]
श्री इन्द्र प्रसाद तिमिल्सिना	जनज्योति प्र.अ.	९८५६०४४२६२	[signature]
श्री ~~जिनाम प्रा.वि.~~ धुर्ब बहादुर वि.के.	जिनाम प्रा.वि. प्र.अ.	९८१४१८८६१३	[signature]
श्री शिवनाथ पोखरेल	लक्ष्य देवी प्रा.वि. प्र.अ.	९८४६६५६१३४	[signature]
श्री भरत सापकोटा	सिता देवी प्रा.वि. प्र.अ.	९८४६४३१४००	[signature]
श्री कृष्ण बहादुर सापकोटा	प्रा.वि. प्र.अ.	९८४५४१६५०५	[signature]
श्री दिपक श्रेष्ठ	स्थानिय समाजसेवी	९८४६१४५६१	[signature]
श्री बाबुराम थपलिया	—॥— समाजसेवी	984910525	[signature]
श्री हरि बाबु श्रेष्ठ	—॥—	9846474758	[signature]
पुष्पराज दवाडी	॥	९०३९३९२५३६	[signature]

सिरानचोक गाउँपालिका
८ नं. वडा कार्यालय

श्री छन्द प्रसाद तिमिल्सीना

श्री प्रेम गुरुङ

श्री कमला भट्ट

श्री महानन्द दवाडी

श्री रोशन वि.क. समाजसेवी ९८४५८३८५१६

श्री स्वरूप ज्ञवाली समाजसेवी ९८५०३३११०८

श्री चेतन गुरुङ अगुवा ९८६०४४५९८२

श्री सुरेन्द्र थपलिया कृषक सामाजिक ९८६०१७२९५४

श्री कैलाश तमाङ 9820633607

श्री सुजन मगर ९८०६२२५२१९

श्री कुमार थापा टोल सुधार अध्यक्ष ९८०६६६९८०२

श्री प्रेम बहादुर गुरुङ ९८१६१६६२६४

श्री प्रकाश राज सिलवाल ९८४६३२४०५१

श्री बेनीमाधव थपलिया ९८४३३६४८६०

श्री डोलमान श्रेष्ठ ९८०६५०३५३५

श्री निर्मल कुमार श्रेष्ठ ९८४६४०१६६८

श्री हरि प्रसाद ढकाल ९८४६०४०३२१

श्री इन्द्र बहादुर गुरुङ ९८१६६४२२६५

श्री हरि ब. वस्नेत ९८६०६६६४१२

श्री लाल मान गुरुङ 9818545022

श्री बाबुराम पन्त 9849546109

श्री हरिबहादुर थपलिया ९८५३०४०९५३

सिरानचोक गाउँपालिका ८ नं. वडा कार्यालय जौबारी गोरखा

श्री तिर्थ बजगाई अगुवा ~~अगुवा~~ कृषक ९८०३०५०५३३ ~~९८२६~~

श्री राजा कुमारी वि.क. ,, ,, ९८२९४१८०९६

श्री सन्तोरा गुरुङ ,, ,, ९८२३३६७६३०

श्री राजु गुरुङ ,, ,, ९८१७१६७७८०.

श्री मित्र बहादुर मगर व्यापारी

श्री सुधिर गुरुङ

श्री कमल ~~लाना~~ लामिछाने क्षेत्री (वडा सचिव)

श्री सुशिल अधिकारी (सहजकर्ता)

श्री संगिता थापामगर वडा सदस्य

श्री शिला दर्लामी हे.प. ९८६७५४००६५

श्री डिल ब. बजगाई भो.हे.

श्री

श्री

श्री

श्री

श्री

श्री

श्री

श्री

सिरानचोक गाउँपालिका ८ नं. वडा कार्यालय जौबारी, गोरखा गण्डकी प्रदेश

प्रस्तावहरू

१. आवधिक योजना सम्बन्धि अधिमुखीकरण सम्बन्धमा ।

२. आवधिक योजना तर्जुमा सम्बन्धमा ।

३. विविध सम्बन्धमा ।

निर्णयहरू

१. प्रस्ताव नम्बर १ माथी छलफल गर्दा यस सिरानचोक गाउँपालिका वडा नम्बर ८ मा आवधिक योजना तर्जुमा सम्बन्धमा वडा स्तरीय योजना तर्जुमा अभिमुखीकरण कार्यशाला तथा छलफल कार्यक्रम फेनापति कन्सल्टेन्ट प्रा.ली.का प्रतिनिधिको सहजीकरणमा वडाका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा सरोकारवालाहरूको उपस्थितीमा सम्पन्न गरियो ।

२. प्रस्ताव नम्बर २ माथी छलफल गर्दा सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनामा आर्थिक क्षेत्र, सामाजिक क्षेत्र, पूर्वाधार क्षेत्र, वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन, संस्थागत विकास, सुशासन र सेवा प्रवाह जस्ता क्षेत्र अन्तर्गत विषयमा छलफल गरी विद्यमान अवस्था र सम्भावना, समस्या र चुनौती एवं सम्भावना र उपयोगको रणनीति पहिचान गरीनुका साथै वडा स्तरीय योजनाहरूको पहिचान गरियो ।

३. प्रस्ताव नम्बर ३ माथी छलफल गर्दा गाउँपालिका स्तरीय आवधिक विकास योजना तयारीको सिलसिलामा वडा स्तरबाट आवश्यक पर्ने सम्पूर्ण विवरण विज्ञ समुहलाई उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।

अनुसुची आठः आवधिक योजना वडागत कार्यशालाको फोटो

वडा नं. एक

वडा नं. दुई

वडा नं. तीन

वडा नं. चार

सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना
वडा स्तरिय अभिमुखिकरण गोष्ठि
सिरानचोक गाउँपालिका

सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना
वडा स्तरिय अभिमुखिकरण गोष्ठि

वडा नं. पाँच

वडा नं. छ

वडा नं. सात

वडा नं. आठ

अनुसुची नौः आवधिक योजना कार्यशालाको माईन्युट

PAGE NO.

DATE / /

आज मिति २०७५ फागुन १२ गते देखि १४ गते सम्म तीन दिन सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक योजना कार्यशाला गोष्ठीमा सिरानचोक गाउँपालिकाका अध्यक्ष एवम आवधिक योजना तर्जुमा निर्देशक समितिका संयोजक श्री ज्ञानेन्द्र गुरुङ ज्यू को अध्यक्षतामा निम्न बमोजिमको उपस्थितिमा कार्यशाला गोष्ठी सम्पन्न भयो।

उपस्थिति

(१) अध्यक्ष श्री ज्ञानेन्द्र गुरुङ सिरानचोक गा० पा०
(२) उपाध्यक्ष श्री सीता देवकोटा " "
(३) प्र.प्र. अ. श्री उमेश कुमार यादव " " "
(४) वडा अध्यक्ष श्री भरत हमाल " " ४
(५) सामाजिक सदस्य श्री परशुराम पोखरेल " " ४
(६) वडा अध्यक्ष श्री राजेन्द्र बहादुर थकाल " " ७
७. कार्यपालिका सदस्य लक्ष्मी मिजार " " ८
८. कार्यपालिका सदस्य विमला सिमल " " २
९. कार्यपालिका सदस्य दुर्गा बहादुर घले गुरुङ " ५
१० वडा अध्यक्ष - जगदिश थकाल " " ३
११ पार्टी प्रतिनिधी - विष्णु प्रसाद पोखरेल " " ५
१२) किसान दिपक श्रेष्ठ सिरानचोक ८
(१३) वडा सदस्य : राजेश गुरुङ " ६
१४) पर्यटन पेशा कर्मी - ज्ञानराज गुरुङ - सि० गा० पा० ६
(१५) प्रेम प्रसाद बस्ती (वडा अध्यक्ष) सि० गा० पा० ६
(१६) अनेश्वर पोखरेल (सिटल) वडाअध्यक्ष - सि० गा० पा० ५
१७. वडा सदस्य सन्त बहादुर थरान सि. गा. पा. २
१८. अधिकृत - शारदा ढकाल - सि० गा० पा०
१९ खा. प. - नारु माया ढकाल - सि. गा. पा. २
२० प्रा.स. - सुशिला क्याङग्वो "
२१ लेखा अधिकृत - निरमाया पुरी सि. गा. पा
२२ रोजगार संयोजक - उत्तम बस्ती सि. गा. पा
२३. इन्जिनियर सुजन थापा, सिरानचोक गा.पा.
२४ पशुचिकित्सक डा. छविलाल ढकाल, सिरानचोक गा. पा
२५. कृषि स्नातक ज्योति बस्नेत " "
२६. ना.प्रा.स. दिलिप राई सि. गा. पा

PAGE NO.

DATE / /

२७ श्री टेकमान होङु स्व. सा. ग्रा. पालिका सि. गा. पा.
२८ श्री विश्वनाथ पाण्डे का. प्र. अ. / वडा सचिव सि. गा. पा. ६
२९. श्री रत्नपी मान गुरुङ वडा अध्यक्ष सि. गा. पा. - २
३०. श्री कमल कान्त शर्मा प्र. वा. अ. सि. गा. पा.
३१ श्री युवराज न्यौपाने प. से. प्रो. सि. गा. पा.
३२ इन्जि. कृष्ण तामाङ सूचना प्रविधि अधिकृत सि. गा. पा.
३३ सामाजिक परिचालक सि. गा. पा. २
३४ विवेक महर्जन केयरपति कन्सल्टेन्ट प्रा. लि.
३५. लोचन भट्टराई केयरपती कन्सल्टेन्ट प्रा. लि.
३६. किशोर रिजाल ——//——
३७ अहमद दिन मिया सिरानचोक गा. पा.

प्रस्तावहरु

१ दिर्घकालिन सोच निर्माण सम्बन्धमा ।
२ समस्या संभावना विश्लेषण सम्बन्धमा ।
३ प्राथमिकता क्षेत्र निर्धारण सम्बन्धमा ।
४ समष्टीगत लक्ष्य निर्धारण सम्बन्धमा ।

निर्णयहरु:

नि. नं. १ प्रस्ताव नं. १ माथि छलफल गर्दा यस सिरानचोक गाउपालिकाको दिर्घकालिन सोच देहाय बमोजिम राख्ने निर्णय गरियो।

"समृद्ध ऐतिहासिक सिरानचोकको शान
दिगो विकासको अभियान।"

नि. नं. २ प्रस्ताव नं. २ माथि छलफल गर्दा यस सिरानचोक गाउपालिकाको (वडा वडाबाट संकलन गरिएका प्रत्येक विषय क्षेत्र तथा त्यस अन्तर्गतका उपक्षेत्रको समस्या चुनौती संभावना र समस्याका बारेमा समूहगत छलफल गरी कार्यशाला गोष्ठीबाट पारित गरियो।

नि. नं. ३ प्रस्ताव नं. ३ माथि छलफल गर्दा यस सिरानचोक गाउपालिकामा रहेका पूर्वाधार विकास, सामाजिक विकास आर्थिक विकास, वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन र सुशासन तथा संस्थागत विकास समितिको कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने विषयमा लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यनीति निर्धारण गर्ने निर्णय गरियो।

PAGE NO.

DATE / /

नि. नं. ५. प्रस्ताव नं. ४ माथि छलफल गर्दा यस गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनाको तर्जुमाको लागि क्षेत्रगत सूचक लक्ष्य. उद्देश्य लगायत आवश्यक विषय थप निर्धारण गरियो। साथै विज्ञ समूहलाई उपलब्ध भए सम्म सूचना उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो।

सिरानचोक गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
छोप्राक, गोरखा
गण्डकी प्रदेश, नेपाल

आज मिति २०७९ फा. १२ गतेका दिन यस सिरानचोक गाउँपालिकाको आवधिक योजना कार्यशाला गोष्ठी २०७९/११/१२ देखि १४ गतेसम्म यस सिरानचोक गाउँपालिकाका अध्यक्ष स्वयम आवधिक योजना तर्जुमा निर्देशक समितिका संयोजक श्री ज्ञानेन्द्र गुरुङ ज्यूको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा तपसिल बमोजिमको उपस्थितिमा निम्न बमोजिम निर्णय गरियो ।

उपस्थिति

क्र.सं.	नामथर	पद	२०७९/११/१२	२०७९/११/१३	२०७९/११/१४
१	श्री ज्ञानेन्द्र गुरुङ	अध्यक्ष	[signature]	[signature]	[signature]
२	श्री रीता देवकोटा	उपाध्यक्ष	[signature]	[signature]	[signature]
३	श्री उमेश कुमार यादव	प्र.प्र.अ.	[signature]	[signature]	[signature]
४	श्री जगदिश्वर ढकाल	वडा अध्यक्ष	[signature]	[signature]	[signature]
५	श्री दुर्गा बहादुर घर्ती गुरुङ	का.पा. सदस्य	[signature]	[signature]	[signature]
६	श्री सन्त बहादुर वराम	वडा सदस्य	[signature]	[signature]	[signature]
७	श्री विमला घिमिरे	का.पा सदस्य	[signature]	[signature]	[signature]
८	श्री डिलमाया गुरुङ	वडा सदस्य	[signature]	[signature]	[signature]
९	श्री प्रेम प्रसाद बस्ती	वडा अध्यक्ष	[signature]	[signature]	[signature]
१०	श्री राजेन्द्र बाबु ढकाल	वडा अध्यक्ष	[signature]	[signature]	[signature]
११	श्री भरत हमाल	वडा अध्यक्ष	[signature]	[signature]	[signature]
१२	डा. सुशील ढकाल	पशु चिकित्सक	[signature]	[signature]	[signature]
१३	गणेश बस्नेत	कृषि स्नातक	[signature]	[signature]	[signature]
१४	पशुपति घिमिरे	MIS officer		[signature]	[signature]
१५	कमल कान्त शर्मा	[illegible]	[signature]	[signature]	[signature]
१६	पार्वती भण्डारी	अ.हे.व. [illegible]		[signature]	[signature]
१७	शारदा ढकाल	अधिकृत	[signature]	[signature]	[signature]
१८	सुशिला ङ्याङमो	ना.सु.	[signature]	[signature]	
१९	निरमाया पुरी	लेखा अधिकृत	[signature]	[signature]	
२०	कृष्ण तामाङ	इ.प्रा.स.	[signature]	[signature]	[signature]
२१	दिलिप राई	कृषि प्राविधिक	[signature]	[signature]	[signature]
२२	बिराज गुरुङ	सामाजिक परिचालक		[signature]	
२३	राजेश गुरुङ	वडा सदस्य	[signature]	[signature]	[signature]
२४	विश्वनाथ पाण्डे	[illegible]	[signature]	[signature]	[signature]
२५	ध्रुवराज न्यौपाने	प.प्र.अ.	[signature]	[signature]	[signature]

PAGE NO..........
DATE / /

२६	दिपक श्रेष्ठ	निर्वान	[signature]	[signature]	[signature]
२७	टेकमान श्रेष्ठ	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	[signature]	[signature]	[signature]
२८	रामकुमार गुरुङ	वडा सदस्य	[signature]	[signature]	[signature]
२९	प्रेम गुरुङ	वडा सदस्य	[signature]	[signature]	[signature]
३०	खुशीमान गुरुङ	वडा अध्यक्ष २	[signature]	[signature]	[signature]
३१	जीत बहादुर बानियाँ	का.स.	[signature]	[signature]	[signature]
३२	नील बहादुर पन्त	वडा सदस्य	[signature]	[signature]	[signature]
३३	ललिता गुरुङ	जन.स्वा.नि	[signature]	[signature]	[signature]
३४	अहमद दिन मियाँ	अधिकृत	[signature]	[signature]	[signature]
३५	बि.के. महर्जन	विज्ञ	BKmjn	BKmjn	BKmjn
३६	लोचन भट्टराई	विज्ञ टोली	[signature]	[signature]	[signature]
३७	किशोर रिजाल		[signature]	[signature]	[signature]
३८	परशुराम पोखरेल	वडा सदस्य	[signature]	[signature]	[signature]
३९	रु मायाँ गुरुङ	वडा सदस्य			रु माया
४०	ज्ञान राज गुरुङ	पर्यटन पेशाकर्मी	[signature]	[signature]	[signature]
४१	ठानेश्वर पोखरेल	वडा अध्यक्ष ५	[signature]		[signature]
४२	रामकृष्ण भुजेल	प्र.प्र.का	[signature]	[signature]	[signature]
४३	नेत्र प्र. पाडेल				[signature]
४४	इन्द्रक बस्ती	रोजगार संयोजक	[signature]	[signature]	[signature]
४५	सुनिता गिरि रम्तेल	वडा सदस्य	[signature]	[signature]	[signature]
४६	भगिता गुरुङ	वडा अध्यक्ष ३	[signature]	[signature]	[signature]

सिरानचोक गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय छोप्राक, गोरखा गण्डकी प्रदेश, नेपाल

अनुसुची दश: आवधिक योजना कार्यशालाको फोटो

अनुसुची एगाह्र: सिरानचोक गाउँपालिकाको जी.आई.एस नक्साहरु

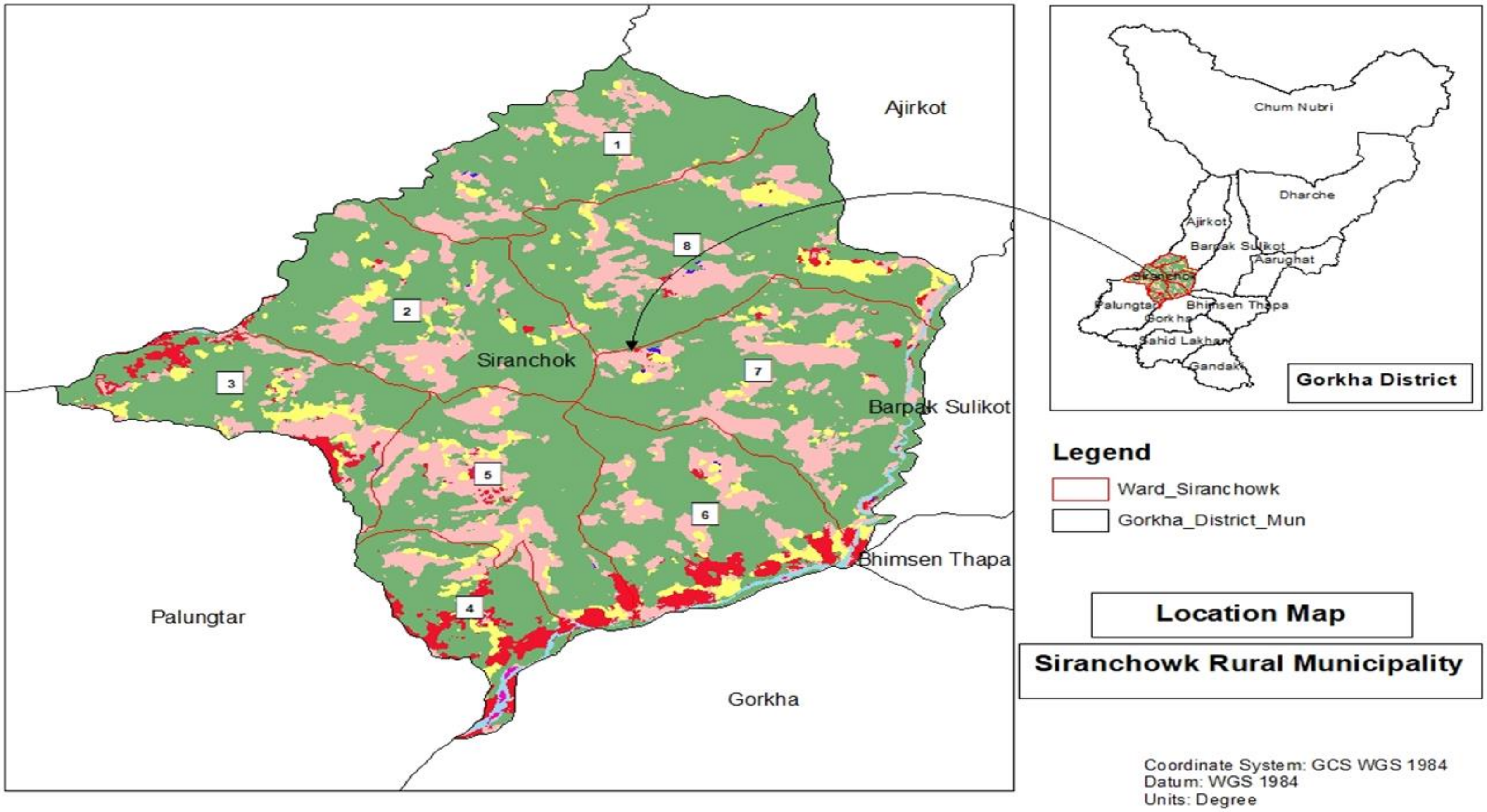

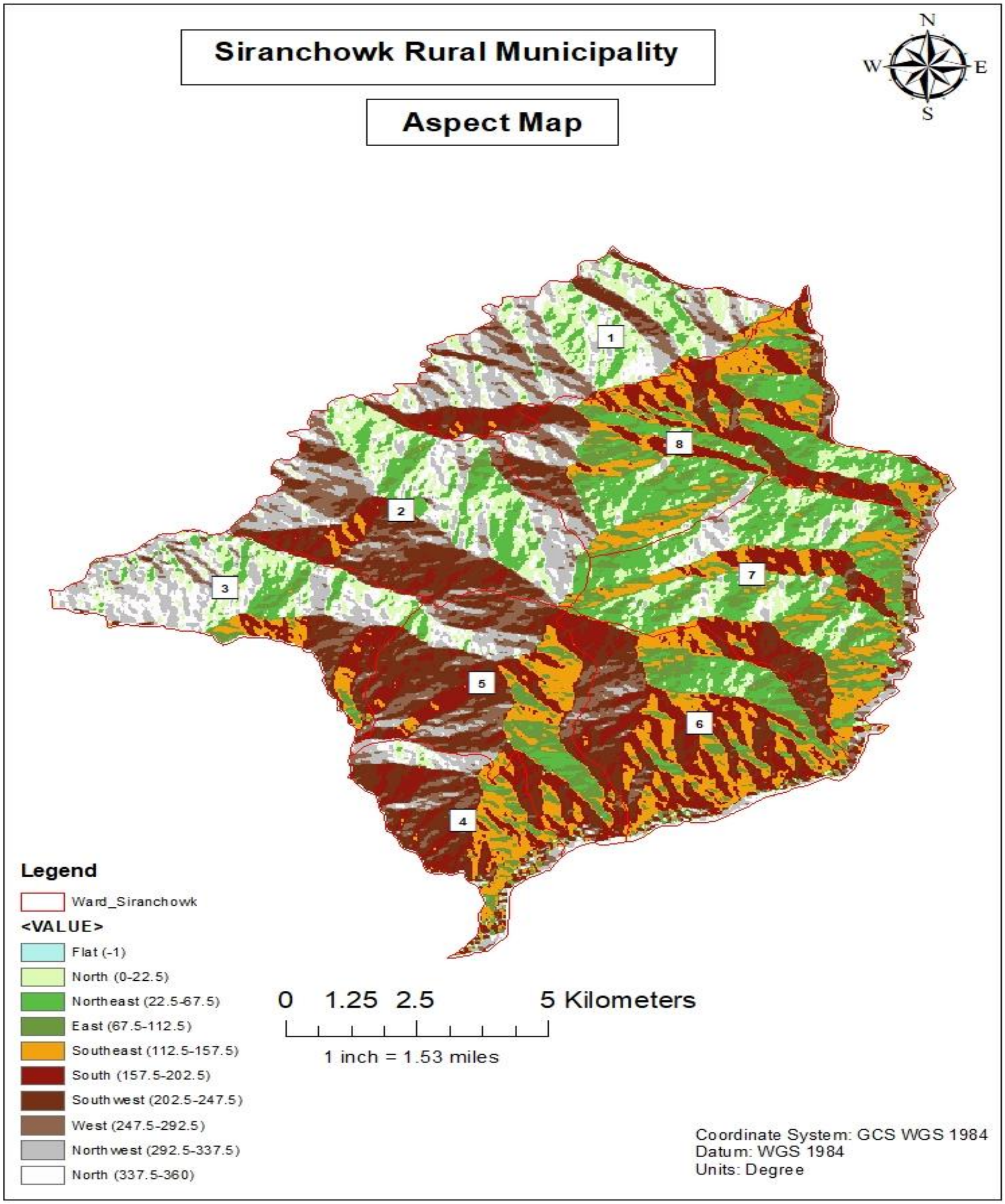
Siranchowk Rural Municipality
Aspect Map
N
W
E
S
1
2
3
4
5
6
7
8
Legend
Ward_Siranchowk
<VALUE>
Flat (-1)
North (0-22.5)
Northeast (22.5-67.5)
East (67.5-112.5)
Southeast (112.5-157.5)
South (157.5-202.5)
Southwest (202.5-247.5)
West (247.5-292.5)
Northwest (292.5-337.5)
North (337.5-360)
0 1.25 2.5 5 Kilometers
1 inch = 1.53 miles
Coordinate System: GCS WGS 1984
Datum: WGS 1984
Units: Degree

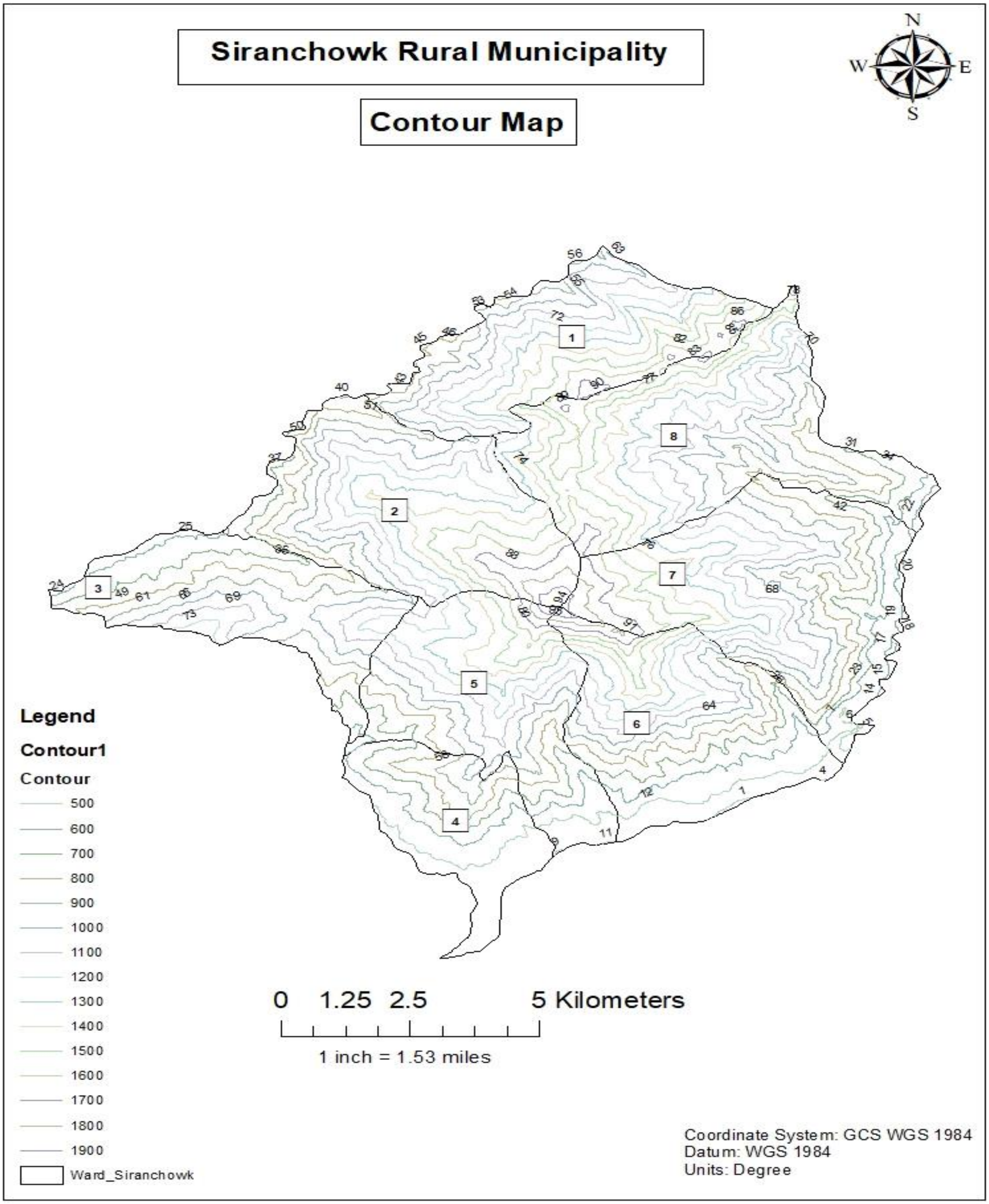
Siranchowk Rural Municipality
Contour Map
N
W
E
S
1
2
3
4
5
6
7
8
Legend
Contour1
Contour
500
600
700
800
900
1000
1100
1200
1300
1400
1500
1600
1700
1800
1900
Ward_Siranchowk
0 1.25 2.5 5 Kilometers
1 inch = 1.53 miles
Coordinate System: GCS WGS 1984
Datum: WGS 1984
Units: Degree

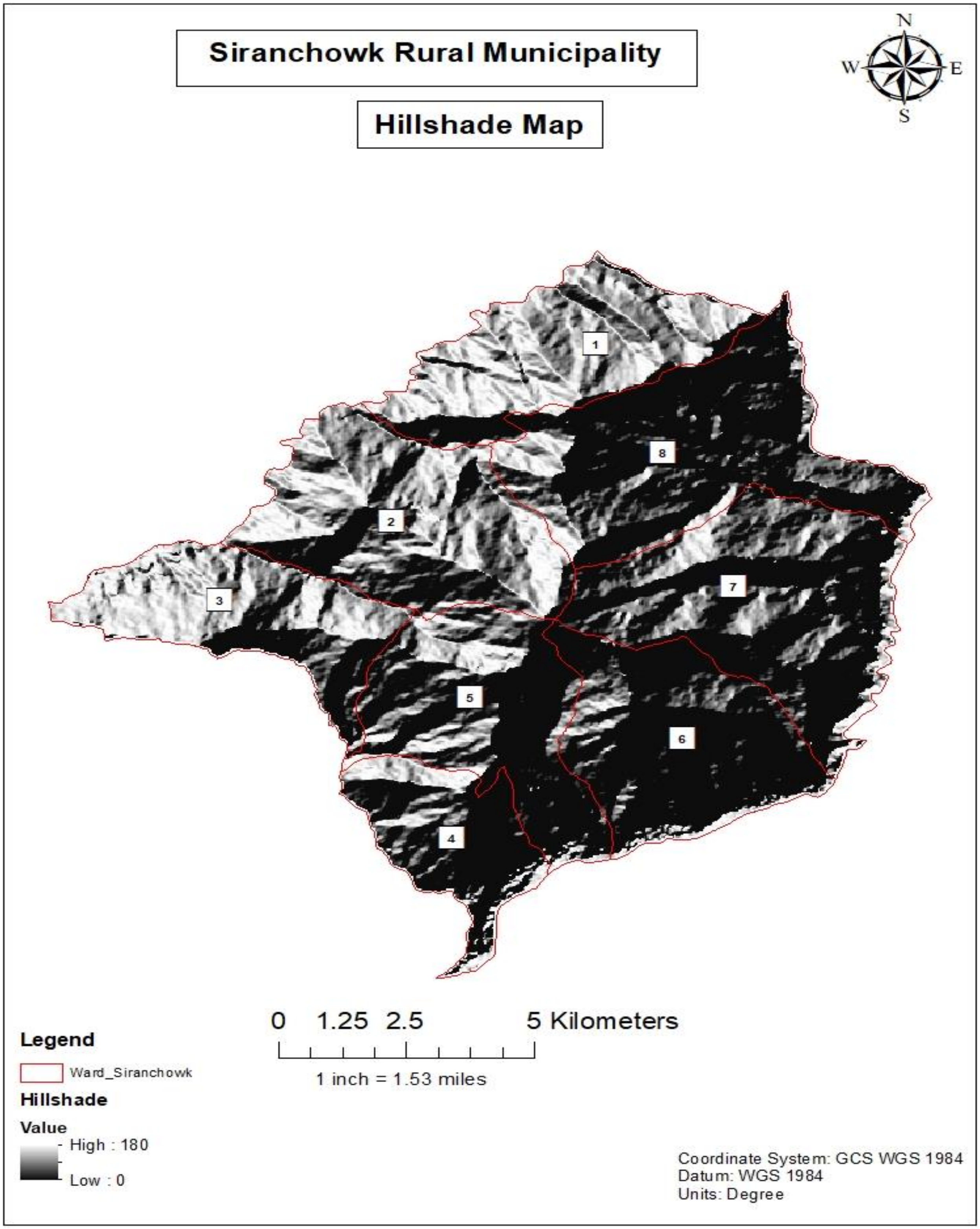
Siranchowk Rural Municipality
Hillshade Map
N
W
E
S
1
2
3
4
5
6
7
8
0 1.25 2.5 5 Kilometers
1 inch = 1.53 miles
Legend
Ward_Siranchowk
Hillshade
Value
High : 180
Low : 0
Coordinate System: GCS WGS 1984
Datum: WGS 1984
Units: Degree

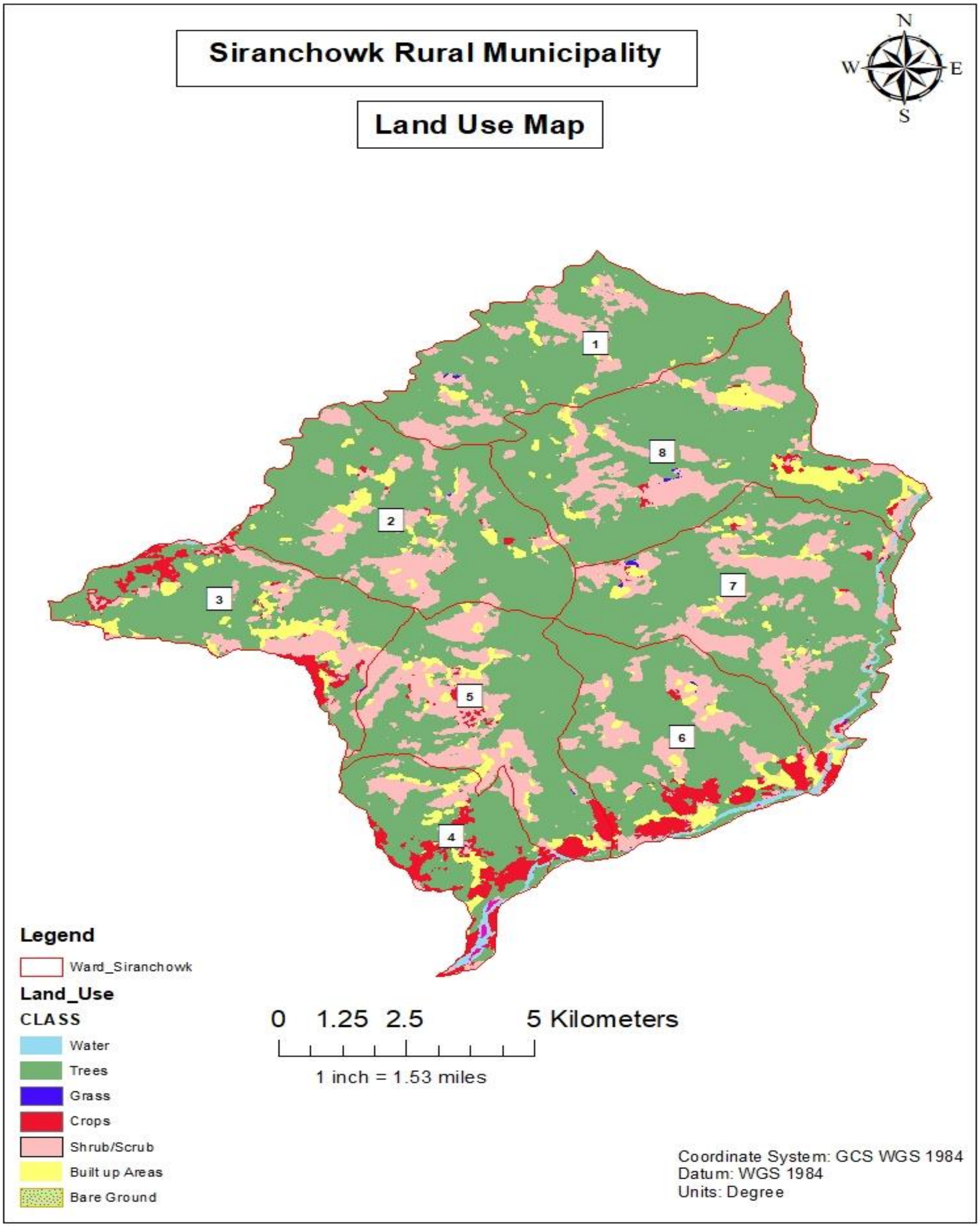

Siranchowk Rural Municipality
Land Use Map
N
W
E
S
1
2
3
4
5
6
7
8
Legend
Ward_Siranchowk
Land_Use
CLASS
Water
Trees
Grass
Crops
Shrub/Scrub
Built up Areas
Bare Ground
0 1.25 2.5 5 Kilometers
1 inch = 1.53 miles
Coordinate System: GCS WGS 1984
Datum: WGS 1984
Units: Degree

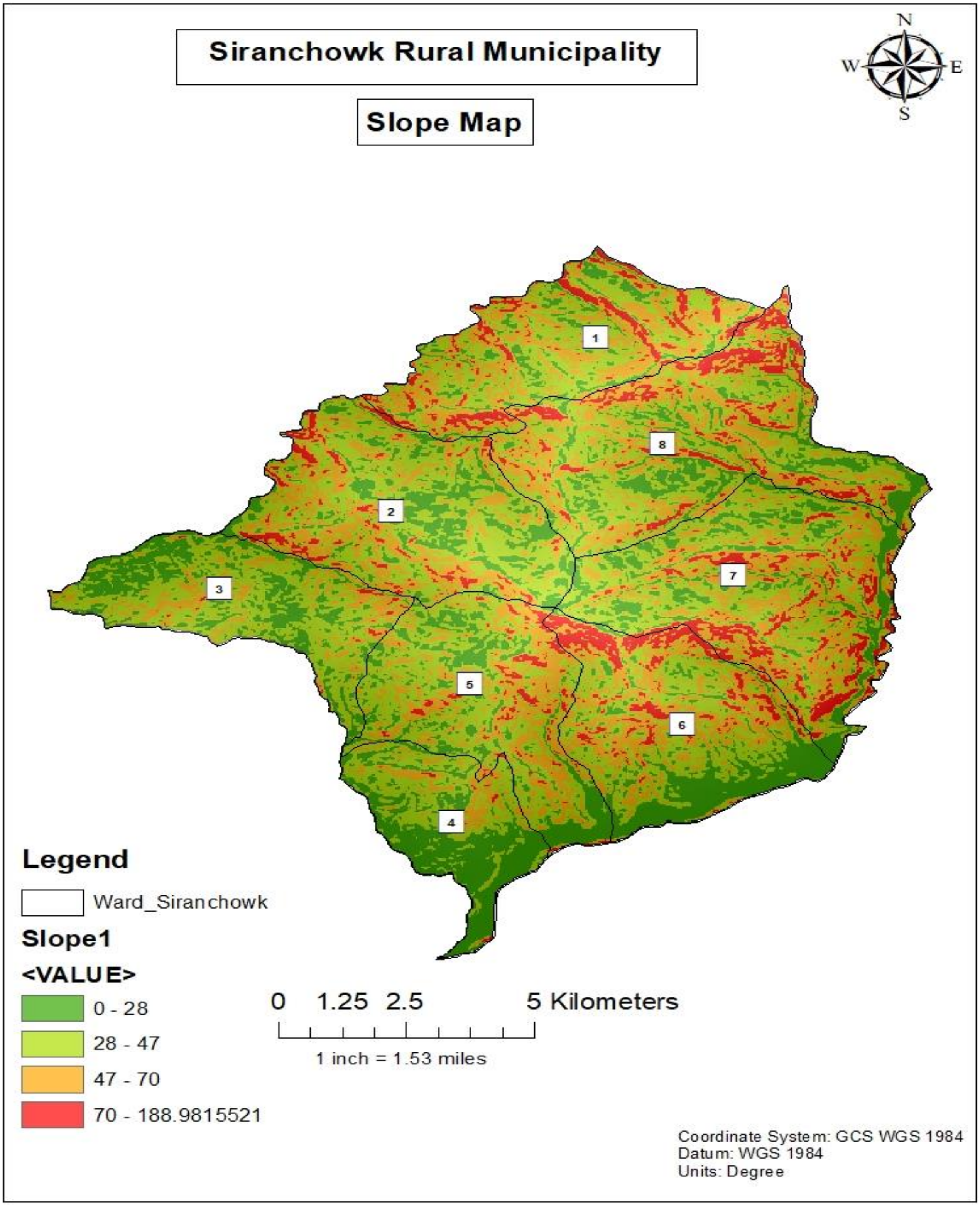

Siranchowk Rural Municipality
Slope Map
N
W
E
S
1
2
3
4
5
6
7
8
Legend
Ward_Siranchowk
Slope1
<VALUE>
0 - 28
28 - 47
47 - 70
70 - 188.9815521
0 1.25 2.5 5 Kilometers
1 inch = 1.53 miles
Coordinate System: GCS WGS 1984
Datum: WGS 1984
Units: Degree